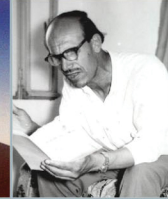
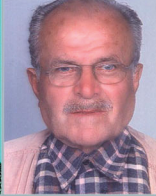
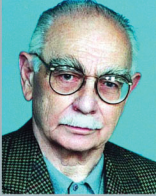
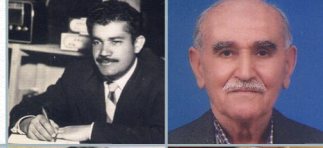

Ömer Özcan

**RİSALE-i NUR
HİZMETKARLARI**

AĞABEYLER ANLATIYOR ³

İÇİNDEKİLER

Önsöz	6
Abdülvahid Tabakcı.....	9
Ahmet Aytimur	52
Binbaşı Hayri Tanju	69
Cafer Sadık Çim	81
Gülcemal Soylu	91
Hafız Ahmet Lütü Sönmez	112
Hafız Ali Ergün.....	118
Hafız Ali Yağcı.....	143
Halil Yürür	149
Hamid Kuralkan	176
Hüseyin Filiz	195
İhsan Barutçu	207
İlhan Yüce	214
İrfan Haspolatlı	224
Mahmut Aydın	233
Mehmet Ali Şeflek	244
Mehmet Bükcr	248
Mehmet Kayalar	262
Mehmet Oğuz	279
Mehmet Uslu	283
Osman Ve Orhan Kara	294
Selami Özer	307
Tarık Aktekin	311

ÖNSÖZ

Ansiklopediler, tarihi şöyle tarif ediyor:

“Tarih, geçmiş zamanlarda yaşayan insan topluluklarının her türlü faaliyetlerini yer ve zaman bildirerek, sebep-sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır.”

Ansiklopedilerde tarih için yapılan diğer bir tarif de şöyledir:

“Tarih, bir milletin hafızasıdır.”

Bunlar çok yerinde tarifler... Manaları sağdan sola doğru okursak, bir milletin hafızası en doğru tarihtir. Veya milletin hafızası en doğru tarihi yazar. Veyahut da tarihleri, hadiselerin kahramanları yazar. Sonra bunlar kalemle kâğıda geçirilir.

Biz tarih yazmıyoruz, yazmak emelinde de değiliz. Ancak *Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor* serisinin, istikbaldeki tarihçilere sağlam ve güvenilir bir kaynak ve mazideki Nur talebeleriyle atidekiler arasında küçük bir köprü olabileceğini düşünüyoruz.

Türkiye’de bir devir yaşanmış, bir tarih yazılmıştır. Mensupları milyonları bulan, gittikçe yeryüzüne yayılan Kur’anî bir cereyandan, Muhammedî (a.s.m.) bir ekolden, küllî bir cemaatten bahsediyoruz. Bediüzzaman Said Nursî, Risale-i Nur ve Nur talebeleri... Ana kaynaklarımız bunlar. Çalışmalarında bu üç kaynak en temel ölçü oldu. Hikâye, mübalağa, abartı ve hayallere yer vermiyoruz. Hatıraları, sahiplerini defalarca rahatsız etme pahasına da olsa tashih ve teyit ettiriyoruz...

Bediüzzaman'ın *Tarihçe-i Hayat*'ını hazırlayanlar, kitabın başında şöyle diyorlar:

“...Üstad'ın mesleğini, meşrebini ve hususi ahvalini, pek çok seçiye ve hasletleri şahsında ve hizmetinde toplayan şahsiyetini tarif edemedik. Onun yaşadığı müteaddit hayat safhalarını yakından gören ve içinde bulunan talebe ve hizmetkârlarını birer birer dinlemek ve görüşmek lazımdır ki tarihçe-i hayatı bir derece mufassal hazırlanabilsin.”¹

Aynı kitapta bunun gibi üç farklı yerde daha Bediüzzaman hakkında araştırmalar yapılması yönünde teşvikler var. İşte bizim yaptığımız veya yapmak istediğimiz de budur aslında.

Yanlış anlaşılmamalı... Aziz Üstad'ımız hayattayken hazırlanmış ve kendi tasdikinden geçmiş olan *Tarihçe-i Hayat* yetersiz veya eksiktir demiyoruz ve bu hayalimize bile gelmez. Burada kastedilen mana; bir asra yaklaşan bereketli ömründe, binler hadiselerle hedef olmuş Bediüzzaman Hazretleri'nin davasının ve şahsiyetinin, daha geniş akademik çalışmalarla derinleştirilmesidir.

Hatıraların yazılı olarak kayıt altına alınmasının bir faydası da, hatıraların sağlam ve güvenilir bir şekilde belgelenerek muhafaza edilmesidir. Her Nur talebesi, Bediüzzaman ve talebelerinden duyduğu veya bizzat yaşadığı hadiseleri anlatmak ister ve anlatır. Elbette bu anlatılanları dinleyenler de başkalarına aktarır duyduklarını. Çoğu zaman eksilterek ya da ilaveler yapılarak aktarılır maalesef bu hatıralar. Bazen ikinci veya üçüncü ağızdan aktarılan bir hadise, artık tanınmaz hale gelebilir veya masal ve efsane haline dönüşür. İşte, bu türlü çalışmaların önemli bir neticesi de bu mahzurun giderilmesidir.

Burada şunu da belirtmekte fayda var. Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri ve talebeleriyle alakalı orijinal, teyitli, tashihli çalışmalarımız devam edecek. Bu araştırmalara hızla, hatta aceleyle devam edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Zira onu gören gözler, din-

¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayat*, Söz Bas. Yay., s. 37.

leyen kulaklar sayılabilecek kadar azaldı. Hepsinin yaşı yetmişlerin, seksenlerin üzerinde... Yedi-sekiz sene sonra kaç tane kalacak, Allah bilir. Bir devir, saff-ı evvel devri yavaş yavaş kapanıyor. Allah'tan hepsine hayırlı, sağlıklı uzun ömürler niyaz ediyoruz. Eğer Allah ömür ve sağlık verirse, çalışmalarımız devam edecek, bitmeyecek inşaallah...

Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor-2 kitabı biraz hacimli oldu. Bu, kitabın fiyatını olumsuz etkiledi. Kitabın kalın olmasının okuma azmini azalttığı da bize iletili. Bu nedenlerden dolayı elinizdeki kitap makul bir seviyede tutulmaya çalışıldı.

Bu çalışmayı azami titizlikle yapmaya gayret gösterdik. Her şeye rağmen bir hata, bir eksiklikle karşılaşıldığı takdirde, bizleri uyarmalarını, kıymetli okuyucularımızdan bekliyoruz.

Ömer Özcan
2009, İzmir

ABDÜLVAHİD TABAKCI

Eskişehir Risale-i Nur hizmetleri deyince Nur talebelerinin aklına gelen ilk isimlerden birisi, belki de birincisi Abdülvahid Tabakcı'dır. 1949 senesinde ilk defa Bediüzzaman Hazretleri'ni Afyon Hapishanesi'nde gören ve 50'lili yılların ortalarından itibaren tam teşekküllü ve tam teçhizatlı olarak hanesi ve hane halkıyla beraber hizmet kervanına katılan ağabeyimiz, 1966'dan itibaren İstanbul-Çamlıca'da ikamet etmektedir. Aziz Üstad'ımızın, "müteharrik-i biz-zat" tarif ve şümulüne mâsadak olan Abdülvahid Ağabey, ilerlemiş yaşına rağmen hâlâ aktif olarak hizmetlerin içindedir. Hizmet, sanki ete kemiğe bürünmüş, Abdülvahid olarak görünmüş... Yaşayan tarih Abdülvahid Tabakcı'nın hatıraları bir döneme projektör tutuyor. Gençlerimizin anlamakta zorlanacağı hatta çok hayret edecekleri hatıralarının bir nefeste, bir çırpıda okunacağına inanıyorum.

Abdülvahid Tabakcı Ağabey'imizi üç kere evinde ziyaret ettim ve

uzun çekimler, kayıtlar yaptım. Ancak oğlu İsmail Hakkı Bey'in yardımıyla bizzat yazıp adresime gönderdiği metin, neredeyse hatıralarının tamamını oluşturuyor. Kendisi öyle arzu etti ve yazıp gönderdi. Böylece çok daha sıhhatli, dikkatli ve belge niteliğinde bir metin ortaya çıktı.

Abdülvahid Ağabey'imiz, görüşmelerimiz esnasında şunları vurguladı: "Bu hatıraları almak için çok kimseler geldi; fakat onları darıltmak pahasına da olsa veremedik. Nasip sanaymış. Kısmen bazı hatıralarım yayınlandı; fakat onlar da eksik ve hatalı olmuş..."

Bir hususu da belirtmeden geçemeyeceğim. O da, çok uzun yıllardan beri yaptığım araştırmalarım sırasında Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin bir eve gidip de misafir kaldığına dair bir hatıra duymadım. Böyle bir kayıt yapmadım hiç. Olamazdı zaten; çünkü Bediüzzaman'ın böyle bir âdeti yok... Ama bunun sadece bir istisnası var; o da Eskişehir'de...² Abdülvahid Ağabey'in hatıralarında bunu da okuyacağız.

Duygu yüklü ağabeyimizin göz pınarları neredeyse her zaman ıslak... Hafıza, zekâ ve hitabetinin tazeliğiyle, bazen de yerinde yaptığı latifeleriyle bizleri kâh güldüren kâh ağlatan ağabeyimize uzun ve hayırlı ömürler niyaz ediyoruz.

Dedeleri tıpkı Zübeyir Ağabey'in ataları gibi Kafkasya'dan hicret eden Abdülvahid Ağabey'imiz, kendilerini şöyle tanıtıyorlar:

Abdülvahid Tabakçı

² Sadece, 1925 senesinde Barla'ya ilk defa getirildiğinde, Yokuşbaşı Mescidi İmamı Muhacir Hafız Ammed'in evinde bir hafta kadar kalmıştır. O da jandarmanın bırakmasıyla mecburiyetten olmuştur.

“Ben Abdülvahid Tabakcı. 1927 yılında Eskişehir’in Çifteler ilçesine bağlı Belpınar Köyü’nde doğdum. Atalarımız tabakçılık işiyle uğraştığı için bu soyadı almışız.

Kuzey Kafkasya’da yaşayan Türk halklarından Karaçay kökenli bir aileden geliyorum. Atalarımız diğer Kafkas halklarıyla birlikte Rus Çarlığı’nın zulmüne karşı Şeyh Şamil zamanında ve daha sonra hep mücadele içinde olmuşlar. Şartların iyice zorlaştığı bir zamanda her nasılsa devletlerarasında varılan bir anlaşmayla 1905 yılında verilen göç izni üzerine, Karaçaylılardan 950 hanelik bir kabile üç Rus gemisi kiralayıp İstanbul’a gelmişler. O zaman padişah bulunan cennetmekân Sultan Abdülhamid Han özel bir ilgi göstererek bu muhacirleri Ankara, Afyon, Konya ve Eskişehir havalisine köyler kurarak yerleştirmiş. Benim ailemin de içinde bulunduğu kabile birkaç yer dolaştıktan sonra Belpınar köyünü kurup yerleşmişler.

Pederim İdris Efendi, Kafkasya’da Dağıstan medreselerinde okumuş bir hoca idi. Türkiye’ye geldikten sonra köyümüzde de hocalık yaptı. Bir gün camiden eve dönerken kendisini başındaki sarıkla gören bir tahsildarın ihbarı üzerine Eskişehir’de birkaç ay hapis yatmıştı. Beni çok üzmüş olan bu olay, çocukluğumun acı bir hatırasıdır.

Merhum babam beni hafız yapmak istiyordu. Bu yüzden Eskişehir’de Reşadiye Camii’nde hafızlık için kursa gönderdi. Hafızlığa çalışırken akciğer rahatsızlığı geçirdim. İstanbul’a tedaviye götürdüler, iyileşip köyüme döndüm; ama maalesef hafızlık hayalim son buldu. Çünkü köyde çiftçilik yapıyorduk ve başka bir işe hiç vakit kalmıyordu.

Babam çok ısrar etti ve 18 yaşındayken beni adeta zorla evlendirdi. Beni evlendirdikten 21 gün sonra vefat etti. İsrarının sebebini o zaman anlamamıştım. Bir ara öleceğinden bahsettiğini hayal meyal hatırlıyorum. Demek ki mürüvvetimi görmeden ölmek istemişti. Kendisi köyün hocası, aynı zamanda caminin fahri imamıydı. O vefat edince ağabeyim Şuayp Tabakcı ile köyün imamlığını ve çocuk okutma işini birlikte yürütmeye başladık ve iki yıl kadar devam ettirdik.

Daha sonraları 1946–48 arasında kendi atımla askere gittim. O zamanlar böyle bir uygulama vardı. Ankara’da yaptım askerliğimi;

süvari sınıfında hizmet gördüm. Terhisimden sonra üstadı ilk defa olarak 1949 yılında Afyon Hapishanesi'nde gördüm; ama o zaman görüşememiştim.

Bediüzzaman Hazretleri'nin Eskişehir'e geldiklerinde kaldıkları Abdulvahid Tabakcı'ya ait ev. Bu evin fotoğrafı *Tarihçe-i Hayat*'ta da vardır.

Bilahare ben 1957’de ailece Eskişehir’e yerleştim. Eskişehir’de çiftçilik, koyunculuk ve otelcilikle meşgul oldum. Orada Odunpazarı semtinde üç katlı bir ev aldım. Bu evin üçüncü katını daha sonra Üstad Hazretleri şereflendirdi ve Eskişehir’e geldiğinde zaman zaman orada kaldı.

Giriş katta bir polis oturuyor numarasıyla, matbaada tab edilen risaleler orada kırma yapılp kitap haline getiriliyordu. Daha Üstad gelmeden başlamıştı bu işler. Ben üst katı teras katı olarak kullanmak için içerdeki bir merdiveni dışarı çıkardım. Bizim hanım, rahmetlik, birkaç defa rüyasında Üstad Hazretleri’nin bize geldiklerini görmüş... Ondan sonra biz yukarı katı Üstad gelecek diye hazırlayıp kurduk. Daha evvel Üstad Eskişehir’e geldiğinde Yıldız Oteli’nde kaldı. Bu ev, uzun süre bir dersane hüviyetini devam ettirdi.

Bu sıralarda Köprübaşı-Sıcaksular denen semtte altında büyük kahvehanesi bulunan bir oteli işletmeye başladım. Üstad’ın duasıyla aldığım bu oteli ayrıca anlatacağım.

Sonraları 1966’da İstanbul’a göç ettik. Halen Üsküdar Çamlıca’da ikamet etmekteyim. Eskişehir ve İstanbul’da elli yıldır bu hizmetin içinde bulunmaya çalışıyorum. Cenab-ı Hak’tan son ana kadar da devamını niyaz etmekteyim.”

Kendi ifadeleriyle Abdulvahid Ağabey’i tanıdıktan sonra, hatıralarını yine kendi ifadelerinden okuyalım.

Abdülvahid Tabakcı anlatıyor:

Ömer Özcan kardeşimiz tarafından ısrarla, bu fakirden, üstadımızla ilgili hatıralarımın yazılması talep edildiğinde, gönlüme, belki hatıralar kadar önemli saydığım bazı düşüncelerimi gelecek nesillere aktarmak arzusu geldi. Bendeniz seksenini geçmiş bir insanım. Kimseden bir beklentim, korkum veya ümidim yoktur. Düşüncelerimi serbestçe söylüyor ve yazıyorum.

Hatıralara başlamadan önce müsaadenizle birkaç hususu arz etmek isterim.

BEDİÜZZAMAN FARKLIDIR

Biraz dinî ve tasavvufî bilgisi olan herkesin kolayca anlayabileceği gibi, Bediüzzaman, tasavvuf kitaplarında belirtilen velî tarifine

sıgdırılabilen bir veli değildir. Bu yüzden o zat, erbabının bildiği üzere, bilinen tanımların dışına taşmıştır. Gerçekten de Üstad 130 sene önce Osmanlı coğrafyasında yaşamaya başlamış, ömrünün son kırk yılını Anadolu topraklarında geçirmiş ve sürekli gözetim altında bulunduğundan, hayatının her dönemi bilinen bir şahsiyettir. Ta çocukluğundan başlayarak daima çevresinin hayranlığını çekmiştir. Sonraki yaşamında da o kadar istikrarlı bir mükemmeliyet sergilemiştir ki, onu tanıyanların sayısına paralel olarak hayranlarının sayısı hep artmıştır ve bu artış günümüzde de devam etmektedir.

İnsanın aklına şu soru gelmiyor mu? Acaba dünya ölçeğinde düşünürsek; makamı, rütbesi, zenginliği olmadığı halde vefatının üzerinden de elli sene geçmiş olmasına rağmen, hâlâ milyonlarca insan tarafından gerçekten ama gerçekten sevilen ve sayılan, tanıyanlarca hiçbir şekilde unutulamayan, kendisine istisnasız her gün sayısız dualar gönderilen ve hayırlar yapılan, yaşayışıyla düşmanları tarafından dahi takdir edilmeye devam edilen başka kaç kişi hatırlıyoruz? Kaldı ki elli yaşın altındaki insanlar onu hiç görmediler bile...

Her millettten, kültürden, inançtan, yaştan, meslekten insanın bu hayranlığının ortak bir sebebi olmalı. Bence bu sebep; o zatın inanç ve yaşayışlarıyla Asr-ı Saadet'te en üstün biçimde örnek olmuş Ashâb-ı Kiram Efendilerimizin, tabiri caizse, "20. yüzyıl versiyonu" ya da "günümüzdeki izdüşümü" gibi olmasıdır. Yahut başka bir ifadeyle insanlara, "Demek ki gerçek Müslüman böyle bir şeymiş" derttebilmesidir. Fefhem...

O, YÜKSEK BİR DAĞIN ZİRVESİ GİBİDİR

Bediüzzaman'ı bilmek, tanımak ve anlamak kimin için mümkün olabilir? Bilemiyorum. O, "Beni tanıyamadılar, bilemediler" derken, belki sadece muhaliflerini kastetmiyordu. Bu güne kadar onunla ilgili birçok kitap yazıldı, makaleler neşredildi, toplantılar tertip edildi. Yıllardır süren bu çalışmaların sonu gelmedi ve gelmeyecek. Çünkü o, bulutlar ve sislerle kaplı yüksek bir dağın zirvesi gibidir. Bir şahikadır. Bulunduğumuz yerden zirveyi görmek belki mümkündür; ama bu, sadece görmekten ibarettir. Belki de puslu, sisli, bulanık bir görüş... Tanımak ve anlamak için ya zirvede olmak veya oraya çok yaklaşmak gerekir. Bence ikisi de muhal gibidir. O halde

onun hakkında fikir beyan eden herkes; onu, kendi seviyesine göre anladığını, anlattığını veya naklettiğini bilmek durumunda bulunduğu hiç unutmamalıdır.

HATIRALARDA ÇELİŞKİ VARSA...

Bu kitapta veya benzerlerindeki hatıralar arasında çelişki ortaya çıkarsa şöyle düşünülmelidir: Ya o olayın (konunun, sözün) bizim bilmediğimiz başka bir açıklaması vardır ya da hatıranın nakledilmesi hususunda bir yanlışlık yapılmıştır. Bence böyle durumlarda en iyisi, nakledilen veya anlatılan hususun Kur'an ve Sünnet'in ruhuna uygun olup olmamasını ölçü almaktır. O zaman her şey halledilir.

KERAMETLERDEKİ MESAJA DİKKAT EDİLMELİ

Menkıbe kitaplarında veya böyle, üstadımız gibi büyük zatlarla ilgili hatıraları toplayan eserlerde, genellikle kerametler ön plandadır. Gerçekten de kerameti görülmeyen bir veli yok gibidir. Nedense insanlar kerameti veli olmanın ön şartı gibi görürler. Bilindiği üzere keramet, en kısa ve basit ifadesiyle peygamberlere has olan mucizenin velilerde olanına denir. Mucize, peygamber için şarttır; ama keramet, veli olmak için şart değildir. Nice çok büyük velilerin pek az kerameti görülmüşken, nice küçük veliler yüzlerce keramet göstermişlerdir. Meselâ Hz. Ebu Bekir efendimiz, insanlık tarihinde Hz. Âdem'den kıyamete kadar gelecek insanlar içinde peygamberlerden sonraki en üstün insan ve en büyük veli olmasına rağmen kerameti birkaç taneden ibarettir. Ayrıca keramet, Hakk'ın müşahedesinden halkın müşahedesine iniş olduğu için, velilerce hoş karşılanmayan ve istenmeyen bir durumdur. Allah, istemeden verirse veya bir maslahata mebni yapılırsa o ayrıdır.

Bu kitapta da çoğu üstadımıza ait olmak üzere oldukça fazla sayıda keramet nakledilmiştir. Mümkünse okuyucu bunlara takılıp kalmak yerine, keramet içeren olayın arka planına ve onunla verilmek istenen mesajı odaklanmalıdır. Zaten Risale-i Nur tek başına üstadımızın en büyük kerametidir, başkasına ihtiyaç yoktur. Ama O istemeden, Cenâb-ı Hak kullarına merhametinden dolayı, onların doğru yola daha kolay girebilmeleri bakımından, üstada da birçok

keramet vermiştir. Konuya bu açıdan yaklaşılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum.

RIYA

Hepimizi ilgilendiren çok önemli bir konu vardır: Riya. Riya, belki de uzak durulması en zor olan manevi hastalıktır ve maalesef çok yaygındır. Zira riyadan korunmak için, insanın sürekli olarak kendisine ait her türlü düşünce, konuşma ve davranışlarını kontrol altında tutması gerekir. Bunu da çok az kişi başarabilir.

Üstad'la ilgili hatıraları anlatırken de riyaya bulaşma tehlikesi hep yanımdadır. Bu konuda hepimiz Allah'ın siyanetine, korumasına muhtacız. Eğer herhangi birimizden böyle bir şey sadır olduysa Cenab-ı Hak'tan affımızı niyaz ederiz. Allah cümlemize ihlâs nasip etsin. O halde hep birlikte "Allâhümme ecirnâ mine'r-riyâi ve's-süm'ati ve'l-ucbi ve'l-fahr, âmin, bihürmeti seyyidi'l-mürselîn" diyelim.

Bu görüşler ışığında şimdi hatıralara geçebiliriz. Anlatacağım hatıralar inşaallah istifadeye medar olur.

RİSALE-İ NUR VE ÜSTAD'LA TANIŞMAM

Ben Risale-i Nur'u ilk defa merhum kayınpederim Şuayb Esen'de gördüm. Galiba *Küçük Sözler*'di... 1946'dan önceydi... Daha önce arz ettiğim gibi Üstad'ı da ilk olarak 1949 yılında Afyon'da uzaktan görmüş; ama görüşmemiştim. Daha sonra Emirdağ ilçesinde mükerreren gördüm. Ancak kendisiyle teke tek ve yüz yüze görüşüp konuşmam yanılmıyorsa 1955 yılında gerçekleşti. O zaman daha köyde yaşıyordum ve henüz Eskişehir'e göçmemiştim.

Üstad Emirdağ'dan Eskişehir'e gelerek birkaç gün Yıldız Otelinde kalıp dönmüştü. Otele geldiği gün kayınpederimle ağabeyim Şuayb Tabakcı onu otelde ziyaret edip geldiler. Bana sen de gel demedikleri için çok üzüldüm; ama bir şey söyleyemezdim tabii. Ertesi gün ben de otele gittim. Ancak kapıdaki sivil polisler binaya girmeme izin vermediler. O sırada yoldan geçmekte olan Eskişehir Milletvekili Ertuğrul Bey'i gördüm. Kendisini tanıyordum. Durumu ona anlattım. O gelip polislere sertçe konuştu ve engel olmamalarını söyleyince bana karışmadılar.

Otele girdim. Üstad'ın odası beşinci kattaymış. Bazı kardeşler Üstad'ın kaldığı odanın karşısındaki bir odadaydılar. Onlara Üstad'ı görmek için geldiğimi söyleyince (sonradan Zübeyir Abi olduğunu öğrendiğim kişi) “Üstad, beni görmeye gerek yok. Risale-i Nur okuyun, diyor” diyerek görüşme isteğime olumsuz karşılık verdi. Bunun üzerine mecburen oradan ayrılmak üzereydim ki içeriden Üstad kapıyı tıklattı. Bu bir çağırma biçimiymiş. Hemen Zübeyir Ağabey, “Gel diyor” dedi. Büyük bir sevinç ve heyecanla kapıya doğru yürüdüm o sırada başımda İtalyan Borsalino marka bir silindir şapka vardı. Telaştan çıkarmayı unuttuğum. Niye giymiştim hatırlamıyorum. Tam ben içeri girerken Zübeyir Ağabey şapkayı başımdan alıp bir tarafa attı ve beni huzurda hacaletten kurtardı.

Üstad'ın yanına girdim, elini öptüm ve yere diz çöküp oturdum. Kendisi karyolada oturuyordu. Odanın pencerelerinde perde yoktu. Perde yerine, camlara kâğıt yapıştırılmıştı. Bana hitaben “Şuayıblar perde getireceklerdi, gerek kalmadı. Selam söyle” dedi. Şuayıblar dediği, isimleri aynı olan kayınpederim ve ağabeyim idi. Demek ki perde getireceklerdi...

Bu ziyaretimde benim Üstada arz edeceğim iki husus vardı: Biri babamla ilgili olarak gördüğüm zahiren pek hoş olmayan bir rüya idi. Onun tabirini öğrenmek istiyordum. Diğeri de sabah namazlarına kolay kalkabilmem için dua ve himmetini rica edecektim. O zamanlar bu konuda biraz sıkıntım vardı. Ne ilginçtir ki kendisine bu iki konuyu daha anlatmadan her ikisini de cevaplandırdı.

Rüya konusunda dedi ki:

“Senin gördüğün rüyanın bir benzerini, Birinci Cihan Harbi'nde, Doğu Anadolu'da Rus işgal kuvvetlerine öncülük yapan Ermeni çetecilerle savaşırken talebem Molla Habip'le, bacağım kırık vaziyette saklandığımız bir istihkâmda ben de görmüştüm.”

Rüyamın çok güzel olduğunu söyleyip ilave etti:

“Ne bahtiyar baban varmış!”

Ben bu sözleri duyunca tabii çok sevindim.

Sabah namazına kalkma konusunun önemine dair de bazı nasihatler etti:

“Namazını bırakma! Bilhassa sabah namazını...”

Abdulvahid Tabakcı hatıralarını anlatırken

Bu meyanda son olarak aynen şöyle demişti:

“Sen de bilirsin ya, Mehmet Akif kardışımızın bir beyti var idi:

*Âlemin neş’eli sabahında göz açandan gider bütün korku,
Her seher feyz-i Hak olur taksim, rızka manidir o zaman uyku*
Annen ve hayat arkadaşın sabah oluyor deyince kalkarsın.”

Gerçekten daha sonra bu konuda sıkıntı yaşamadım.

Üstad’ın yanından büyük bir sevinçle ayrıldım. İçimden geçirdiğim soruları anlamış ve cevaplarını vermişti. Aradığımı bulmuş olmanın hazzı içindeydim. Hazretle ilk görüşmem bu şekilde olmuştur.

ESKİŞEHİR HİZMETLERİNDE İLKLER

Eskişehir’de kayınpederim Şuayip Esen, ağabeyim Şuayip Tabakcı ve benden önce Üstad’la görüşüp hizmete katılanlar vardı. Bunların başında Çarşı Camii civarında saatçilik yapan Edhem Usta’nın çocukları Şükrü ve Muhiddin Yürüten geliyordu. Bu iki zat Risale-i Nur’a çok hizmet etmişlerdir. Allah kendilerinden razı olsun. Bir de sobacılık yapan Ali Osman isimli bir kardeşimiz vardı. Risaleler onun dükkânında soba borularının içine konur, borunun iki tarafı kapatılıp kitaplar gizlenmek suretiyle istenilen yere götürülürdü. Sonraları bu kardeşimiz Medine’de yaşamaya başladı ve orada vefat etti. Allah cümlesine rahmet eylesin, âmin. Bunların dışında Eskişehir’de hizmette emeği olanlardan Yalaman Camii ima-

mı Osman, havacı astsubaylar Ferrin Ağan, Kemal ve Muzaffer Beylerle Ömer Biçer, Erhan Arbatlı'yı hatırlıyorum.

ESKİŞEHİR HAPİSHANESİ

Malum olduğu üzere 1935 senesinde Üstad'ın Yeni Said döneminin ilk mahkeme safahatı Eskişehir'de cereyan etmiştir. Ben o zamanlarda hizmeti bilmiyordum. Ama Eskişehir Hapishanesi'nde bulunanlardan dinledim. Şöyle ki:

Eskişehir'in Yazılıkaya köyünden üç genç başka bir köyden kız kaçırmaya teşebbüs etmişler; ama başaramayıp yakalanmışlar. Asıl fail Musa Ayaz... Mahkeme sonucunda Musa bir yıl, kendisine yardım eden arkadaşları da altışar ay hapse mahkûm olmuş. Jandarmalar bunları Eskişehir Hapishanesi'ne götürürlerken –yol üzerinde olduğu için– bizim köyümüze uğrayıp bir gece kaldıktan sonra Eskişehir'e gitmişler.

Musa Ayaz hapisteyken, Üstad'la 60–70 kadar talebesi, Isparta'dan sürgün gelmişler. Sene 1935... Musa'nın anlattığına göre, başta Üstad olmak üzere yeni gelenlere hapishanede çok kötü muamele edilmiş. Özellikle Üstad'a eziyet olsun diye, mahkûmların ayakta bevlettikleri, uzun bir duvarın karşısındaki hücreye Üstad'ı koymuşlar. Eskişehir'in suyu kireçli olduğu için idrar taşlaşıyor ve müthiş bir koku saçıyor. O kadar ki tualete gelen herkes bir an önce kaçmaya çalışmış. İşte Üstad böyle bir yere en yakın hücrede tutuluyormuş.

O devirde hapishane yöneticilerinin yukarıdan aldıkları emirler hep aynı olmuştur: “Ezin, sindirin, pişman edin...” Bugün en azılı katillere bile reva görülmeyen muameleler, suçları kitap okumak ve üstadlarını sevmekten ibaret olan bu masum ve mazlum insanlara hiç acımadan uygulanıyordu. O kadar ki hemen her hapishanede idamlık veya müebbetlik mahkûmlar bile, bu insanlara yapılan muameleye isyan ediyorlardı.

Nitekim Eskişehir Hapishanesi'nde de biri idamlık ikisi müebbet hapse mahkûm edilmiş olan ve hücrede tutulan üç hükümlü; savcı, müdür ve başgardıyanı, mahkûm nakli ve değişiklik yapmak için içeri girip taksimat planları yaparlarken rehin alıyorlar. Bu üç mahkûm, üç idareciyi yaka paça yakalıyor ve içeriye alıyorlar. Veriyorlar

sopayı... Bir taraftan döverken bir taraftan da “Bu hocayı idrar kapısı karşısına niye koyuyorsunuz?” diyorlar. Orada onlara yemin ettiriyorlar. Tahtakurusu da kaynıyormuş ortalıkta. Bu üç adamın korkusundan Üstad’ı oradan başka bir tarafa almışlar. Bunları bana hem babam hem de olayın şahidi Musa Ayaz anlatırdı.

Bunları bizzat yaşayan ve anlatan Musa Ayaz, Üstad’ın ve kardeşlerimizin tesiriyle birçokları gibi hapishanede namaza başlamış. Mahkûmiyetini tamamladıktan sonra, tarihi Midas Harabelerinin yakınındaki Yazılıkaya köyüne dönmüş ve hayatına devam etmiş.

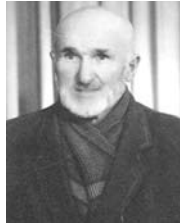
“ÇERKEZ MUSA’YI BUL, ONUNLA GEL!”

Adı geçen Musa Ayaz bu olaydan yirmi yıl sonra, Emirdağ’da, başka bir ilginç olayda da yer alıyor. Şöyle ki:

Kayınpederim Şuayıp Esen anlatıyor:

“Üstadı ziyaret için Emirdağ’a gitmiştim. Sanırım 1956 yılıydı. Üstad ara sıra Çarşı Camii’ne namaza gelirmiş. Namazı ekseriya mahfelde kılar ve sonraki namaza kadar orada kalıp ibadet edermiş. Ben de onunla görüşme ümidiyle camiye gittim. Namaz kılındı, herkes camiden çıktı ama ben içeride kaldım. Mahfelde bulunan Üstad’ın yanına gitmek istiyorum ama cesaret edemiyorum. Merdivenin altında öyle bekleyiyordum. Üstad birden bana doğru dönüp, ‘Çerkez Musa’yı bul, onunla gel!’ dedi. Hemen bir ok gibi dışarı fırladım. Birçok kişiye sordum. “Emirdağ da öyle biri yok” dediler. Bir taraftan da Üstad’ın yanına gitmek için sabırsızlıktan ölüyorum; ama gidebilmem için Çerkez Musa denen adamı bulmam şart.

Epeyce sorup soruşturduktan sonra perişan halde caminin şadırvanında bir yere oturup çaresizlikten ağlamaya başladım. Birden tanıdık bir sesle kendime geldim.

Abdulvahid Tabakcı'nın kayınpederi Şuayıp Necip Esen

Konuşan, bizim lisanımız olan Karaçayca sesleniyordu. ‘Apendi nek cılaysa?’ Yani ‘Efendi niye ağlıyorsun?’ Başımı çevirip baktım, Yazılıkayalı Gobak Musa. Emirdağ’a odun satmaya gelmiş. Niye ağladığımı anlatınca ağlama sırası ona gelmişti. ‘Üstad’ın bahsettiği Çerkez Musa benim’ dedi. Çok şaşırdım. ‘Nasıl olur?’ dedim. Meğer Üstad onu Çerkez Musa olarak tanıyormuş. Bizim ellerde adı Gobak Musa idi. Üstad’ı Eskişehir Hapishanesi’nde tanıdığımı anlatınca aradığım adamı bulduğumu anladım. Cenab-ı Hakk’ın lütfuna bakın ki Gobak Musa koskoca ilçede gidecek yer bulamamış gibi kendisini saatlerdir köşe bucak arayan adamın yanına gelip oturmuş. Sevinçten yerimde duramıyordum. ‘Hadi hemen gidelim’ dedim. Musa, namazlarında pek istikrarlı olmadığını, giderse Üstad’dan utanacağını söylediye de ısrarım üzerine kabul etti ve birlikte Üstad’ın yanına gittik. Huzurunda bir saat kadar kaldık.

Üstad Musa’ya ‘Namazını kıl! Namazını kılmazsan seni döverim!’ diye takıldı. Bana da büyük bir kitap verdi ve ‘Bunu yaz’ dedi. Yazıp götürdüğümde çok memnun kalmıştı. Sonra başka risaleler de yazdım. Bir gün bana hiç unutamadığım şu sözleri söylemişti:

‘Yazıda ikinci bir Hüsrev’imsin, sebatta da öyle olursun inşaallah.’

Üstad yazdığım kitapların sonuna çeşitli hayır duaları yazardı.”

Üstad’la ilgili bu hatırasını anlatan merhum kayınpederim Şuayb Esen, çok değerli bir insandı. Belpınar’ın ve Eskişehir camiasındaki Karaçaylıların Risale-i Nur konusunda öncüsü olmuştur. Âlim bir zat olduğundan risaleleri iyi anlar ve çok zevk alırdı. Bilhassa Mesnevî-i Nuriye’yi çok sever ve okurdu. Onun bazen risale okurken ağladığına şahit olurduk. Yazısı da çok güzeldi ve bu güzelliği Üstad’ımızın da takdir ettiğini defalarca belirtmişti.

Kayınpederimden başka, rahmetli ağabeyim Şuayb Tabakcı da *Tılsımlar*’ı ve *İşârâtü’l-İcâz*’ı yazıp götürerek duasını almıştı. Allah cümlesine rahmet eylesin.

TARİHÎ İSTANBUL OTELİ

Eskişehir’de bir İstanbul Otelı vardı. Altında kiraathanesi ve her şeyiyle beraber ben onu devraldım. Tarihî bir binaydı. 3-4 yerinde tavana kadar aynaları vardı. O zaman 24 yaşlarındaydım. Bana dev-

reden adam da 63 yaşındaydı. Adı Salih Erkul'du. Bu oteli devralmak istediğimi Üstad'a söylediğimde, "Gidelim, görelim" demişti. Beraber gittiğimizde, pencerenin önünde ellerini kaldırıp dua etmiş ve "Hizmete hayırlı olsun" demişti. Kayınpederime "Ben Abdulvahid'e müsaade ettim oteli alması için, sen de müsaade ettin mi?" diye sormuştu. Kayınpederim "Hizmete çok faydası olur kanaatiyle ben de muvafakat etmişim" dedi. Gerçekten de bu duanın bereketiyle olacak o otelin Eskişehir'de hizmete çok faydası oldu. On sene benim, on sene de Ömer Efendi'nin elinde, tam yirmi sene hizmete çok faydası oldu.

Ben oteli devir aldığımda, o Salih orada kumar oynatıyordu. Ben devraldıktan sonra 63 paket iskambil kâğıdı çıktı. Bunların yenilerinden 5-6 tanesini sırf polisler kullanacak diye tembih ediyordu. 3 bin 500 marka çay yapıyordu. Bu kadar büyüktü... Ben de, o iskambil kâğıtlarını, ortada büyük bir soba vardı, ona doldurdum ve yaktım. Tavlalar vardı onları da yaktım sobada. Dominolar vardı onları da Porsuk Çayı'na attım. Otelin deposunda kasket şapkaların içine sıkı doldurulmuş Afyon sakızları buldum. Onları da Porsuk Çayı'na attım. Tabii bizim çay satışımız 3 bin 500'den düştü 200'e... Kendini kurtarmıyor. Eskişehir'de halen de çıkmakta olan Sakarya Gazetesi, o zaman kumarla ilgili uygulamamı diline dolayıp güya benimle alay etmeye çalışmıştı.

Bir valimiz vardı, menfi biriydi, 18 yerde bar açtırdı. Benim de aleyhimde konuşurdu. Sonra o gidip yerine Aydın'dan bir başka vali gelince biz sevindik. O kıraathanenin içinde, içinde kasanın da bulunduğu ve içine beş kişi sığacak büyüklükte bir camekân vardı. Tam karşımda da "Hoca Kebap Evi" vardı. Polisler falan geldiğinde hemen onlara ikişer porsiyon baklavasıyla, ayrılarıyla beraber yedirdiyordum. O camekânda da o zamanın etiketlilerini, bayram tebriklerini, tebrik kartlarını koymuştum. Bize böylece dokunamazlardı. Ben ne dersem yaptırıyordum. Bu, Üstad'ın tasarrufuyla oluyordu.

Bir ara polisler "Seni vali istiyor" diye yaka paça götürdüler beni. Kitapları da topladılar. Kıraathanenin bir köşesinde üç masayı birleştirip üzerine "Milliyetçiler Kütüphanesi" diye yazmışım. Mecmua falan orda okunuyordu. Ticari İllimler Akademisi vardı o zaman Eskişehir'de. Oradan talebeler gelip oradaki risalelerden alıp okuyor

ve geri getiriyorlardı. Bir de üzerine “Emniyette tetkik edilmiş ve geri iade edilmiştir” diye yazmışım.

Abdülkadir diye bir polis vardı. O bize dosttu. Üstad bize geldiği zaman bize haber veriyor; biz de ona göre tedbir alıyorduk. En az on bir kere evim ve otelim basılmıştır. Hatta bir gün Üstad bana “Sen Kafkaslısın Abdülvahid. Polisleri oyalamasını bilmiyor musun?” dedi. O bana bir cesaret verdi. Ağzı varsa yiyecek, vücudu varsa giyecek... Ben o polislerin hepsiyle dost, ahbap oldum. Bir şikâyet olsa, “Sen bizimle gelme, sonra gel; orada mevcut olma” diye beni uyarıyorlardı.

“ONU YENİDEN YIKA!”

Bir gün Üstad Eskişehir’e gelmiş. Saatçi Şükrü ve Muhittin kardeşlere “Beni Abdülvahid’in evine götürün” demiş. Onlar da getirip kendisine tahsis etmiş olduğumuz üçüncü kata çıkarmışlar. Ben o sırada dışarıdaydım. Üstad’ın Eskişehir’e geldiğinden haberim yoktu. Tevafuken onlardan 10–15 dakika sonra ben de eve geldim. Bak-tım, hava soğuk olduğu için sobayı yakmışlar; ama tütmüş ve her taraf duman içinde kalmış. Hemen bir kazmayla duvarı oyup yeni bir baca deliği açtım. Soba güzelce yandı. Birkaç gün önce bizim hanım “Üstad bize gelecek, rüyasını gördüm” demişti. Gerçekten geldi ve hanımın rüyası gerçek oldu. Zaten o ne zaman gelse dünyalar bizim oluyordu.

O gün Zübeyir Ağabey, Üstad’ın iç gömleğini yıkayıp asmış. Ben soba borusu için baca deliği açarken başım ıslak çamaşıra değdi. Bunu gören Üstad, Zübeyir Ağabey’e “Onu yeniden yıka!” dedi. Bana da dönerek “Aklına bir şey gelmesin, ben Şafiiyim. Bizde çamaşırın kimseye değmeden kuruması gerekir” dedi. Ben de söylediği sözün hikmetini öğrenmiş oldum.

ÜSTAD’A DİKİLEN GİYSİ

Üstad bizdeyken, bir gece Zübeyir Ağabey dört havlu getirdi. Üstad’ın Amerikan bezi ve pamuk kullanılarak bu havlularla bir iç giyim yapılmasını istediğini söyledi. İki havlu ön, diğer ikisi arka kısma konacak, Amerikan bezi ile havlunun arasına pamuk konularak, ince ve sıkı bir tarzda dikilecekti.

O sırada evde, yetecek kadar pamuk ve Amerikan bezi yoktu. Temin etmek için de şartlar uygun değildi. Hem saat gecenin 12'siydi hem de günlerden Pazar olduğu için dükkânlar kapalıydı. Üstadımızın arzusu bizim için bir emirdi ve ailece bu emri hemen yerine getirmek istiyorduk. Bu yüzden sabahı bekleyemedik ve ben Allah'a tevekkül ederek aceleyle evden çıktım. Telaştan, ayakkabı giymeyi unutup çoraplarımla gitmişim. Çarşıya indim. Allah'ın lütfuna bakın ki adeta imkânsız gerçek oldu. O saatte hem pamuk satan hem de Amerikan bezi satan açık birer dükkân buldum.

Aslında bu tevafuklara pek şaşırırmıyorduk, çünkü hizmette çok sık karşılaşmaktaydık.

Malzemeleri alıp eve koştum. Eşim Pakize, küçük baldızım Seniha (Barsam), ağabeyimin kızı Meliha (Kalebek) hep birlikte işe koyuldular. Havlulardan ikisi saçaklı olduğu için 25 cm kadar uzun gelince Zübeyir Ağabey onları ne yapacağımızı Üstad'a sordu. "Onu da nasıl istiyorsanız öyle yapın" deyince artan parçalardan yen gibi yarım kollar yapıldı.

Sabahleyin Zübeyir Ağabey, Üstad'a götürdü. Çok memnun olmuş. Bizim hanım için, "Kızıma para vereceğim" demiş. Biz para almak istemediğimizi söyleyince bir mahalli gazetede Risale-i Nur'dan neşredilmiş 30-40 parça yazı verdi. Galiba *Hanımlar Rehberi* idi. Çünkü "Hanımlara dağıtırsınız" demişti. Ayrıca biraz da buz verdi. O zaman Eskişehir'de buz kalıplar halinde satılırdı. Üstad da çok buz kullandığı için bulunduğu yerde daima bir miktar buz hazır tutulurdu.

İşte, Üstad'ın giyimi böyle ucuz malzeme kullanılan sade giysilerdi. Ayrıca kendisine ne verilmişse mutlaka bir şekilde karşılığını ödemeye çalışırdı. Bu konu ile ilgili olarak bir gün şöyle demişti:

"Dini konularda kitap yazan çok âlimler gelmiş. Benim kitaplarımın müessir oluşunun sebeb-i hikmeti, Allahu âlem üzerimde kul hakkı olmamasına çok dikkat etmemdir."

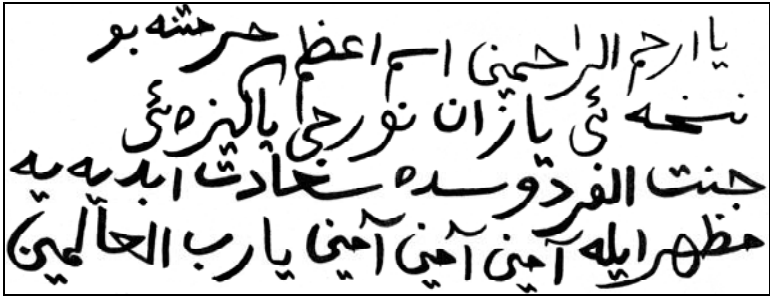
Bu prensibini çok dikkatle uygular ve karşılıksız bir şey almazdı. O kadar ki bir aileden risaleye vakit ayrılıyorsa, o evden birilerine cüzi de olsa maaş verir, onların hakkının geçmemesine çalışırdı.

HANIMLARIN ÜSTAD'I ZİYARETİ

İlk zamanlarda Üstad'ı Emirdağ'da Mustafa Acet ve Zübeyir Ağabey'in müzaheretıyla ziyaret ediyorduk. Bazı akraba hanımlar, kayınvalidem ve bizim hanım da Üstad'ı görmeyi çok istiyorlardı. Mustafa Acet, Emirdağ'da ikamet ediyordu ve eşi bizim hanımın yakın akrabasıydı. Ailece Mustafa Acet'e gidersek hanımların Üstad'ı görme emelini gerçekleştirebileceğimizi düşündük ve Emirdağ'a, Mustafa Acet'in evine gittik. Üstad bulunduğu yere hanımları kabul etmediği için mecburen dışarıda görebileceklerdi. Mustafa Acet ve Ceylan'ın yardımıyla hanımlar muratlarına erdiler.

Görme işini şöyle gerçekleştirmiştik:

Ceylan, bize şehrin dışında mezarlık civarında bir yerde beklememizi söyledi. Ben, kayınvalidem, hanımım ve Mustafa Acet'in eşiyle oraya gittik ve beklemeye başladık. Ceylan, Üstad'ı hava aldirmek için bizim bulunduğumuz tarafa getirdi. Yanımıza gelince taksiyi durdurdu. Üstad bizi görünce cübbesinin yenini bükerek pence-reye koydu. Diğer hanımlar öptüler bizim hanım yenini öperken dayanamayıp birden hıçkırarak Üstad'ın koluna kapandı. Üstad, "Bu kim?" dedi. Ceylan da Abdülvahid Tabakcı'nın hanımı deyince, Üstad, bizim hanımın başını, başörtüsünün üstünden öptü ve "Seni Medine-i Münevvere'de vefat eden hemşiremin yerine kabul ediyorum" dedi. Merhume eşim daha sonra *Küçük Sözler*'i yazmıştı, Üstad da kitabın sonuna kendi el yazısıyla takdirkâr ifadeler eklemişti.

Abdülvahid Tabakcı'nın merhume eşi Pakize Hanım'ın yazdığı, *Küçük Sözler*'in sonuna Hz. Üstad'ın yazdığı dua:

"Yâ Erhamirrahimin İsm-i Âzam hürmetine, bu nüshayı yazan Nurcu Pakize'yi Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyye mazher eyle. Âmin, âmin, âmin, yâ Rabbe'l-âlemin.

Bizim hanım 1979 yılında 150 senelik antika kemerini hizmete başışlamıştı. Bu altın gümüş karışımı kemer Rus Çarı'nın eşı tarafından onun büyük ninesine hediye edilmiş, nesilden nesile geçerek bizim hanıma gelmişti. Kemerini o zaman onun isteğı üzerine Fethullah Gülen Hocaefendi'ye vermiştim. Yapılan açık arttırma da 26 milyar liraya satıldı ve parası öğrencilere harcandı. Allah kabul etsin.

ZEHİR VE BUZLU SU

Üstad'ımızın dikkatimi çeken özelliklerinden biri, suyu daima buzlu içmesiydi. O zamanlar herkes fakirdi. Buzdolabı filan pek yoktu. Eskişehir'deki Kanath Un Fabrikası'nda buz imal edilir, blok halinde satılırdı. Biz de alır, boşaldıkça Üstad'ın termosuna doldururduk. Ayrıca Üstad'ın sol memesinin altında büyükçe bir morluk oluştuğunu duymuştum. Gerek bu morluğun gerekse buzlu su içme ihtiyacının daha önce maruz kaldığı zehirlenmelerin sonucu olduğu düşünülüyordu. Bir gün Said Özdemir "Bu durumda öyleyse Üstad'ımız belki de şehit oldu" demişti. Allahu a'lem bissavâb.

HÜSNÜ'NÜN EHLİYETİ

Zaman zaman başkaları da görev yapmakla birlikte, son yıllarında Üstad'ımızın iki şoförü vardı: Ceylan ve Bayram. Bir ara Ceylan'ın babası Mehmet Çalışkan bir MAN kamyon almıştı. Şartlar öyle gerektirdiğı için, geçici olarak Ceylan'ın bu kamyonu kullanması zarureti ortaya çıkmıştı. Şoför olarak Bayram tek kalınca biz de şoför derdine düştük. Tek seçenek Hüsnü idi. Ama o hem araç kullanmayı bilmiyordu hem de Eskişehir'de askerliğini yapmaktaydı. Bir şekilde şoförlüğü öğrenip ehliyet alması gerekiyordu. Mevsim kış, Hüsnü asker... O zamanlar şoförlük kursu filan da yok.

Ne yapalım derken aklıma bir çare geldi. Ankara'ya yakın Hüyük isimli köyde yaşayan üç tatar kardeşimiz vardı. Bunların bir de jipleri mevcuttu. Oraya gidelim, Hüsnü şoförlüğü öğrensin ehliyetini alsın dedik. Fakat ortada askerlik engeli vardı. Bunu aşmak için bir çare buldum. Hüsnü'nün komutanı Özbek kökenli bir astsubay başçavuş idi. Kendisine gümüş saplı bir kama, eşine de başka bir hediye olarak eşim Pakize'yle komutanı evinde ziyarete gittik. Durumu izah ettim. Hüsnü için bir ay izin aldım. Daha sonra bu süreyi on beş gün daha uzattık.

Bediüzzaman Hazretlerinin yakın hizmetkârı ve şoförü Hüsni Bayram

Her şey tamamdı ama o kış çok kar yağmıştı. Hüsni'nün eğitim yapacağı yerler 20 cm kar kaplıydı. Buna rağmen Hüsni'yle birlikte o köye gittik ve bir hafta kaldık. Sonra ben onu bırakıp döndüm. Köydeki kardeşler Üstad da belki gelir diye hazırlık yapmış özel bir odayı tefriş etmişlerdi; ama nasip olmadı. O odada Hüsni'yle ben kalmıştık.

Uzun sözün kısası, orada ehliyet işi olmadı. Hüsni Eskişehir'e döndükten sonra bu işi hallettik. Kısa zamanda Hüsni kardeş usta bir şoför olup Ankara, Isparta, İstanbul, Emirdağ yollarında Üstad'ımızı emniyetle taşıdı. Urfa'da nihayetlenen son yolculuğunda da görevini en iyi şekilde yerine getirmişti. Allah kendisinden razı olsun.

“YANIYORUM, YANIYORUM!”

Üstad, Eskişehir'de bizim fakirhanenin üst katındaki dairesindeydi. Bir ara Hüsni (Bayram) ile Eskişehir'in meşhur Kalabak Suyu'na gidip su alalım diye evden çıktık. Üstad'ın yanında Ömer Biçer'i bırakmıştık. Ceylan arabayı tamirciye götürmüştü. Suyu alıp eve geldiğimizde, Üstad'ı, evin sokağa bakan odasında, başının yan tarafını duvara dayamış vaziyette “Yanıyorum, yanıyorum!” gibi bir şeyler söylerken bulduk. Ömer Biçer ne yapacağını şaşırılmış bir halde donup kalmıştı. Üstad, Hüsni'ye “Arabayı getirin gidelim” dedi. Hüsni, “Araba tamirde” deyince kızdı. Bunun üzerine ben hemen tamirhaneye koştum. Ceylan'ı bulup durumu anlattım. O da arabayı

aceleyle götürdü. Hesabı görmek için ben orada kaldım. Ben hesapları ödeyip gelirken Odunpazarı'nda, Atatürk Lisesi'nin önünde onlarla karşılaştım. Ben de arabaya bindim. Hüsnü'yü evde bırakmışlardı.

Eskişehir'in Ankara çıkışında Kanlıpınar Şehitliği vardır. Üstad "Namaz için duralım" dedi. Orada durduk ve beraberce ikinci namazını kıldık. Dikkatimi çektiği için hatırımda kalmış. Üstad namaza başlamadan önce tok bir sesle belki on defa "Estağfirullah" dedi. İftitah tekbirini çok sert söyledi. Kıyamda da iyice öne büküldü, neredeyse rükûa eğilecek zannettik, sonra düzeldi. "İyyake..." ile başlayan bölümü inler gibi okuyordu. Namazdan sonra yola devam edip Emirdağ'a gittik. Yolda bana "Eğer evden çıkmasaydık beni hastaneye kaldıracaklardı. Bu senin içinde ukde olarak kalırdı" dedi. Nezaket ve incelik herhalde ancak bu kadar olur...

Üstad'ın bu geçici rahatsızlığının sebebini kendisine soramazdık. Ama sonradan öğrendik ki onun "Yanıyorum, yanıyorum!" dediği sırada Ankara'da müsadere edilen Risale-i Nur eczalarını, polis ya-
kıyormuş.

AHİRETİN EFENDİLERİ

Yanılmıyorsa 1958 yılındaydı. *Yeni İstanbul* isimli bir gazete vardı. O sene Irak'ta kanlı bir ihtilal olmuştu. Gazete, Irak'ta bazı yöneticilerin cesetlerinin sokaklarda sürüklendiğini yazıyordu. Önemli bir olay olduğu için gazeteyi Üstad'a getirdim ve ilk sayfadaki başlıkları okudum. Üstad "Çıkar dışarı, gerisini okuma" dedi. Ölenler için de "Onlar ahiretin sultanıdır. Allah 'Bir kuluma iki dünyanın saadetini vermem' demiştir" dedi. Ben gazeteyi alıp çıktım ama konuyu anlamamıştım. Öldürülenlerin bir kısmının seyyit olduklarını sonradan öğrenince Üstad'ın ne demek istediğini anlamış oldum.

Gerçekten Risalelerde de açıklandığı gibi, Allah, seyyitleri ahiretin efendileri olarak seçtiğinden onlara dünyayı nasip etmemiştir. Tarih bunun örnekleriyle doludur. En başta da Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin (radiyallahu anhüm) gelmektedir.

DEPREM VE BEDİÜZZAMAN'IN DUASI

Kanuni'nin vezirlerinden Çoban Mustafa Paşa Eskişehir'de bir cami yaptırmak istemiş. Rivayete göre havası en güzel yeri seçmek

için de üç kuzu kestirip üç ayrı yere astırmış. Bugünkü caminin olduğu yerdeki kuzu daha uzun süre bozulmadan kalınca camisini Odunpazarı denen bu semte yaptırmış. Paşa, bugün “Kurşunlu Cami” olarak bilinen bu mabede medrese, kervansaray ve imaret ekleyerek bir külliye vücuda getirmiş. Bir ara medrese bölümü Mevlevihane olarak da kullanılmıştır. Maalesef bütün Türkiye’de olduğu gibi bir zamanlar burası da başka amaçlara tahsis edilmişti. Cami ibadete kapatılmış bir askeri birliğin yatakhane haline getirilmişti. Hatta kayınbiraderim rahmetli Cahit Esen askerliği sırasında kendisinin de burada yattığını söylemişti. Bu uygulamalar sonucu bakım-sızlıktan dolayı külliye viraneye dönmüştü. Neyse ki o devirler geçince hayırsever vatandaşlar galiba 1958 yılında gerekli onarımları yaptırdılar ve cami yeniden ibadete açıldı.

Açılış için bir tören düzenlenmişti. Benim evim de camiye birkaç yüz metre mesafedeydi. Bu yüzden haberim oldu. Açılış günü kayınpederim Şuayb Esen, değerli bir hâkim olan İbrahim Edhem Bey ve ben, törene katıldıktan sonra bizim eve geldik. Oturduk ve Üstad’ın *İşârâtü’l-İcâz* isimli tefsirinin son bölümünü okumaya başladık. Bir ara ben, Üstad’ın kitaptaki boy resmini Edhem beye gösterdim. Çok büyük bir şaşkınlık gösterince merak edip sordum; “Ne oldu?” dedim. Şöyle hikâye etti:

Edhem Bey’in bir komşusuna, hâl sahibi âmâ bir zat misafir olmuş. O zatın şiirleri de varmış. Edhem Bey edebiyattan anlayan bir kişi olduğundan şiirleri incelemesi ve gerekiyorsa tashih etmesi için veya zahiren bu gerekçeyle onu da çağırmışlar. Sohbet sırasında o âmâ zat bir ara demiş ki “Şu yakında Eskişehir’de olan zelzelede taş üstünde taş kalmayacaktı; ama duası müstecab olan bir zatın hüremeti olmasa... O zat da Bediüzzaman olsa gerek.” (Eskişehir’de 20 Temmuz 1956’da bir deprem olmuş ve yaklaşık 12 bin bina çeşitli derecelerde hasar görmesine rağmen sadece başına taş düşen bir kadın ölmüştü.)

Edhem Bey daha sonra oradan ayrılıp evine dönmüş. O gece rüyasında hiç tanımadığı bir zatı görmüş. Ben de aynı gün Üstad’ın resmini gösterince şaşırıp kalmıştı. Şaşırmasının sebebi, Üstad’ın rüyada gördüğü zat olmasıymış. Kendisi Üstad’ı tanıımıyordu. Ben

resmi gösterince hayretle şehadet parmağını ısırarak hem ağlamış hem de resmi defalarca öpmüştü.

“BİZİM PARAMIZDA HARAM MI VAR?”

1957’de benimle birlikte ağabeyim Şuayb Tabakcı da ailesiyle beraber Eskişehir’e göç etmişti. Biz, aslında çiftçi olduğumuz için daha sonra da çiftçiliğe devam ettik. Ben o zamanki Afyon milletvekili Orhan Kökten’in 7000 dönümlük çiftliğine ortak oldum. Ekme-biçme işleri benim üzerimdeydi.

1958 yılında idik. Yetiştirdiğim on kamyon kadar bana ait mahsulü, Emirdağ’a götürüp Toprak Mahsulleri Ofisi’ne (TMO) satmıştım. Dolayısıyla yeterince para kazanmıştım. Hizmete para harcamak istiyordum; ama Üstad hizmet için kimseden para kabul etmiyordu. Hatta Konyalı bir arkadaşımızın Üstad’a “Benim bir orduyu donatacak param var” dediği, Üstad’ın da buna karşılık “Risale-i Nur’un kimsenin parasına ihtiyacı yok” diye cevap vererek o kişinin yardımını kabul etmediğini duymuştuk.

Bir gün, yardım konusundaki düşüncemi, bütün samimiyetimle Üstad’ımıza aktardım ve “Ashâb-ı Kiram malları ile de çok fedakârlık yapmışlar. Bizim de imkânımız var. Paramızın hizmette kullanılması münasip görülüyor. Bizim paramızda haram mı var?” dedim. Çok hislendiğim için konuşurken kendimi tutamayarak ağlamıştım. Üstad’ımız da çok duygulandı, gözleri yaşardı. Gelip kaşlarının üstünden öptü ve “Sen nasıl istersen öyle yap, yetkilisin!” dedi. Ben de bu izinden sonra hizmetle ilgili harcamalarımı çok rahat ve huzurlu biçimde yapmaya başladım.

BARDAKTA BIRAKILAN BİRKAÇ DAMLA ÇAY

Bir defasında Emirdağ’da, Üstad’ımızın kaldığı evdeydim. Üstad benim bulunduğum odaya gelerek, battaniyesinin üstüne örttüğü yorganını getirdi ve yatarken onu üstüme örtmemi istedi. Uykum gelmediği için ben yatmadım ve yorganı üstüme sarıp oturdum. O vaziyette uzun süre Kur’an ve Cevşen okudum.

Sabahleyin bir ara Üstad, Zübeyir’i yoğurt almak için dışarı göndermişti. Ben de odada tesbihatla meşguldüm. Baktım Üstad bana çay getiriyor. Çok mahcup oldum ve hemen kalkıp bardağı elinden

aldım. Kendisi de odasına döndü. Az sonra içeriye Hamza Emek geldi. Bu arada ben çayımı bitirmiştım. Üstad da tekrar odaya geldi. Ben bardağın dibinde birkaç damla çay bırakmışım, farkında da değilim. Üstad'ımız bunu görünce gülerек bana üç tokat attı. İlk ikisi hafifti ama sonuncusunun hatırı sayılırdı. Tokat atarken şöyle diyordu:

“Abdulahid, ben gittikten sonra belki ben Üstad'ımdan tokat yemedim diye övünürsün. Bardağın dibinde birkaç damla bırakmak kibir ve gurur alametidir. Böyle yapma ve yaşadığın müddetçe arkadaşlarına bunu tathılıkla duyur.”

Üstadımız o gün bana hiç unutamayacağım bir ders vermiş oldu.

KÜÇÜK HİZMETE BÜYÜK TAKDİR

Özel bir iş için Ankara'nın Keskin ilçesine gitmişim. Dönüşte Ankara'da risalelerin basıldığı matbaaya uğrayacaktım. Orada kitaplar gizli basılıyordu. Nasıl olduysa emniyet haberdar olmuş ve matbaayı basarak kitaplara el koymuş. Olayı duyunca Mustafa Türkmenoğlu ile birlikte matbaaya gittik. Bir de ne görelim! Polisler kitapları ellişerli paketler halinde bir araya getirip bağlıyorlar. Ben kimseye hissettirmeden pencerenin metal sürgüsünü yerinden çıkarıp onun yerine bir kaleme kâğıt sararak sürgü gibi sıkıştırdım. Kimse fark etmedi. Hepimiz dışarı çıktık. Polisler de kapıyı mühürleyip oradan ayrıldılar.

Gece olunca Ankara'da oturan asker arkadaşlarımla yakını olan bir taksiciyle matbaaya geldim. Kalem sürgüyü açıp içeri girdikten sonra balyalar halindeki kitapları ikimiz taksisine doldurduk.

Balyaların bazılarının da ipleri koptu. Öyle götüremeyeceğimi anlayınca bavul derdine düştüm. İki sene önce Ankara'da askerlik yaptığım için Ankara'yı biliyordum. Bir arkadaşımın dayısı bavul sattı. Gece yarısı onu buldum ve üç bavul aldım. Kitapları bu bavullara doldurdum. Ucu ucuna sığıdı.

Eskişehir'e o saate otobüs olmadığı için tren istasyonuna götürüp bavulları önce emanete teslim ettim. Sonra tren saati gelince onları Eskişehir'e getirdim. Bavullardan birini Emirdağ'a götürüp Zübeyir Ağabey'e teslim ettim ve tekrar Eskişehir'e döndüm.

Zübeyir Ağabey olayı Üstad'a nakletmiş olmalı ki hiç beklemediğim bir anda Üstad'ımız beni taltif için Emirdağ'dan Eskişehir'e evime kadar geldi. O sırada içeride ağabeyim Şuayb Tabakcı ve Sivrihisar'dan Ahmet Boyacıoğlu vardı. Üstad içeriye girmede. Kapıda dikilirken bana dönerek şunları söyledi:

“Bunu kim yapar? Şeyh Şamil'in torunu yapar” dedi ve ekledi “Ben Kafkas muhacirlerinden birinin Risale-i Nur'un iç bünyesinde bulunmasını Rabb-ı Rahîm'imden niyaz etmiştim. Lillahlilhamd onu da ihsan etti” dedi ve şoförü Mahmut'la Emirdağ'a doğru hareket etti.

Bu sözler elbette beni çok mütehassis etmişti; ama bence sözlerin asıl muhatabı Zübeyir Ağabey'dir. Çünkü o da Kuzey Kafkas muhaciridir. Üstadımızın, gönlümü almak için söylediğine inandığım bu sözlerin küçük bir parçası bana yeter de artar bile...

Bu hatıra, hizmete yapılan en ufak bir katkının, Üstad'ımızı ne kadar memnun ettiğini gösteren güzel bir örnektir. Hasta ve yaşlı bir insanın, hizmete kendince katkı sağlamış bir talebesini takdir için o günün şartlarında 200 km'den fazla yol gidip gelmesi ancak böyle büyük zatlara mahsus bir kadirşinaslık olsa gerektir.

ÜSTAD'IN KOSTURMA FİRARI

Üstad'ımız, Birinci Cihan Harbi'nde milis kumandanı olarak doğu cephesinde işgalci Ruslar ve Ermenilerle savaşırken yaralanmış ve esir edilerek eski Kazan Hanlığı topraklarında bulunan Kosturma şehrindeki bir esir kampına götürülmüştür. Onun esaret hayatına ilişkin elimizde kesin bilgiler yoktur. Esaretten kurtuluşu hakkında da fazla bilgi bulunmamaktadır. Kendisi de bu konuda çok şey söylememiştir. Üstad Hazretleri'nden değişik zamanlarda parça parça duyduklarımızı birleştirerek esaretten firarının bir bölümünü, Üstad'ın anlatımıyla şöyle özetleyebilirim:

İçlerinde Üstad'ın da bulunduğu 60-70 Osmanlı subayı esir kampında tek bir koğuşta tutuluyormuş. Üstad diyor ki: “Ben inziva istiyordum. Esir kampı civarında yaşayan tatarların kefil olmasıyla oradaki camiye bitişik küçük bir odada yalnız kalmama izin verildi. Haftada bir gün muhafız nezaretinde dolaşmama da izin veriliyordu. Ben bu küçük odada hem camideki imama uyarak namazlarımı

kılabildim hem de daha sonra bu durum esaretten firarıma yardımcı oldu.”

Üstad'ın hapsedildiği odaya caminin imamı da dâhil kimse gelemiyor. Bir ara “Keşke buraya girmeseydim, kendi elimle kaçış yollarımı kapamış oldum” gibi düşünceler içerisinde nasıl kaçabileceğini hesap edip kaçmaya karar verdiği sırada, ilginç bir tevafukla karşılaşılıyor. O sırada penceresinin önünden geçmekte olan caminin imamı bir taraftan yürümeye devam ederken: “Ya Said! Aklına geleceğin zamanı değil” diye seslenmiş. O da bunda bir hikmet var diye kaçmayı ertelemiş. Bir süre sonra aynı imam oradan geçerken bu defa da: “Ya Said! Aklına gelenin zamanı geçiyor. Ne duruyorsun?” diye seslenmiş ve Üstad da kaçış için fırsat kollamaya başlamış. Üstad'ın bulunduğu yere ve diğer mahkûmların tutuldukları yerlere bazı seyyar esnaf, at üstüne konmuş sepetler içinde yiyecek bir şeyler getirip satıyorlarmış. O sıralarda Rus ihtilali de başlamış. Üstad da ülkede ortaya çıkan karışıklıkların sebep olduğu düzen bozukluğu ve anarşi ortamından faydalanıp satıcıların arasına karışarak oradan firar etmiş. Aklımda böyle kalmış.

Üstad'ın hayatı hep böyle tevafuklarla doludur. Çok sayıda kişi bunlara şahit olmuştur.

ÜSTAD'IN TATARLARA DUASININ SEBEBİ

Eskişehir'de bizim evde birkaç arkadaş oturmuş sohbet ediyorduk. Zübeyir Ağabey, Mustafa Acet, Kuyumcu Yakup Ayzeren, Mustafa Erhan Arbatlı ve Kuruyemişçi Yaşar Zeydan'ı hatırlıyorum.

Üstad'ımız dışarıdan geldi. Yorgun olduğu için üst kata çıkamayacağını söyleyerek benim oturduğum ikinci kata girdi. Odada benim tek kişilik bir karyolam vardı. Oraya bağdaş kurup oturdu. Birden Erhan'a dönüp “Mustafa sen Tatar mısın?” dedi. Soruya muhatap olan Erhan'ın bir adı da Mustafa idi; ama ona herkes Erhan derdi. O da “evet” deyince Üstad'ımız “Ben tatarları beş vakit duama dâhil etmişim. Kosturma'da esarettayken, iki ihtiyar tatar kadın hapis tutulduğum yerin küçük penceresinden yiyecek getirerek benim hayatta kalmama yardım ettiler. O yüzden hem o ihtiyar kadınların hem de orada bana yardımcı olan diğer tatarların, bizim hizmetimizde ve Risale-i Nur faaliyetinde payı vardır.

KÖTÜLÜĞE KARŞI İYİLİK

Sonra Üstad Hazretleri dedi ki: “Beni zehirleyen Afyon Mahkemesinin Savcısı Abdullah Bükür de tatardı. Bana yaptığı zulüm sebebiyle içinde bir ukde kalmış olabilir. Ahiret’e öyle gitmesin. Ona da hakkımı helal ediyorum” dedi. Merhametin bu derecesini bizim havsalamız almayabilir.

Üstad, sonra bana dönerek “Abdülvahid, ona mektup yazıp hakkımı helal ettiğimi bildir” dedi. Ben de o savcıya Üstad’ın dediklerini bildirmiştim. Daha sonra bu savcı Gaziantep’te Ağır Ceza Reisi oldu. Tevafuka bakın ki bir tarihte Mustafa Sungur’un da içinde bulunduğu 19 kişi Antep’te yakalanmış ve mahkemeye sevk edilmiş. Abdullah Bükür “Bunlardan zarar gelmez. Bunlar çay içer, risale okur” deyip hepsini tahliye etmiş. Bir defasında bunu söylediğimde Sungur da bunu tasdik etmişti. Başka bir davada da Avukat Bekir Berk mahkemede kendisine “Siz daha önce bu davalarda savcı olarak ihsas-ı reyde bulundunuz. Bu davaya bakmaktan istinkâf etmelisiniz” deyince, o da cübbesini çıkarıp davaya bakmaktan vazgeçmiş. Diğer mahkeme heyeti de beraat kararı vermiş. Demek ki Üstad’ın mesajı yerine ulaşmış.

ÜSTAD ÖPERSE

Üstad’ın Tatarlardan bahsettiği sırada, ben, Üstad’a kuyumcu Yakup Ayzeren’i göstererek “Üstadım Yakup Bey de Tatar hem de size yardım eden Kazan Tatarları soyundan” deyince Üstad birden yerinden fırlayıp kalktı. Yakup Ayzeren’i tutup kaşlarının üstünden öptü. (Üstad taltif için öyle yapardı). Yakup Bey aşırı heyecan ve sevinçten olacak o anda bayılıp yere yığıldı. Kaldırıp dışarı çıkardık. Rahmetli arkadaşımız çok kibar ve nezih bir insandı. Başlangıçta hali pek iyi değilken sonraları iyi bir Nur talebesi olmuştu. Cümlesine Allah rahmet eylesin, âmin.

“ENBİYA RUHLARIYLA TOPLANTIM VAR”

Üstad’ımıza Eskişehir’deki evimin boş olan üçüncü katını tahsis etmiştik. Ben herhangi bir ücret almak istemiyordum. Bir gün bana “Ben burayı kiralayacağım. Kirası ne kadar eder?” dedi. Evin aylık kirası 80-100 lira ederdi; ama ben böyle bir fiyat söyleyemezdik.

Aslında hiç para istemiyordum. Üstad yeter ki evimde kalsın, üstüne para vermeye dünden razıydım. Ama o ısrar ediyordu. Kira değeriyle ilgili sorusuna ne cevap vereceğimi düşünürken Zübeyir Ağabey içeri girdi. Gelirken herhalde konuşmamızı duymuştu. Ben yarım isteyen bakışlarla yüzüne bakınca yardımına yetişti ve “Bu ev 20 lira eder Üstad’ım” dedi. Zübeyir Ağabey ayrıca “Bu dershaneye başka arkadaşlar da iştirak etmek istiyorlar” deyince Üstad’ımız da, “Öyleyse başka medreselerde olduğu gibi ben de beşte birine iştirak edeyim” dedi. Üzerinde resim olmayan gümüş 50 kuruşluk ve sarı 25 kuruşluklardan altı aylık kiranın beşte biri olarak 24 lira verdi. Ben de bu paraları “Bereket Parası” olarak arkadaşlara dağıttım. Herkes çok sevinmişti.

Bu olaydan altı ay kadar sonra Üstad yine Eskişehir’deki evdeyken, Kütahya’dan birkaç arkadaş ziyarete geldiler. Bunlar Tavşanlı’dan Leblebici Ali ve Astsubay Cahit Erdoğan’dı. Gece olduğu için Üstad’la görüşemediler. Bende misafir oldular. Hep beraber sabah namazı için yakındaki Odunpazarı Camii’ne gittik. Biz camide iken Bayram geldi ve “Üstad seni istiyor” dedi. Hemen eve koştum ve Üstad’ın yanına girdim. Bana: “Kardeşim, ben bu sefer birkaç ay kalma niyetindeyim demiştim, bana bu gece ihtar edildi ki senin evinin iki senelik kirasını vermem lazım. Kalbin mahzun olmasın, enbiya ruhlarıyla toplantım var oraya gitmeliyim” dedi. Altı ay önce 4 lira olarak fiyat biçmiştik bu sefer 24 ay için 96 lira tutuyordu. O sırada yanımızda 2-3 yaşındaki oğlum Arif de vardı. Üstad onu kucağına alır bazen de yatağına yatırırdı. Bir gün Arif’in yanında “Benim evladım olmadığı için şefkatim küllidir” demişti. Üstad’ımız Arife bir de dua öğretmişti. O dua şöyleydi: “Üstad’ımızı Allah iki cihanda aziz ve muratlarına nail eylesin.” Âmin.

Üstadımız o gün Arife bir bardak içinde 8-10 üzüm tanesi yedir-di. Bizim evden bana ve Arife daha önceden aylık 50’şer kuruş maaş bağlamıştı. Onları da kiraya ekleyerek toplam 102 liraya çıkardı. Üstad 73 liraya sayarak bir Reşat altını verdi. Geri kalanını bozuk parayla tamamladı. (Oğlum Arif halen yanımızda olup hizmete devam etmektedir.)

Üstad’ın enbiya ruhlarıyla toplantı konusundaki sözünü ben yıllarca hiç kimseye söylemedim. Bir grupla 1968’de hacca gitmiştik.

Gerubumuzda Fethullah Hocaefendi, Yaşar Tunagür, Salih Özcan, Yusuf Pekmezci de vardı. Ben bu sözü hacda Hocaefendi'ye söyledim. O da 1994 yılına kadar bu cümleden söz açmadı. İkimiz de hasasiyetimizi sürdürdük. Çünkü tasavvufu ilgilenenlere meçhul olmayan bu konu yanlış anlama ve değerlendirmelere sebep olabiliirdi.

Üstad'ın 1958 yılında kira için verdiği ve önceki bölümde bahsettiğim Reşat altınını ben de kızım Sabahat'a (Arbatlı) vermiştim. Kendisi 20 sene sonra dört Reşat altını daha ekleyerek bana getirdi ve "Bunları Hocaefendi'ye verin talebe okutulmasına katkı olsun" dedi. Altınları Hocaefendi'ye verdim. O da ihaleye çıkardı. Açık artırma sonucu beş Reşat altını normal değerinin 15 katına bir hayırsever tarafından alındı ve Üstad'ın altını diğerlerini de bereketlendirerek hizmete dönüştü.

TEVAFUK MU? KERAMET Mİ?

Üstad'ımız Emirdağ'dayken bir kış günü, şoförü Ceylan'a "Eskişehir'den gelecekler var git onları al getir" demiş. Ceylan nerede bulacağını sorunca da "Çarşı Camii'ne gidersen bulursun" diye cevap vermiş.

O günlerde ben de sürekli Üstad'la bağlantılı rüyalar görüyordum. Son rüyamda bir eve girmişim. Girdiğim odada süslü duvar yastıkları, işlemeli minderler filan vardı. Çay içiyorduk. Bana çayı Üstad'ın mı ev sahibi olan Osman Çalışkan'ın mı verdiğini hatırlamıyorum. Ama değişik rüyalarımda ikisi de çay vermişti. Bu rüyalar sebebiyle Üstad'ı görmek için, içimde büyük bir arzu hissettim; evde duramadım. Çifteler'e geldim. O gün Recep ayının arefesi idi.

Çifteler'de eniştem Saadettin Korkmaz'la ortak bir dükkânımız vardı. Yolda yürürken uzaktan Üstad'ın arabasının Eskişehir yönüne gittiğini gördüm. Üstad'ın arabada olduğunu düşünerek ben de arkalarından bir otobüsle gittim. O zamanlar daha köyde oturuyordum. Eskişehir de Üstad'ın arabasını nerede bulacağımı da bilmiyordum. Akşam yaklaştığı için namaza gideyim dedim ve Çarşı Camii'ne girdim. İçeride üç kardeşle karşılaştım. Bunlar İstanbul'dan Macid ile Ankara'dan Tosyalı Abdullah, tashih etmesi için Üstad'a kitap formları getirmişlerdi. Pire Nuri denen arkadaş ise Almanya'da basılan kısa Tarihçe-i Hayat'ın, Almancasını getirmişti. Bu ar-

kadaşların üçü de acilen Üstad'ı görmek istiyorlardı. Camide, oraya gelen Ceylan'la da buluştuk. Ceylan bizi arabaya aldı ve çok soğuk bir havada, gece geç vakitte Emirdağ'a doğru yola çıktık. Ben şoförün yanına oturmuştum.

Ceylan, yolda "Ağabey çok sıkıntıdayız, akümülatör bulamıyoruz. Bu da doğru dürüst çalışmıyor" dedi. Ben kendisine merak etmemesini söyledim. Sebebi şuydu: Daha önce biraz bahsettiğim gibi, ben eniştemle Türkiye Zirai Donatım Kurumu'nun Çifteler temsilciliğini yapıyordum. Dükkânımızda o sırada yepyeni 12 tane akümülatör vardı. Çifteler'e gelince güzel bir tevafulk oldu. Yanımda anahtar da varmış. Dükkânda genelde eniştem durduğu için ben pek anahtar taşımazdım. Dükkânı açıp bir akü alarak bagaja koydum. Vakıt çok geç olduğu için caddelerde kimse yoktu. Ceylan bu sefer de "Benzinimiz çok az, galiba Emirdağ'a gidemeyeceğiz" dediği anda bir so-kağa doğru girmekte olan ilçenin tek benzincisinin pompacısı Hüsmen'i gördüm. Hemen seslendim ve durumu anlattım. Benzinci kapalıydı ama Hüsmen'de anahtar olduğu için gittik ve benzinimizi aldık. Sorunsuz bir şekilde Emirdağ'a ulaştık.

Emirdağ'da hacı Osman Çalışkan'ın evine geldik. Misafir odasına girer girmez ağlamaya başladım. Çünkü o ev ve oda benim rüyamda gördüğüm yerlerdi. Bize verilen çayların bardağına kadar rüyadaki-nin aynıydı. Biraz oturduktan sonra aç olduğumuzu söylemeye utandığımız için evden ayrıldık. Diğerleri otele gitti; ben de Pire Nuri'yle beraber yiyecek bir şeyler bulmak ümidiyle Hayvanpazarı denen yere doğru gittik. Yiyecek bir şey bulmaktan ümidimizi kesmiş olarak otele dönerken yanımıza yaklaşan bir genç "Yiyecek mi arıyorsunuz?" dedi. "Evet" dedik. Kendisinin, Çerkez Mehmet Bey Hanı'nındaki lokantada garson olduğunu, bize lokantada bir şeyler hazırlayabileceğini söyledi ve birlikte lokantaya gittik. Delikanlının pişirdiği pirzoları alıp otele getirdik ve hep beraber yedik. Artık uyuyamayacağımız için sabah namazına Mustafa Acet'in imamlık yaptığı camiye gittik. O sırada Ceylan geldi, "Üstad evinin kapısında sizi bekliyor" dedi. Gittik, kendisiyle görüştük. Bir süre sonra Üstad bize "Kardeşim, ben sizi teberrüken Eskişehir'e götürürdüm; ama Isparta'da evliya ruhlarıyla toplantım var" dedi. Hepimiz elini öptük. Üstad Isparta'ya gitti, bizde Eskişehir'e döndük.

Şimdi, o günkü yaşadıklarımızı şöyle sıralayalım:

Ben o gece rüya görmeseydim Üstad'ı görme aşkına tutulup Çifteler'e gitmeyecektim. Üstad, Ceylan'a "Eskişehir'e git misafirleri getir" demeseydi ben Çifteler'de Ceylan'ın arabasını görmeyecektim. Arabayı görmeseydim Eskişehir'e gitmeyecektim. Eskişehir'e gitsem bile akşam namazını Çarşı Camii'nde kılmasam Ceylan ve diğerleriyle karşılaşmayacaktım. O üç arkadaş da yine akşam namazında Çarşı Camii'ne gelmeselerdi asıl onlar için gelmiş olan Ceylan, misafirleri bulamayacaktı. Ben gitmeseydim, Ceylan, Üstad'ın arabasına akü bulamayacaktı. Çünkü o devirde aküler çiftçiye tahsisliydi ve benim çiftçi olmamdan dolayı akü hakkım vardı. Gecenin bir yarısında pompacı Hüsmen gelmeseydi veya üzerinde anahtar olmasaydı, benzin alamayacaktık ve Emirdağ'a gidemeyecektik. Emirdağ'a gittikten sonra olanları da bunlara ilave edin. Sonuçta hem ben Üstad'ı gördüm hem hizmet için gelenler işlerini gördüler hem de Ceylan'ın akü problemi halloldu. Şimdi bunlara keramet mi denir, teva-fuk mu?

ÜSTAD'LA HACI HİLMİ EFENDİ'Yİ ZİYARETİMİZ

Eskişehir'in kuzeyinde, merkeze 6 km mesafede Muttalıp isimli, 1500 haneli büyük bir köy vardı. Burası daha sonra belde oldu. O köyde Üstad Hazretleri'yle aynı yaşlarda olan Hacı Hilmi Efendi yaşırdı. Kendisi tarikat ehli bir zattı. Hilmi Efendi'nin mürcüsi Şeyh Sadık Efendi, onunki Yenişehirli Abdullah Efendi, onun şeyhinin şeyhiyse Büyük müceddit Mevlana Halid-i Bağdadî Hazretleri'dir. Yani Hacı Hilmi Efendi, gerçek bir Halidî-Nakşibendî şeyhiydi.

Hacı Hilmi Efendi'nin en büyük uğraşı hafız yetiştirmektir. Zaman zaman hafızlık merasimi yapar ve Üstad'ı da çağırırdı. Ben bu davetlerden iki tanesine Üstad'la birlikte katıldım. Son gittiğimiz merasimde cami ağzına kadar dolmuştu. Mühim bir âlim olan ve soyu Anadolu'nun ilk Müslümanlaşma sürecindeki Medinelî bir aileye dayanan Şeyh Sadık Efendi'nin oğlu Abdullah Toprak³ kürsüde vaaz ediyordu.

³ Bu serinin 2. cildinde hatıraları yer alan Abdurrahman Topraklı, Abdullah Toprak'ın kız kardeşinin oğludur.

Üstad gelince Hacı Hilmi Efendi kendisini kapıda karşıladı. Orada bize ilginç gelen bir olay oldu. Her ikisi de birbirlerinin elini öpmeye çalışıyordu. Sonunda adeta zorla birbirlerinin elini öptüler. Hepimiz çok duygulandık. Bu arada kürsüdeki Abdullah Toprak, Üstad için güzel bir hoşamediy yaptı.

Hafızlık töreni üç saatten fazla sürdü. Bu süre içinde tam 21 hafız dinledik. Her iki mübarek zat, mihrabda diz çökmüş vaziyette hiç kımıldamadan üç saat boyunca oturdular. Herkes gibi ben de oturuşumu bir kaç defa değiştirmek zorunda kalmıştım. Demek ki onlar bizden farklıydılar.

Üstad'ımızın bir defasında, kendisine çok iltifat eden Hacı Hilmi Efendi'ye "Siz Kur'an'ın lafzını, biz manasını korumaya çalışıyoruz" dediğini duymuştum.

Bu vesileyle yolu Eskişehir'den geçecek kardeşlerimizin fırsat bulurlarsa Üstad Hazretleri'nin elini öptüğü bu zatla, mürşidi Şeyh Sadık Efendi'nin, Muttalıp Köyü Mezarlığı'ndaki kabirlerini ziyaret etmelerini tavsiye ederim. Birçok kişi Hacı Hilmi Efendi'nin Eskişehir civarındaki en büyük veli olduğu kanaatinde dir.

Bu iki mübarek zatın vefatlarından sonraki durumlarında ilginç bir benzerlik vardır:

Hacı Hilmi Efendi

Hacı Hilmi Efendi vefat ettiğinde Muttalıp'taki camisinin bahçesine defnedilmiş ve kabri de yaptırılmıştı. O kabir hâlâ oradadır. Ancak Üstad'ı kabrinden çıkaran malum zihniyet, ona da musallat oldu. Aklımda yanlış kalmadıysa, devrin İçişleri Bakanı Orhan Öztrak'ın emriyle, mübarek naaşı kabrinden alınıp köyün en dışındaki mezarlığa defnedildi.

Ne diyelim! İyi ki ahiret var...

ÜSTAD'IN ESKİŞEHİR'E SON GELİŞİ

Bir ara Ankara'da bazı kitaplara polis tarafından el konulmuştu. Onları geri alabilmek için Üstad'ın Ankara'ya gittiğini ama şehre girmesine izin verilmeyip Dikmen'den geri çevrilmiş olduğunu arkadaşlarımdan duymuştum. Daha sonraki tarihlerde tekrar Ankara'ya, oradan İstanbul'a gidip yine Isparta'ya döndüğünü söylemişlerdi. Üstad'ın, iç politikayla hiç ilgisi olmayan, tamamen hizmete yönelik bu seyahatleri o zamanki muhalefet partinin lideri İsmet İnönü tarafından iktidardaki Demokrat Parti ve başbakan Adnan Menderes aleyhinde kullanılıyordu. İsmet İnönü, Menderes'in, Üstad'a seçim gezileri yaptırdığını iddia ediyordu. Hükümet de İnönü'den korkup Üstad'ımızı Isparta'da ikamete mecbur etmişti.

Fakat Üstad, sacayağı şeklinde Emirdağ, Isparta, Eskişehir gezdi. Vefatına 19 gün kala Eskişehir'e son gelişi, veda ziyaretiymiş... Üstad önce Emirdağ ilçesine gelmiş. Emirdağ'dan eve telefon etmişler; ben yoktum. Bizim hanıma "Üstad oraya gelince Abdülvahid alakadar olsun diye" söylemişler.

Bu seyahatin bir veda ziyareti olduğunu çok sonra anladık. Telefonum dinlenmekte olduğundan polisin haberi olmuş ve Eskişehir girişindeki ana caddede bir komiserle iki polis onu beklemeye başlamışlar. Şehre girmesine izin vermeyecekler ve geri çevireceklerdi.

Nasıl olmuş bilmiyorum Üstad onlara görünmeden bizim eve gilverdi. Oldukça hasta bir görünümü vardı. Daha önce kaldığı yukarı kata çıkmayıp ailemle ikamet ettiğim ikinci kata girdi. Odadaki benim karyolama oturdu. Öğle namazını kılacaktı. Bizim sokağın başında bir polis arabası beklemekte olduğundan onlar Üstad'ı görmüşlerdi.

Çok geçmeden bir komiser içeriye girip hemen geri dönmesi gerektiğini söyleyince Üstad kızgın bir şekilde, “Namazımı kılıp gideceğim” dedi. Üzgün ve kırgın bir halde Tarihçe-i Hayat’taki resimde gözüken evin parmaklıkla çevrili bölümüne çıktı ve şu ifadeleri kullandı: “Bu ahmaklar beni bilemediler, beni bir medrese mollası zannettiler. Ben gideceğim, arkamdan (avuçlarını ters çevirip) böyle olacaklar” dedi ve namaz kılıp ayrıldı. Bu benim kendilerini son görüşüm oldu.

O günlerde olan bir şeyi de anlatayım. Eskişehir’de Sakarya Gazetesi diye menfi bir gazete vardı. Bu gazetede, Üstad’ın aleyhinde bir yazı çıkmıştı. Söz konusu yazıda Üstad için “vampir, kan emici” gibi hakaret içeren ifadeler kullanılmıştı. Aklımda kaldığına göre Cahid Nalbantoğlu diye risalelerle ilgisi bulunmayan dürüst bir savcı bu hakaretlerden rahatsız olarak Isparta’ya telgraf çekmiş. “Muva-fakat verirsiniz gazeteyi mahkemeye vereceğim” diye. Üstad ağır hasta, başparmağını basmışlar da göndermişler vekâleti. Aynı gazette ikinci, üçüncü gününde de hakarete devam edince biz de mahkeme açtık. O zaman Bekir Bey de gelmişti...

ÜSTAD’IN URFA’YA GİDİŞİ VE VEFATI

Üstad Hazretleri’nin Eskişehir’e son gelişinden 19 gün sonra Abdülkadir isimli iyi tanıdığım Konyalı bir polis eve geldi ve “Hazreti bulamıyoruz, senin bir bilgin var mı?” dedi. “Ben Isparta’da diye biliyorum” deyince de “Yok, hiçbir vilayette yok” dedi. Sonra anlaşıldı ki Üstad Isparta’dan Urfa’ya doğru yola çıktığı ve sürekli yolda olduğu için bulamıyorlardı.

Polis gittikten sonra Üstad’ın şoförü Hüsnü’den bir telgraf geldi. Söz konusu telgrafta “Biz Urfa’ya geldik. Üstad koma halinde. Ankara’yla temas kur, burada kalmamız için müsaade al” yazıyordu. Anlaşılan Üstad’ın Urfa’da kalmasına izin verilmemişti. Benim o zamanlar politikacılarla iyi ilişkilerim vardı. Hemen, zaten ortakçım olan Ankara milletvekili Dağıstan Binarbay, Afyon milletvekili Orhan Kökten, Eskişehir milletvekili ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan’a birer telgraf çektim. Daha onlardan cevap gelmeden, o zaman dokuz yaşında olan oğlum İsmail Hakkı, Hüsnü’nün otele gelen yeni bir telgrafını eve getirdi. Hüsnü bu telgrafında “Üs-

tad'ımız vefat etti. Acele gelin" yazıyordu. Ben Hüsni'ye cevabi bir telgraf çektim ve "Üstad'ı defnetme hususunda acele etmeyin, herkes yetişebilsin" dedim.

Benim bacaklarımda romatizma ağrısı olduğu için, otobüste ayakkabılarımı çıkarıp bağdaş kurarak oturmıştım. Otobüsten inerken ayakkabılarımı aradım; ama her taraf çamur. Araba sallandıkça benim ayakkabılar gitmiş. Ben ayakkabılarımı buluncaya kadar kimse kalmamıştı arabada.

Biz akşamla yatsı arası Urfa'ya vardığımızda, "defnettik" dediler. Şoförün yanındaki koltuğa şöyle bir oturmıştım. Kapı açık... "Defnettik" deyince sırtımdan beynime sıcak bir akım geldi. Orda kendimi kaybetmişim. Sonra su falan serpip ayılmışlar beni. Ayılınca "Allah'ım bizi böyle mahrum bırakanı sen de mahrum bırak" diye dua ettim.

Sonradan öğrendiğimize göre, Urfa valisi, cuma namazından sonra defnedilmesine izin vermiş. Ancak İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürü, Üstad'ın hemen defni hususunda valiyi mecbur etmişler. Verilen emir üzerine polisler cenaze merasimine başlayınca halk da iştirak etmiş ve defin tamamlanmış. Biz Urfa'ya definden ancak üç saat sonra yetişebildik. Yanılmıyorsa Ramazan-ı Şerif'in 27. günü toprağa verildi. Urfa'nın girişinde sıralanmış 40-50 kadar tankı görünce bunların hangi düşman için getirilmiş olabileceğini düşünmüş ama bir cevap bulamamıştım. O cevabı 50 yıl sonra dahi bulabilmiş değilim...

Orada Üstad'ın kabrinin bulunduğu yere bitişik 3-5 dönüm kadar kavaklık vardı. O gece sabaha kadar, o kavaklıktaki kuşlar mehtaplı gecede ayın zaman zaman görünmesini engelliyorlardı. Dönüp geliyorlar, sonra tekrar, sonra tekrar... Sabaha kadar böyle devam etti. İki gün sonra döndüm. Sonra bana Üstad'ın yapılmış kabrinin resmini gönderdiler. Bir daha da gidemedim.

O gün, sadece benim değil, yaşlı ve koma derecesinde hasta olan bu zata yapılan zulümden dolayı bütün yurttaki yüz binlerce insanın içi yanmıştı. Türkiye'nin dört bir yanından koşup gelen bizler de Urfa'da garip, kimsesiz, öksüz kalmıştık ve hepimiz o gün, yine onun ifadesiyle "Zalimler için yaşasın cehennem!" demiştik. Aradan yıllar

geçti, ölenler öldü. Şimdi bizler de, onlar da beklemedeyiz. Ve hep birlikte göreceğiz: Cehennem var mıymış, yok muymuş?

O POLİSLERİN VAHİM SONU

Üstad'ı Eskişehir'e sokmamak için şehrin girişinde bekleyen ve ağır küfürler eden o komiser ve iki polisin sonları çok vahim oldu.

Kiremit fabrikası sahibi Halil Yasin vardı. O, müteahhit olarak oradaki köylere Porsuk'tan sulama kanalları açmıştı. Oldukça büyük olan bu kanalların altı bir metre, üstü üç metre genişliğindeydi.

Üstad'ın vefatından yaklaşık 25–30 gün sonra o taksi, orada, aynı yerde devrilmiş ve o sulama kanalına düşmüşler. Kapıları açamamışlar. O iki polisle komiser orada boğulup ölmüşler.

CUMHURİYET GAZETESİNİN YALAN-YANLIŞ HABERİ

Cumhuriyet gazetesinde Yılmaz Çetiner vardı. “Ben bir Nurcu idim” diye bir yazı serisi yazmış, altına da takkeli birinin resmini koymuştu. O sırada ben Eskişehir'den Ankara'ya burun ameliyatı olmak için gitmiştim. O gelmiş, işletmekte olduğum otelin yazıhanesine bakmış. “Nurcuların Başvekili” diye yazmış benim hakkımda. Yalan-yanlış yazmış. Güya ben 3 liralık kitabı, hazretin eli değdi diye 30 liraya satmışım.

Yine pansumana gitmiştim Ankara'ya. Dönüşümde benim yanımdaki koltuklara bir kadınla bir erkek oturdular. Polatlı'da inceklermiş (O zamanlar Polatlı yolu yeni açılmıştı. Eskiden Haymana'dan dolaşılıyordu). Konuşmalarından gazeteci olduklarını anladım. “Siz gazetecisiniz galiba” dedim. “Evet” dediler. “Hangi gazete?” diye sordum. “Cumhuriyet” dediler. İsmini sordum, Yılmaz Çetiner dedi. Ben de kendimi hiç belli ettirmeden şöyle dedim: “Geçenlerde Nurcular aleyhinde bir yazı dizisi yazmışsınız. Paçavrasını çıkarmışsınız adamların” dedim. O da övünerek başladı “Şöyle gittim, böyle yaptım...” diye anlatmaya. Bunun üzerine ben kızarak “O adam benim!” dedim. “Nurcuların Başvekili diye yazdığın adam benim!” dedim ve yalanını yüzüne çarptım. Utanacak yüzü varsa utanmıştır...

KİTAPLARIN ZORLU YOLCULUĞU

Demokrat Parti iktidarına karşı gerçekleştirilen 1960 yılındaki malum ihtilalden sonra dindarlara baskılar artmış ve Risale-i Nur hizmeti daha da zorlaşmıştı. Bu yüzden, Ankara'daki matbaada gizlice basılan bir kamyon kitabı, oradaki arkadaşlar, daha güvenli olacağı düşüncesiyle Eskişehir'e göndermişler. Bana da haber verdiler.

O zamanlar Risale-i Nur'dan herhangi bir kitap polisin ve adliyenin gözünde bugünün teröristinin elindeki Kaleşnikof gibi kabul ediliyordu. Bu duruma göre Risale-i Nur hizmetindekiler de bir tür terörist kabul ediliyordu. Nasıl oluyorsa artık! Karınca bile incitmeyenler nasıl terörist oluyorsa!

İlginçtir, kitapları Eskişehir'e getiren iki arkadaş şehri tanımadıkları için kamyonu götürüp Emniyet Müdürlüğü, Valilik ve Adliyenin bulunduğu binaların yanına park etmişler. Durumdan haberdar edilince hemen kamyonu benim otelin önüne çektiyordim. O sıralarda Eskişehir'de İstanbul Otelini işletiyordum.

Bu arada hepimizi korkutan bir olay oldu. Bizim otelde çalışan gece görevlisi sabahleyin nöbeti gündüz görevlisine devredip evine giderdi. O gün de görevi devredip evine giderken aniden hastalanmış, kendisini hastaneye kaldırmışlar. Ama kimsenin haberi yok... Kocası eve gelmeyince hanımı da polise haber vermiş. Kadın iki polisle otele gelince çok telaşlandık. Allah'tan mevzu başka olduğundan kamyonla ilgilenmediler. Hastaneleri arayıp durumu öğrenince otelden ayrıldılar bizde rahatladık.

Ancak başka bir problem daha çıktı. Otelin bulunduğu sokağa kamyonların park edilmesi yasaktı. Bir polis gelip "Bu kamyon niye burada?" veya "Bu kamyonunda ne var?" diye sorsa verecek cevabımız yok... Kamyonu ne yapacağımızı düşünürken Erhan isimli genç (bilahare damadımız olan Erhan Arbatlı) evlerinin bahçesinde müstakil bir boş oda bulunduğunu ve kitapları oraya indirebileceğimizi söyledi. O odayı biliyordum. Hüsnü, Eskişehir'de askerlik yaparken ara sıra o odada kalırdı. Hemen kamyonu götürüp boşaltmaya başladık.

Abdolvahid Tabakcı'nın damadı Erhan Arbatlı

Çok geçmeden Erhan'ın annesi geldi ve tabiri caizse kıyameti kopardı... Halimize gülmeli miydik ağlamalı mıydık, bilemedik. Kadın kendi diliyle yani tatarca bas bas bağırıyordu. "Polis! Polis! Ke mında! Kor bolası Çerkez! Balamın başını çağacak!" (Polis! Gelin buraya! Kör olasıca Çerkez! Çocuğumun başını yakacak!) Kafkas kökenli olduğumdan benim için Çerkez diyordu. Kadın o kadar kendini kaybetmiş ki davet ettiği polis gelirse öncelikle kendi çocuğunun suçlanacağını düşünemiyordu. Kadın bağırдықça oğlu Erhan "Anne sus!" diyordu; ama o susmuyor... Ne yapacağımızı şaşırdık. Baktık olmayacak, vazgeçtik. Kadın da sustu. İndirdiğimiz kitapları tekrar kamyonu yükledik ve otelin önüne döndük.

Koca şehirde kitapları koyacak yer bulamıyoruz. Çünkü dünyanın en tehlikeli(!) malzemesini taşıyoruz. Anlaşıldı ki şehirde yer bulamayacağız. Düşünürken aklıma başka bir çare geldi. Dedim en iyisi ben bu kitapları köye götürüyüm. Köyümüz Belpınar. Eskişehir'e 75 km mesafede. Yolda yanımıza Tosyalı Sadık isimli arkadaşı da alıp köye gittik. Kitapların hepsini rahmetli ağabeyim Şuayıp Tabakcı'nın evine indirdik. Zaten ağabeyim de hizmetin içindeydi. Biz oradayken Said Özdemir Ankara'dan bir pikapla gelip 200 kadar kitabı alıp götürmüştü.

Köye götürdüğümüz kitaplar ağabeyimin evinde bir sene kaldılar. Aynı yerde ağabeyimin ve benim değişik konularda kitaplarımız vardı. Bir sene sonra eve geldiğimizde gördük ki bize ait kitapları fareler delik deşik etmişler. Risalelere de zarar gelmiştir diye çok korktuk, ama Cenab-ı Hakk'ın lütfuna bakın ki bizim şahsi kitaplarımızı tanınamaz hale getiren hayvancıklar o mübarek eserlere hiç dokunmamışlar...

Abdülvahid Tabakcı'nın ağabeyi Şuayıp Tabakcı

Evdeki kitapları 80 çuval halinde traktör römorkuyla iki sefer yaparak Eskişehir'e, bir astsubay kardeşimizin evine getirdik. Kendisi hizmete yeni girmişti. Ferrin Ağan isimli bu kardeşimizin eşiyse hizmete şiddetle muhalif idi. O sırada kendisi hamileydi ve doğumu da yakındı. Bu yüzden önce doktorlarla konuşup onu hastaneye yatırdıktan sonra kitapları eve taşımıştık.

Taşımasına taşımıştık ama kitapların daha çok eksikliği vardı. Kapaqları tutkallanıp kesilecekti. Bu da zaman ve eleman gerektiriyordu. Biz kitaplarla uğraşırken arkadaşımızın eşi doğum yaptı ve evine dönmesi gerekiyordu. Hastaneden çıkmak için ısrar ettiğini söylemişlerdi; ama bizim işimiz bitmemişti. Bu yüzden ben doktorlarla tekrar konuşup onun birkaç gün daha hastanede kalmasını sağladım. Yeğenlerim Osman ve Orhan Tabakcı'nın da yardımlarıyla hanım gelmeden kitapların işini bitirdik ve zoraki yolculuk tekrar başladı.

Çuvallar içindeki kitapları bu sefer de daha güvenilir bulduğumuz ağabeyimin bacanağı Hasan Hüseyin isimli bir arkadaşın bahçesindeki, balkonumsu bir bölüme yığdık. Aksiliğe bakın ki çuvallardan birinin kenarı yırtılmış ve komşu kadınlardan biri yırtık yerden gözükürken kitabın üstündeki "Said Nursî" yazısını görmüş. Hemen başka kadınlara koşup anlatmış. Haberimiz olunca durumun tehlikeli bir hale geldiğini anladık. Çünkü tecrübemizle biliyoruz ki kısa süre içinde polise ihbar edilmesi kesindi. Kitapları acele kaçırmamız gerekiyordu. O tarihlerde Emirdağlı Mehmet Çalışkan'ın bir kamyonu vardı. Oğlu rahmetlik Ceylan da o sırada kamyonu kullanıyordu.

Haber verdik ve Ceylan hemen kamyonuyla geldi. Kitap çuvallarını yükledik ve İstanbul'a götürmek üzere yola çıktık. Fatih'in Zeyrek semtinde izbe bir yer bulup boşaltırken polisler geldiler. Onlara, hemen gideceğimizi, boşaltmaktan da vazgeçtiğimizi söyleyip bir şekilde ellerinden kurtulduk. İndirmiş olduğumuz kitapları tekrar kamyonaya yükledik ve nihayet Koca Mustafa Paşa semtinde bir bodrum bulup oraya indirdik. Sonraki tarihlerde bu göçebe kitaplar gerekli yerlere gönderildi. Çok şükür zayıatsız kurtarmış olduk.

Bu hatıram yeni nesillere inanılmaz gelebilir. Ama maalesef tamamen gerçektir. Geçmişte çok daha beterleri de olmuştur. O zamanki devletin düşmanca bakışına, toplumun olumsuz şartlanmışlığına ve bunun sonucunda yapılan baskı ve zulümlere rağmen, o zat ve etrafındaki bir avuç insan, Allah'ın lütf u keremiyle görevlerini başardılar ve büyük bir çoğunluğu da hayattan terhis oldular. Bugün belki de, Berzah'taki mekânlarında, dünyanın en ücra köşelerini nurlarla aydınlatan haleflerinin hizmetlerini seyredip, emeklerinin semeresini her iki dünyada da veren Allah'a şükrediyorlar.

GÖNENLİ MEHMET EFENDİ

1962'de oğullarım Faruk ve İsmail Hakkı'yı, tahsil için Eskişehir'den İstanbul'a göndermiştim. Onların bu şehrin seline kapılmalarından korktuğum için 1966 yılında peşlerinden biz de ailece İstanbul'a göç ettik. Geçici olarak Fatih Camii'ne yakın bir ev kiraladım. İki küçük oğlumu da (Arif ve Adnan Said) rahmetli Mahir İz'in tavassutuyla Fatih İlkokulu'na kaydettirdim. O tarihlerde Feyzullah Değerli isminde bir vaiz vardı. Şehzade Camii'nde vaaz ederdi. Ben de bir iki defa gitmiştim. Bir ev satın almak istediğim için bazı emlakçılara haber bırakmıştım. Bana ev bakıyorlardı. Fatihteki Dülgerzâde Camii evime yakındı. Caminin yanında da Diyarbakır Emlak isimli bir emlakçı dükkânı vardı. Sahibiyle tanışmıştım.

O gün evime pek uzak olmayan Şehzade Camii'ne vaaz dinlemeye gitmiştim. Dönüşte cemaatten birisiyle bizim eve doğru yürüyorduk. O kişiye Eskişehir'de yaşayan mübarek bir zat olan Hacı Hilmi Efendi'den bahsediyordum. Birden sağ arka tarafımdan bir ses duydum. Şöyle diyordu:

Gönenli Mehmet Efendi

“Gönenli Mehmet Hoca ile görüştün mü? İstanbul’a sen madde için mi gelmiştin?” Sağa sola baktım kimse yok. Çok etkilendim, hemen o arkadaştan ayrılıp evime geldim. O sıralarda midemden rahatsızdım. Evde birkaç kaşık yoğurt yiyip emlakçıya yollandım. Bana ev bulduğunu söylediği için, camiden çıktıktan sonra gelirim demiştim.

Diyarbakır Emlak, küçük bir binanın ikinci katındaydı. Altında da bir manav dükkânı vardı. Emlakçı, “Otur bir çay iç” dedi, ben de oturdum. Manavın önündeki kaldırımında uzun boylu, seyrek sakallı, pardesülü bir zat aldığı meyveleri bir talebeye veriyordu. Sonra o zat yukarıya doğru bizim yanımıza çıktı. O gelirken emlakçı bana, “Bu hocayı tanıyor musun?” dedi. “Hayır” dedim. “Bu Gönenli Mehmet Efendi’dir” dedi. İçimden, “Haydi hayırlısı... Tevafuka bak!” dedim. O zat yanımıza gelip oturdu. Gıyaben kendisine hürmetim olduğu için –çok şaşırdığımı da ekleyerek– yolda başıma gelen olayı kendisine anlattım. Gönenli Hoca, beni iyice şaşırtan bir cümle söyledi: “Galiba kardeşimiz Hazretle ilgili olsa gerek, ruhaniyeti şu anda buraya geldi. Hemen birer Fatiha okuyun” dedi. Fatihalarımızı okuduk; ama ben iyice şaşırmıştım. O, anlatmaya devam etti:

“Ben bir zamanlar bitişliğimizdeki bu Dülgerzade Camii’nde imamdım. Hazret de (Said Nursî) gelmiş, İstanbul’da ilan edip demiş ki: ‘Kimseye sual sormayacağım ama kim soru sormak istiyorsa gelsin.’ Kendisi Fatih zamanından kalma yine Fatih’teki Bekârlar Hanı’nda kalıyordu ve bu duyuruyu orada yaptı. O zamanlar İstanbul’da tam 86 tane icazetli din âlimi vardı. O günlerdeydi, imamlık yaptığım bu camide yatsıyı kaldırıp çıktım. Yanımda ismini tam ha-

tırlayamadığım muhterem bir zat vardı. Adı Sadreddin, Fahreddin veya Muhyiddin isimlerinden biriydi; ama unutmşum. Beraberce mehtabın aydınlığında Fatih parkına doğru yürüdük. O zatın sözlerine çok önem verirdim. Bu yüzden, kendisine “Molla Said hakkındaki kanaatiniz nedir?” diye sordum. (İstanbul’a yeni geldiği sıralarda Üstad’a Molla Said deniyordu.) O zat şöyle bir cevap verdi: ‘Mehmet, ben bir şey biliyorsam, dünyanın manevi tasarrufu ona verildi.’”

Gönenli Mehmet Efendi böyle deyince ben içimden, “Acaba Üstad’ımızla görüşmüş müdür?” diye geçirdim. Sanki ben sormuşum gibi yüzüme bakarak tebessüm etti ve “Denizli Hapishanesi’nde beraberdim” dedi.

GÖNENLİ, CAMİDE NİYE BAĞIRDI?

Gönenli Mehmet Efendi’yle bu ilk görüşümden sonra defalarca görüştük. Bir ara kardeşlerimiz bana Sultanahmet Camii’nde Fethullah Hocaefendi’nin cuma günü vaaz etmesi için izin almamı rica ettiler. Gerekli izni aldım. O sıralarda Gönenli Hoca da Sultanahmet Camii başımamıydı. Ramazan-ı Şerif’in dördüncü cuma günüydü. Hoca Efendi vaaza başladığı sırada Süleyman Demirel, İhsan Sabri Çağlayangil ve Vefa Poyraz camiye girdiler ve mihrabın önüne kadar gidip Gönenli Hoca’nın yanına oturdular.

Fethullah Gülen Hocaefendi kürsüde iken konuşmasının geri kalanına hutbede devam edeceğini söylemişti. Hutbeye çıkıp konuşmaya başladı. Pek fazla konuşmamıştı ki birden Gönenli Mehmet Efendi kalkıp minbere doğru, “Kes! Kes!” diye bağırdı. Cemaatte önce müthiş bir şaşkınlık oldu, sonra birileri tepki göstermeye başlarken Hocaefendi elleriyle kimsenin yerinden kılmadamasını işaret etti ve hutbeyi çok kısa keserek namaza geçti. Ben Gönenli Hoca’yı iyi tanıdığım için bu olaya bir anlam verememiştım; ama çok da üzülmüştüm.

Birkaç gün sonra bir ziyaret için gittiğim Bakırköy’de Çarşı Camii yakınında eşimle yürürken birden Gönenli Mehmet Efendi yanımızda beliriverdi. Bana doğru eğilip: “Üzme kendini, üzme kendini, öyle icap etti” diyerek teselli edip uzaklaştı.

Kim bilir? Belki Hoca, yanındaki politikacıların konuşmalarını duydu, bir problem çıkabileceğini anladı ve bu çıkışıyla olumsuz bir durumu önledi.

1971 yılında eşimle hacca gitmiştik. Gönenli Mehmet Efendi Kâbe'nin avlusundayken yanımıza geldi, namaz kıldı ve oturup biraz Cevşen okudu. Giderken Hocaefendi için, “Çorbamı içti, kendimi çok bahtiyar hissediyorum” dedi ve mütebessim bir çehre ile yanımızdan ayrıldı.

Kendisi son senelerinde birkaç camide vaaz ediyordu. Bunlardan biri benim de cemaatinden olduğum Üsküdar'daki Şeyh Camii idi. Camiden birisiyle çıkarsa hemen benim yanıma gelir koluna girmemden zevk alırdı. Her görüşmemizde Hocaefendi'ye selam gönderirdi. Son görüşmelerimizden birinde “Biz kendimizi kamufle etmeye mecburuz. Tekerlek dönüyor değil mi? Selam söyle” demişti.

DIYANETİN ÇEKTİKLERİ

Demokrat Parti iktidarının sonlarında Konyalı Eyüp Sabri Hayırlıoğlu, Diyanet İşleri Başkanı idi. 27 Mayıs ihtilalcileri milleti kandırmak için meşhur âlim Ömer Nasûhî Bilmen'i Diyanete başkan yaptılar. Daha önce neşredilmiş *Müslümanlık* isimli bir kitabı yeniden basacaklar. Kitabın yazarı galiba Prof. Dr. Ziya Yörükhan'dı. Bu kitaba Başkandan habersiz yaklaşık 90 sayfa ilave yapmışlar. Burada kendi kafalarına göre bir sürü fetvalar doldurmuşlar. Kitap basıldıktan sonra Başkan bunu fark ediyor ve hemen istifa ediyor. Hasan Hüsnü Erdem onun vekili idi. Sonra başkan yaptılar. Kendilerine Milli Birlik Komitesi sıfatını yakıştıran ihtilalci subaylar, bir emekli general olan Sadettin Evrin'i –Truva atı görevi yapmak üzere– Hasan Hüsnü Erdem'in yardımcısı olarak tayin etiler. Bu, küçük bir kitap yayınladı. Bu küçük kitap baştan sona Risale-i Nur'a saldırıyordu. Adı da ilginç “Tuhfetü'r-Reddiyye alâ Mezhebi'l-Kürdiyye”. Gûya bunu Mısır'da yaşayan eski şeyhülislamlardan Mustafa Sabri Efendi yazmış... Aslında yazan o paşanın kendisiydi.

Yine ilahiyat/diyanet yayınlarından bir kitapçık daha çıkmıştı, adı da yanılmıyorsa “İslam’dan Ayrılan Cereyanlardan: Nurculuk”tu. Ankara İlahiyat Fakültesi’nden Neda Armaner yazmıştı. O zamanlar Türkiye’de sadece bir tane İlahiyat Fakültesi var. O da Ankara’da... Bu fakülte tam da ihtilalcilerin istediği evsafa idi. Bu yüzden ağalara hiç zorluk çıkarmadılar.

Ben bu iki kitabı görünce ikisini de aldım ve Mustafa Acet’le beraber, şahsen tanıdığım ve hürmet ettiğim Hasan Hüsnü Erdem ve o zamanki Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinden Hasan Fehmi Başoğlu’nun evine gittim. Her iki zat da kandırıldıklarını, kurul üyelerinden Şehid Oral’ın kendilerini uyardığında fark ettiklerini, ancak geç kaldıklarını söylediler. Halk belki de Diyanette tezgâhlanan oyunları bilmediği için bu değerli insanlara kızmaktaydı.

Hasan Hüsnü Erdem’in Üstad’a büyük saygısı vardı. Bana bizzat kendisi “Üstad’ın bilinen bilgi edinme yollarının dışında farklı bir yoldan bilgi aldığı” kanaatinde olduğunu söylemişti. Hatta bir gün çekmecesinden *Mektubat*’ı çıkarıp öptüğünü görmüştüm. Makamında birlikte bulunduğumuz bir sırada bana “İstifa edeceğim; ama o zaman yerime zararlı birini getirirler endişesiyle edemiyorum” demişti.

AHMET AYTIMUR

Ahmet Aytimur Ağabey’imiz, 1924 Elazığ doğumludur. 1948 senesinde hem çalışmak, hem de Kur’anî dersler almak için İstanbul’a gelir. Allah, ona aradığını İstanbul’da fazlasıyla lütfeder. Bir ömür boyu hadimi ve naşiri olacağı “Kur’an-ı Hakîm’in hakiki bir tefsiri ve o güneşin bir nuru ve onun bir memuru olan Risale-i Nur’u” nasip eder ona. İçi kaynayan Aytimur, hemen o Nurların sahibi ve müellifi Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri’ni arar, bulur ve Emir-dag’da ziyaretine gider. Artık âlemi değişmiştir. Hayat programını yeniden düzenler; hayatını, hayatın mücidine feda eder, vakfeder. Çoluk çocuk, ev, evlenme, mal, mülk bunları lügatinden çıkarır. Bunların manasını da bilmez olur Ahmet Ağabey. Daha doğrusu manasızlığını bilir. Milyarlar senelik hayat-ı bakiyenin yanında, hayat-ı faniyenin manasızlığını kendi âleminde bilir, keşfeder...

Ahmet Aytimur, 1950 senelerinin başlarında önce Süleymaniye’deki 50 numaralı evde, birkaç sene sonra da yine Süleymaniye Kirazlımescid Sokak’taki 46 numaralı evde, daha doğrusu dershanede kalmaya başlar. 46 numara, aynı zamanda, Zübeyir Ağabey’in

1962 senesinden vefatına kadar kalacağı evdir. O zamanki ev arkadaşları Muhsin Alev, Mehmet Fırıncı, Mehmed Emin Birinci, Üzeyir Şenler, Hakkı Yavuztürk gibi İstanbul'un ilk genç Nur talebeleridir. Bu bir avuç insanın en mühim görevi ise Risale-i Nur'un eski ve yeni harflerle neşridir. Bu ağabeylerin ilk başlarda yazarak ve teksir ederek başlattıkları İstanbul neşriyat hizmetleri, 1956'dan itibaren matbaalarda devam eder. Aytimur Ağabey onlardan birisidir ve o artık nâşirdir.

Bu genç kadronun 1951 senesinde yeni harflerle tab ettirdikleri Gençlik Rehberi Risalesi sebebiyle, 1952'de Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri hakkında bir dava açılır. Büyük Üstad bu vesileyle çeyrek asrı aşkın bir zamandan sonra tekrar İstanbul'dadır. Bediüzzaman'ı İstanbul'da Ahmet Aytimur ve diğer talebeleri karşılarlar. Artık 52'den itibaren vefatına kadar zaman zaman İstanbul'a teşrif edecek olan Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, onların mi-safiridir.

Emirdağ Lâhikası'nda Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin bir vasiyetnamesi vardır. Bu vasiyetnamede Ahmet Aytimur, Bediüzzaman'ın varisleri arasında sayılmaktadır. Mektubun ilgili kısmı şöyledir:

“Ecel gizli olmasından, vasiyetname yazmak sünnettir. Benim metrûkâtım ve Risale-i Nur'dan olan benim hususi kitaplarım ve güzel ciltlenmiş mecmualarım ve sair şeylerimin bütünü, Gül ve Nur fabrikalarının heyetine, başta Hüsrev ve Tâhirî olarak o heyetten on iki(*) kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum ki, emr-i Hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrûkâtım, benim bedelime o sadık ve mübarek ellerde hizmet-i Nuriye ve imaniyede çalışsın ve istimal edilsin.”⁴

(*) “Kardeşim Abdülmecid, Zübeyir, Mustafa Sungur, Ceylan, Mehmed Kaya, Hüs-nü, Bayram, Rüştü, Abdullah, Ahmet Aytimur, Âtîf, Tillolu Said, Mustafa, Mustafa, Seyyid Salih.” Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 179.

⁴ Bu vasiyetnamede Üstad Hazretleri, metrûkâtı için “Hüsrev ve Tâhirî”den başka 12 kahraman kardeşim” demektedir. Fakat (*) işareti ile verdiği dipnotta 15 isim sayılmaktadır. Mektubun aslının Said Özdemir Ağabey’de olduğunu duyduğumdan kendisini ziyaret ederek bu meseleyi sordum. Verdiği cevap aynen şöyledir:

“Evet, Üstad'ımızın kendi el yazısıyla yazılmış olan bu mektubun aslı bendedir. Dipnotta aynen 15 kişinin adı kendisi tarafından yazılmıştır. Mektubu teyit ediyorum.”

1968'den beri yüzlerce ağabeyle görüştüm, hatıralarını aldım, saatlerce kayıtlar yaptım. Ama itiraf ediyorum ki en zoru Ahmet Aytimur Ağabey'imizle oldu. Çok zorlandım. Konuşmak istemiyor, hele kendinden bahsetmeyi hiç istemiyor... Sık sık, "Risalelerde var oradan okuyun" diyordu. Ben de onun şefkatine sığınarak, sınırları aşmadan sorular sorup, Bilal ve Hüseyin kardeşlerin de yardımıyla kendisini zorluyordum. Bazen ayaküstü, bazen de yürürken peşine takılarak, bazen kapı aralığında oluyordu sohbetimiz...

Ahmet Aytimur Ağabey'den çok daha fazla hatıra aktarılabilirdi; ancak şimdilik biz bu kadarını almayı başardık.

Bu konuşmaların bir kerede yapıldığı zannedilmesin. 3-4 sohbet neticesinde bu kadar sonuç alınabildi. Yalnız şunu da belirtmeliyim ki, o kadar çok ısrar etmeme rağmen Ahmet Ağabey hiçbir zaman bana kızmadı ve darılmadı. Herhalde samimi olarak hatıralarını kaydetmek istediğimizi ferasetiyle anlamıştı.

Ahmet Ağabey çok şefkatli, çok latifeli ve nüktedan birisi... Cevap vermek istemediği zaman hemen bir nükteyle işi bağlayıveriyor. Allah kendisine uzun, hayırlı ve sıhhatli ömürler versin inşaallah. Âmin.

Ahmet Aytimur anlatıyor:

İSTANBUL'A GELİŞİ

– *Nerelisiniz? Kaç senesinde doğdunuz?*

– 1340 (1924) yılında Elazığ'ın Baskil kazasının Hacımustafaköy Köyü'nde doğdum. (Elazığ'a 51, Baskil'e 13 km mesafedeki bu köyün nüfusu 2000 yılı sayımlarına göre 103 kişidir.)

– *İstanbul'a ne zaman geldiniz?*

– İstanbul'a 1948'de çalışmak için geldim. Henüz Kur'an okumasını bilmiyordum. Bir sene kaldıktan sonra 1949'da öğrenmeye başladım. Hatıraları anlatıyorsunuz bana ama sonra iyi olmuyor bunlar...

– *Bunların muhafaza edilmesi lazım... Hem sizi hem de Üstad'ımız Bediüzzaman'la olan münasebetlerinizi duymamız, tanımamız, bilmemiz lazım ki ileriki nesillere aktarabilelim...*

O tarihlerde İstanbul'da Kur'an tabettirdiğinizi duymuştuk. Nasıl oldu bu?

– Evet, İstanbul'da Kur'an bastırdım. Yıllar sonra Hizmet Vakfı olarak tevafuklu Kur'an'ı da bastırdık. İşte ondan evvel Kur'an-ı Kerim baskısı yaptırıyordum. Hattat Hasan Rıza'nın yazdığı Kur'an'ı bastırdım.

– Kur'an tabetmek nereden aklınıza geldi?

– O iş şöyle başladı: O sıralarda Kur'an-ı Kerim'in tab işi masonların, Ermenilerin elindeydi. Onlar inhisar altına almışlardı... Üçüncü hamur kâğıda bastırıyorlardı. Bu sebeple ben de bastırayım istedim. Ama param yok... Bir Maarif Kütüphanesi vardı ki ben onun devlete ait olduğunu sanıyordum. Sonra araştırdım sahiplerinin Şîi olduğunu öğrendim. Bana her fırsatta mani olmak istediler, çok da zarar ettim bu nedenle.

Benim asıl maksadım matbaa işini öğrenmekti. Bu sayede Üstad'ın yazdırdığı renkli, tevafuklu Kur'an-ı Kerim'i neşrederim istiyordum. Bu gaye ile başladım neşriyata.

– Üstad Hazretleri, Kur'an tabettirmenizden haberdar mıydı? Nasıl karşılıyordu? Takdir ediyor muydu?

– Evet... İlk bastırdığım Kur'an-ı Kerim nüshalarının formalarını üstada gönderiyordum, Üstad Hazretleri de iki-üç formayı karton cilt geçirerek bana gönderiyordu. Bunu Hüsnü (Bayram) de bilir.

– Üstad, Risale-i Nur'un naşirliğini size nasıl verdi?

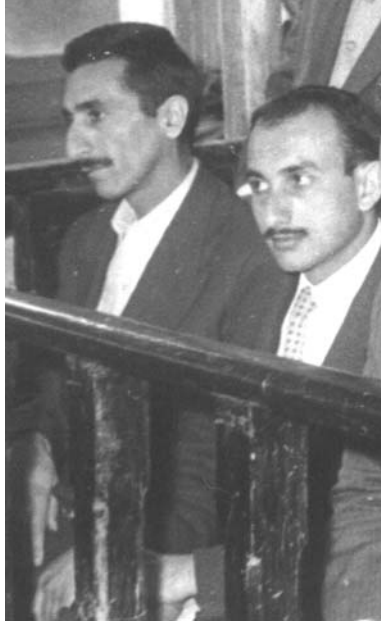
– Neşrediyoruz işte... Şimdi çoklar neşrediyor. (Gülerek cevabı geçiştirdi.)

– O zaman Üstad Hazretleri, matbaa işlerinde tecrübelisiniz diye naşir olarak size vazife vermiş demek ki?

– İşte... (Aytimur Ağabey, kendinden bahsetmek istemediğinden bu sorumuza da gülerek cevap verdi. Biz bunu tasdik olarak anladık.)

– Risale-i Nur'u nerede tanıdınız? Elazığlı olmanız hasebiyle hemşeriniz Hulusi Ağabey'den mi duydunuz?

– Risale-i Nur'u İstanbul'da tanıdım. Hulusi Ağabey'i sonradan, risaleleri öğrendikten sonra tanıdım. Yalnız o zamanlar baskı olduğu için herkes korkuyordu, kendini belli ettirmiyordu.

**Ahmet Aytımur ve merhum Mehmet Emin Birinci,
1959 yılında, bir duruşma esnasında**

– *Üstad Hazretleri’ni ilk defa nerede gördünüz?*

– Üstad Hazretleri’ni ilk defa 1950 senesinde, Emirdağ’da ziyaret ettim. Ancak aradan çok zaman geçtiği için ne konuştuğumuzu hatırlamıyorum.

– *Soyadınız Risale-i Nur’da Aytımur olarak geçiyor; ama bazı yazılarda Aydemir veya Aytumur diye okumuştum. Doğrusu nedir?*

– Soyadım bazen değişik yazılıyor. Nüfusta Aytımur’dur. Risale-i Nur’da da öyle geçiyor. Soyadı kanunu ilk çıktığı zaman bizim hısımlar hiç ilgilenmediler. Nüfustakiler de bu soyadını kendileri belirlediler. Daha sonra birkaç sefer de değiştirdiler. Biz de pek takip etmedik tabii.

Bu değişikliği Şark’taki aşiretleri dağıtmak ve onların nüfuzunu azaltmak için yaptılar. Ve sonunda dağıttılar da... Daha sonra Elazığ, Bingöl ve Diyarbakır’ın isimlerini de değiştirdiler. Elaziz, Elazığ; Diyar-ı Bekir, Diyarbakır; Çabakçur da Bingöl oldu.

GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİ

– 1952’de mahkemesi olan *Gençlik Rehberi’ni siz mi basmıştı-nız?*

– Evet... *Gençlik Rehberi’nin* baskısı 1950 senesinde, İstanbul’da oldu. Ramazan Tuncay, Hafız Emin, Abdülmuhsin ve Yusuf Ziya Arun’la (Ziya Nur değil) beraber, yeni harflerle tabettirmiştik. 1952’de Üstad’ın da gelip muhakeme edildiği, İstanbul’da mahkemesi olan kitap odur.

– *Üstad mı size “Gençlik Rehberi’ni basın” diye emir vermişti?*

– Evet... Üstad, *Gençlik Rehberi’ni* yeni harflerle tabetmemizi telefonla söylemişti. Öyle tabedildi... Daha sonra mahkemeye verildi.

– *Bu mahkemede siz de vardınız. Neler yaşandı mahkemede?*

– Mahkeme çok kalabalıktı. Salon hıncahınç doluydu. Mahkeme reisi cemaatin dışarı çıkmasını istedi; fakat kimse çıkmadı. Sonra “Hocaefendi siz söyleyin” dedi. Üstad’ın bir işareti ile salon boşaldı. Bir de yemin verirken Reis, Üstad’a ayağa kalk dedi. Üstad başını salladı, kalkmadı. Sonra hâkimler oturunca Üstad ayağa kalktı. Öyle olunca hâkim “Hocaefendi siz oturun” dedi. O zaman Üstad oturdu. Hâkimler beraat verdiler; ama zaten mahkemelik bir şey yoktu ki... Bediüzzaman Hazretleri hep onlar için, onların kurtulmaları için çalışmış zaten.

Bir de Üstad’ın başındaki sarığa itiraz ettiler. Hâkim “sarığı çıkar” dedi. Üstad çıkardı; ama belinde duran başka bir sarık vardı, hemen onu bağladı. Ona da bir şey diyemediler.

Üstad’ımız İstanbul’a geldiğinde ilk olarak otelde kaldı. Sonra evde kalmaya başladı.

Emniyet’te Birinci Şube “irtica” ile uğraşıyordu. Üstad Hazretleri Birinci Şube’nin komiserine “Siz bu *Gençlik Rehberi’ni* içindeki Hüve Nüktesi için toplattırdınız. Çünkü o, tabiat fikrini tar-u mar ediyor” dedi. Üstad bu kelimeyi kullandı. Komiser de tasdik etti. Ben oradaydım...

– *Evet... Kitaplarda da söylediğiniz bu cümle geçiyor.*

– Evet ama komiserin ikrarı geçmiyor...

– *İstanbul’da büyük kitaplar ne zaman basılmaya başladı?*

– Büyük kitaplar 1956-57’de basılmaya başladı. Ankara’daki kardeşler basmaya başlayınca birkaç ay sonra İstanbul’da da başladı. Ankara’da Atıf Ural ile başladı. Türkmenoğlu o zaman hukuk talebesiydi. Sonra o ve diğer kardeşler de katıldı.

Kitaplar basıldıkça Üstad Hazretleri çok sevinirdi. “Bugün bizim bayramımız” derdi. O zaman, *Nur Âleminin Bir Anahtarı* da İstanbul’da taksir edildi.

– *Kitapların kırmızı renkte olması Üstad’ın tercihi miydi?*

– Biz risaleleri farklı renklerde ciltletip Üstad’a gönderiyorduk. Ancak bir defasında Ceylan “Üstad onları söktürüyor ve kırmızı olarak ciltletiyor” deyince biz de “Öyleyse kırmızı cilt yapalım” dedik. Bunlar risalelerde var. “Ben, sevmediğim için siyah bir mürekkebi kısmen döktüm. Birden, mütebakisi, çok beğendiğim güzel bir kırmızıya tahavvül etti”⁵ diyor mesela.

(Soldan) Ömer Özcan, Ahmet Aytimur, Hüseyin Dönmez, Abdülkadir Ulukuş

⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 42.

RİSALE-İ NUR'UN PARASI VE TAYİNAT MESELESİ

– *Tayinat meselesini nasıl yapıyordu Üstad Hazretleri?*

– Bunlar risalelerde var, oradan okuyun.

Mesela İnebolu'daki Ahmet Nazif Çelebi, Üstad Hazretleri'ne telif ücreti olarak “onda birini al” diye ısrar ediyor. Ama Üstad Hazretleri almıyor. Nazif Çelebi çok ısrar edince Üstad Hazretleri onda birini alıyor ve talebelere dağıtıyor.

Mesela bu kitabın maliyeti ne kadardır? Diyelim ki beş lira... Bunun onda biri elli kuruş eder. Elli kuruş alıyor ve tayinat olarak dağıtıyordu... Baskıyı yaptıktan sonra kitap satılsa da satılmasa da biz bu parayı gönderiyorduk.

Üstad, kendisi de tayinat alırdı. “Said de bir hizmetkârdır. Hayatta tayinini alabilir”⁶ diyor ya... Aslında ben paranın onda birini değil, hepsini Üstad'a vermek istiyordum. Fakat Üstad Hazretleri almıyordu, kabul etmiyordu. “Tayinattan başka almaya mezun değilim” diyordu.

Bak Üstad burada ne diyor:

“...Kendi elbisemi ve lüzumlu eşyayı satın o parayla kendi kitaplarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Ta *Risale-i Nur*'un ihlasına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin.”⁷ (Ahmet Ağabey, Emirdağ Lahikası'nı getirdi ve bu kısmı bize okudu.)

– *Şimdi nasıl dağıtıyorsunuz?*

– Şimdi de aynen Üstad zamanındaki gibi devam ediyoruz. Ben Hüsnü'ye veriyorum; o dağıtıyor.

– *Peki biz evliyiz; bize de veriliyor tayinat. Evlilere verilmesi caiz midir? Üstad da verir miydi?*

– Caizdir... Üstad evlilere de gönderiyordu. Burada maksat onların da hissedar olmalarıdır.

Ayrıca Üstad Hazretleri, kitapların baskısı için gönderdiği paraya mukabil kitap alıyordu. Kitabın üzerindeki fiyat neyse o fiyattan

⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 621.

⁷ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 346.

hesap edip alıyordu. Az önce okuduğumuz yerde söylediği gibi, kendi kitaplarını, kendi parasıyla satın alıyordu.

(Soldan) Hüsnü Bayram, Yılmaz Bayram ve Ahmet Aytımur
(15 Mayıs 2008 – İzmir)

Kitapları satanlara da sekizde birini veriyordu. Sekiz kitapta bir kitap veriyordu. Hesap etmiş o zaman, yüzde on iki buçuğa tekabül ediyordu.

Ankara’da Said (Özdemir) kardeş bastırıyordu, ben de burada ciltlettiriyordum. Sağa sola, ihtiyaç olan yerlere gönderiyordum. Üstad Hazretleri, Said’e para gönderiyordu. Karşılığında kitap alıyordu.

Mesela bin lira göndermişse, bin liralık kitap alıyordu. O kitapları satanlara da kendi parasından sekizde birini bırakıyordu. Kendi parasından... İşte, Said (Özdemir) hayatta...

Çok şükür ben de aynen Üstad gibi, şahsıma kitap alacağım zaman, kitapların parasını verip öyle alıyorum. Ama size veya başkasına hediye etsem, o başka. İşte, Üstad Hazretleri’nin düsturları çok ince...

⁸ Ahmet Ağabey’imiz “Tayinat meselesi risalelerde var, detayını oradan okuyun” demişti. Biz de onun yönlendirmesi üzerine o bölümü buraya alıyoruz:

“Cenab-ı Erhamürrahim’in’e hadsiz şükür olsun ki, Eski Said gibi şimdi Risale-i Nur kendi hakikî talebelerinin tayınlarını neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. Aza-

“AHMET AYTIMUR’U ON ŞEYHÜLİSLAM’A DEĞİŞMEM”

– *Sungur Ağabey’den şunu duymuştum. Üstad Hazretleri, sizin için defalarca “Yeminle söylüyorum, Ahmet Aytimur’u on Şeyhülislam’a değişmem” dermiş.*

– Benim yanımda böyle bir şey söylemedi. İnsan kıtlığında, işte biz burada kitapları bastırıyorduk... Onun için söylemiş olabilir.

– *Peki, siz başkasından duymuş muydunuz?*

– Risaleleri okuyalım biz... Onun dediklerini yapabilirsek, yeter... Allah hepimize uymak nasip etsin... (Gülümsedi... Söz kendisinden açılınca konuşmak istemedi. Biz de konuyu değiştirdik.)

– *Hiç hapisanede kaldığınız oldu mu?*

– Ben on beş gün emniyette, Birinci Şube’de yattım. Bir hafta da Merkez Komutanlığı’nda kaldım. Başka da hapse girdiğim olmadı.

– *Hulusi Ağabey hiç yatmamış...*

– Evet... Hulusi Ağabey hiç yatmadığı gibi, hiç götürülmemiş aynı zamanda. O, bir kere bile oraya düşmedi. Çünkü Üstad, ona, “Seni vermeyeceğim” demiş.

– *Hulusi Ağabey’i Elazığ’da bir ziyaretimde, bana “Ben Üstad’ı ya beş ya da altı defa gördüm” demişti. Üstad’ı çok az görmesine rağmen, Üstad ona çok büyük bir makam vermiş. Acaba bu, herkesin Üstad’ın etrafından dağıldığı bir zamanda, ona ilk muhatap olma noktasından mı kaynaklanıyor?*

– Tabii... Bir de halisane olarak, ihlasla, kalben bağlanmasından... Bir mektubunda “Seni teşvik için değil, çünkü teşvike muhtaç değilsin...”⁹ diyor Üstad.

– *Elazığlı olmanız hasebiyle kendisi ve ailesiyle tanıyor muydunuz?*

– Hayır. Ben Üstad’la tanıştıktan sonra onunla tanıştım. Bir oğlu Eskişehir’de, bir oğlu İstanbul’da, bir oğlu da Elazığ’daydı. Üçü de

mi ihlası kırmamak için, Risale-i Nur has talebelerine, hususan nafakasını tedarik edemeyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nur’un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur’un hakkı olduğu cihetle, şimdi elli altmış talebesine kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (biçare Said’in) içinde hiçbir hakkı yoktur.” Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 620-621.

⁹ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 350.

vefat etti. Şimdi bir kızı hayatta herhalde... Üstad Hazretleri, "Onunla muhabereni kesme" demişti bana.

– *Daima muhabere içinde oldunuz mu?*

– Görüşüyoruz daima... Bak mektuplarla hâlâ görüşüyoruz. (Gülüyor.)

Hulusi Ağabey çok ihlaslıydı. Tahsili de vardı tabii. Hüsnü ile beraber Kastamonu'ya, Mehmet Feyzi Ağabey'in ziyaretine gitmiştik. Hulusi Ağabey'in bahsi geçince "Ben Hulusi Ağabey'i görmemişim. Onun yaptıklarını tasvip ediyorum. Selam söyleyin" dedi. Aradan bir zaman geçti. Hüsnü ile bu defa Hulusi Ağabey'in ziyaretine gittik. Mehmet Feyzi Ağabey'in selamını söyledik. Selamını aldı ve "Ben Mehmet Feyzi'yi görmedim. Onun yaptıklarını tasvip ediyorum" dedi.

O, Çanakkale harbine de girmiş, gazi olmuş. Ben de sık sık Çanakkale'ye, şehitleri ziyarete gidiyorum.

– *Oraya kadar gelmişken İzmir'e de geçerseniz...*

– Sabah gidiyor, gece dönüyorum ben.

– *İzmir'de Üstad'ı görenlerden Mustafa Birlik'ten başka kimse var mı?*

– Muzaffer Erdem, Mehmet Batmazoğlu, Kadir İnci, Musa Yukarı, Hacı Kemal, Necdet Bey, Mehmet Akif, Bekir Akgün. Tire ve Manisa'da da var.

– *Duyuyoruz, İzmir'de risale okuyanlar çokmuş... Maşaallah.*

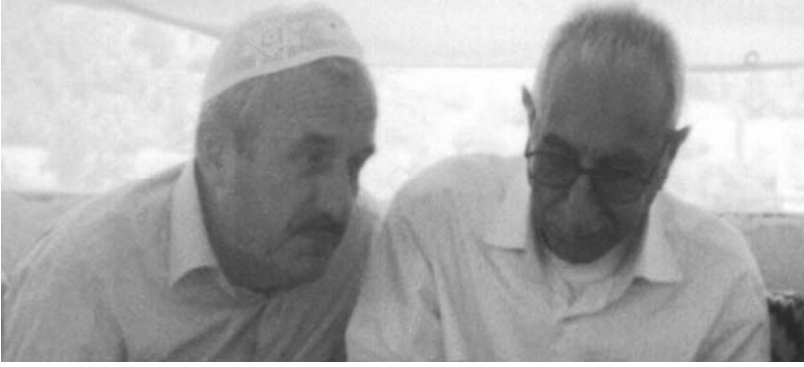
– İzmir'de bir de Mehmet Gülırmak Ağabey vardı. 1997'de Karşıyaka'da vefat etti. Hüsvrev, Rüştü ve Refet Ağabeyleri Üstad'a ilk defa Mehmet Gülırmak götürmüş.

– *Ben onu hiç görmedim. O, Üstad'ın yanında kalmış...*

– Evet... 16 yaşında, Barla'da Üstad'ın hizmetine girmiş. Gülırmak Ağabey sonradan İzmir'de oturuyordu. İzmir'de vefat etti. Şahin Hoca'nın Akhisar Hilaliye Hafız Cemiyeti'nin merasimi vardı. O gün vefat haberi geldi. Akhisar'daki ağabeyler, cemaat olduğu gibi cenazesine, İzmir-Karşıyaka'ya gitmişti.

– *Allah rahmet etsin. Aslen nereliydi?*

– Ispartalı...

Hüsnü Bayram ve Ahmet Aytimur

– *Neden İzmir’e gelmiş?*

– Çocukları İzmir’deydi. Kadifekale’de otururken sonra Karşıya-
ka’ya oğlunun yanına geçti. Orada vefat etti.

Gülirmak Ağabey, Üstad’a turnam türküsünü söylemiş... Üstad’la bir gezintiye gitmişler Isparta’da. Üstad “Mehmet, evladım bir nat-ı şerif çek” deyince “O kadar biliyorum, fakat hiç birisi aklı-
ma gelmiyordu. Aklıma hep Turnam türküsü geliyordu. Ben de baş-
ladım okumaya.” Üstad “Fesühbanallah! Fesühbanallah! Mehmet,
bu, avamın şarkısıdır” demiş hep. Kendisi “Isparta’da, ‘Koca evliya-
ya turnam türküsü okumuş’ diye takırlarlardı bana” diye anlatıyordu.
(Ahmet Ağabey gülüyor.)

– *O, Üstad’a bir yemek hazırlamış...*

– Evet... Üstad “Az koy” deyince “Ben onu bir lokmada bitiririm”
 demiş. Üstad da ona, yanlış hatırlamıyorsam “Nefsine hâkim ola-
mayan hiçbir şeyine hâkim olamaz” demiş?

– *Evet Ağabey, kendisi öyle anlatıyor.*¹⁰

RİSALE-İ NUR’UN YENİ HARFLERLE BASILMASI

– *Risale-i Nur’un yeni harflerle basılmasını Üstad mı söyledi?*

– Bir defasında Üstad Hazretleri’ni ziyarete gitmiştim. Üstad
bana “Şimdiye kadar yeni yazıyla neşredelim diye kardeşler istiyor-

¹⁰ Mehmet Gülirmak’la alakalı hatıralar *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabımızda yer al-
maktadır. Bk. s. 187.

lardı; ama ben müsaade etmiyordum. Şimdi Hristiyan çocuklar istifade etsin diye rıza gösterdim” diye söyledi. Yani Risale-i Nur’un yeni harflerle basılması kararını bizzat Üstad verdi.

Sonra ben Isparta’ya, Hüsrev Ağabey’e bir mektup yazdım. Üstad da Isparta’daydı; ama Üstad’a yazmadım, Hüsrev Ağabey’e yazdım. Ona “Büyük *Sözler*’i neşrediyorum” diye yazdım. Hüsrev Ağabey mektubuma cevap verdi ve “Ankara’daki kardeşlere söz verdik, onlar yapacak” diye yazdı... Yani yeni yazıyla basmayın diye herhangi bir şey söylemedi, karşı çıkmadı.

Tabii sonra karşı çıktılar... Ben 10 sene kadar uğraştım. Gidip kendisiyle görüşmek, bu sorunu halletmek istiyordum; ama görüş-türmüyordular. 10 sene sonra kardeşler “Gidelim” dediler. Ben “Kaç defa görüşmek istedim, mani oldular. Ben gelmem” dedim. Bir de o zaman Hattat Hamid Aytaç’a tevafuklu Kur’an-ı Kerim’i yazdırmış-tık. Daha baskı aşamasına gelmemişti. “Şimdi gitsem benden örnek baskılarını isteyecek. Vermesek kalbi kırılacak... En iyisi ben gelme-yeyim” dedim. Kardeşler de “Biz ona tembih ederiz, ondan bahset-mez” dediler. Sonunda “O zaman gidelim” dedim. 5-10 kişi Isparta’ya, evine gittik. Orada Hüsrev Ağabey’le görüşürken ben durumu kendisine şöyle izah ettim:

“Ağabey size yeni yazıyla risalelerin baskısını yapalım diye mektup yazmıştım. Siz de cevap vermiştiniz. Ben bu mektubunuzu Ankara’daki kardeşlere verdim. Onlar da bunu üzerine kitapları yeni harflerle bastırdılar. Eğer o zaman uygun görmediğinizi söyleseydiniz, ‘Yeni yazı istemiyorum’ diye belirtseydiniz, Ankara’da bastır-mazdık.”

“BİR ÇAY OLSAYDI DA İÇSEYDİK”

– *Üstad Hazretleri’nden birkaç hatıra rica etsek...*

– Üstad Hazretleri İstanbul’dayken, bir gün “Beni kalabalık bir yere götür” dedi. O zaman Karaköy’de tramvay yolu vardı, Taksim’e çıkardı. Orada bir cadde vardı. Bankalar Caddesi diyorlardı. Çok kalabalıktı orası. Oraya götürdüm. Oradan da başka bir yere götür-memi söyledi. Ancak ismini şimdi hatırlayamadım. Üstad orada da-

ha evvel oturmuş. Deniz kenarında bir yer.¹¹ O zaman oradaki evler henüz yapılmamıştı.

Oraya taksiyle gittik. Taksiden indikten sonra Üstad “burada biraz duralım” dedi. Sonra “Burada bir çay olsaydı içerdik, hatıra oldurdu” dedi. Tabii ben çayı nerden götüreceğim, bulamadık maalesef. Biraz oturduktan sonra oradan deniz kenarına indik. Üstad “Burada güzel bir yer olsa da otursak” dedi. O sırada karşıda bir bahçe dikka-timi çekti. Yaşlı bir adam da önünde oturuyordu. Ben hemen kapıyı açıp ona doğru gidiyordum ki Üstad “Gel gel” dedi. Ama Üstad beni çağırana kadar ben o adamın yanına gittim. “Biraz hava almak için burada durabilir miyiz?” diye sordum. Adam “Burası İngilizlerin yeri... Başkalarının durması yasak” dedi. Ben de döndüm. Dönünce daha ben bir şey anlatmadan, Üstad “Bunlar benim kırk senelik düşmanım” dedi. Herhalde orası İngiliz sefareti gibi bir yerdi. Sonra döndük, geldik. Üstad, o sıralar Fatih-Çarşamba’da oturuyordu.

CEMAATE DERS YAPILIRKEN...

İstanbul Süleymaniye’de Nazif Çelebi’nin¹² evinde, gizli gizli dersler yapılıyordu. Konyalı iki mebus derse gelmişti. Bunlar Demokrat Parti mebuslarındandı. Orada kimin olduğunu şimdi hatırlamadığım bir kitap okudular. Arkasından da Risale-i Nur okundu. Risale okununca o gelen mebuslardan biri “Bu kimin eseridir?” diye sordu. Ama diğer kitabı sormamıştı. “Bu Bediüzzaman Hazretleri’nin eseridir” dediler. O zaman “Ben size bir hatıra anlatayım” dedi ve şunu anlattı:

“Sene 1934–35 gibiydi... Bediüzzaman Hazretleri’ni Eskişehir’de mahkemeye vermişlerdi. İdamla yargılıyorlardı. Ben de o zaman Ankara’da Adalet Bakanlığı’nda vazifeliydim. Benimle, Eskişehir’deki Müdde-i Umumiye’ye ‘Eskişehir’deki Bediüzzaman’ı asın’ diye bir yazı gönderdiler. Ben de Eskişehir’e gittim. Fakat mahke-

¹¹ Ahmet Ağabey o yerin adını hatırlayamadı. Ancak anlattıklarından ben Draman diye tahmin ediyorum.

¹² İsim benzerliği var: Bahsi geçen ağabey, İnebolulu Ahmet Nazif Çelebi değil, Konyalı Nazif Çelebi’dir. O tarihlerde, şimdi Suffa Vakfı’nın olduğu yer onlara aitmiş.

mede Bediüzzaman öyle bir şey (savunma) yaptı ki asmaya bir im-kân bulamadılar.”

Üstad’ımız Bediüzzaman Hazretleri İstanbul’daydı. Biz ona, önce böyle ayrı bir eser okunduğunu, sonra da Risale-i Nur okunduğunu hiç anlatmadığımız halde, Üstad bize “Bir yerde toplu olarak ders okurken, risale okurken başka kitap okumayın, başka kitap okunurken de Risale-i Nur okumayın” dedi. Hâlbuki biz bir şeyden bahsetmemiştik.

Üzeyir Şenler anlatıyor:

...Meğer Ahmet Feyzi Ağabey’i Süleymaniye’deki derslere gönderen Üstad’mış. Bunu sonradan öğrendim ben. Şöyle oluyor bu:

Gençlik Rehberi davası dolayısıyla İstanbul’a gelen Üstad’a, Ahmet Aytimur Ağabeyler “Üstad’ım Süleymaniye’de ev dersi var. Siz de teşrif etseniz?” diye teklifte bulunmuşlar. Üstad da “Kardeşim, Risale-i Nur’un avukatı var; Ahmet Feyzi. O gitsin benim yerime” demiş. Bunu Aytimur Ağabey anlattı bana. O güzel dersler Üstad’ın feyzi ile oluyor tabii... Çünkü Ahmet Feyzi Ağabey’i derse gönderen o...

Süleymaniye’deki Kirazlı Mescid Sokak’taki derslane daha önce 50 numaralı evdeydi. Orası yıkılınca 46 numaraya taşındı. 1962’den sonra Zübeyir Ağabey’in 10 sene kalıp, 1971’de vefat ettiği derslanedir 46 numara. Abdurrahman Tan Ağabey’in eviydi orası...

1952 senesinde Muhsin Alev ve Ahmet Aytimur Ağabeyler burada kalıyordu. Muhsin Alev Felsefe’de okuyordu. Şu an Almanya’dadır. Aytimur Ağabey ise hâlâ İstanbul’dadır. Ben onların yanında kalmaya başladım...

Galip Gigin vardı, lise birinci sınıfta beraberdik. Onun babası Halk Partiliydi, bize muhalifti. Galip bir gün geldi ve “Ben de size geleceğim, sizinle kalmak istiyorum. Yatağımı getirip buraya atacağım” dedi. “Tamam, kardeşim gel” dedim. Ama Ahmet (Aytimur) Ağabey buna itiraz etti, “Sen nasıl müsaade ediyorsun? Görüyorsun burası küçücük bir yer, sığmayız” dedi. Hakikaten 46, küçük bir

yerdı. “Ağabey gönlümüz geniş olsun” dedimse de “Olmaz kardeşim sığmayız” dedi. O, olmaz dediyse olmazdı. Çünkü o bizim büyüğümüzdü, ağabeyimizdi...

23 Mart 1960... Radyo, Üstad’ın vefat ettiğini anons etmeye başladı. Biz İstanbul Süleymaniye’de 46’dayız. Ama ben inanamıyorum tabii. Hiç aklımıza gelmiyordu. Bekir Berk, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Ahmet Aytımur, ben ve 46 numaralı dershanenin sahibi Abdurrahman Tan; altı kişi bir araba tuttuk ve Urfa’ya gittik.

Halil Yürür anlatıyor:

Zübeyir Ağabey anlatmıştı:

Üstad Hazretleri paralarını mendiline koyar, üzerine bir düğüm atarmış. Bir düğüm daha, bir daha, bir daha... Zübeyir Ağabey’e “Ben bunları niye düğümlüyorum biliyor musun?” diye sorar, sonra da “Sen almayasın diye” kendisi cevap verirmiş. Bundan Zübeyir Ağabey şöyle mana çıkarmış:

“Risale-i Nur’un parasına, tayinatına sahip ol.”

Risale-i Nur’un bu hesabını Ahmet Aytımur’a Zübeyir Ağabey vermiştir.

BİNBAŞI HAYRİ TANJU

Araştırmalarım sırasında, Binbaşı Hayri Bey ismini çok sık duyuyordum. Risale-i Nur'u ilk defa Ankara'da tab ettiren ağabeylerimizden Mustafa Türkmenoğlu'nun, bu serinin 1. cildinde yayınlanan hatıralarında bahsi şöyle geçmişti:

“Elimizdeki kitaplar Osmanlıca, biz bunları matbaaya versek basamazlar, yeni harflere çevirmek lâzım. Bizim bunları daktilo ile yeni harfle çevirmemiz lâzımdı. Önce Üstad'dan bize üç tane *Büyük Sözler* geldi. Bunların hepsi de bizzat Üstad'ın tashihinden geçmişlerdi. Birimiz Osmanlıcadan okur; mesela, ben diğer kitaptan takip ederim. Bir de Hayri Ağabey diye binbaşılıktan ayrılma birisi vardı, o da daktilo ile yazardı...” Daha birçok ağabeyimiz hatıralarını anlatırken bilvesile Binbaşı Hayri Bey'in hizmetlerinden bahsediyorlardı.

Merak ediyordum bu ağabeyi. Keşke onu iyi tanıyan birini bulsam da bu kahraman insanı da yazabilsem diye hep içimden geçer-

di. Hamdolsun Allah bu fırsatı da verdi. Meğer Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer Tanju hayattaymış ve İzmir Karşıyaka'da oturuyormuş. Hem de neredeyse komşu olacak kadar yakınımızda... Üstelik çok sık beraber olduğum Şakir Toprak kardeşimiz tanıyormuş Dinçer Ağabey'i. Şakir Toprak vasıtasıyla görüşmek istediğimi bildirince, Üstad Hazretleri'ni de görmüş olan Dinçer Tanju, bizi evinde kabul etti. Babasıyla ilgili elindeki bütün dokümanları çıkardı, önümüze seriverdi. Albümlerini açtı ve babasıyla ilgili bolca fotoğraf ve bilgiler verdi. Babasının kendi sesiyle Risale-i Nur okuduğu iki adet de kaset verdi. Kendisine ve tanışmamıza vesile olan Şakir Kardeş'e çok teşekkür ediyorum.

Uçak Pilotu olan Binbaşı Hayri Bey'in filmlere konu olacak bir hayatı var. Başlangıçta kötü bir yaşantıda olan Binbaşı Hayri Bey'e, Allah, sadık ve fedakâr bir Nur talebesi kimliği bahşediyor. Hayatı hayat buluyor. Hazreti Ömer gibi başta kötü niyetle gidiyor; ama Nur-u Kur'an'a talebe olarak geri dönüyor. Sanki yeniden yaratılıyor; Hayırlı Hayri oluyor. Hatıralar okununca görülecek ki Binbaşı Hayri Bey'in hayatı, bir hidayet ve hizmet destanıdır.

Hani Üstad Bediüzzaman Hazretleri diyor ya:

“Fıtratların bir kısmı birden bire parlıyor. Bir kısmı tedricidir, şey'en şey'en (yavaş yavaş) kalkıyor. Tabiat-ı insanî (insan karakteri) ikisine de benziyor. Şeraite bakıyor, ona göre değişir. Bazan tedrici gider. Bazan dahi oluyor barut gibi zulmanî; birden bire fişkırıyor... Eğer mizan istersen: İslam'dan evvel Ömer, İslam'dan sonra Ömer.”¹³

Hayri Bey de öyle... Simsiyah barut gibiymen, ateşlenince nuranî parıltılar fişkırıyor.

Elbette Hayri Bey'in yeni hayatında, onu, yeni ve başka türlü imtihanlar bekler. Çünkü terakkinin yolu böyle... Allah'ın kanunu bu... İnce eleklerle eler onu kader.

Subaylıktan, pilotluktan atılır, ailece çok sıkıntı çekerler, dört kere hapis yatar, devamlı takip altındadır... Bu olumsuzluklar Binbaşı Hayri Bey'i durduramadığı gibi; bu milletin imanına hizmet yolunda her şeyini feda eder... Uçak pilotu Hayri Bey, uçak gibi götü-

¹³ Bediüzzaman Said Nursî, *Sözler*, Söz Bas. Yay., s. 964.

rür üzerine düşen hizmetleri. Üstad Hazretlerine de yakın olur, onunla çok sık görüşür. Emirdağ Lahikasının ikinci kısmında iki yerde Hayri ismi geçmektedir. Fakat soy ad ve sıfat zikredilmediğinden şimdilik hangi Hayri'den bahsedildiğini tespit ettiremedim. Said Özdemir ve İlhan Yüce ağabeylerle de görüşüp; Binbaşı Hayri Bey hakkındaki çok güzel kanaatlerini hatıraların sonuna ekledim. Binbaşı Hayri Bey'in eski bozuk yaşantısından, 'batılı tasvir etme' endişesiyle fazla bahsetmek istemedim. Sadece geçirdiği inkılâbın daha iyi anlaşılabilmesi için mecburen birkaç kelime ile ima ettim... Hatıralar Dinçer Tanju'ya tashih ettirilmiştir.

Dinçer Tanju Anlatıyor:

19 Mayıs 1941'de Eskişehir'de dünyaya geldim. Babam o zaman üsteğmendi.

Ben Devlet Demir Yolları'nda çalıştım ve oradan emekli oldum. 1969'da İzmir'den evlendim ve oraya yerleştim.

ASKER, "YÜZBAŞIM NAMAZ KILIYOR" DEYİNCE İNANAMADIK

Babam Hasan Hayri Tanju, 1910 senesinde, Kütahya'nın Börekçiler Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir. Kuleli Askerî Lisesi ve Hava Harp Okulu'nu bitirdikten sonra pilot-teğmen olarak ordu saflarında katılmıştır. İlk görev yeri Eskişehir'dir. Memleketin muhtelif yerlerinde vazife yapmıştır. Hatırladığım kadarıyla Eskişehir, Diyarbakır, İzmir-Güzelyalı, Erzincan ve tekrar Eskişehir... Son görev yeri olan Eskişehir'e Binbaşı olarak geldi ve Hava İkmal Merkez Müdür Muavini olarak görev yaptı. Nur Cemaati içinde daha çok Binbaşı Hayri Bey olarak bilinir ve anılır.

Babamın eski hayatı çok berbat; içki, dayak, metres... Böyle rahat ifade edilemeyecek her türlü günahlarla alude, çok bozuk bir hayat... İyi bir mazisi yoktu yani babamın. Annem Cuma namazına dahi gönderemezdi onu.

Sonra ne olduysa oldu, nasıl olduysa oldu; ama bir şeyler oldu. Doğrusu mahiyetini ve sebebini ben de tam bilemiyorum. Yalnız şunu çok iyi biliyorum. Babam o sene 180 derece değişti. Hem de ne değişme! Sanki yeniden yaratıldı! Yeni halini görünce tanıyamadık, inanamadık... Şöyle oluyor bu ilahî tecelli:

Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer Tanju

Sene 1950... İzmir'den Erzincan'a tayini çıkan babam Yüzbaşı Hayri Bey, ev bulamadım deyip bizi götürmek istemedi yanında. Yalnız olarak gitti Erzincan'a. Annem, ben ve üç kız kardeşim İzmir'de kaldık. Annem buna çok üzölmüş ve "Bizi kasıtlı olarak götürmedi" demişti.

Erzincan'da yüzbaşı olarak göreve başlayan babama, bir asker çok tesir ediyor. Süleyman isminde, devamlı Kur'an ve Risale-i Nur okuyan, ihlaslı bir er olan bu asker, babamın kendi emir eridir. Süleyman asker, ilk defa risalelerden veriyor kumandanına. Bu mübarek asker, hâl ve ahlakıyla de çok tesir etmiş babama.

Babamın sonradan bana anlattığına göre; bir gece, Allah'tan bir hidayet gelmiş ve eksi 39,5 derecede buzu kırıp soğuk suyla gusül abdesti alıp namazlarını tam olarak kılmaya başlamış. O gece o eski Hayri gitmiş, yepyeni bir Hayri çıkmış ortaya.

Bu hidayetten sonra babam bizi yanına, Erzincan'a çağırdı. Annem, kardeşlerim ve ben hep beraber gittik. Biz gittik ama daha hiçbir şeyden haberimiz yok. Bizi bir asker karşıladı. "Babamız nerede?" diye sorduk. Asker "Yüzbaşım namaz kılıyor" dedi.¹⁴ Çok şaşırdık, bir şok yaşadık. Hatta "Yoksa yanlış adrese mi geldik acaba?" diye tereddüt bile geçirdik.

¹⁴ Aradan atmış sene geçmesine rağmen, Dinçer Ağabey bu büyük değişimin tesirinden hâlâ kurtulamamış olacak ki anlatırken gözyaşlarını tutamıyor, heyecanından konuşmakta zorlanıyordu.

Baktık babamız tamamen değişmiş... Allah, onun kalbine bir hidayet nuru düşürüp ona İslam'ın huzurunu tattırmış. Çok sevindik, çok memnun olduk tabii. Bilhassa annem... Artık dayaklar falan bitti. Bize daha şefkatli davranıyordu. Askerleri de dövmüyordu artık.

Sonra ben O Süleyman isimli askerle konuştum. Şark şivesiyle konuşuyordu. Ama tabii o zaman daha on yaşlarında olduğumdan İslam, hidayet gibi şeylerin pek şuurunda da değildim haliyle. Sonradan fark edip, şimdi düşünebiliyoruz bunları.

NAMAZA BAŞLAYINCA ORDUDAN TARD EDİLDİ

Aynı sene binbaşı olan babam, Erzincan'dan, tekrar ilk görev yeri olan Eskişehir'e tayin oldu. Eskişehir'de Üstad'ın yakın talebeleri Saatçi Şükrü Yürüten, Yalaman Camii İmamı Osman (Toprak) Hoca, Kör Hafız, askeriyede hem makinistlik yapan hem de çarşaf falan satan Kelterci Mustafa ve diğer Nur talebeleriyle tanıştı, onlarla samimi oldu. Eskişehir'in Muttalıp Köyü'nde Hacı Hilmi Efendi diye bir zat vardı, oraya da gitmişti. Risale-i Nur ilminde ilerlemeye ve Üstad Hazretleri'ne gidip gelmeye başladı.

Babam, 1951 senesinde, Emirdağ'da bulunan Üstad'a bir ziyarette bulunmuştu. Bu ziyaretten sonra "İbadete fazla düşkünlük ve vazifesini ihmal" iddiasıyla, binbaşı iken ordudan tard edildi. Aslında bu ziyaret bahane edildi tard işinde. Yoksa babam çok zeki, çok kabiliyetli bir elemandı. Uçak pilotuydu... Almanca ve Fransızca bilirdi. Bilhassa Almancaya ana lisanı gibi vakıftı. Çok kafalıydı. Astsubaylara derse girer, onlara hocalık yapardı. Astsubay talebeleri babam için riyaziyenin (matematik) üstadı derlerdi. Okulda öyle isim takmışlar.

Mesela bir bisikletle motosikleti birleştirip bir binek yapmıştı. Buna "Tenezzüh" adını vermişti. Dört-beş kişiyi taşırdı. O Tenezzüh'e bizi bindirir, Eskişehir'e on kilometre mesafede Orman Fidanlığı diye bir mesire yeri vardı, oraya götürürdü. Babam orayı çok se verdi.

Bir bahaneyle haksız olarak tard edilen babama emekli maaşı da bağlamadılar. Emekli olamadı yani. Toptan bir ödemeye işi bitirdiler. Hâlbuki 23,5 sene hizmeti vardı. Babam "Bundan sonra kul kâpısında çalışmam artık" deyip o parayla Eskişehir'de bir lokanta aç

tı; ama olmadı, iflas etti. Emekli maaşı da bağlanmadığından ailece çok sıkıntılar çektik. Üç kız, bir oğlan olmak üzere dört kardeşlik. Ben ortaokuldan ayrılmak zorunda kaldım.

Binbaşı Hayri Bey, bisiklet ve motosikletten kendi imal ettiği ve “Tenezzüh” adını verdiği bineği ile

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, elhamdülillah aç, açık kalmadık. Babamın yaptığı hizmetler ebedi âlem hesabına geçti. Manevi zenginlik kazanmış olduk inşaallah.

Annem beş vakit namazını kılan, dindar bir hanımdı. O, bu hale de razıydı. Zaten babam da hiçbir zaman pişman olmadı. Bilakis daha çok hizmete sarıldı. Hatta arkadaşları, sonradan ihtilal reisi olacak olan Cemal Gürsel’e tavassut ettiler. “Cemal Gürsel’e git. O sana maaş bağlatır” dedilerse de babam gitmedi.

Babam, Üstad’la çok sık muhaberede bulunuyordu. Üstad “Benim fedakâr kardeşim” diye hitap edermiş kendisine. Yalnız ordu-
dan ayrılmasını, Üstad’ın tasvip etmediğini söylerdi. “Bırakmasay-
dın, keşke devam etseydin kardeşim” diye üzüntüsünü belli etmiş
Üstad. Bir de babam, çok mağdur olduğunu Üstad’ın anladığını söy-
lerdi. Bu nedenle Üstad, babama küçük bir tayinat bağlamıştı.

Uçak Pilotu Hayri Tanju, 1945 yılında pilot arkadaşlarıyla birlikte (sağda)

ÜSTADI GÖRÜNCE HEYBETİNDEN ÇOK ETKİLENDİM

Artık babam tamamen Risale-i Nur hizmetine adanmıştı kendisini. Üstad'la devamlı görüşme halindeydi. Çok sık gider gelirdi yanına. Sene 1954 veya 55 olabilir, 13-14 yaşlarındaydım ben. Üstad Eskişehir'e gelmiş, Yıldız Oteli'nde kalıyordu. Babam giderken elimden tuttu beni de götürdü Üstad'a. Üstad yatağın üzerinde oturuyordu. Ben Üstad'ı görünce heybetinden çok etkilendim. Mübarek elini öptüm; fakat çok ama çok heyecanlandım. Ürperti içindeydim Üstad'ın yanında. Bana "Seni talebelerimin defterine kaydediyorum" dedi. Üç çeşit saç vardı Üstad'ın, sarıgının altından gördüm; beyaz, kınalı, siyah. Görüşmemiz on beş dakika kadar sürmüştü. Babamla bir şeyler konuştu ama onları o günkü halimle aklımda tutamadım, şimdi de hatırlayamıyorum.

Bir başka gün de Üstad arabasıyla bizim eve, babamı görmeye geldi. Arka koltukta yorgana bürülü olarak oturuyordu. Babam da Üstad'ı görmeye gitmişti. Karşılıklı birbirlerine gitmişler. Tabii bütün mahalle Üstad'ın arabasının başına toplandı. Yanında şoförüyle bir kişi daha vardı. Ben arabaya gidip "Babam yok efendim" deyince Üstad ayrıldı.

TAVAN ARASINDA RİSALE ÇOĞALTIRDI

Babamın çok hizmet ettiğini biliyorum ve bunları çok iyi hatırlıyorum. O, hayatını Risale-i Nur hizmeti yolunda vakfetmişti. Hiç boş durmazdı.

Bizim Eskişehir'deki evimiz tek katlı ve kerpiçtendi. Babam ona tavan arası olacak şekilde bir çatı yapmıştı. Yaptığı tavan arasında kollu bir teksir makinesi vardı. Tam bilemiyorum ama Mısır veya Çin'den bir mürekkep getirmişlerdi. Babam Risaleleri onlarla aydınlar kâğıdına yazar, sonra tavan arasındaki kollu teksir makinesiyle teksir ederek çoğaltırdı. Bunları evde kendi başına yapardı. Bizim evin tavan arası bu iş için çok müsaitti. Sonra biz evi sattık; hâlâ aynı haliyle duruyor.

Sonra babam bir daktilo getirdi ve risaleleri yeni harflerle yazmaya başladı. Babam çok iyi daktilo kullanırdı, çok hızlı yazardı. Daktiloyu aldıktan sonra eski yazıyla teksir işini bıraktı zaten. Babam evde bizimle de ilgilenir, risalelerden okurdu.

Sonra evimiz baskınlara uğradı. Bu daktilo ve teksir makinesini müsadere ettiler maalesef. Hatıra olarak bile saklayamadık.

Bir seferinde sivil olarak geldi polisler. Sabah, kahvaltı saatleri falandı. Biz hepimiz aynı odadaydık. Babam, üzerinde yorgan, yatıyordu. Bizse divanda oturuyorduk. Polisler yanımızda yatan babamı göremediler. “Babanız nerde?” diye bizi sıkıştırmaya başladılar. Valahi biz tutulduk, kaldık. Babam önlerinde yatıyor; fakat görmüyorlardı veya gösterilmiyordu. Hâlbuki sivil polisler de bizim gibi divanda oturuyorlardı. Sonunda bulamadık deyip zabıt tuttular ve gittiler.

HİZMET İÇİN BİRÇOK YERİ GEZDİ

Babam Binbaşı Hayri Bey, yalnız evde değil, gezerek de çok hizmet etmiştir... Çoğu zaman bizimle kalmazdı. Emirdağ'da, Isparta'da, Nevşehir'de, İzmir'de, Konya'da ve en çok Ankara'da... Mesela Dazkırı'da bile bulunmuş ve orada hapis yatmıştır. Artık oralara Üstad mı gönderirdi ben bilemiyorum. Gittiği yerlerde Nur talebeleriyle buluşuyor, onlarla kalıyordu.

Hayri Bey, Anadolu'nun bir beldesinde, yetiştirdiği talebelerle

1956 senelerinden sonra daha çok Ankara'da kaldığını biliyorum. Mesela 1961 senesinde ben askerliğimi Ankara'da yapmıştım. Ulus'ta, Murat Lokantası üstünde Said Özdemir Ağabey'in dershanesi vardı. Babam orada, Said Ağabey'in yanında kalıyordu. Hatta ben ziyaretlerine gitmiştim. Orada beraber hizmet ediyorlardı. Bilhassa Ankara'da çok kalmıştı. Orada sonradan bize anlattığı bir hatırası vardır. Şöyle ki:

Bir gün minibüse risaleleri doldurmuşlar; fakat her nedense aralarında bir tartışma çıkmış. Biraz gürültü de olunca ses dışarıya taşmış. Minibüs tam da jandarma karakolunun önündeymiş. Jandarma gürültüye gelip arabaya bakınca maalesef risaleleri görmüş. Kitapları müsadere etmiş, orada bulunan ağabeyleri de götürmüş. Bu hadise, yanlış aklımda kalmadıysa, Zübeyir Koç diye birisiyle olmuş.

Babam dört sefer hapishaneye girdi. Tarihlerini tam hatırlamıyorum; ama bir seferinde askeriye de iken 15 gün yattı. Sonra

Dazkırı'da yattı. İki sefer de Eskişehir'de yattı. Hatta o zaman Eskişehir Hapishanesi'nin başgardıyanı vardı Veli Efendi. O, babamı çok sevmiş. Babam çıktıktan sonra da ziyaretine gelirdi. O, babamın koğuştaki mahpusların çoğunun namaza başlamasına vesile olduğunu anlatırdı. Tabii babam binbaşı olduğu için üstünde fazla duruyorlar, çok sıkı takip ediyorlardı. Göz hapsine almışlardı; ama o hiç durmazdı. Bilhassa 1960 ihtilalinde çok sıkı takibe alınmıştı.

BABAM ANKARA'DA VEFAT ETTİ

Benim ablam bir astsubayla evliydi. O zaman İstanbul Merter'de oturuyorlardı. Babam takip ve tarassutlardan çok sıkıştığı zaman, hemen onların yanına gidip izini kaybettirirdi. Bir nevi orada gizlenirdi. Bazen on gün, on beş gün kalırdı yanlarında. Eniştem ve ablam dindar insan olmadıkları halde, babama hiçbir itirazları olmaz, bilakis ona hürmet edip evlerinde muhafaza ederlerdi.

Benim şimdi âcizane bir düşüncem, daha doğrusu bir müşahadem var; onu belirtmeden geçemeyeceğim. Eniştemlerin, babamı bu en zor günlerde himaye ettiklerine, evlerinde baktıklarına hürmeten, Cenab-ı Allah babamın yüzü suyu hürmetine onlara iki tane çok dindar damat verdi. Hatta büyük kızları THY'de hostes ve kabin amiriydi; çok sosyetarydi. Ben onun da beş vakit namaza başladığını bizzat gördüm...

Ankara'nın Yakacık köyünde bulunan Binbaşı Hayri'nin mezarı

Ben 1970 senesine Almanya'ya gittim. On bir sene orada kaldım. Babam, 1974'de, ben Almanya'da iken vefat etti. Bana haber vermediler. Onun için cenazesine bile gelemedim. İzne gelince vefat ettiğini öğrendim. Ankara'da Yenimahalle Camii vardır, Altıncı Durakta. Oranın imamı Mehmet Mandal'ın evinde kalıyorlardı. Babam gırtlak kanseriydi, 61 yaşında orada vefat etmiş. Yakacık Köyü'ne defnetmişler. Üç Nur talebesiyle orada yatıyor şimdi. Allah rahmet eylesin.

Said Özdemir ve İlhan Yüce'nin dilinden Binbaşı Hayri Bey¹⁵

Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer Ağabey, babasının Ankara'da Said Özdemir Ağabey ile de hizmet ettiğini ve beraber kaldıklarını söyleyince, Said Ağabey'i telefonla aradım.

Said Ağabey, Binbaşı Hayri Bey ismini duyunca çok duygulandı ve şu bilgileri verdi:

O, ÇOK GAYRETLİ BİRİYDİ

“Binbaşı Hayri Bey, Ankara'da çok kaldı. Çok muhterem, şakacı, latifeli, çok gayretli bir insandı. Onunla beraber çok çalıştık biz. Çok teksir kolu çevirdi o. Çok güzel daktilo yazardı. Çok ehl-i hizmet bir kardeşti. Muhtelif yerlerde kalmıştır. Biz Murat Lokantası'nın üstündeki ve Bent Deresi'ndeki dershanelerde beraber kalmıştık. Bizim bir bağımız vardı. Binbaşı Hayri Bey bir müddet o bağda da kaldı; orada da teksir çevirdi. Altındağ'da bir zatın evinde de kaldı. Allah rahmet etsin, çok hizmeti vardır onun.”

Said Özdemir'den sonra aklıma Said Ağabey'in eniştesi İlhan Yüce geldi. O, hem Hayri Bey'in meslektaşı hem de Ankara'da hizmetleri olan birisiydi. Onu da aradım. O da çok duygulandı ve şu bilgileri verdi:

¹⁵ Said Özdemir'in kendi hatıraları *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabında yer almaktadır. Bk. s. 297. İlhan Yüce'nin hatıraları ise bu kitapta neşredilmiştir. Bk. s. 214.

SIKINTILARI HİÇ KAFASINA TAKMAZDI

“Binbaşı Hayri Bey’i çok iyi tanıyorum. Ankara’da beraber olduk. Onunla sabahlara kadar çok çalıştık biz. Allah rahmet etsin, çok hizmetleri olan birisiydi. Burada neşriyat hizmetlerinde sabaha kadar çalışıyorduk hep beraber. O daha çok daktilo yazar, teksir yapar, başka çeşit hizmetler de yapardı. Zaten neşriyatta herkesin işi ayrıydı. Birimiz zımba yapar, biri zımba yapar, diğeri paketler v.s. sabaha kadar hep böyle...

Murat Lokantası’nın üstündeki dershanede kalmıştı Hayri Bey. Yalnız derslane deyince şimdiki aklınıza gelmesin. Halı, kilim falan yok; yerde sadece sarı sazdan bir hasır seriliydi. Onların çorba-larını daha çok ben yapardım. Tarhana çorbası...

Çok çok fedakâr bir insandı Hayri Bey. Hizmetle tanışica onu işinden tard ettiler, çok sıkıntılar çekti. O kadar zahmetler çektiği halde o; ihlaslı, şakacı, hoş sohbet bir insandı. Bu sıkıntıları hiç kafasına takmazdı. Biz olsak dayanamazdık herhalde. İçimizde en neşeli ve huzurlu oydu yani. Hacı Bayram yakınındaki 27 numaralı dershanenin bodrum katında da karanlıkta çalıştı bir ara. Orada teksir kolu çevirdi. 27 numarayı da polisler o zaman haftada bir iki sefer basarlardı. Ama alt katı bilmezler, giremezlerdi. Makineleri bulamazlardı.

Hatta bir gün orada benim de başıma bir iş geldi. Hapisten yeni çıkmıştım. Dokuz ay yatmışım içerde. Korku morku kalmamış bizde. Gittim 27 numaraya, hem de resmi elbiselerle. Zübeyir Ağabey de oradaydı. Ben ceketimi, şapkamı çıkarıp kapının arkasına asıp tuvalete girdim. Arkamdan polisler bastı. Ama her tarafı didik didik aradılar, akıllarına tuvalete bakmak gelmedi. Zübeyir Ağabey’i sıkıştırdılar “Bu adam nereye gitti?” diye. Tabii ceket ve şapkayı görüyorlar, onun için soruyorlar. Hayri Bey’ler aşağıda teksir yapıyorlardı, ama orayı bilmezdi polis. Yarım saat tuvalette bekledim, sonra gittiler. Bu hadiseden sonra kapı çaldı mı, Zübeyir Ağabey hemen tuvalete sokardı beni. Allah korudu, eğer orada yakalansaydım, muhtemelen Hayri Bey gibi beni de tard ederlerdi.”

CAFER SADIK ÇİM

Manisa'nın Turgutlu ilçesinde, 1924 senesinde doğmuştur (Nüfusta 1923 yazılmıştır). Bazı sebeplerden dolayı liseyi terk eder, bitiremez. 17 yaşında PTT'ye girer ve telgraf memuru olarak çalışmaya başlar. Muhtelif yerlerde; İzmir, Akhisar, Soma, Urfa, Dikili ve Turgutlu'da görev yapmıştır. Hayatta olan Cafer Sadık Çim Ağabey'imiz, şu an memleketi Turgutlu'da ikamet etmektedir.

1952 senesinde Urfa'da görev yaparken, o zaman meslektaşı olan Zübeyir Gündüzalp ile aynı PTT'de mesai arkadaşı olur. Bediüzzaman'ın, "kâinata değişmem" dediği zatı yakından tanıma şansına sahip olur ve ondan çok istifade eder. O günden itibaren Risale-i Nur'u okur ve kendi telifi imiş gibi sahip çıkar. 1957 tarihinde Isparta'da bulunan Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret eder duasını alır.

Cafer Ağabey, Turgutlu hizmetlerinin öncüsüdür. 25 Nisan 2008 tarihinde Turgutlu'daki evinde bizleri kabul etti ve sabırla soruları-

mıza cevaplar verdi. Allah'tan, kendisine sıhhatli, hayırlı uzun ömürler niyaz ediyoruz.

URFA'DA ZÜBEYİR KARDEŞLE MESAI ARKADAŞIYDIK

– *Risale-i Nur'u nasıl tanıdınız?*

– 1952 senesinin ilk aylarında Urfa'da PTT memuruydum. Aynı sene Zübeyir Gündüzalp de PTT memuru olarak Urfa'ya tayin oldu. Ben telgraf memuruydum ama o sırada muhasebede çalışıyordum. Kalemde olduğum için Zübeyir Gündüzalp'in tayini benim elimden geçmişti. Zübeyir Gündüzalp de telgraf memuruydu.

Ben daha önceden Urfa'da bulunan Abdullah Yeğin, Hüsnü Bayram ve Salih Özcan'ı tanıyordum. Ama sadece bir tanışma... Balıklıgöl Dershanesi vardı Urfa'da... Abdullah Yeğin Ağabeylerin kaldığı yer... Orası Urfa'nın ve şark'ın ilk dershanesidir. Abdullah Yeğin, Hüsnü Bayram ve Salih Özcan orada kalıyorlardı. Abdullah Yeğin, Ankara Dil Tarih Fakültesi'ne; Salih Özcan'da Ankara'da Tıbbiye'ye kayıtlı idi veya devam ediyorlardı. Hüsnü ise küçük bir çocuktur. Çok mükemmel bir insandır Hüsnü... Çok güzel yazısı vardı. Hattattı yani.

Zübeyir Kardeş'in Urfa'ya, çalıştığım PTT'ye gelmesiyle mesai arkadaşı olmuştuk. Onun vesilesiyle hizmete girmiş oldum. Zübeyir Gündüzalp gelince bende ona karşı ayrı bir muhabbet ve alaka peyda olmuştu. Risale-i Nur'u ondan almaya başladım. Ben, Üstad Hazretleri'ni bu dört güzide talebesiyle tanımış oldum. O sırada bekârdım. Dershaneye hep gidiyordum.

Bizim, Urfa'da Cenap Ünsal adında bir PTT müdürümüz vardı. O da Nur talebesiydi. Nur talebesi olduğu için onu PTT başmüdürlüğünden almışlar, PTT memurluğuna vermişler. Beş vilayete bakarken Diyarbakır'a tayin etmişler. Sonra tekrar müdür olarak geldi Urfa'ya.

– *Zübeyir Ağabey nasıl bir insandı?*

– Fevkalade bir insandı. Urfa'ya geldiği ilk gününden bir hatıra vereyim size:

Müdürümüz Cenap Bey, Zübeyir'in Risale-i Nur'la alakası hasebiyle ona bir iyilik yapmak istemişti. Ben o sırada kalemde çalışı-

yordum. Zübeyir gelince onu benim yerime kaleme, beni de telgrafa, morsa verdi. Yani yerimizi değiştirerek ona yardım etmek istedi. Çünkü telgraf işi zordu. Hem telgrafın gece mesailerı de vardı. Sadece bir gün ben telgrafta, Zübeyir de kalemde çalıştık. Ertesi gün Zübeyir kardeş durumu fark etti ve Cenap Bey'e beni göstererek itirazda bulundu; "Bu kardeşimiz de namazını kılan, inanan birisi... Ben bunun yerine geçip çalışmam" dedi. İlk günde bu fazileti göstermişti.

ZÜBEYİR GÜNDÜZALP'IN URFA'DAKİ HİZMETLERİ

Zübeyir Ağabey geldiğinde benim boynumda kravat, başımda fötr şapka, parmağımda "C.Çim" yazan şövalye altın yüzük, bir de – o zaman nişanlıydım – altın nişan yüzüğü takıyordum. Zübeyir Ağabey benim kıyafetime katiyyen bir şey demezdi. Eğer deseydi belki ben bu daire içersinde olamayacaktım. Çünkü alışkanlık vardı ve onu değiştirmek kolay değildi.

Zübeyir Gündüzalp vazifesinde de çok ciddi bir insandı. Suret-i katiyetle sesli gülmezdi. Tebessüm hali vardı kendisinin. Çok mütevazı idi. Herkesi iyiliğiyle kabul ederdi. Vazifesine de çok bağlıydı. Bir eliyle telgraf yazar, diğer eliyle yazmış olduğu telgrafların, nereye, kime, saat kaçta yazıldı vs gibi şerhini verirdi. İki kişinin işini yapardı. Biz mesela sabaha kadar zorla bitiriyorduk işleri. Zübeyir Kardeş saat bir-iki olduğu zaman, işini bitirmiş olurdu.

Nöbeti olmadığı zaman gündüzleri dershanede, Balıklıgöl Dershanesi'nde, devamlı Risale-i Nur yazıyordu. Geceleri nöbeti olurdu. PTT'ye geldiğimde Zübeyir'i telgraf başından kaldırıyordum. O da öbür taraftaki masada oturuyor Risale-i Nur yazıyordu. Geceleri ben ve Zübeyir devamlı Nurları yazardık.

– *O zaman Üstad'dan mektup gelir miydi Zübeyir Ağabey'e?*

– Devamlı muhabere halindeydiler. Zaten Zübeyir'in Urfa'ya gelmesinin sebebi, Urfa vasıtası ile Risale-i Nur'u Suriye, Irak, Mısır gibi âlem-i İslam'a göndermekti. Bilerek oraya tayin olmuştu. İslâhiye'nin Fevzipaşa Beldesi'nden gelmişti Urfa'ya. Vahdi Gayberi vardı. O devamlı gelirdi, yazılan risaleleri ciltliyorlardı beraber. Sonra muhtelif yerlere, âlem-i İslam'a gönderiyorlardı.

Cafer Sadık Çim, Zübeyir Gündüzalp ile çalıştığı yıllarda

Zübeyir, Urfa'ya geldiği zaman omuzlarına kadar saçları vardı. Müdür Cenap Ünsal Bey çok ısrar etti. Hatta orada bir emniyet müdürü vardı, o da Nur talebesiydi. Onunla beraber konuştular Zübeyir'le. "Olmaz böyle" dediler. "Sen küçük yerlerde kalmışsın; ama burası vilayet. Burada olmaz, dikkat çekersin..." dediler. Zübeyir sonra kestirdi saçlarını. Esas ismi Ziver'dir. Üstad onu Zübeyir olarak değiştirmiştir.

– *Niye uzatmıştı saçlarını?*

– Sünnet olduğu için uzatıyordu saçlarını. Üstad'ın da saçları uzundu.

Zübeyir Kardeş'imiz Üstad'a çok bağlıydı. 1948 yılında Akşehir'de telgraf memuruyken Üstad Hazretleri'ni Afyon'da hapse atıyorlar. Zübeyir bunu işitince, o zamanın reisicumhuru olan İsmet İnönü'ye bir telgraf çekiyor. "Burada Ziver isminde bir nurcu var. Görmüyor musunuz onu?" diye kendini ihbar ediyor. Ta ki Üstad'ın yanına gitmek istiyor. Ve gidiyor sonunda.

AĞLIYORDU...

Bir gün 19 Mayıs tatil günüydü. Ben izinliydim. Zübeyir'in de nöbeti yoktu o gün. Onu görmek için dershaneye gittim... Baktım orada yok... Sabahın erken saatinde çıktı, gitti dediler. Biz nereye gider diye düşünmeye başladık ve yine Zübeyir gibi Ermenekli olan Mehmet isimli bir arkadaşla aramaya başladık. (Mehmet, Üstad'ın kardeşi Abdülmecid Efendi'nin dünürü oldu sonradan. Abdülmecid Efendi, kendi oğluna onun kızını istemişti.)

Sonunda ufak bir kahvede bulduk Zübeyir'i. Başını iki elinin arasına almış, ağlıyordu. "Ne yapıyorsun burada? Biz seni aradık bulamadık?" dedik. "Bugün eğlenecek, konuşulacak bir gün değil, ağlanacak gündür... Kızları cırtlıçplak soymuşlar... Ben bundan hayâ ediyorum" dedi. Aklıma, Üstad Hazretleri'nin Eskişehir'de lise mektebinin kızlarına ağlayışı gelmişti o zaman. Zübeyir de buradaki kızlara ağlıyordu şimdi.

Zübeyir Kardeş'in bir tane sepeti vardı. İçerisine bir tane salatalık, eğer pişmişse nohut, fasulye de koyardı. Bir de pantolon koyardı sepete. Onun en yeni pantolonu bizim eski pantolonumuz gibiydi. Daireden çıkarken üzerindeki çıkarır diğerini yani yeni sayılanı giyerdi. Yemek için falan fazla vakit ayırmazdı. Onun bir tek düşüncesi vardı; o da hizmet. Dairede de risale yazardı. Sebüllürreşad gazetesi Üstad'ın yeğeniyle beraber resmini basmıştı. Zübeyir, onu Urfa'da satmıştı.

1948 Afyon Hapsi'nden sonra Zübeyir Kardeş üç dört sene açıkta kalıyor. Üstad'ın yakınında 1948'den 1952'ye kadar hizmette kaldı. Sonra memuriyet veriyorlar. 1952'de İslâhiye'nin Fevzipaşa Belde-si'ne tayin ediyorlar. İşte, Urfa'ya gelmezden evvel orada memurluk yapıyordu. Üç senelik birikmiş olan maaşlarını da iade ettiler. İçinden kırk para bile almadan tamamını hizmete gönderdi. Ayrıca Urfa'da dershanenin masraflarını karşıladı. "Benim maaşım bitsin sizden öyle alırım" derdi bize. Tamamını hizmete sarf ederdi. Çok ama çok faziletli bir insandı Zübeyir Gündüzalp.

TURGUTLU'DA HİZMETLER EV DERSLERİYLE BAŞLADI

Sonra benim tayinim Dikili'ye çıktı. Ben Dikili'de iken 1952'de Hüseyin Üzmez, Gazeteci Ahmet Emin Yalman'ı Malatya'da kurşunlamıştı. İşte o sırada Zübeyir'i memuriyetten aldılar. Ondan sonra Üstad'ın yanına geldi ve devamlı olarak Üstad'a hizmet etti... Memuriyeti temelli bırakmış oldu.

Ben Urfa'dan Dikili'ye bir çanta Risale-i Nur'la geldim. O zaman risaleler elle veya daktilo ile yazılmış halde idi. Zübeyir Kardeş o zaman bana tembih etmişti. "Risale Nur verdiğin kimselere okumaları için önce yemin ettir. Ondan sonra ver" demişti.

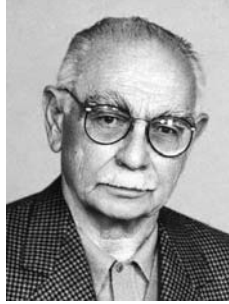

**Ege'de yaşlı iki çınar: Muzaffer Erdem ve Cafer Sadık Çim
(19.10.2008 – TURGUTLU)**

Tayinim Dikili'ye çıktı; ama orada fazla kalmadım ben. Bekâr olduğumdan hep Turgutlu'ya geliyordum zaten. Sonra 1953'te memleketim Turgutlu'ya çıktı tayinim. İşte hizmet o zaman başladı burarlarda; ev dersleri şeklinde başladı.

Ben Turgutlu'ya geldim. O sırada Ankara tıpta okuyan Salih Özcan'ı İzmir Ege Üniversitesi'ne sürdüler. Diploma vermek istemiyorlardı. Gerçi burası da vermedi doktorluk diplomasını... Salih Özcan çok faal bir insandı. Bize her ay birkaç kere gelir, buradaki derslere iştirak ederdi. Sonra Manisa, İzmir, Salihli'ye beraber giderdik.

Ahmet Feyzi Kul ve kardeşi Mehmet Emin Kul Ağabeyler buraya çok gelirlerdi. Çok mükemmel insanlardı onlar. Ahmet Feyzi Ağabey çok mükemmel bir hatipti. Çok kuvvetli bir hitabeti vardı kendisinin. Ahmet Feyzi Ağabey geldiğinde aynı zamanda camide vaaz da veriyordu.

Cafer Sadık Çim

Muzaffer Arslan'la 1957 tarihinde tanıştım. O da her zaman Turgutlu derslerine gelirdi. Geldiğinde bizde misafir kalırdı.

Risalelerden ilk defa *İhlas Risaleleri* basılmıştır. Hatta onun arkasında Lügati de vardı. Salih Özcan bastırmıştı onu. Salih Özcan onlardan 300 tane gönderdi bana. Ben o zaman dairedeydim. Onları alıp çarşıya çıkmamla bitmesi bir oldu. Bir anda bitti yani. Hiç kalmadı elimde. Cemaatimiz o kadar çoktu ki bir tane kalmadı elimde.

İzmir'le her zaman irtibat haline idim. Hüseyin Çağdır, Mustafa Birlik ile her zaman görüşüyorduk.

“LÜGATE BAKARAK OKUYORUM”

Sene 1957... Salih Özcan, “Ben üstada gidiyorum” diye telefon etti bana. Ben Turgutlu PTT'sinde çalışıyordum. Zübeyir Kardeş'e bir telgraf çekmiş, “Biz geliyoruz” diye. Hatta Zübeyir Kardeş, “Cafer Bey'le gelecek diye ben anlamıştım” demişti. Beraber gittik Üstad Hazretleri'ne ziyarete. Üstad, Isparta'da şimdi müze olan evde kalıyordu. Bir gece Isparta Nur Oteli'nde kaldık. Sabah namazını kıldıktan sonra Üstad Hazretleri'nin evine gittik. Üstad Hazretleri bizi kabul ettiler. O sırada ders yapıyormuş. Üstad'ın yanında Ceylan, Bayram ve Tâhirî Ağabeyler vardı. Ders bittikten sonra Üstad bana sarıldı ve alnımdan öptü. Üstad mis gibi gül kokuyordu.

Üstad'la aramızda bir konuşma geçti. Bana, “Risale-i Nur'u okuyor musun?” dedi. “Okuyorum Üstad'ım” dedim. “Hangilerini okudun?” dedi. “*Mektubat, Lem'alar, Asâ'y-ı Mûsâ'yı* okudum efendim”

dedim. “Nasıl okuyorsun?” dedi. “Lügate bakarak okuyorum efendim” dedim. “Lügati nerden buldun?” dedi. (Mustafa Özön’ün bir Türkçe Lügati vardı. O, yüzde seksen kelimeleri karşılıyordu. O zaman daha Abdullah Yeğin’in Yeni Lügati yoktu henüz.) “Mustafa Özön’ün lûgatiyla okuyorum üstadım” dedim. “Oku. Fakat manasına girmeye çalış” dedi bana. Ben bu mana işinin önemini on sene sonra anlayabilmişim. Sonra Üstad Hazretleri “Seni otuz senelik talebeliğe kabul ettim. Valideni talebeliğe, babanı kardeşliğe kabul ediyorum” dedi. O zaman validem de risaleleri okuyordu. Babam 1945 yılında vefat etmişti, nurlardan haberi olmamıştı.”

Üstad Hazretleri, o gün arabasıyla iki defa dışarıya çıktı, geldi. Her gelişinde bizi yanına çağırdı. Biz o gün üç defa Üstad’ı ziyaret etmiş olduk. Üstad daha çok Salih Özcan’la muhatap oldu. Günün meselelerini onunla konuştu.

Risale-i Nur’u tanımadan önce de namazlarımızı kılıyorduk; ama şuurlu değildik. Nurları okuduktan sonra daha başka bir tefekkürle kılmaya başladık.

Üstad Hazretlerine ben bir iki mektup yazdım. Muzaffer Arslan devamlı bizim Turgutlu’ya uğrardı. Bir defasında şöyle yazdım: “Üstadım, Muzaffer Arslan hiç olmazsa bir ay kadar Turgutlu’da kalsa da, biz de kardeşler de istifade etsek?” dedim. Üstad Hazretleri’nden gelen cevap şöyleydi: “Her yer bir Muzaffer Arslan çıkarsın.” Böyle bir mektup gelmişti bana. Ama kıymetini bilip saklayamadık.

TURGUTLU HALKINI AV. BEKİR BERK SAKİNLEŞTİRDİ...

Sene 1962 veya 63 olabilir. Av. Bekir Berk Bey’in Salihli’de mahkemesi vardı. Av. Bekir Bey, Av. Necdet Doğanata ve Ahmet Feyzi Ağabey önce buraya, Turgutlu’ya geldiler. “Manisa’ya gideceğiz” dediler. Ben o zaman çalışıyordum memuriyette, izin aldım. Tabii bu tanınmış simalar gelince bir kalabalık meydana geldi. Ahmet Feyzi Ağabey her geldiğinde burada Pazar Camii’nde vaaz ederdi. Vaazında da Risale-i Nur anlatırdı. O gün de vaaz edecekti.

**Kuşak farkı önemli değil, ikisi de aynı Üstad'ın talebesi:
Cafer Sadık Çim ve Semih Eligör**

Ehl-i küfür bundan korkmuş ve bir hadise çıkaracaklar diye evham etmişler. Gitmişler emniyete şikâyet etmişler. Bekir Bey'le Necdet Bey'i emniyete çağırdılar.

Öyle bir hal oldu ki, Turgutlu'da bu evhamlı grup sokaklara dö-küldü. Turgutlu bir Pazar haline geldi. Bir hadise çıkmasın diye Manisa'dan bile bir ekip polis geldi buraya. Tam ikindi okunmaya başladı. O sırada Pazar Camii, avlusu ve yollar tamamen insanlarla doldu. Biz de endişe etmeye başlamıştık. Sonra Bekir Bey ve Necdet Bey geldiler, abdestlerini aldılar, camiye girdiler. Namazı kıldık.

Üstad Hazretleri'ni çok iyi takdir eden bizim "Arpacı Hoca" diye bir hocamız vardı. Risalelere çok bağlıydı, derslerimize de gelirdi. O, namazdan sonra caminin içerisinde ayağa kalktı ve şöyle bir konuşma yaptı:

"Ey cemaat! Bir ağabeyimizden ne güzel bir vaz-u nasihat dinle-yecektik. Fakat ne yazık ki küfür ehli buna mani oldu... Bundan mahrum kaldık. Çok üzüntülüym. Allah, bunları Lût kavminin ba-şına verdiği gibi yerle bir etsin."

Çok heyecanlı bir hocamızdı. Çok kere ağır cezalarda yargılanmıştı. Arpacı Hoca böyle deyince cemaattteki heyecan biraz daha kabarıp fazlaştı. Hem dışarıda hem içerde bir çalkantı meydana geldi. Heyecan iyice doruktaydı. Hassas bir durum vardı.

Bunun üzerine birden Av. Bekir Bey ayağa kalktı ve şunları söyledi:

“Ben hocamız gibi demeyeceğim. Bunlar bizi bilmiyorlar, bilselerdi bunu yapmazlardı. Hem bizim sağ yanağımıza tokat vursalar, biz sol yanağımızı da gösteririz; bize hakaret edenlere gül demeti göndeririz.”

Bekir Bey’in bu konuşması çok etkili oldu ve cemaattteki heyecanı yatıştırdı. Sonra insanlar yavaş yavaş dağılmaya başladılar. İşte böylece ciddi bir hadise yaşanmış oldu Turgutlu’da.

– *Gelecek nesillere neler tavsiye edersiniz?*

– Evvela birbirlerini sevsinler, yani uhuvvete önem versinler. Risale-i Nur’u çok okusunlar. Okumayı da mütalaa ederek, anlayarak, iç âlemine girerek okusunlar. Onu yaşasınlar yani.

Risale-i Nur’daki feyiz başka kitaplarda yoktur. Ama diğer kitaplardan da istifade ettiklerimiz oldu.

GÜLCEMAL SOYLU

25 Mart 1935 tarihinde Erzurum'un İspir ilçesinin Dışasor (Ulubel) Köyü'nde dünyaya gelen Gülcemal Soylu Ağabey'imiz, şimdiye kadar gözlerden ırak kalmış, hiç kazılmamış, açılmamış dopdolu bir mücevher küpü... Hem de uzaklarda değil, Anadolu'nun göbeğinde, Ankara'da... Bu saklı hazinenin varlığını bize duyuran Alaaddin Aydın Bey'e çok teşekkür ediyorum. Ayrıca kamera çekimlerinde bana yardımcı olan Furkan Çavdar'a da teşekkür ederim.

19 Aralık 2008'de, evinde yaptığımız ziyarette hatıralarını ilk defa bizimle paylaşan Gülcemal Ağabey'e ilk sorumuz, elbette ki adının hikâyesi oldu. Zira "Gülcemal" ilk defa duyduğum farklı bir isimdi. İsmnin hikâyesi, ardı ardına hayat ve hatıratını da tetiklemiş oldu. Onun için sohbetimiz epeyce uzun sürdü. Ama altından neler çıkmadı ki... Tabii bizi en çok heyecanlandıran, merhum Pederi Alişan Soylu'nun Üstad Bediüzzaman'la Kosturma esir kampında

beraber kaldığını söylemesi oldu. Babası Alişan Soylu'dan kaydedip bize ağlayarak okuduğu notlar heyecanımızı daha da arttırdı.

Gülcemal Ağabey, Bediüzzaman'ın esir arkadaşı olan babası Alişan Efendinin emriyle, bin bir meşakkat çekerek üç ay boyunca Ege'de dolaşıp Üstad Hazretleri'ni aramış. Sonunda bulmuş ve ondan bizzat müsaade alarak tam 23 sene Bağdat'ta kalmıştır. Bağdat'ta, Araplara Arapça Kur'an dersi verebilecek, büyükelçilikte tercümanlık yapabilecek seviyede bu lisana vâkıf olmuş, vatana döndüğünde de yüzlerce insana bu Kur'an lisanını öğretmiştir. "Üstad Hazretleri bana böyle emretti, ben de sadakatle bu emri yerine getirmeye çalıştım" diyor kendisi.

Bir gün Bağdat'ta, o zamana kadar hiç tanımadığı birisiyle küçük bir münazarası olur. Kaderin cilvesi... Seneler sonra bu küçük hadise onun Irak'ta istenmeyen adam ilan edilmesine sebep olur ve çocuklarını bile Bağdat'ta –geçici bir süre– bırakarak çarnaçar ülkeye dönmek zorunda bırakılır. Zira o münakaşa ettiği adam, çok önemli birisi olmuştur. Irak Devletinin Başkanı olmuştur. O adamın adı Saddam Hüseyin'dir.

Gülcemal Ağabey, kendi itirafıyla da, Risale-i Nur'u fazla okuyamamış. Bir kısım ağabeyler dışında cemaatten pek fazla tanıdığı ve irtibatlı olduğu kimse yok. Hatta babasından bize ağlayarak naklettiği Bediüzzaman'ın Rus Başkumandanı Nikola Nikolaviç'in önünde ayağa kalkmama hadisesinin, *Tarihçe-i Hayat*'ta yazıldığını kendisine söylediğimizde; "Ya! Öyle mi!" diye hayretini ifade etti.

Gülcemal Soylu'nun tahsil hayatı şöyle:

Hafız-ı Kur'an olduktan sonra Türkiye'de hiçbir okula gidemez. Ancak 1957'de Bağdat'a gittikten sonra, ilk mektep dâhil bütün okulları orada tamamlar. En son olarak, 1979'da Bağdat Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nin İlahiyat Bölümü'nü bitirir. Tamamladığı resmi okullar dışında, İmam-ı Azam Camii İmam Hatip'i Abdülkadir el-Hatip, Şeyh Emced el-Zehavi, Büyük Müfessir Mahmud el-Şükri Alusi'nin torunu Fuad el-Alusi, Abdülkerim Biyare, Molla Ömer, Necmeddin el-Vaiz ve Muhammed Kızılıcı gibi büyük ulemadan hususi dersler almış ve kendisini yetiştirmiştir...

Gülcemal Soylu, Bediüzzaman Hazretleri'yle Kosturma esir kampında kalmış olan babası Alişan Soylu ile beraber

Gülcemal soylu anlatıyor:

Anlatacağım hatıralar rahmetli babamla çok alakalı olduğundan önce kısaca onu tanıtmak isterim.

Babamın adı Alişan Soylu'dur. Eskiden beri Alişan Ağa derlermiş ona. 1879 yıllarında Erzurum'un İspir İlçesi'nde doğan babam, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nden birkaç yaş küçüktür. 1980 yılında vefat etmiş olup, 101 sene gibi uzun ve bereketli bir ömür geçirmiştir. Vefatından iki hafta önce bile Cuma namazını cemaatle kılmış... Mezarı İspir'in Ulubey Köyü'ndedir.

Babam küçüklüğünde köy medreselerinde okumuş, yarım hafızdır. Çok güzel Osmanlıca, biraz da Farsça, Arapça ve Ermenice bilirdi. Şuurlu ve kültürlü bir insandı. Çok kitap okurdu, tarihe çok

meraklıydı. Bizim aslımız Dağıstan'dan gelmiş. Dedelerimin isimleri sırasıyla şöyle: Veysel, Mevlüd, Ömer, Hüseyin, Seyfullah, Fethullah, yine Fethullah... Önce Rize'nin İyidere-Karagafur Köyü'ne yerleşmişler, sonra Erzurum İspir... Anadolu'ya gelişleri çok eski. Fethullah dedem gelmiş.

GÜLCEMAL

Rahmetli babamın Rusya'ya savaş esiri olarak gidişi şöyledir:

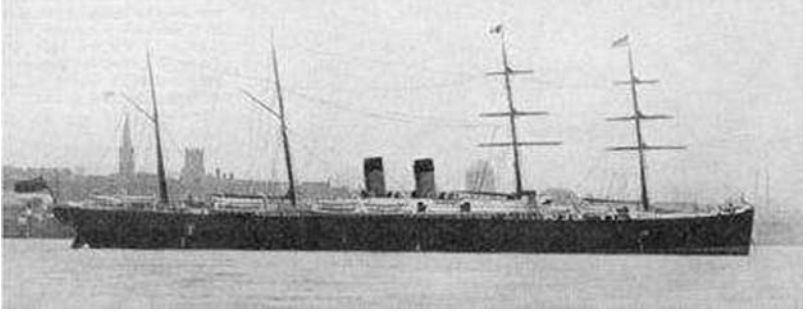
Birinci Cihan Harbi'ne, Sarıkamış, Kars taraflarında asker olarak katılıyor. Fakat düzenli ordu şeklinde değil de 'başıbozuk' tabir edilen düzensiz askerler olarak... Aslında nizâmî askerlermiş bunlar; ama öyle gösterilmiyor, başıbozuk fedailer olarak gösteriliyorlar. Kazım Karabekir Paşa'nın talimatı böyleymiş. Babam, Batum taraflarında Ruslara ve Ermenilere karşı savaşırken Ruslara esir düşüyor. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'yle Kosturma'da, esir kampında karşılaşıyorlar. Üstad da malum, Bitlis tarafında savaşırken ayağı kırılıyor, Ruslara esir düşüyor. Babam bize Sibiryâ, Kosturma ve sair Rus şehirlerinde toplam olarak dokuz sene kaldığını söylerdi. Üstad Varşova, Almanya, Avusturya üzerinden firar ediyor. Babam da "Gülcemal Vapuru"¹⁶ ile Trabzon'a geliyor. Kader-i İlahî ile Kosturma esir kampında 2,5 sene kadar beraber kalmış oluyorlar.

¹⁶ Gülcemal efsanevî bir gemidir. Denizcilik tarihimizde efsaneleşen iki gemiden birisi olan Gülcemal –diğeri Yavuz zırhlısı– Osmanlı padişahı Sultan Reşad'ın annesinin adını taşır. Adı manilere, türkülere, şiirlere karışmış olup özellikle de Karadeniz kıyı halkının dilinde masallaşmış, her şeyiyle efsane olmuş bir gemidir. Osmanlı'nın son dönem ve Cumhuriyet'in ilk dönem devlet adamlarının neredeyse tamamı bu gemiyle seyahat etmiştir.

İlk adı 'Germanic' olan Gülcemal, daha sonra Titanic'i inşa edecek olan İngiliz White Stars firması tarafından 1874 yılında Belfast'ta denize indirilmiş ve uzun yıllar Avrupa-Amerika hattında yolcu taşımıştır. 1910 yılında 15 bin altın karşılığında Osmanlı hükümeti tarafından 37 yaşında iken satın alınmıştır. 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından bir süre sonra asker taşımada kullanılmaya başlanan Gülcemal, bir ara hastane gemisi olarak da hizmet vermiştir.

Daha sonra Karadeniz, Ege, Akdeniz hatlarında posta seferleri yapan Gülcemal, Amerika'ya giden ilk Türk gemisi olarak da tarihe geçmiştir. Yolcuların çok sevdiği bu iki bacalı gemi, özellikle düzenli posta seferleri yapmaya başladığı Karadeniz halkının sevgilisi olur... Adına posta pulları bile basılır.

Gülcemal'in saltanatı 1950 yılına kadar sürer. 75 yaşındaki yorgun Gülcemal, 1950'de sökülmeğe üzere bir İtalyan firmasına satılır.

Alişan Ağa'nın Rus esaretinden firar ettiği efsanevi vapur Gülcemal

Pullara malzeme olan efsanevi Gülcemal Vapuru

Rahmetli babam bize esir kampındaki Bediüzzaman'ı şöyle anlatırdı:

“Esir kampında herkes onu dinliyordu. O konuştu mu herkes mest oluyor, ‘Kürt Said konuşuyor’ deyip can kulağıyla dinliyordu. Ermeniler geldiğinde susuyordu. Bize de konuşmayın derdi. Orada Ermeni asıllı askerler de vardı. Ben biraz Ermenice bildiğimden bunları hemen anlıyor ve Said’e işaret veriyordum. Ermeniler hiç affetmiyorlardı. Ama Ruslar karışmazlardı; gelip teftiş edip giderlerdi. İşkenceyi Ermeniler yapardı.”

Bizim köyümüzde on beş Ermeni aile varmış. Onun için babam Ermeniceyi bilirdi.

Babam Alişan Ağa, Bediüzzaman'ın, Kosturma esir kampını tefiş gelen Rus Başkumandanı Nikola'ya ayağa kalkmama hadisesinde oradaymış, her şeyi bizzat görmüş. Bize ağlayarak şunları anlatırdı:

“Çok esir vardı kampta. Bir gün bir komutan geldi. Ama biz kim olduğunu bilmiyoruz... ‘Dikkat!’ diye bir komut verildi; herkes, he-

pimiz ayağa kalktık. Bir tek kişi hariç; Bediüzzaman... Sonradan kim olduğunu öğrendiğimiz Rus Başkumandan Nikola bunu gördü. Hemen bir tercüman çağırıp niçin ayağa kalkmadığını sordu. Bediüzzaman, ‘Tazim Allah’a olur’ diye cevap verince, Nikola, kurşuna dizilmesini emretti. Ona ölüm emri verdiği zaman biz çok korktuk. Ölüm mangası da hemen hazırlandı. Sonra namaz için izin istedi Bediüzzaman. Namazını kıldı ve hemen çabuk çabuk geldi. Komutan Nikola: ‘İdam olunacağı zaman ağırdan alınır, sen çabuk geliyorsun?’ diye sordu tercümanla. Bediüzzaman umursamaz bir tavırla, ‘Rabbime kavuşmak için çabuk geliyorum’ dedi. Bu ihlas, komutanı çok etkiledi ve insafa getirdi. İdamı kaldırdı ve özür dile-di.”

Babam, Üstad’ın firar mevzuunu ise şöyle anlatırdı:

“Esir kampına merkeplerle erzak getirirlerdi. Bunlar asker değil, sivildi. Said, merkeplilerden birisiyle zaman zaman konuşurdu. Sonra bir gün baktık Said yok, kayıp. Yalnız bir gün bana gizlice demişti ki, ‘Alişan Kardeş’im, belki bir daha görüşemeyiz, Allah’a emanet ol. Aramızda kalsın’ diye kulağıma söylemişti. Bir daha Bediüzzaman’ı göremedik.”

Babamın firarı ise, 1917 Bolşevik (Komünist) ihtilali sonrasında, o karışıklıktan istifadeyle, 1923 yılının son aylarında oluyor. Bolşevik ihtilali sırasında esirlere, şarhı çalışma imkânı verilmiş. Babam Kosturma’dan sonra başka iç şehirlere geliyor. O sırada bir şehirde, bizim kantin dediğimiz, onların ‘aşkana’ dedikleri bir yerde çalışmış. Bolşevik ihtilalinin askerleri gelmişler, patrona çok ağır sözler söylemişler. “Senin malın da canın da bizim artık, şimdi senin canını almaya geldik” demişler. Babam da korkusundan çatı katına çıkmış, orada saklanmış. O adamcağızı orada süngülerle öldürmüşler. Onlar gittikten sonra babam oradan iniyor.

Bir gün nasıl olduysa 11 gençle birlikte babamı da yakalayıp ellerini kelepçelemişler. Bir üsteğmen bunları götürüyorken yolda bir general rastlamış. Yağmur yağıyormuş. Generalin sırtında omuzluk varmış. Üsteğmene “Bunları nereye götürüyorsun?” diye sormuş. Üsteğmen “Bunlar kurşuna dizilecek, nehrin kenarına götürüyorum” demiş. O zaman general yağmurluğunu atmış ve “Ben filan generalim” deyip kendini, rütbelerini tanıtmış. General Tatar’mış,

Türkçe de biliyormuş. “Bunları Batum’a götür, filanca generale teslim et” demiş. Orada İstanbul-Batum arasında çalışan “Gülcemal Vapuru” varmış. Bu vapurda babamları tahmil (yükleme) ve tahliye (boşaltma) işçisi olarak görevlendirmişler.

O, babamları teslim alan General, bir gün “Oğlum, siz bu gemiyle kaçabilirsiniz kaçın” demiş. Zaten babam o geminin mürettebatından bazılarıyla arkadaşlık kurmuş daha önce. Sonra artık nasıl yaptıysa o gemiye sığınmış. Hatta Rus askeri bir kurşun atmış; kurşun babamın sağ yanağından girip, sol yanağından çıkmış. Kurşunun girdiği yanaktaki yara kapanmıştı, ama çıktığı yanaktaki dağılma izi kalmıştı. Silah atılınca kulak zarları zarar görmesin diye ağız açılır ya –bu askerî talimattır– o yüzden gelen kurşun babamın ağzına fazla zarar vermemiş. Çünkü o anda ağzı açılmış. Gülcemal Vapuru’nda tedavi etmişler babamı. Vapurda giderken “Sağ salım Trabzon’a çıkarsam, bir oğlum da olursa adını Gülcemal koyacağım” demiş. İşte benim adımın hikâyesi böyle. Babam esir düştüğünde evliymiş. Dönene kadar annem onu beklemiş.

BABAMI DİNLİYORUM

Şimdi size okuyacağım satırlar babamın kendi sözleridir. Bunları babam ezberinden söylerdi. Biz hep dinlerdik. Ben önemli şeyleri yazardım, bunları da kâğıda döktüm, hatıra olarak saklıyordum.

Babamı dinliyorum

Dinim namusum vatanım,
Sana feda olsun bu canım.
Allah Allah diyerek çıktım yola,
Rabbime iltica ettim, sonu hayrola.
Düşman oradaymış diye vardım Sarıkamış’e,
Bir bölük Ermeni, Rus orada, bak şu işe.
Gizledim silahımı girdim sipere,
Bakalım Mevla’m bana ne göstere?
Ayak sesleri duydum döndüm baktım arkama,
Yüzlerce başıbozuk Türk silah çevirmiş düşmana.

Korkmadık, yılmadık onlarla geldik göz göze,
 Haykırdık Allah diyerek küffarı getirdik dize.
 Nizamî ordu yetiştî fedailerin imdadına,
 Verildi emir istikamet Batum'a.
 Yürüdük derelerden tepelerden dağlardan,
 Düşmanı pişman ettik kovduk vatandan.
 Kazım Karabekir; "Yılmayın düşün arkasına!
 Fırsat vermeyin kâfirlerin rahat kaçmasına!"
 Hamidiye Alayları hücumla geçti Van'dan,
 Düşmanı kovdu Kars'tan, Erivan'dan.
 Çok kar yağdı cephane, elbise, erzak kalmadı,
 Moskoflar bir kısım askerimizi esir aldı.
 Silahsız, aç kaldık, susuz kaldık üşüdük,
 Ünü söylenen Kürt Said ile esir evine düştük.
 Esir parağında kaldık uzun bir süre,
 Katlandık başımıza gelene boyun eğdik kadere.
 Tazim göstermedi Kürt Said Nikola'ya,

Emir verdi komutan, dizilsin bu asker kurşuna.
 Sonra çağırdı bir asker tercümanı,
 Gösterdi ona komutanı.
 Görevlendirdi Nikola tercümanı,
 Sor bakalım bu esire “Tanıdı mı beni?”
 Tercüman hemen sordu Said’e,
 “Tanıdın mı sen bu zatı bre?”
 Said, tanıdığını söyledi tercümana,
 Söylemesini istedi komutana.
 Nikola dedi; “O halde niçin kalkmadı ayağa?”
 Kürt Said cevap verdi; “Tazim ancak Allah’a...”
 Komutan tekrarladı fermanını,
 “Götürün, alın şunun canını!”
 İnfazdan önce Said namaz için izin istedi,
 Komutan “Peki, müsaade edin!” dedi.
 Kıldı namazını Said, acele geldi,
 Komutan; “Ölmek için niçin acele ettin?” dedi.
 Said-i Kürdî, Rabbine kavuşmak istediğini bildirdi,
 Merhamet geldi komutana, affedildiğini haber verdi.
 Sonra kaçmış Said, esir evinden,
 Hangi cihete gittiği bilinmeden?
 Rabbimin izniyle vakta ki geldim Türkiye’ye,
 Sordum esir arkadaşım Said’i çok kimseye...

BABAM: “BEDİÜZZAMAN EGE MINTIKASINDAYMIŞ, GİT BUL”

Ben 6–7 yaşlarında iken köyümüzde okul yoktu. Biz sağdan sola yazıyorduk o zaman. Yani Osmanlıca... Sonra babam duvara bir tahta monte etti. Bizde koyungözü diye bir meyve vardır; siyah. Onun suyunu tülbentle sıktı tahtayı boyadı... Dağdan tebeşir çıkarttı. Onu yontup düzeltti ve yazı yazacak haline getirdi. Bize o tahtanın üstünde yeni harfleri öğretti. Ben o yazıyı öğrendim; ama bu sefer köylü “Siz gâvurcaı öğrendiniz” diye bizi kovuyordu. Yaşlılar da hakaret ediyorlardı.

Sonra İspir'e bağlı olan annemin köyünde hafızlık yapmaya başladım ve 10 yaşında hafız oldum. 12 yaşında iken babam bana dedi ki, "Oğlum sen papağan bilir misin?" Ben, "Bilmem baba" dedim. "O bir kuştur ne öğretirsen aynısını tekrar eder durur. Başka bir şey bilmez. Tenzih ederim, sen şimdi Kur'an-ı Kerim'i okuyorsun ama manasını bilmeden okuyup geçiyorsun, papağandan farkın yok" dedi. "Çare nedir baba?" dedim. "Oğlum Allah büyüktür, çaresi var. Sen önce askerliğini yap, gel..." dedi.

Bu konuşmamızdan evvel babam bir rüya görüyor. Şöyle ki:

Ben elbisesiz bir vaziyette, iki nehir arasında, toz duman içindeki bir şehre gitmişim, orada 25 yıl kalmışım. Sonra bir takım elbise giymiş gelmişim. Bu rüyadan sonra babam beni aldı İspir Müftüsü Ali Başkapan'a götürdü. O, babamın arkadaşıydı zaten. İspir Müftüsü'nün babası da babamın hocasıydı. Rüyanın tabirini sordu ama benden bahsetmeden "Bir oğlum" dedi. Müftü "İki nehir Dicle ve Fırat, tozluk dumanlık şehir Bağdat; o çocuk da kim ise orada ilim irfan okuyup sana gelecek" dedi. İşte bu rüyaya binaen ben babama, "Çare nedir?" dediğimde babam, "Askerliğini yap, gel; düşünürüz" demiş meğer.

Gülcemal Ağabey, hatıralarını kendi evinde anlattı

Askere gitmeden önce İzmir’de, Selçuk-Meryemana yolu yapılıyordu. Ağabeyim o yolun inşaatında çalışıyor, ben de onların çadırında kalıyordum. Üç ay kadar Selçuk İsabey Camii’nin imamından mantık ve hukuk dersleri aldım. Çadırla cami arasındaki 2,5 kilometrelik yoldan, daha doğrusu dağdan inip çıkıyordum. Sonra ben Bayındır’ın Karaveliler Köyünde 1951-55 yılları arasında 4 sene imamlık yaptım. 1955 yılında askere gittim. Askerliğimi gözlerimdeki bir mazeretten dolayı altı ay olarak Siirt’te yaptım, geldim.

Babamın söylediklerini not edip kaydetmiştim ben. Askerden gelince babama okuyup hatırlattım. “Oğlum ana gibi yar olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz... Sana 25 yıl müsaade. Git Arapçayı öğren, gel. Allah-ü Teâlâ bu hitabında bize ne öğretiyor, bunun manasını öğren. Ama iki şartım var” dedi. “Buyur baba” dedim. “Birincisi: Allah nasip ederse Bağdat’a git ve ilk tahsilinden üniversitesine kadar bitir. Sonra geri gelip Anakara’ya, Maarif Vekâleti’nde çalışırsın. İkinci şartım: Gidip, benim esir arkadaşım Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri’ni arayıp bul ve ona benim senden bu istediklerimi sor. O da ‘Babanın emri doğrudur, git Bağdat’a tahsilini yap’ derse gideceksin. ‘Yok, gitme’ derse gitmeyeceksin” dedi.

“Baba, Üstad Hazretleri’ni nerde bulacağım ben?” dedim. “Oğlum, ona önce Said-i Kürdî diyorlardı, şimdi Bediüzzaman Said Nursî diyorlar. O, Ege mintikasında imiş” dedi.

ISPARTA YOLUNDA BEKLEMEDİĞİM BİR KARŞILAŞMA

Aslında ben askerde iken, Bediüzzaman İstanbul’da olduğunu duymuştum. Onun için terhis olunca önce İstanbul’a gitmiştim. Orada Sultanahmet Camii İmamı Gönenli Mehmet Efendi’yi buldum. O, beni Süleyman Efendi’yle (Tunahan) tanıştırdı. O da “Ben hiçbir talebeyi Bağdat’a yurtdışına göndermiyorum; ama senin için istihareye yatacağım” dedi. Ve istihareye yatmış. “Bağdat’a gideceksin; ama bir şartım var. Benim Erzurum’da binbaşı bir talebem var, Eşref Bey. Önce 11 ay ondan ders alacaksın” dedi. Beni, damadı Milletvekili Kemal Kaçar’la beraber Haydarpaşa Tren İstasyonu’ndan Erzurum’a uğurladı. On bir ay orada ders okudum. Fakat babam, Üstad Bediüzzaman’ı görmeden Bağdat’a gitmememi söyleyince Ege’ye gittim.

1957'nin son ayları... Afyon'dan başlayarak Uşak, Aydın, Nazilli, Denizli, İzmir vs dolaşmaya başladım. Üç ay dolaştım Ege'de. Çok zor oldu. Çünkü o günün şartlarında imkânsızlıklar had safhadaydı. Şimdiki gibi kolay değildi bir yere gitmek. Çok Tam üç ay...

Nihayet İzmir Kestanepazar Camii'nde ders okumaya başladım. Bu, iki üç ay kadar sürdü. Orada hocam Salih Tanrıbuyruğu beni düşünceli görünce "Gülcehal, ne düşünüyorsun oğlum?" diye sordu. "Hocam, babamın bir emri var, onun sıkıntısını yaşıyorum" dedim. "Nedir, hele bana söyle" dedi. "Hocam ben Bediüzzaman Hazretleri'yle görüşeceğim; fakat yerini bulamadım. Kimse de söylemiyor" dedim. "Oğlum onu sana ne hocalar söyler ne de müftüler. Çünkü o, mahkemeden mahkemeye gidiyor, bu yüzden hocalar korkuyor. Sen Kemer İstasyonundan biletini al, Isparta'ya git. Onu orada bulursun" dedi. Ben de dediğini yaptım.

Trene bindim, Isparta'ya gidiyorum... Bir zat bindi ve karşımdaki koltuğa oturdu. Bazı Osmanlıca kitaplar çıkarıp okumaya başladı... Bir ara bana baktı, "Sen de eski yazıyı biliyor musun?" dedi. "Eskimez yazıyı iyi biliyorum" dedim latifeli olarak. Babam öyle öğretmişti bana. "O zaman şu kitabı oku bakalım" dedi. Bana bir kitap uzattı. Okudum... Çok hoşuna gitti. "Bunu sana hediye etsem kabul eder misin?" dedi. "Olur; ama parasını vereyim" dedim. Almadı...

"Hayrola, nereye gidiyorsun?" dedi. "Isparta'ya gidiyorum" dedim. "Orada nereye gideceksin?" dedi. Çekiniyorum tabii söylemeye. "Bir zatla görüşeceğim" dedim. "Kim?" dedi. "Bediüzzaman Said Nursi." Beni çok şaşırtan ve bir o kadar da sevindiren bir cevap verdi: "O benim ağabeyim" dedi. "Benim adım Abdülmecid. Konya İmam Hatip Okulu'nda öğretmenim" dedi. Onun da İzmir'de bir işi varmış meğer. Sonra "Sana bir şey diyeceğim. Aydın Ortaklar Bucuğ'ında tren ikmal yapmak için birkaç saat bekleyecek. Sen orada in, benim orada bir arkadaşım var, ona uğra. Isparta'ya sonra devam edersin" dedi. "Olur" dedim ve orda indim. O zatın evinde üç gün misafir kaldım, adını şimdi hatırlayamıyorum. Herhalde Ahmet Feyzi olacak. Abdülmecid Ağabey'in verdiği kitap İhlâs Risalesi imiş... İşte görüyorsunuz, hâlâ saklıyorum o risaleyi. Ölünceye kadar da saklayacağım inşaallah.

ÜSTAD, BAĞDAT'A GİTMEM İÇİN MÜSAADE VERDİ

Isparta'ya vardım. Nuri Benli'nin Saray Otel'i'ne indim. Sene 1957... Bana Üstad Hazretleri'nin Eğridir'de olduğunu söylediler. Ben de doğruca Eğridir'e gittim. Orada bir askeri eğitim yeri vardı. Üstad'ın kaldığı yere gitmek için içinden gidince kestirme oluyor; yoksa çok dolaşılıyor. Nizamiyedeki asker, "Nereye?" dedi. "Orda bir zat var" dedim. "Ha tamam sen Bediüzzaman'a gidiyorsun. Gel şuradan geç, yoksa çok dolaşacaksın" dedi ve karşiki nizamiyeye düdük çaldı, "Buna müsaade et" diye işaret etti. İkinci asker de beni iyi karşıladı. "Şu üçüncü evin kapısını çal" dedi. Yaşlı bir teyze çıktı. "Üstad Hazretleri'ne gelmişim" dedim. "Bir saat önce Isparta'ya gitti" dedi. Tekrar Isparta'ya, aynı otele döndüm. Orada üç gün kaldım. Ne hikmetse bana, 'burada üç gün kal' dediler. Elime bir takım kitaplar verdiler, Eskişehir'de basılmış bir Gençlik Rehberi de vardı. Epeyce okudum...

Üçüncü gün otelin karşısında tepecik bir yer vardı. Orada birisiyle karşılaştım. "Yabancısın galiba?" dedi. "Yok Müslüman'ım el-hamdülillah" dedim latifeli olarak. "Yok, yani Ispartalı değilsin galiba?" dedi. "Erzurumluyum" "Hayrola ne için geldin, ne iş yaparsın?" dedi. "Çiftçiyim" dedim. Tedbir olarak hafızım, imamım diye söylemedim.

Gülcemal Soylu sevenleriyle (arkada, ortada)

“Sen ne iş yapıyorsun?” dedim. “Ben yarbayım. Bugün sivil giyindim. Sen Üstad’la görüşmeye mi geldin yoksa?” dedi. “Evet” deyince. Bana büyük bir camiye gösterdi ki orası Ulu Camii imiş. “Sen yarın sabah namazına oraya git. Oraya iki zat gelir. Birisi başına bere örter, orta boyludur; diğeri başına sarık sarar, ucunu da sarkıtır, uzun boyludur. Cemaat çıkınca onlar hemen çıkmaz, mihrapla minber arasında tesbih çekerler. Sen uzun boylu olanın sağ pazusunu iki avucunla yakala ve ‘Beni Üstad’la görüştür’ de, başka bir şey söyleme” dedi. Bu meğer bir şifreymiş. O zaman Üstad’la görüşmek mesele...

Ben de söylediği camiye gittim. Müezzinle tanıştım, minareye çıkıp sabah ezanını okudum ve müezzinlik yaptım. O ezanı hiç unutamam, bir daha öyle coşkulu bir ezan okuyamadım. Dediği gibi, o iki zat cemaatten hemen sonra çıkmadılar. Ben onlara onlar da bana bakmaya başladılar. Neticede selam verip uzun boylu olanın sağ pazusunu iki avucumun içine alıp sıktım. Meğer o uzun boylu Tâhirî Ağabey, orta boylu olanı Hüsrev ağabeymiş. Hiç unutmam, orada Tâhirî Ağabey, Hüsrev Ağabey’e dönerek “Bak Ağabey, kimisi takbih için gelir; kimisi de taltif için gelir. Bu Gülcemal kardeşimiz Erzurum’un dağlarını yarmış, taltif için gelmiş” dedi. Artık ismimi o yarbay mı söyledi bilemiyorum. Belki de keramet gösterdi.

İkisi kollarıma girdiler. Harabe gibi eski, ama çok eski bir ev... Şimdi müze olmuş orası. Bahçede bir nar ağacı vardı. Sonra bir kapı daha çaldık. Orada aklıma bir şey takıldı. Babam bana “O, Hamidiye Alayları’nı toplayıp Ruslara, Ermenilere karşı savaşan gönüllü bir generaldir” demişti. O anda kalbimden, “Böyle mübarek bir general böyle yıkık bir yerde olur mu?” diye geçti. Birden o uzun boylu ağabey kulağıma eğildi, yavaşça fısıldayarak “Doğru geldik, burası burası!” dedi.

Girdik, bir halı hasır, kanep, başka bir şey yok. Bir kapı daha çalındı. Baktım Üstad bağdaş kurmuş yerde oturuyor. Elinde bir tesbih vardı. O tesbih şimdi Mustafa Sungur ağabeyin elinde. Kocatepe Camii’nin açılışında o tesbihi Mustafa Ağabey’in elinde gördüm. Hatta bana gösterdi, “Gülcemal, bunu tanıdın mı?” dedi gülererek. “Bana ver onu” dedim. “Yok! Üstad onu bana verdi” dedi; latifeleştik orada.

Tâhirî Ağabey “Üstad Emirdağ’a gidecek. Çabuk, ne diyeceksen, de” dedi. Orada Zübeyir, Bayram, Ceylan da vardı. Ben Üstad’a babamın dediklerini olduğu gibi anlattım. “Arapça öğrenmem için Bağdat’a gitme müsaadesini babam sizden almamı ve Maarif’te çalışmamı söyledi” dedim. Üstad ayağa kalktı, tesbihi sol eline aldı. Sağ elinin şahadet parmağını var gücüyle yukarıya kadar kaldırdı ve şunları söyledi:

“Kardeşim! Babanın emri doğrudur. Bağdat’a git, Arapçayı çok güzel öğren. Bütün tahsilini tamamla; ancak Irak vatandaşlığına geçme. Sonra Ankara’ya gel, Maarif’te çalış. Yaş haddin doluncaya kadar Maarif’ten ayrılma. Ayrı bir cemaat tesis etme. Mevcut cemaatle hizmet et. En gür sada İslam’ın sadası olacaktır. Kardeşim Alişan Ağa’ya selamlarımı söyle...”

Babam beni şöyle uyarmıştı:

“Oğlum onun elini öperken dikkat! Çocuk da olsa o da eğilir ve onun elini öper... Sakın, dikkat et! İncitmeden sağ avucunun içini öpmeye çalış...”

Ben de babamın dediği gibi sağ elinin içini öptüm, O da beni kucakladı, alnımdan öptü. Belki çok gençliğinde veya esaretteyken elini öpene mukabele ediyordu.

Daha fazla konuşmadık. 20 dakika kadar sürdü görüşmemiz. Üstad daha oturmadan hep beraber çıktık. Zaten Emirdağ’a gidecekti. Ceylan kullandı arabasını. Biz 7-8 kişi onu uğurlamak için toplanmıştık. Bize dağılın diye el etti. Biz de el salladık, dağıldık.

Ben sonra Erzurum’a döndüm. Babama Üstad’ın selamını söyledim ve olanları anlatıp müjdeyi verdim. Babam çok sevindi. Böylece bu zorlu dönemin sonunda Bağdat icazetini almış olduk.

BAĞDAT’TA 23 SENE KALDIM

Üstad Bediüzzaman Hazretleri’nden müsaade aldıktan sonra, 1957 senesinin sonlarında, Bağdat’a talebe olarak değil, turist olarak gittim. Döviz almadan yurt dışına çıkmak yasaktı. Buradan giderken 400 lira karşılığında 38 sterlin döviz aldım. Çok zor oldu bu iş. O dövizini Merkez Kambiyo Müdürlüğü vermedi bana. Ben de Erzurum Üniversitesi’nin temelini atmak için Erzurum’a gelen Başvekil Adnan Menderes’e çıktım. Hemen kambiyo müdürüne bir kart yazdı.

Ama müdür, “bakanlar kurulunun prensip kararı var; zinhar Bağdat, Şam ve Kahire, bu üç şehre turist göndermiyoruz. Ama sen Maliye Bakanı Hasan Polatkan’la bir görüş” dedi. Ben de bir hafta uğraştım Maliye Bakanı Polatkan’la görüştüm. O da beni şoförüyle gönderip işlerimi yaptırdı. Nihayet pasaportumu alabildim.

Ben o parayla Bağdat’ta bir sene geçindim. Sonra bana Osmanlı Vakfiyesi’nden burs verdiler. Bir sene sonra o bursu da istemedim. Zira bir ciltçinin yanında iş bulup çalıştım. Sonra da Bağdat’tın bir camisinde müezzinlik ve imamlık yapmaya başladım. Sekiz yıl o camide görev yaptım. Araplara Cuma günleri Arapça hutbe okuyordum yani.

Bağdat’ta Osmanlı’dan kalma Süleymaniye Medresesi vardı; orada başladım ben tahsilime. Eski Yargıtay başkanı, Evkaf Divan Başkanı Şeyh Emced Zehavi’den ders aldım. Büyük âlimdir... Süleymaniye Medresesi’ni o tesis etmiş... Orayı, kendi imkânlarıyla, 25 odalı bir medrese yapmış. İslam âleminden gelen talebeler ilim-irfan öğreniyorlardı orada.

Bağdat’ta 23 sene kaldım. Üniversite dâhil bütün tahsillerimi orada yaptım. Sonra Ankara’ya, Maarif vekâletine geldim. Zaten daha Bağdat’ta iken T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Irak Bölgesi Öğrenci Başmüfettişliği’nde görev yaptım. Yani daha oradayken Milli Eğitim’de çalışmaya başladım. Kültür Ataşeliği ve Öğrenci Başmüfettişliği’nde 14 sene görev yaptım. Arapça-Türkçe yazışmaları ben yapıyordum. Arapça daktilom vardı. Kültür işlerine bakıyor, “Türkiye’den Kültür Haberleri” diye bir dergi çıkarıyordum. Resmî olarak, devlet adına yani... Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakan gibi devlet büyükleri geldiğinde tercümanlığı ekseriyetle ben yapıyordum.

Hep Bağdat’ta olduğum ve resmî görevlerim de olduğu için risaleleri okumaya pek zaman ayıramıyordum. Yalnız Urfa’dan Abdülkadir Badıllı koliler halinde Risale-i Nur gönderiyordu bize. Eskimez yazıyla gelen risaleleri çoğaltıyor, oradaki Araplara dağıtıyorduk. Risale-i Nur’u Arapçaya tercüme eden İhsan Kasım Salihî ile de tanışıyoruz.

Bağdat’a Bekir Berk Ağabey gelmişti, sene 1978. Büyükelçi Nazif Cuhruk beni çağırды “Gülcemal, bu zat değerli bir avukat ve ilim

adamıdır. Bununla sen ilgilen, beraber gezin” dedi. On gün ben Bekir Ağabey’le ilgilendim, beraber gezdik, beraber kaldık.

Çocuklarım orada dünyaya geldiler. Onun için biz ailece çok iyi Arapça biliriz.

1979 senesinde, şimdi anlatacağım garip bir sebepten dolayı Irak Dışişleri Bakanlığı’nca istenmeyen adam ilan edildim ve Ankara’ya dönmek zorunda kaldım.

IRAK’I TERK ETMEK ZORUNDA KALDIM

Özellikle kaydetmenizi istediğim çok enteresan bir hatıram var. Şöyle ki:

1958’in ilk aylarıydı. Bağdat’ta ilk senem... İmam-ı Azam Camii’nin girişinde sol tarafta hol gibi bir yer vardı; İmam-ı Azam Hazretleri’nin türbesinin yanında. Orada talebeler ders çalışırdı. Biz de talebelerle beraberdik. Ben o öğrenci arkadaşlara tefsir, tecvit, fıkıh okutuyorum; onlar da bana matematik, fizik, kimya öğretiyorlardı. Onlara Kur’a-ı Kerim dersi bile veriyordum. Düşünün Arap oldukları halde Kur’an’ı düzgün okuyamıyorlardı. Bilinenin aksine her Arap düzgün Kur’an okuyamaz zaten.

Bir gün orada çok enteresan bir hadise oldu. Bir arkadaşımla beraberken bir zat geldi. Ben tanıımıyordum, kim olduğunu bilmiyordum. Arkadaşım hemen ayağa kalktı, saygı gösterdi. Sonra o gelen zata beni tanıttı. “Bu arkadaş Türkiye’den gelmiş, burada biz ona matematik, kimya öğretiyoruz; o da bize tefsir, tecvit öğretiyor” dedi. O zat bana, “Ne kadar oldu gelesi?” dedi. “Üç-dört ay oldu” dedim. “Oo! Muhammed diyor ki: ‘Kim ki bir kavimle beraber olursa onların kardeşidir; o, onlardandır.’ Sen şimdi bizim Arap kardeşimizsin” dedi ve elimi sıkmak istedi. Ben, peygamberimizin ismini sıradan bir isimmiş gibi söylemesinden ve salât-selam getirmemesinden rahatsız olmuşum. Elini sıkmadım; elimin tersiyle itip “Hayır! Hayır! Çerkez, Boşnak, Kürt, Türk, Arap fark etmez. Mühim olan İslam kardeşliğidir, boş ver gerisini...” dedim. Sonra o zat, arkadaşıma, “Gel bir dakika” diye eliyle işaret etti, dışarıya doğru çıktılar. Bir defter çıkardı, ona sorular sordu bir şeyler yazdı ve gitti. Arkadaşım telaşla geldi bana: “Yahu sen ne yaptın! Baltayı taşa vurdu! Bu adam Amerikan casusu, Baas Partisi’nin kurucusu Saddam

Hüseyin. Sen buna hakaret ettin, elinin tersiyle ittin. Bu adam çok kincidir. Dindar kimseleri temizleyecek bu” dedi. Ben de “Mühim değil. Allah-u Teâlâ Kur’an-ı Kerim’de diyor ki: ‘Eğer Allah bir şeyi yazmadıysa olmaz.’ Hem ben buraya tahsil için geldim, kim olursa olsun korkmam. Saddam da kim oluyor!” dedim. Tabii ben daha ilk defa görüyorum, tanımiyorum ki! Saddam orduda uçak teknisyeni mi neymiş o sıralar.

Aradan birkaç sene geçti. Reşid Caddesi vardır Bağdat’ta. Yine aynı arkadaş, “Gel, sana bir şey göstereceğim” dedi. O arkadaşın balkonunda oturduk. Büyük bir yürüyüş vardı caddede. Baktım genç birisi gençlerin omzuna çıkmış diyor ki: “Arap milleti bir millettir! Onun davası ebedidir!” Milleti Arap birliğine çağırıyordu. Çok büyük bir kalabalık onu dinliyordu. Belki yüz bin kişi vardı. Arkadaşım “Bunu tanıdın mı?” diye bana sordu. “Bana İmam-ı Azam Camii’nde ‘Arap kardeşim’ diyen değil mi?” dedim. “Evet, ta kendisi... Saddam Hüseyin” dedi.

Gülcemal Soylu, Bağdat Dehan Camii’nde imamlik yaparken (1962)

Yine bir zaman sonra (1963 olabilir) imamlık yaptığım camiye o arkadaşım geldi. “Gel çatıya çıkalım da geçen uçakları görelim” dedi. O, her şeyi takip ediyordu. “Ne oluyor?” dedim. “Saddamlar başa geliyorlar” dedi. Arap ırkçıları, Nasırcılar, Baasçılar el ele vermişler. Irak’ın Komünist başkanını deviriyorlar. Hakikaten ihtilali yaptılar. İhtilalden sonra o arkadaş kaçtı, İngiltere’ye gitti. Şimdi ise Amerika’da... Gitmeden önce “Aman bu adam seni öldürür, sen de kaç” dedi bana. Ona, “Ben Türkiye’den bir yerlerden emir almışım. Gitmem! Ölse de tahsilimi bitirmeden gitmem” dedim.

O arkadaşımın bir arkadaşı vardı. 8-9 ay kadar Irak Başbakanlığı yapan Abdürrezzak Naif. Ehl-i iman birisiydi. Sonra o da İngiltere’ye kaçtı; ama orada Saddam Hüseyin’in casusları tarafından bir sokakta öldürüldü.

Saddam’la münakaşamızın arasından 18-20 yıl geçti, ben fakülte son sınıftayım. Çok enteresandır burası... Saddam’ın Dışişleri Bakanını Tarık Aziz beni çağırdı bakanlığına. “Sen Saddam Hüseyin’e ne yapmışsın?” dedi. “Ben bir şey yapmadım” dedim. “Sen Saddam Hüseyin’i tanıyor musun?” dedi. “Televizyonlardan tanıyorum” dedim. “Yok yok, nerde görüştün?” dedi. Ben anlamıştım ama saklıyorum. “Hiçbir yerde” dedim. “Yok, görüşmüşsün” dedi. Baktım orada bir teyp dönüyor, sesimizi banda alıyorlar. Tabii ben o anda Türk Büyükelçilik mensubuydum, Türkiye’yi temsil ediyorum. “Seni istenmeyen kimse ilan ediyoruz. Eğer büyükelçilik mensubu olmasaydın seni burada hemen içeri atmıştık. Ama Irak’ı terk etmek zorundasın” dedi. Tarık Aziz aslında Hıristiyan’dır ve gerçek adı Mikhail Yuhanna’dır.

Meğer Saddam, benim için “Bu zatı çağırın” diye talimat vermiş. Bu kadar kinci bir adam! Ben durumu Büyükelçi Nazif Cuhruk’a anlattım. Eski Anayasa Mahkemesi Başkanı Mahmut Cuhruk’un ağabeyi... Büyükelçi, “Boş ver, ben hallederim onu” dedi. Tarık Aziz’den randevu aldı, beraber gittik. Bana, “Sen hiç konuşma alttan al” dedi. Tarık Aziz’e, “bizim yegâne tercümanımız, elimiz ayağımız... Cumhurbaşkanı, bakanlar geliyor. Televizyonlarda bunu görüyorsunuz. Daha bu işi büyütmeyin, bu elemanımızı bırakamayız. Hem tahsilini yapıyor...” dedi. Neticede Tarık Aziz, “Peki peki! Yalnız fakülteyi bitirinceye kadar kalsın. Diplomayı bile beklemeden çıkma belgesini

alıp Irak'ı terk etsin" dedi. Birkaç saat sonra büyükelçiliğe bir telgraf geldi aynı sözler yazılı halde... Ben de fakülteyi bitirdim, 29 Haziran 1979 tarihinde Irak'ı terk etmek zorunda kaldım. Hem de çoluk çoğumu orada bırakarak.

ÜSTAD'IN ŞAM'DA HEDİYE ETTİĞİ KİTAP

Sonradan Irak Genelkurmay Başkanı olan bir Hüseyin Fevzi Paşa vardı. Osmanlı döneminde İstanbul'da, 'Erkan-ı Harbiye'de okumuş. Çok iyi Türkçe biliyordu. 104 yaşında İstanbul'da vefat etti. O benim çok iyi dostumdu, ailece çok iyi görüşürdük. Türkleri çok sever; İstanbul'dan evliydi zaten. Büyükelçiliğimize gelirdi, benim fakirhaneye de. Biz de onun evine giderdik. Her Salı günü onun evinde 50-60 kişilik divan toplantıları yapılırdı. Beni mutlaka yanında istiyordu. Ben giderdim, yanına oturturdu. Paşalar, âlimler, bürokratlar gelirdi bu toplantılara. Kendisi hem Hazreti Hüseyin, hem de Hazreti Hasan tarafından peygamberimizin soyundandır. Fevzi Paşa, Kadirî'dir. Her Perşembe Abdülkadir-i Geylanî Hazretleri'nin türbesinde zikir yaptırır, zikri idare ederdi.

Bediüzzaman Hazretleri, malum 1911 tarihinde Şam'da, Emevi Camii'nde bir hutbe okumuştur. Hüseyin Fevzi Paşa bu hutbe okunduğunda camide bulunmuş ve Bediüzzaman Hazretleri'ni dinlemiş. Hutbeden sonra tanışmışlar, bir yerde oturup sohbet etmişler. Üstad Hazretleri ona, kendi eserlerinden bir kitap hediye etmiş o sırada.

Hüseyin Fevzi Paşa, bir zaman sonra beni çağırdı. "Gülcemal sana bir emanet vereceğim. Onu iyi muhafaza et" dedi. Çıkardı o kitabı verdi. Kitap epey kalıncaydı. Ben o kitabı, evimde bir şömine vardı, onun üzerine koydum. Bir Kur'an ve bir hadis kitabının yanına... Bağdat'ta beyaz karınca diye bir böcek vardır. O hayvancağız kitap, ahşap ne varsa hepsini yer. O, girmiş, Kur'an ve Hadis kitabı da dâhil kitapların başından itibaren hiçbir harfine değmeden boşlukları yemiştir. Ama hiçbir yazıya dokunmamış. Hatta o kitapları Büyükelçi Nazif Cuhruk'a gösterdim ben. Büyükelçi kitabı görünce ağladı. Hayretler içinde, "Bu ne büyük bir mucize böyle!" diye söylendi durdu.

Az evvel anlattığım gibi, Tarık Aziz beni istenmeyen adam ilan edince benim alelacele Türkiye'ye gelmem icap etti. Telaşla geldim

Türkiye'ye. Çocuklarım Bağdat'ta kaldı. O sırada İran-Irak savaşı vardı... Çocuklarım, ben Türkiye'de olduğumdan dolayı kitapların bir kısmını Elçilik Kütüphanesi'ne, bir kısmını da bazı arkadaşlara vermişler. Sonra onlar da Türkiye'ye geldi. Kitaplar Bağdat'ta kaldı. Ben Bağdat Elçiliği'ne telefon ettim, kitabı sordum. Oradan bir memur arkadaş "Valla kitapların üzerine yağmur, su damlamış; ben bilemiyorum" dedi. O zaman Elçilik Kütüphanesi baraka gibi bir yerdi. Mesele böyle kaldı. Fakat kitap rüyalarımın giriyor şimdi. O çok değerli bir hatıra... Irak'tan Amerikalılar gittikten sonra durum düzelirse inşaallah bizzat gidip kendim bakacağım.

ÜSTAD HAZRETLERİNİN EMRİNİ YERİNE GETİRMeye ÇALIŞTIM

Ankara'ya dönünce önce Maarif'te Bölge Sicil Dairesi'nde memur olarak çalıştım. Sonra torba kadro verdiler, personel uzmanı oldum. Daha sonra Personel Daire Başkanlığı yaptım.

Sonra, Yurtdışı Sürekli Görev sınavını kazanınca beni Suudi Arabistan'a Eğitim Müşaviri olarak atadılar. 1987-1991 yılları arasında dört yıl da Suudi Arabistan'da görev yaptım. Orada bakanlık adına Türk çocukları için okullar açtım. Bu okullar, ilköğretimden liseye kadar eğitim veriyor. Şu anda açtığım okullarda 128 öğretmen görev başında; yedi bini aşkın öğrenci var. Altı tane okulumuz var Suudi Arabistan'da; Riyad, Cidde, Medine, Taif ve Tebuk'ta. Mekte'deki kapandı.

1991'de tekrar Ankara'ya geldim. Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nde görev yaptım ve 1998 senesinde emekli oldum. Milli Eğitim'de tam 36 yıl iki ay hizmetim vardır. Şu anda yine boş durmuyorum; grup grup öğrencilerim oluyor, onları okutuyorum. Doktorlar, öğretmenler, mühendisler... Çok farklı kesimlere Arapça öğrettim. Hatta bir grup şirket çalışanları, esnaf, memur, öğrenci, imam ve müezzin dâhil, halka da ders verdim, Arapça dersleri. Bütün bunları Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin emri olduğu için yaptım. "Arapçayı öğren ve öğret" demişti bana. Ben de emrini yerine getirmeye çalıştım.

HAFIZ AHMET LÜTFİ SÖNMEZ

Hafız Ahmet Lütfi Sönmez, Denizli Hapishanesi'nde Üstad'ının yerine şehit olan, İslamköylü Hafız Ali Efendi'nin (r.h.) talebesidir. Onun yanında Hafız olmuştur. Üç kere Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etmiş ve duasını almıştır. Nazilli'deki evinde yaptığımız ziyarette ve daha sonra –hatıralarını tashih için– yaptığımız müteaddit görüşmelerimizde, bizlere o günleri, bilhassa büyük şehid, hocası Hafız Ali ağabeyi anlattı ve tanıttı, sorularımıza cevaplar verdi.

İslamköylü Saatçi Hasan Ergünel ve Savlı Hasan Çavuş'tan sonra, Hafız Ali'yi çok yakından tanıyan böyle bir ağabeyin varlığını duyunca doğrusu fevkalade heyecanlandım. Bilhassa, elindeki Hafız Ali Ağabey'in gençlik fotoğrafını çok kıymetli gördüm. Sağ olsun, kimlikten koparılmış bu fotoğrafın orijinalini bize verdi.

Hafız Ahmet 1939 senesinde Nazilli'ye yerleşmiş ve halen orada ikamet etmektedir. Bizi tanıştıran ve evine götüren, Nazilli'nin en

eski erkânlarından Bedri Doğru Ağabey'e ve oğlu Ömer'e teşekkür ediyorum.

Not: Hafız Ahmet Ağabey, bu hatıraları kamerayla kaydettiğim tarihten tam 35 gün sonra, 12 Eylül 2008 Cuma günü, mübarek bir Ramazan gününde, Nazilli'deki evinde, karaciğer rahatsızlığından dolayı Hakk'ın rahmetine kavuştu. Bir yıldız daha kaymıştı. Bize heyecanla anlattığı Üstad'ı Bediüzzaman'a ve hafızlık hocası Hafız Ali'ye kavuşmuş oldu inşaallah. Bize de tıpkı Abdurrahman Cerrahoğlu ve Muzaffer Arslan Ağabeyler gibi hatıralarını son günlerinde kaydetmek nasip olmuştu. Allah şefaathlerine nail eylesin, âmin.

İşte kendi dilinden Hafız Ahmet'in hatıraları...

Ahmet Lütfi Sönmez anlatıyor:

28 Nisan 1922'de, İslamköy'de dünyaya gelmişim. 5. sınıfa kadar İslamköy'de okudum ve 1934'de ilkokuldan mezun oldum. İlkokulu bitirince babam beni karşısına oturtturarak sordu: "Oğlum sen ortaokula mı gideceksin, yoksa Hafız mı olacaksın?" (O zaman İslamköy'de ortaokul yoktu, Atabey'de vardı.) Ben, "Hafız olacağım baba" dedim. Babam Kur'an'ı verdi elime ve "Şimdi doğruca git Hafız Ali'ye" dedi. Hoca iyi karşıladı bizi. Bu şekilde İslamköylü Hafız Ali Efendi'nin talebesi olmuş oldum. Annem de Hafız değildi ama köyün kız çocuklarına Kur'an okumayı öğretiyordu.

Altı ay kadar okuduktan sonra hocam Hafız Ali beni önce Üstad'a gönderdi. Bediüzzaman Hazretlerini üç defa ziyaret etmek nasip oldu.

Ben Hafız olduktan sonra, 1937'den itibaren iki sene kadar İsparta'da kaldım. Sonra da Nazilli'ye yerleştim.

"BEDİÜZZAMAN ELLERİMDEN TUTTU VE BANA DUA ETTİ"

Bediüzzaman'a birinci ziyaretim:

Sene 1934... İlkokulu bitirdim ve İslamköylü Hafız Ali Efendi'ye Hafız olmak için talebe olmaya karar verdim. O, ilk evvela beni İsparta'ya gönderdi. Üstad Hazretleri'ne dua ettirdikten sonra hafızlığa başlattı. İlk ziyaretim bu vesileyle olmuştu. Şöyle olmuştu bu ziyaret:

Ahmed Lütfü Sönmez, hafızlık duası almak için gittiği Bediüzzaman'ın, kendisini bir divana oturtuktan sonra, ellerini avuçlarının içine alarak yaptığı duanın şeklini uygulamalı olarak gösterirken

Hocam Hafız Ali Efendi “Sen hafızlığa başlayacaksın. Üstad Hazretleri’ne git, sana dua ediversin” dedi ve beni Abdullah Çavuş¹⁷ (Abdullah Kula) beraber Isparta’ya gönderdi. Abdullah Efendi, hocam Hafız Ali’nin Nur postası idi. Yazdığı risaleleri Barla’ya, Isparta’ya, Sav Köyü’ne, Üstad’a hep o götürürdü.

Üstad’ın evine vardığımızda ikinci vakti girmişti. Üstad o zaman bahçeli bir evdeydi. Artık orası kimin eviydi, bilmiyorum. Yanında Hüsrev Efendi vardı. Hüsrev Ağabey’den başka birisi daha vardı; ama kim olduğunu bilmiyorum şimdi. Bediüzzaman bize “Hoş geldiniz” dedikten sonra arkasında ikinci namazlarımızı kıldık. Duasını ve tesbihatını yaptı. Yalnız hiç unutmam ikinci namazının sünnetini, dört yerine iki rekât kıldık.

Sonra, durumu, yani hocam Hafız Ali’nin, benim için hafızlık duası istediğini Bediüzzaman’a arz ettik. Bana, “geç karşıya” dedi.

¹⁷ O tarihlerde Nur hizmetlerinde faal üç “Abdullah Çavuş” vardır. Bunlardan birisi, yukarıda adı geçen İslamköylü Nur Postacısı Abdullah Kula’dır.

Ben geçtim oturdum divana. Bediüzzaman gülümseyerek karşıma geldi. Ayaktaydı. Hafifçe bana doğru eğilerek kollarını uzattı. Kendi ellerinin içi yukarı bakacak şekilde benim ellerimi avuçlarının içine aldı. Ellerim yere bakacak şekilde Bediüzzaman'ın avuçlarında kaldı. Bu şekilde bana bir müddet dualar ediverdi. Ama neler dediğini anlayamadım. İşte bu şekilde Bediüzzaman'ın dualarıyla hafızlığa başlamış oldum ben. O zaman on iki yaşındaydım.

Üstad Hazretleri, İslamköy'e gelirmiş. Fakat bana hiç denk gelmedi. Onu İslamköylü Saatçi Hasan biliyor. Hasan Efendi benden birkaç yaş küçüktür ve halen sağdır. İslamköy'de ikamet ediyor. Nazilli'ye de gelmişti bir ara, görüşmüştük.

RİSALELERİ KAYBEDİNCE

İkinci ziyaretim:

Yine 1934 senesiydi. Veya 1935'de olabilir. Eskişehir Mahkemesi'nden önce olmuştu. Bu ikinci ziyaretimi Hafız Yaşar'la beraber yaptım. Hafız Yaşar, Süleyman Demirel'in eniştesidir. Benden iki yaş büyüktür. O, benim arkadaşımdı. Onunla beraber çalışıyordum ben hafızlığa. Yalnız ben, ondan sonra başladım okumaya. Yaşar ve Necati¹⁸ 10. cüzde iken ben yeni başlamıştım hafızlığa.

Süleyman Demirel'in Hafız Ali Efendi'den ders aldığını duymadım, görmedim. Zaten o okumak için İslamköy'den erken ayrılmıştı. Yalnız kardeşi Ali Demirel'in benim hocam Hafız Ali'den ders aldığını duydum. Ben Nazilli'deyken okumuş o. Demirellerin ailesi hiç karışmazlardı bize. Fakat anneleri benim annemle falan konuşurlardı. Süleyman Demirel'in hanımı Nazmiye, annemden Kur'an okuma dersi almıştır. Babaları Yahya Demirel'e, İslamköy'de Paşa Dayı derdik biz. Çünkü o, İsmet İnönü'nün yanında yapmış askerliğini.

Bu ikinci ziyaretimizde, hocamız Hafız Ali, Yaşar'la bana risaleler vererek Bediüzzaman'a götürmemizi istemişti. Atlarla gittik biz o zaman. Isparta'ya varırken bir ağaç vardı orada. Altında da bir çeşme vardı. Biz biraz konaklamıştık orada. O yer şimdi fabrika olmuş.

¹⁸ *Barla Lâhikası*'nda bu iki çocuğun ismi, "Yaşar ve Necati" olarak geçmektedir. Bk. Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 193.

Hocamız Hafız Ali'nin verdiği risaleleri de orada bir yere koymuştuk.

Üstad'a vardığımızda baktık risaleler yok. Birbirimize sormaya başladık. "Sendeydi! Yok, sendeydi..." diye söylene söylene Hafız Yaşar'la beraber tekrar konakladığımız yere döndük. Fakat risaleler yerinde yoktu. Hâlbuki daha yarım saat bile olmamıştı. Çaresiz, tekrar döndük geldik köyümüze. Hocamız Hafız Ali gülererek, "Keçeliler siz risaleleri nereye bıraktınız?" dedi. Ertesi günü bizi tekrar gönderdi Üstad'a. Yine Demirel'in eniştesi Hafız Yaşar'la beraber gittik. Vardığımızda Bediüzzaman evde yalnızmış. O zaman evinin devamlı jandarma tarafından tarassut edildiğini öğrendik. Üstad'ın yanında bu sefer hiç kimse yoktu. Biz hocamız Hafız Ali'nin gönderdiği selamı ve kitapları kendisine teslim ettik. Aldı. Fakat hiç oturtmadan bize, "Oradan değil, şuradan gidin" diye gideceğimiz yolu gösterdi. Biz tekrar atlarla İslamköy'e döndük. O zaman biz çok küçüktük. İşte ikinci ziyaretim de böyle hiç konuşmadan, çok kısa olmuştu.

"ONUN KİTAPLARINDAN VAR MI?"

1937'de İslamköy'de hafızlığı bitirdim. Duasını Hocam Hafız Ali Efendi yapıvermişti. Hafızlığı itmam ettikten sonra İslamköy'den Isparta'ya geçtim. Orada Hüsrev Ağabey'in evine çok yakın bir Kur'an kursu vardı. 10-15 kadar da talebesi olurdu. Ben iki sene bu kursta kaldıktan sonra, 1939'da Isparta'dan Nazilli'ye geçtim. Nazilli'de amcamın çocukları vardı. Onların davetiyle geldim ve 1940'da buradan evlendim. Böylece Nazilli'de kalmış olduk. 1942 senesinde askere gittim. 1944'te ben askerdayken hocamlar Denizli Hapishanesi'ne sevk edilmişler. Hocam Hafız Ali orada, hapishanede vefat etmiş. Ben 1945 senesinde askerliğimi bitirdim.

Bana Nazilli'de Gazozcu Hafız derler. Çünkü ben Nazilli'de yirmi beş sene gazoz imalatı ve onun bayiliğini yaptım. İki sene de müezzinlik yaptım. Aslında devamlı yapıyordum; ama kadrolu olarak iki sene yaptım. Kader-i İlahî, hikmetini bilemiyorum.

Bediüzzaman 23 Mart 1960 tarihinde Urfa'da vefat etti. Ben 24 Mart 1940'da Nazilli'de evlenmişim. Yani evliliğimin 20. yılında vefat etmişti Üstad.

Hafız Ahmet, ilk baskı *Mesnevî-i Nuriye*'yi gösterirken

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ne üçüncü ziyaretim 1956 yılında oldu.¹⁹

Risaleleri her zaman okumaya yazmaya devam ettim. Nazilli'de Ertuğrul Öztürk Bey'in dedesi Yazırlı Mustafa Efendi'ye risaleleri ben verdim. O, bizim dostumuzdur. Hacı Mustafa Efendi, ben bakkal dükkânı açtığımda, “Ne isterse verin” diye bana kefil bile oluvermişti. İlk görüşmemizde, İslamköylü Hafız Ali'nin yanından geldiğimi, onun benim hafızlık hocam olduğunu söyledim. Bana “Onun kitaplarından var mı?” diye sordu. Yirmi Birinci Söz vardı elimde, onu vermiştim. O, onu okuyunca Bediüzzaman'a âşık oldu. Sonra gitti ve ziyaret etti Üstad'ı. Burada çok hizmetler etti. Daha sonra Mustafa Efendi'yle hep teşrik-i mesai yaptık.

¹⁹ Hafız Ahmet Ağabey'in üçüncü ziyareti çok dokunaklı olmuştur. Üstad Hazretleri üç kere “Hafız Ali benim canım!” dedikten sonra “O benim yerime gitti” diyerek o çok sevdiği talebesini hasretle yâd etmiştir. Konu bütünlüğünü sağlamak için, bu kısmı ve Hafız Ahmet'in hocası Hafız Ali ile alakalı çok kıymetli diğer tespit ve hatıraları, “Hafız Ali Ergün” maddesine alınmıştır. Bk. s. 118.

HAFIZ ALİ ERGÜN

İslamköylü Hafız Ali Efendi (r.h.) hakkında elimizde çok az bilgi var. Hâlbuki son senelerde en çok sorulan ve merak edilen bir ağabeyimizdir o. Bilhassa 2002’de mezar taşına, “Mahşerde Risale-i Nur Talebelerinin Bayraktarı” yazıldıktan ve 2008’de İstanbul Rüstem Paşa Medresesi’nde, İstanbul İlim ve Kültür Vakfı tarafından açılan, “Barla Yılları” sergisinden sonra meraklar iyice arttı. Onunla ilgili sorular almaya başladık.

Kanaatim geldi ki, bu büyük ağabeyin şahsiyeti, hayatı ve hizmetleri bir an evvel araştırılmalı ve olabildiği kadar belgelenmelidir. Çünkü şahitleri birer birer azalmaktadır.

Kendi imkânlarımla, ben de bir şey yapabilir miyim diye düşündüm. Önce elimdeki kırk yıllık arşivimin tamamını ve hakkında neşredilenleri gözden geçirdim. Külliyatı tarayıp onunla ilgili bölümleri topladım. Arşivimdeki hatıra sahibi ağabeylerin bazıları ile tekrar görüşerek yeni ilaveler ve düzeltmeler yaptım. Bir bütünlük olması

için daha önce neşrettiğim kısımlar da dâhil olmak üzere bu çalışmayı tamamladım.

Bugün hayatta olup da Hafız Ali Ağabey'i yakından tanıyan üç kişiyi tespit edebildim. Yaşları doksanlara yaklaşmış, sadece üç ağabeyimiz...

Bunlar: İslamköylü Hasan Ergünal, şimdi Nazilli'de yaşayan İslamköylü Hafız Ahmet Lütfi Sönmez ve Sav kasabasından Hasan Çavuş (Hasan Kurt). Üçünün de yaşları birbirine yakın... Hepsisi de seksenin üzerinde... Allah daha iyi bilir; ama yakınlarda bu fırsat da kaybolabilirdi. Bu ağabeylerimizden ilk ikisi bizzat Hafız Ali Ağabey'den Kur'an dersi almışlar; birisi onun yanında hafız olmuş. Savlı Hasan Ağabey ise Hafız Ali Efendi'yi vefatından bir gün evvel ziyaret etmiş ve son sözlerini dinlemiş.

Üçünün de anlattığı hatıralar hakikaten hazineler değerinde... Bu anlattıklarını kendilerine tashih ettirdik. Artık tam bir belge hükmüne geçmiştir inşaallah.

Nitekim bu üç ağabeyimizden Hafız Ahmet Lütfi Sönmez, görüşmemizden 35 gün sonra, 12 Eylül 2008 tarihinde Hakk'ın rahmetine kavuştu.

Rabbimiz, Ahmet Lütfi Ağabey'imize rahmet etsin; hayatta olan diğer iki ağabeyimize daha uzun ve sıhhatli ömürler versin, âmin.

NUR FABRİKASI SAHİBİ

Hafız Ali Ergün 1898 (1313) tarihinde Isparta-İslamköy'de doğmuştur. Risale-i Nur eserlerini, Osmanlıca el yazısıyla yazıp çoğaltarak ve çok sayıda talebeler yetiştirerek çok büyük hizmetlere vesile olmuştur. O kadar ki İslamköy'deki evinde, tek başına bir matbaa, bir fabrika gibi çalışmış, yazdığı on binlerce sayfa Risale-i Nur bütün Anadolu'ya yayılmıştır.

Bu sebeple Üstad Bediüzzaman Hazretleri, onu, Risale-i Nur'da çok anmakta, "Nur Fabrikası Sahibi" ismini vererek çok takdir etmektedir. Hatta *Kastamonu Lâhikası*'ndaki bir mektubunda, Hafız Ali'nin İslamköy'ünü kendi Nurs köyü ile bir tutmakta ve İslamköy'ünü Nur Fabrikası'nın tesis yeri olarak belirtmektedir. Şöyle diyor Üstad:

“Ben İslamköy’ünü Nurs köyü gibi biliyorum... Nur Fabrikası o köyde dağdağsız teessüs etti...”²⁰

Hafız Ali Efendi’nin bilhassa Barla Lâhikası”nda onlarca mektubu vardır.

Hafız Ali Ağabey, Nur risalelerini yazmak için 14 sene müddetle hiç evinden çıkmamış, insanların menfaati için kendi menfaatini terk etmiştir. Bu inziva 1943 senesine kadar devam etmiştir.

1943 senesinde başlayan mahkeme dolayısıyla, Üstad’ı Bediüzzaman Hazretleri ile beraber Denizli Hapishanesi’ne sevk edilir. Bir sene sonra, 1944’de hapishanede hastalanır ve hastaneye kaldırılır. Orada, 7 Mart 1944 tarihinde, genç sayılabilecek bir yaşta, 56 yaşında iken, Üstad’ına bedel şehit olur. Mezarı Denizli Kabristanı’ndadır.

En şiddetli kasırgalarda bile sarsılmayan Büyük Üstad, bu çok kıymetli talebesinin vefatına çok üzülür, adeta sarsılır. Denizli Hapishanesi’ne vefat haberi geldiğinde şöyle yazar:

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Ben merhum Hafız Ali’yi unutamıyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor...”²¹

Evet, Hafız Ali; ihlâsta, hizmette, uhuvvet ve samimiyette, bütün Nur talebelerine örnek olacak vasıftadır. Bunu, onu örnek gösteren Üstad Hazretleri’nin kendisi bizzat ifade ediyor. “Bu kıymettar, âli kardeşlik hissiyatı” Üstad Bediüzzaman tarafından şöyle örnek gösterilip teşvik edilmektedir:

“Kardeşlerimizden İslâmköylü Hafız Ali Efendi, kendine rakip olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti çok kıymettar gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zat yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. ‘O daha çok hizmet eder’ dedim. Baktım ki, Hafız Ali kemal-i samimiyet ve ihlâsla, onun tefevvuku ile iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem Üstad’ının nazar-ı muhabbetini celbettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim, gösteriş değil, samimi olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah’a şükrettim ki kardeşlerim içinde bu âlî

²⁰ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 248.

²¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 430.

hissi taşıyanlar var. İnşallah bu his büyük hizmet görecektir. Elhamdülillah yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardeşlere sirayet ediyor.”²²

Ne büyük bahtiyarlık! Kendisinden sonra hizmete dâhil olan Hüsrev Altınbaşak, Üstad'ının muhabbetini celbettiği için, Hafız Ali bundan lezzet alıyor, memnun oluyor. Allah'tan niyazımız odur ki, hepimizde bu his ma'kes bulsun ve bizleri onların şefaatlerine nail eylesin, âmin.

İşte üç canlı tarihin Hafız Ali Ergün ile alakalı hatıraları:

Hafız Ahmed Lütfi Sönmez anlatıyor:

1922 İslamköy doğumlu olan Hafız Ahmed Lütfi Sönmez Ağabey, 1939'dan beri Nazilli'de yaşamaktadır. 2008 itibariyle Hafız Ali'den (r.h.) hatıra kalan üç ağabeyimizden ikincisidir. Hatıralarının tamamı kendi adıyla bu kitapta vardır. Hafız Ali Ağabey'le olan kısımlarını konuda bütünlük sağlamak için buraya aldık.

Hafız Ahmet, çeşitli sorularım üzerine hocasını şöyle anlatmıştır:

İslamköylü Hafız Ahmed, hocası Hafız Ali'yi anlatıyor

²² Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 192.

KUR'AN OKURKEN SANKİ BEŞ-ALTI KİŞİ BİRDEN OKUYOR ZANNEDERDİM BEN

İslamköylü Hafız Ali Efendi'nin talebesiyim. Kendisi hafızlık hocamdır. O, ilk evvela beni 1934'de Isparta'ya gönderdi, Üstad Hazretleri'ne dua ettirdikten sonra hafızlığa başlattı beni.

Hocam Hafız Ali, 1.75 veya 1.80 boylarında, ince uzun bir yapıdaydı. Yüzü de uzuncaydı. Esmer değil beyaz tenliydi. Bizim zamanımızda sakalı yoktu. Sonradan bıraktı mı bilmiyorum. Sarığı devamlı başında dururdu. Sarığını şimdi kardeşlerin namaza dururken taktıkları gibi ucunu arkadan sarkıtarak bağlardı. Sesi çok güzeldi. Kur'an'ı öyle güzel bir sesle okurdu ki, bir başladı mı, sanki beş altı kişi birden okuyor zannederdim ben. "Ah! Ben de böyle okuyabilsem" derdim hep içimden. Namazlarını çok feyizli kılardı. Namaza dururken titrerdi adeta. Sanki yer sarsılırdı...

Hocam Hafız Ali'nin evinden dışarı çıktığını ben hiç ama hiç görmedim. Yıllarca münzevi yaşadı. 14 sene evden hiç çıkmamış, hep risale yazmıştır. Hiç boş durmaz devamlı risale yazardı. Çocuğu yoktu. Hiç çocuğu olmadı. Daha önceleri çiftçilik yaparmış.

Bir defasında bana, askerde iken İstiklal Harbi'ne katıldığını anlatmıştı. Bulundukları mevziye bir top isabet edince yanındaki arkadaşları şehit olmuş; ama kendisine hiç bir şey olmamış.

1934'den itibaren üç sene kadar talebesi oldum kendisinin. Hocam çok şefkatliydi. Fakat işinde disiplinli ve düzenli birisiydi. Azıcık tokadını da yedim ben. En çok "Keçeli!" diye kızardı. Kızdı mı "Keçeli!" derdi bize. Kur'an'ı, dersimizi okurken bir kere yanıldık mı seslenmez, ikinci hatada yine seslenmez, ama üçüncü kere hatalar devam etti mi "Keçeli! Al Kur'an'ı eline. Güzelce çalış öyle gel" derdi. Ben bir gün on beş sayfadan sonra hoyratlık yapmıştım. Tokadı yedik tabii. Öyle ciddi olmasa hafız olunmazdı zaten. Sadece beni değil arkadaşlarımı da şefkatle terbiye ederdi. Tabii bize risalelerden okurdu. Ben de bir miktar risale yazdım. Hanımının adı Üm-mühan'dı. Ben anne derdim ona.

Biz dört kişi ders almaya başlamıştık Hafız Ali hocadan. Birisi benim arkadaşım ve Süleyman Demirel'in eniştesi olan Yaşar; diğerleri Akif, Mehmet Ali ve bendim. Yaşar, Necati ile beraber benden önce başlamıştı. Yaşar'la Necati yaşıttılar ve benden iki yaş bü-

yüktürler. İkisi de vefat etti, Allah rahmet etsin.²³ Yıllar sonra Akif'in Isparta'da olduğunu duydum; ama görüşemiyoruz.

O zaman ben yanında okurken şunu duymuştum:

Bir gün hocamı şikâyet etmişler. Kapının arkasında odunlar vardı. Yazdığı bütün kitapları o odunların içine saklamış. Jandarmalar gelip aramışlar evini; fakat bir şey bulamadan geri dönmüşler. Zaten her ne zaman karakola, mahkemeye gitse hep beraat eder gelirdi hocam. Çünkü hocamın devlete, millete karşı asla menfi bir düşüncesi, bir tavrı olmamıştır. O, sadece bu milletin iman selameti için Kur'an dersleriyle meşgul olurdu.

1939'da ben Nazilli'ye taşındım. Oradan 1942 senesinde askere gittim. 1944'de ben askerde iken hocamlar Denizli hapishanesine sevk edilmişler. Hocam orada hapishanedeyken hastalanıp vefat etmiş.

Bir zaman sonra, bir tren yolculuğumda, hocam hastanede iken onun bakıcılığını yapana rast geldim. Bana dedi ki "O zat nasıl biliyordu musun? Bak sana anlatayım: Hafız Efendi çok ağır hastaydı. Namaz vakti gelince yataktan kalkamıyordu. Fakat yattığı yerden önce 'Allahu Ekber, Allahu Ekber' diye ezan okuyor, sonra namazını işaretle kılıyordu..." Malum o zamanlarda ezan okumak da yasaktı. İşte benim hocam böyle birisiydi.

BEDİÜZZAMAN ÜÇ KERE, "HAFIZ ALİ BENİM CANIM!" DEDİ

Bediüzzaman hazretlerine üçüncü ziyaretim 1956 yılında olmuştu. Şöyle ki:

Ben Nazilli'deydim. O sene annem Isparta'da ağabeyimin yanında kalıyordu. Ben onları ziyarete gitmiştim. "Bediüzzaman Isparta'da..." diye bir haber geldi. Hemen ziyaretine koştum. Şimdi müze olan evde kalıyordu. Gittim... Kapıyı çaldım. Kapıya çıkan talebe,

²³ Hafız Ahmet Ağabey'imizin bahsettiği Yaşar ve Necati isimli çocukların adı Lâhikalarda geçmektedir. Hafız Ali Ağabey'in Üstad'ına yazdığı bu mektubun bir kısmı şöyledir:

"Üç gün sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik hem ders arkadaşları ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazan yazı ile, bazan kitabdan gösteriyordum. Bir ay sonra Kur'an okumaya başladılar. Beşinci ay içinde 'Elhamdülillâhi hâzâ min fadli Rabbî' hatme muvaffak oldular..." Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 193.

“Üstad ziyaretçi kabul etmiyor” dedi. Ben de “Gidin Üstad’a, ‘Hafız Ali’nin talebesi, Hafız Ahmet gelmiş’ deyin” dedim. Üstad, “Hemen gelsin, hemen gelsin” demiş. Üstad hiçbir şeyi unutmazdı.

Çıktım huzura... Bediüzzaman Hazretleri önce başını iyice kaldırarak bana baktı. Sağ elini göğsüne koydu ve çok dokunaklı bir sesle üç kere “Hafız Ali benim canım!” dedikten sonra, “O benim yerime gitti” dedi. Sonra bana hiçbir şey sormadan: “Seni de dualarıma dâhil ediyorum. Seni daireme alıyorum” dedi. Bir müddet sonra, “Annen nasıl?” diye sordu. “Annem iyi efendim. Burada, Isparta’da, ailemin yanında kalıyor. Ben zaten oraya geldim” dedim. Meğer Bediüzzaman Hazretleri, kız çocuklarına Kur’an öğretiyor diye aneme hep dua edermiş. Annem hafız değildi; ama bizim kendi evimizde kızlara Kur’an öğretiyordu. Mevlid de okurdu.²⁴

Hafız Ali hocamın hanımına ben, ‘Ümmühan Anne’ derdim. 1962 veya 1963’te Nazilli’ye beni ziyarete gelmişti. Bu ziyareti sırasında bana bir şeyler getirmişti. Onların arasında hocamın kimliği falan da vardı. Fotoğrafı kimlikten çıkardık. O size verdiğim hocamın başı açık gençlik fotoğrafını da o zaman getirmişti. O fotoğraf daha sonra Nazilli’de çoğaltıldı.

Ümmühan Anne de risaleleri yazar, Bediüzzaman Hoca’ya gönderirdi. Bana da getirmişti iki risale.

Kıymetli bir hatıra: Hafız Ali’nin kimliğinden çıkarılmış fotoğrafı

²⁴ Hafız Ahmet Lütfi Ağabey, bu hassas ve dokunaklı sahneleri anlatırken çok duygulanmıştı. Bir ara gözyaşlarına hâkim olamadı ve ağlamaya başladı.

Saatçi Hasan Ergünel anlatıyor:

İslamköylü Saatçi Hasan Ergünel, Hafız Ali Efendi'nin yetiştirdiği ve 2008 itibarıyla hayatta olan üç talebesinden birisidir. Hasan Ağabey 1935 yıllarında ilkokul dördüncü sınıfta okurken, okulda yaşadığı bir hâdise sebebiyle Hafız Ali Efendi'den ders almaya başlamıştır.

O yaşlardayken, öğretmeni, talebelerine matematikten bir ödev veriyor ve çarpım cetvelini birer kere yazıp gelmelerini istiyor. Küçük Hasan diğer talebeler gibi bir defa değil, tam on defa çarpım cetvelini yazarak getiriyor. Dolayısıyla Hasan Efendi on defa daha fazla takdir görüyor o gün öğretmeninden. Anlaşıyor ki o, daha küçük yaşlardan beri, aldığı her görevi yerine getirmede çok dikkat ve itina gösteren birisidir.

Yine o günlerde öğretmenlerinden birisi, Kur'an hizmetkârları Risale-i Nur talebeleri aleyhinde bazı sözler sarf etmiş sınıfta. Hasan Ergünel buna çok üzülmüş. Doğru Hafız Ali Efendi'nin yanına giderek Kur'an'ı ders almaya başlamış. Hatta o tarihlerde Elifba cüzleri her yerde bulunmadığından, hocası Hafız Ali Efendi, Kur'an harflerini yazarak eline veriyor. Hasan Efendi hemen ertesi günü harfleri öğrenip geliyor. Hocası Hafız Ali bu sefer hareke ve sesleri tarif ediyor. Birkaç gün içinde Kur'an'ı okumaya başlıyor. Bilahare Risale-i Nur'u da hocasının teşviki ve talimiyle yazmaya başlıyor. Külliyyatın tamamını yazmış ve daha sonraki senelerde *Kastamonu Lâhikası*, *Tarihçe-i Hayat* ve *Barla Lahikası*nı Osmanlıca olarak neşretmiştir.

İslamköylü Hasan Ergünel, Üstad Bediüzzaman ve hocası Hafız Ali Ergün'le alakalı hatıralarını Ömer Özcan'a anlatırken

Bir gün hocası Hafız Ali Efendi'nin masa saatinin çalışmadığını fark eder. Hasan Ergüenal, hemen saati evine götürür. Çarklarının yerlerini tespit edip birer birer söker. Aşınmış olanları çekiçleyerek daraltır... Milleri elleriyle döndürerek tornalar. Daha sonra çarkları yerlerine yerleştirip saati toparlar. Yağlayıp kuruladıktan sonra saat tıklar tıklar çalışmaya başlar. Tekrar hocasının masasına koyar ve o mübarek zatın duasını alır. O günden sonra da 'Saatçi Hasan' lakabıyla anılmaya başlar.

Askerde muhabere sınıfında olduğundan, terhisten sonra da aldığı eğitimin yardımıyla elektronik, radyo, teyp gibi cihazların tamirini yapar. Amfi sarma gibi işleri de mükemmel yapar.

İlerlemiş yaşına rağmen bugün bilgisayarı mükemmel olarak kullanıp hizmete vesile etmektedir. Bu faaliyetlerin yanında Risale-i Nur hizmetlerini asla aksatmadan yerine getirmektedir.

Kendisiyle görüşmelerimizde çeşitli sorular sordum. Yaptığımız kayıtlarda, Hafız Ali (r.h.) ile alakalı kısımları şu şekildedir:

HOCAM HAFİZ ALİ EHL-İ VELÂYET VE EHL-İ KEŞİFTİ

– *“Ahirette Risale-i Nur talebelerinin bayraktarı” olan Hafız Ali Ağabey (r.h.) nasıl bir insandı?*

– Kendisi imamdı. Gayet güzel Kur'an-ı Kerim okurdu. Zamanında çiftçilik de yapıyormuş. Bizim evimiz burada, onun evi köyün öbür tarafındaydı. Risale-i Nur'a intisaptan sonra devamlı yazardı. Akşam namazından yatsıya kadar dualarını okur, yatsıyı talebeleriyle kılar ve fazla oyalanmadan yatarı. Şafaktan evvel kalkar ve Cevşen'ini okurdu. Sonra talebeleri gelir, toplu kılınan namazdan sonra tesbihat hep bir ağızdan sesli yapılırdı. Kur'an ve dersler okunduktan sonra talebeler dağılırlardı. Hocamız Hafız Ali Efendi, köyümüz İslamköy'de 10-15 kadar çocuk okutuyordu. 4 tane de hafız çıkardı. Bir kısmımıza da risalelerden yazdırıyordu. İşte o yazanlardan birisi de bizdik. Ben önce külliyyatın büyüklerini, sonra da küçüklerini yazdım.

Sene 1942... Bir gün Yirmi Dokuzuncu Söz'ü yazdım. Hocamın yanına gittim. Yanına oturttu beni. Bana baktı baktı ve dedi ki, “Kardeşim! Ben bugün kabristanı ziyarete gittim. Gördüm ki, çoluk

çocuk meşgalesiyle, rızık toplamak, kazanmak dolayısıyla, keselerine, torbalarına ahiret azığı olarak bir şey yapamamışlar. Öyle vaveyla ediyorlardı ki! Ben o acıyı gördüm. Dağlara kaçsam unutamayacağım...”

Hocam bunları anlatırken ağlıyordu... Siz insan ölünce kurtuluyor zannetmeyin. Nasıl burası bir âlemse, kabir de öyle bir âlemdir. Adem ve yokluk yoktur.

Hocam Hafız Ali’de velâyet vardı. Ehl-i keşifti, çok defa gelip gidenlerin isimlerini söylerdi, bazen yollarda gecikenlere, “Nerede kaldınız?” derdi mübarek. Öyle bir veli zattı Hafız Ali. Hatta risalelerde okumuşsunuzdur. Üstad Barla’dayken “Benim duama âmin diyor, Hafız Ali burada mı?” diye soruyor. Bazı zaman mektuplar gelmediği zaman Santral Sabri Ağabey’in köyüne (Bedre) doğru: “Ya imam! Mektupları göndermezsen indallah mesulsün” diye bağırır ve duyururdu. Üstad’ımızın, Hafız Ali Ağabey’in velâyetine iş’ar eden ifadeleri vardır.

“Hafız Ali Kardeş’im! Bir zaman Barla’da cuma gecesinde dua ederken, senin âmin sesini iki defa sarihan işittim. Arkama baktım. Dedim ‘Hafız Ali ne vakit gelmiş.’ Dediler ‘O burada yoktur.’ Ben şimdi o vakiadan diyebilirim ki, üç-dört saat mesafeden duama âminini işittirmesi, otuz günlük mesafeden buradaki zaif davet ve duama kuvvetli ve tesirli bir âmin hükmünde olan yazıların imdadına yetişmesi çok manidar bir tevafuktur.”²⁵

“...Hafız Ali’nin bu mektubunu aldığımdan ya altı, ya yedi gün evvel, Karadağ’dan inerken birden diyordum: ‘Yahu, ata et, arslana ot atma; arslana et, ata ot ver.’ Bu kelimeyi beş-altı defa hoşuma gitmiş, tekrar ediyordum. Ya Hafız Ali benden evvel yazmış, bana da söyliettiirdi veyahut ben evvel söylemişim, ona yazdırılmış. Yalnız bu garip tevafukta bir farkımız var. O, ‘öküze ot’ demiş, ben ‘ata ot’ demişim.”²⁶

²⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 49.

²⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 313.

SÜLEYMAN DEMİREL

– *Hafız Ali Ağabey’in ders verdiği çocuklar içinde Süleyman Bey (Demirel) de var mıydı? “İslâmköy’de Ali Hoca’dan ders aldım” dermiş kendisi.*

– Süleyman Bey’i ben görmedim. Yalnız onların bir eniştesi vardır, ablasının kocası Yaşar. O, hafızdı ve Hafız Ali’nin talebesiydi. O zaman ben daha Hafız Ali’nin yanına gitmiş değildim. Süleyman Bey benden evvel gitmiş ve az bir şey okumuş olabilir. Zaten o, mektepten çıktıktan sonra Isparta’ya, Afyon’a gitti; fazla kalmadı köyde. Az bir şey okumuşsa okumuştur, ben görmedim.

ESKİŞEHİR MAHKEMESİ’NİN BÜTÜN SAFAHATI

1935 Eskişehir Mahkemesinde Üstad Hazretleri 110 talebesinin avukatlığını yapıyor. Şu elimdeki eser Eskişehir Mahkemesi’nin bütün safahatını yazıyor. Bunu Hafız Ali (r.h.), Eskişehir Hapsinden çıktıktan sonra yazıyor.

– *Tarihçe-i Hayat’taki müdafaada olmayanlar da mı var bu kitapta?*

– Evet... *Tarihçe-i Hayat* hepsini almamış, bu çok geniş. İşte Üstad her talebesinin öyle müdafaasını yapıyor ki ne kanuna dokunuyor, ne de zarar gelecek bir kelime kullanıyor. Bu Risalelerde öyle bir ilim var ki hakikaten hiç kimse itiraz edemez. Onun için siz gençsiniz bir kısmını ezberleyin. Mahkemelerde müdafaa gayet kolay, çünkü Risale-i Nur tamamen mantık dersidir.

HAFIZ ALİ AĞABEY’İN VEFATI

– *Hafız Ali Ağabey’in vefatını anlatır mısınız?*

– Ben askerdeydim. 1944’te Denizli Hapishanesi’nde hastalanıyor, hastaneye kaldırıyorlar, orada vefat ediyor. Denizli kabristanına defnediyorlar. Hafız Ali (r.h.) gitmezden altı ay evvel bana diyor ki, “Ben seni şubeden alıkoyayım, sen bana talebe okut.” O zaman ben askere gidecektim. Bakın altı ay evvel... Manen Denizli hadisesini görmüş. Ben babamlara mektup yazdığımda, risalelerden yazıyordum. Babam da bir mektubu Denizli Hapsi’nde bulunan Hafız Ali’ye göndermiş. Bu mektuba çok sevinmiş ve “Eğer izin verir-

lerse muhakkak gelsin” demiş. Bana bir hafta sonra mektubu geldi. Ondan sonra 7 Mart 1944’de vefat etmiş.

Hasan Kurt anlatıyor:

Isparta’nın Sav kasabasından Hasan Kurt Ağabey, İslamköylü Hafız Ali Ağabey’i vefatından bir gün evvel hastanede ziyaret etmiştir. Hazinele değerindeki müşahedelerini ve o mübarek zatın son sözlerini bize şöyle nakletmiştir:

VEFATINDAN BİR GÜN EVVEL ZİYARET

Sene 1944... Denizli Mahkemesi devam ediyor... Ben 1943’te askerden yeni gelmiştim. Üstad’ımız, “Bütün cemaat gelsin, cemaat olarak orada bulunulsun, Nur talebelerinin yalnız olmadığı görülsün...” diye mahkemeleri takip etmemizi çok istiyordu. Bize böyle haberler geliyordu ağabeylerimizden. İşte biz de kırk elli kişi Sav’dan ve etraf köylerden toplanıp, Üstad’ın ve talebelerinin mahkemesini dinlemek üzere bir gün evvelden Denizli’ye gittik. Bir otele yerleştik.

**Sav’da 30 asırlık çınar ağacının önünde bir asırlık Hasan Kurt,
Ömer Eryılmaz’la beraber**

Mahkeme günü hâkim dinlemeyi serbest bıraktı. Serbestçe dinledik mahkemeyi. Neredeyse üç bin kişi vardı. Etraftan herkes gelmiş bizim gibi. Üst üste dinledik adeta... Hatta savcı bir ara, “Binayı göçüreceksiniz!” diye bağırdı. Ben, Üstad’a yakındım. Üstad öyle heyecanlı ifade veriyordu ki mübarek! Kollarını böyle sallıyor, iki de bir yukarı doğru çekerek sıvıyor... Tam duyamıyoruz; ama onlara işaret ede ede başlarına vurur gibi “Risale-i Nur bu memleketin necat vesilesidir...” diye müdafaa ediyordu. Neyse, neticede onları gene içeri aldılar.

İşte bu sırada Denizli Hapishanesi’nde Hafız Ali Efendi ağır hastalanmış, hapishaneden hastaneye götürmüşler. Kuleönü köyünden okuttuğu bir genç de oradaki karakolda jandarma imiş. (Kuleönü, İslamköy’e çok yakındır.) Ona “Kardeşim ben çok ağır hastayım, sen kumandanından üç-beş günlük bir müsaade al da bana refakatçilik yap. Tuvalete giderken, namaz kılarken hemşireler yardımcı oluyorlar. Sen yardımcı ol bana” diyor. İşte o asker haber verdi bize. “Hocam çok hasta... Yarın beraat ederlerse hocamı götürürsünüz. Yoksa ben sizi ziyaretine götürüyüm” dedi.

Nitekim ertesi günü ziyaretine götürdü bizi. Bir odanın köşesinde yatıyordu. Mübarek zat, neredeyse sekerat halini almıştı. Hepimiz elini öptük sırayla. Çok memnun olduğunu söyledi. Ve şu önemli konuşmayı yaptı:

“Kardeşlerim! Benim bu günlerde yüzde doksan dokuz berzah kapısını açma ihtimalim var. Ölümü severek karşılayalım. Ölümü gülerek karşılayalım. Nur talebeleri ölümden korkmaz. Ben çok memnunum. Üzüldüğüm bir nokta var. O da, şimdiye kadar bunlar bize serbestçe vazife yaptırmadılar. Vay geliyorlar, vay gidiyorlar, baskın var, yakalayacaklar gibi hep endişeli oldu bu hizmetler. Artık Risale-i Nur küfrün bel kemiğini kırmıştır. Risale-i Nur perdeyi yırtacak, esas hizmetler şimdiden sonra olacaktır inşaallah. Ben o hizmetlere erişemediğim için üzülüyorum.”

Mübarek, ileriye görmüş gibi her şeyi söyledi. Hep dedikleri çıktı. (Hasan Ağabey bunları anlatırken çok duygulanmıştı. Sesi titriyordu. Kendisi ağlıyor, bizleri de ağlatıyordu.)

Bizimle beraber gelen Kuleönlü İbiş Mehmet denilen bir ağabeyimiz vardı. Hafız Ali Ağabey’in emsali... İbiş Mehmet tecrübeliydi,

kitaplardan da okumuş. Bir insan vefat edeceği vakit, ayağının baş-parmağından itibaren yukarıya doğru çekilirmiş can. O, Hafız Ali Efendi'nin ayağına dizine kadar elleriyle baktı. Can çıktığını o zaman anlamış.

Biz helalleştik, müsaade istedik ve çıktık.

Denizli Hapsinde, Üstad'ımız hariç 130 kişi vardı talebe olarak. Mahkeme bitti; ama beraat olmadı.

Mahkemeden sonra artık Sav'a döneceğiz; ama o zaman İbiş Mehmet bize engel oldu. Bize dedi ki, "Kardeşler biz bekleyelim. Ben elimle yokladım bu zat yüzde doksan ihtimalle gidici. Can, diz kapağına kadar çekilmiş. Hiç olmazsa cenazesini götürürüz, burarlarda kalmasın bu zat." Yanından ayrılırken de talebesi olan jandarmaya, "Bize er geç haber getir. Kendi de işaret etti, vefat edebilir" diye tembih ettik ve kaldığımız otele döndük.

Nitekim sabah namaza kalktığımızda erkenden haber getirdi jandarma. Mübarek zat rahmet-i Rahman'a kavuşmuştu. Allah şefaatine nail eylesin inşaallah, âmin.

O gün cenazeyi bize verirler mi diye Denizli'de kaldık. Mümkün değil, vermediler... Savcıya kadar çıktık, vermedi. "Mevkuf olduğu için veremeyiz. Berat etseydi olurdu belki" dedi savcı. Geçtik cenazeyi almaktan, bizi cenaze işlerine de karıştırmadılar. Hastanenin adamları varmış. Mübarek zatı gözüümüz arkada kalarak bıraktık. Hafız Ali Ağabey'i o resmî adamlar şimdiki yerine defnettiler.

Aslında Hafız Ali Efendi, Denizli'de kalacağını haber vermiş. Bir gün rüyasında "Al sana Denizli toprağı!" deyip eline bir avuç toprak vermişler. O mübarek, ehl-i kalp olduğundan anlamış. Sabahleyin kalkmış demiş ki: "Kardeşler, biz burada kalmayacağız. Denizli Hapishanesi'ne gideceğiz. Ben orada vefat edeceğim" demiş. "Sen ne diyorsun efendim! Üstad'ın bir tek Hafız Ali'si, bir Nur Fabrikası var. Sen hemen ölmeyi mi düşünüyorsun?" demişler. Ben bunu bizzat Tâhirî Ağabey'den ve daha çok kimselerden duydum.

Tâhirî Ağabey şunu da anlatırdı bize:

İsparta'dan Denizli'ye trenle 30-40 kişiyi jandarmaların nezaretinde götürmüşler. Orada istasyonda süvari teğmeni karşılamış

bunları. O atlı süvari hapishaneye teslim edecekmiş. Onları trenden indirmiş, savcıya teslim etmek üzere götürüyormuş. Ama edepsizin biriymiş. Elindeki copla bir birine bir ötekine vuruyormuş. “Hadi yürüyün! Adınız hoca olacak birde!” diyor ve vurup duruyormuş. Aralarında doksan yaşında Savlı Hasan Can da var... Bir vurmuş, bir de küfür etmiş. İşte o zaman Üstad Hazretleri şöyle bir bakmış “Zabit! Tokat yersin, karışmam! Bunlar senin küfrüne layık değiller. Bunlar masumdur. Tokat yersen, karışmam!” demiş sertçe. Hakikaten öyle bir tokat yemiş ki o adam! Onları teslim etmiş. Gözüne aniden bir ağrı girmiş. Hastaneye gitmiş. Gözü akmış...

Risale-i Nur’a ihanet edenler bazen böyle hemen tokadını yemiştir.

Hafız Ali Efendi, biraz uzunca yüzlü idi. Sakallıydı. O fotoğraf çekildiğinde demek ki sakalsızmış henüz. Ama vefatında yanındaydık, sakallıydı.

ÜSTAD HAZRETLERİNİN TAZİYENAMESİ

Hafız Ali Efendi hastanede vefat ettiği sırada, Denizli Hapishanesi’ne acı haberi gelir. Bediüzzaman Hazretleri bu çok sevdiği talebesi için şu taziyenameyi yazar:

Güzel ve tam yerinde bir taziyename

Aziz, sıddık kardeşlerim!

“Li külli musîbetin, innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn”

Ben hem kendimi hem sizi hem Risale-i Nur’u taziye ve merhum Hafız Ali’yi ve Denizli Mezaristanı’nı tebrik ediyorum. *Meyve Risalesi’nin* hakikatini ilmelyakîn ile bilen bu kahraman kardeşimiz, aynelyakîn ve hakkalyakîn makamına çıkmak için, kabre cesedini bırakıp melekler gibi yıldızlarda âlem-i ervahta seyahate gitti ve tam vazifesini yapıp terhisle istirahatete çekildi. Cenab-ı Erhamürrâhimîn, Risale-i Nur’un bütün yazılan ve okunan harfleri adedince defter-i a’mâline hasenat yazdırsın, âmin. Ve onların sayısınca onun ruhuna rahmetler yağdırsın, âmin. Ve kabrinde Kur’an’ı, Risale-i Nur’u ona şirin ve enis arkadaş eylesin, âmin. Ve Nur Fabrikası’na onun yerine on kahramanı ihsan edip çalıştırsın, âmin, âmin, âmin.

Siz dahi benim gibi dualarınızda onu yâd ediniz. Bin lisan onun lisanı yerine istimal edip, o kaybettiği bir hayat ve bir dil yerinde manevi bin hayat kazandı diye rahmet-i İlahî'den ümitvarız.”²⁷

Said Özdemir anlatıyor:

Said Özdemir Ağabey, Hafız Ali ile alakalı Denizli Mahkemesi mazlumlarından dinlediği bir hatırayı bize şöyle anlattı:

“ALLAH’IN ÖLDÜRMEĞİĞİNİ KİMSE ÖLDÜREMEZ”

“O günlerde maalesef Denizli Hapishane İdaresi’ne, ‘Bediüzzaman’ı yok edin’ diye bir emir geliyor. Düşünüyor hapishane idarecileri. ‘Aş yapılacak’ diye bir karara varıyorlar ve Üstad Hazretleri’nin iğnesine yüzde yüz zehir dolduruyorlar. Üstad’ın kalbinin hizasına vuruyorlar. Zehrin bir kısmı içeri giriyor; ama sıkıtkça zehir geri taşıyor. İğneyi yapan bu harika halden yanlış yaptıklarını anlıyor ve ‘Biz hata yapıyoruz’ diyor. Üstad, ‘Biliyorum evladım, beni öldürmeye çalışıyorlar. Fakat Allah’ın öldürmediğini kimse öldüremez’ diyor.

Zehir çok tesirli imiş ki, o içeri giren az zehirle bile Üstad Hazretleri komaya giriyor. Oradaki 40–50 talebesi büyük bir üzüntü içerisinde ‘Üstad vefat ediyor’ derken, talebesi Hafız Ali bir kenara çekiliyor ve ağlaya ağlaya ‘Ya Rabbi! Eğer o ölecekse onun yerine ben öleyim! Ya Rabbi! Eğer onu alacaksan onun yerine beni al!’ diye dua ediyor. Demek halisane dua ediyor ki Cenab-ı Hak duasını kabul ediyor. Biraz sonra hastalanıyor, hastaneye kaldırıyorlar ve kendisi orada şehit oluyor.

Üstad’a verilen zehir deri altında siyah lekeler halinde kalıyor, yara ve irin oluyor. Ancak iki sene sonra o yara kapanıyor ve Üstad Hazretleri şifa buluyor.”

Said Özdemir ağabeyin “Hafız Ali Efendi, Üstad’ın yerine vefat etti” meselesi, Külliyyat’ta şu şekilde anlatılmaktadır:

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Ben merhum Hafız Ali’yi unutamıyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor. Eski zamanlarda bazen böyle fe-

²⁷ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 429.

dakâr zatlar, kendi dostu yerine ölüyorlardı. Zannederim, o merhum benim yerimde gitti.”²⁸

“...Hayat ismine lâıyk bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ih-san edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifnâ etmemek^{HASİYE} kâr-ı akıl değildir...”

*Hafız Ali*²⁹

Üstad Hazretleri, 26. Lem’a olan *İhtiyarlar Risalesi*’nin, 16. Ri-ca’sında, Denizli Hapishanesi’nde çektiği sıkıntıları da anlatmaktadır. Burada hapishanede zehirlendiğini ve kendi yerine Hafız Ali’nin hastaneye, oradan da berzah âlemine gittiğini yazmaktadır:

“Sonra gizli düşmanlar beni zehirlediler. Ve Nur’un şehit kahra-manı merhum Hafız Ali benim bedelime hastaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi, bizi meysane ağlattırdı. (...) Nur’un böyle bir manevi kahramanının vefatı ve gizli münafık-ların aleyhimizde desiselerle bizi cezalandırmaya çalışmaları ve be-nim zehirli hastalığımın dolayısı beni de hastaneye resmî emirle mecbur etmek endişesi bizi sıkarken, birden inayet-i İlahiye imdada geldi...”³⁰

Mustafa Sungur anlatıyor:

17 Kasım 1997 tarihinde elim bir trafik kazasında şehit olan Bayram Yüksel ve Ali Uçar Ağabeylerin Barla Kabristanı’ndaki de-fin işleri çok kalabalık bir cemaatle tamamlandı. Sonra Sungur Ağabey, bu ağabeylerin mezarlarının başında megafonla bir ko-nuşma yaptı. Müjdeleyici hatıralarla, hüznü cemaate birçok me-sajlar verdi. Bu mesajlar arasında Hafız Ali Ağabey’le alakalı olan bölümler de vardı.

²⁸ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 430.

^{HASİYE} “Benim bedelime şehit olacağını hissetmiş. Kuvvet-i ihlasın kerameti olarak haber veriyor. Haber verdiği gibi şehit oldu.”

Said Nursî

²⁹ Bediüzzaman Said Nursî, *Barla Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 183.

³⁰ Bediüzzaman Said Nursî, *Lem’alar*, Söz Bas. Yay., s. 414.

“HÂFİZ ALİ'Yİ ÂLEM-İ KABİRDE MÜŞAHEDE ETTİM”

Sungur Ağabey önce *Meyve Risalesi*'nin 11. Meselesi'nden Hafız Ali Ağabey'le alakalı yeri okudu. Sonra Üstad'ımızın kendilerine anlattığı bir hatırayı ayağa kalkarak, Üstad'dan gördüğü aynı şekilde cemaate nakletti. Şöyle ki:

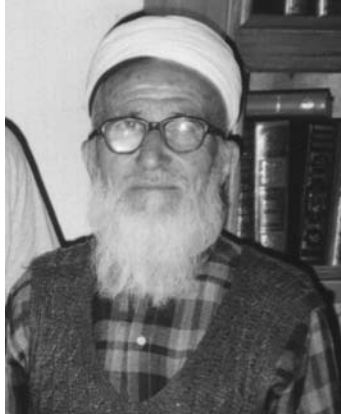
“Üstad'ımız da ayağa kalkarak bize şöyle anlatmıştı:

‘Hafız Ali'yi âlem-i kabirde müşahade ettim. Kabir suallerine tıpkı mahkemede yaptığı müdafaalar gibi; ayakta, kollarını yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya sallayarak ve işaret parmağını uzatarak, Risale-i Nur'dan cevap veriyordu.’”

Sungur Ağabey'in bu hatırayı anlatmadan önce okuduğu 11. Şuâ'nın 11. Meselesi'ndeki paragraf şöyledir:

“Risale-i Nur'un bir şehit kahramanı olan merhum Hafız Ali, hâpiste *Meyve Risalesi*'ni kemal-i aşkla yazarken ve okurken vefat edip kabirde melaîke-i suale mahkemedeki gibi Meyve hakikatleri ile cevap verdiği misillü, ben de ve Risale-i Nur şakirtleri de o suallere karşı Risale-i Nur'un parlak ve kuvvetli hüccetleriyle istikbalde hakikaten ve şimdi manen cevap verip onları tasdiğe ve tahsine ve tebriğe sevk edecekler inşaallah.”³¹

Tevfik Gül Anlatıyor:

Hafız Mehmet Gül'ün oğlu, Mustafa Gül'ün yeğeni Savlı Tevfik Gül

³¹ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 340.

Risale-i Nur'da ismi çok geçen ve o günkü şartlarda çok büyük hizmetlere vesile olmuş olan Sav kahramanlarından Hafız Mehmet Gül'ün oğlu, Mustafa Gül'ün yeğeni Tefvîk Gül'den, Hafız Ali ile alakalı kaydettiğim bir hatıra:

15-20 GÜN ARAYLA VEFAT EDEN ÜÇ HAFIZ

“Denizli Mahkemesi'ne bizim sav köyünden dokuz kişi gitti. Babam Hafız Mehmed Gül gitmedi. ‘Hikmeti var’ derdi. Meğer mahkeme devam ederken burada vefat edecekmiş. Hafız Ali (r.h.) Denizli Hapishanesi'nde iken sevk edildiği hastanede vefat etti. On beş gün sonra da babam üzerine bir ağaç devrilerek Sav'da vefat etti. Hafız Ali, Babam Hafız Mehmet ve Homalı Kara Hafız, 15-20 gün ara ile vefat ettiler. Üstad, ‘Bunlar bizim bedelimize vefat ettiler’ dermiş. Hafız Ali Ağabey'in mezarı baştan çok bozukmuş. Babamlar sırtında taş taşıyarak mezarı yeniden yapmışlar. Babam Hafız Ali'yi çok severdi, adını duyunca gözünden bulgur gibi yaşlar dökülürdü. 15 gün sonra arkasından yanına gitti. Sene 1944...”³²

Bu üç mümtaz talebesi için Üstad'ımızın bazı ifadeleri vardır:

“Hakikaten Hafız Ali, Hafız Mehmet ve Mehmet Zühtü'nün vefatları, değil yalnız bize ve Isparta'ya, belki bu memlekete ve âlem-i İslam'a büyük bir zayıfattır. (...) Benim tarafımdan o Hafız Mehmet'in akrabasını ve mübarek köyünü taziye ediniz. Ben de onu Hafız Ali ve Hafız Zühtü'ye arkadaş edip üstatlarımların aktap kısmının isimleri içinde o üçünün isimlerini dâhil edip, Hafız Akif'i dahi Asım ve Lütfi'ye arkadaş ettim.”³³

Said Atıcı anlatıyor:

MAHKEME-İ KÜBRA-YI HAŞRÎ'DE, RİSALE-İ NUR TALEBELE- RİNİN BAYRAKTARI ŞEHİD MERHUM HAFIZ ALİ...

Malum olduğu üzere Hafız Ali Efendinin mezarı Denizli Kabristanı'ndadır. Ve kabir taşına belli bir tarihten itibaren, Denizliler tarafından, Üstad'ımıza ait çok manidar bir söz eklenmiştir:

³² Tefvîk Gül Ağabey'in hatıralarının tamamı *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabında mevcuttur. Bk. s. 375.

³³ Bediüzzaman Said Nursî, *Şuâlar*, Söz Bas. Yay., s. 439.

Denizli Kabristanı'nda medfun Hafız Ali'nin (r.h.) mezar taşı

“Mahkeme-i Kübra-yı Haşrî’de Risale-i Nur talebelerinin bayraktarı, şehid merhum Hafız Ali (Rahmetullah-i aleyhi ebeden daima). Said Nursî”

Bu yazının hikâyesini Denizli’nin kadim ağabeylerinden Said Atıcı’ya sorduk. Yazıyı yazan Şükrü Algan’dan teyidini aldık. Said Atıcı Ağabey’in verdiği malumat şöyle:

**Çalışmalarımızda bize yardımcı olan
Denizli Nur talebelerinden Said Atıcı**

“Sungur ağabey bir ara Denizliye gelmişti. 2002’de olsa gerek. Beraber Hafız Ali ağabeyin kabrini ziyaret ettik. İşte orada bu cümleyi nakletti bize. Biz bunu o zaman not defterimize yazdık. Ve kabir taşına ekledik. Yazıyı, hattı hazırlayan emekli muallim Şükrü Algan’dır.”

Necmeddin Şahiner anlatıyor:

Ve yarım asra yakındır, mazinin karanlık sokaklarının yorulmaz projektörü Necmeddin Şahiner...

Hafızaların derin kuyularında unutulmaya ve gömülmeye mahkûm olan binlerce belge ve hatıraları, eşsiz çalışması *Son Şahidler* serisi ile ışığa çıkaran ve belgeleyen bu büyük araştırmacı, Hafız Ali Ağabey’imiz (r.h.) için de büyük bir hizmet yapmıştır.

Necmeddin Şahiner, bu sefer, sahibi yarım asır evvel vefat etmiş olan bir fabrikaya tutuyor projektörünü. Hafız Ali Efendi’nin Nur Fabrikası’nı, fabrikanın merkez üssü olan evini aydınlatıyor. Hem de Hafız Ali Efendi’nin Nur postası İslamköylü Abdullah Çavuş (Kula) ile beraber...

İslamköy’de Hafız Ali Efendi’nin evinde yaşadığı bu heyecan verici hadiseyi şöyle anlatıyor kendisi:

İSLAMKÖYLÜ BÜYÜK ŞEHİDİN EVİNDE DİDİK DİDİK ARAMA YAPIYORDUK

“Merakla odanın duvarlarına, pencerelerine tıkırtılarla vurmaya başladık. Boşluklar olduğu anlaşılıyordu. Hem inşaatın bekçisi hem de Abdullah Çavuş hayretle bakıyorlardı.

Yine Abdullah Kula’nın zihninde parıltılar ve şimşekler çıkmaya başladı. ‘Durun, durun!’ diyerek duvardaki tahta kaplamaları ileri geri itmeye uğraştı. İtelediği tahtalardan, bir bölüm açıldı. Gizli bir bölüm, hazine veya para bölümü değil, Halk Partisi zulmünden saklanan Kur’an tefsirleri... Karanlıklara bırakılan elmas parçaları... Coşkun bir sevinçle, kâğıt parçalarını topluyorduk.

Elimizde sert cisimlerle duvarları, pencereleri dövüyorduk. Pencerenin altından, hususî bölmeler çıktı. Yarım asır el sürülmemiş yerler.

Yine bir bölüm daha açıldı. Duvarın enine ve derinliğine doğru yayılıyordu. Az sonra yeni bir hazine daha bulmuştuk. Kâğıt ve kitap hazinesi... Bekçi ağzı açık vaziyette seyrediyordu manzarayı. Önce-leri bizi para veya daha başka bir şey arıyor zannetmişti. Bizse Bediüzzaman'ın hayatını arıyorduk. Bu sevdâ ile yollara düşmüştük. İslamköy'ün duvarlarında İslam'ın bahtını açan Bediüzzaman'ın eserlerini arıyorduk.

Necmeddin Şahiner'in bulduğu, Hafız Ali'nin İslamköy'deki evinde duvarın içinde teneke kutuyla saklanmış kitapları...

Bu fotoğraf temsilidir. İstanbul İlim ve Kültür Vakfı'nın Barla Yılları sergisinden alınmıştır.

Denizli Hapsi'nden ebediyete giden Hafız Ali'nin evi, yıllar sonra Kur'an kursu oluyordu. Bir Kur'an talebesinin evi, Kur'an dershane-si oluyordu. Son kalan bakiye binanın, yıkılmaya yüz tutan cidarın-dan, ebede bakan pencereler açmasının sevdalısı olmuştu.

İslamköylü büyük şehidin evini didik didik arama yapıyorduk. Duvarları deliyorduk, pencereleri yıkıyorduk. Halk Partisi'nin şer-rinden saklanılan Nurları, yarım yüzyıl sonra, tozların toprakların arasından çıkarıyorduk."

HAFIZ ALİ'NİN İFADESİ

Denizli Hapishanesi'nde mevkuf iken vefat eden merhum Hafız Ali'nin Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nde verdiği ifadesidir:

“Efendim,

Ben Isparta hâkim ve müddeiumumîliğinde hak ve hakikatin bütün bütün aksine olarak Risale-i Nur'a karşı asılsız bir ittiham gördüğümünden Risale-i Nur'dan kaçmak değil, belki o ittihamdı çin kinmek için sordukları suallere ‘Ben değilim’ dedim. Hatta o Müddeiumumî kanunsuz bana yemin vererek ‘Risale-i Nur’da yazılı Hafız Ali sen değil misin?’ dedi. Sükût edip yemin etmediğim halde sorgu hâkimliğinde hamiyet-i İslamiye’yi taşıyan âli bir vicdan hissettüğimden adalet ve hakikatin tecelli edeceğini ümit edip ‘Risale-i Nur’da yazılı Hafız Ali benim’ dedim. Ben Risale-i Nur’u hakaik-i imaniye ve Kur’aniye ve kevnîyeyi kat’i bürhanlarla izah edip insanların yüzünü ahirete çeviren, dünyadan ziyade ahireti sevdiren mukaddes bir eser bulup ondan binlerce menfaat görmüşüm.

Garipdir ki, bu sır iddianamede keşfedilip ‘Dünyayı unutturacak derecede telkinat-ı diniye verilmiş’ diye yazılı olduğu halde ‘Hem siyasi cemiyetçi hem tarikatçı hem de halkı hükûmet aleyhine teşvik ediyorlar’ diye olan ittihamlarla nasıl kabil-i telifdir.

Evet, ben, Risale-i Nur’un hemen ekser parçalarını anlayarak okuduğum gibi Üstad’ım Said-i Nursî’nin de 12 seneye yakındır en gizli ve en ince esrarına kendimi vâkif biliyorum.

Ben ne Risale-i Nur’da ve ne de Üstad’ımda emniyet ve asayişe zarar verecek bir emare, bir meyil görmediğim gibi, asayiş ve emniyetin temel taşlarını onlardan öğrenip müddet-i ömrümde mahkeme safahatını ancak bu defa gördüğüm gibi, şu benim gibi suçlu olarak huzurunuzda bulunan cemaat-i nuraniyenin de ifadelerinden benim gibi olduklarını da anladım.

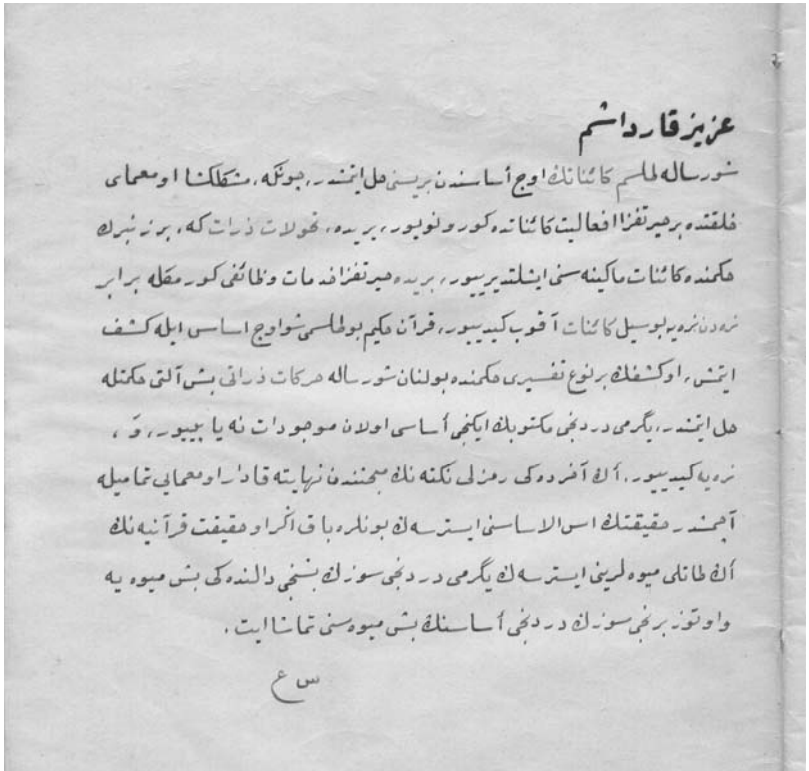
İşte böyle sırf ahireti için, Kur’an’ın i’câz-ı manevîsinden gelen Risale-i Nur’u okuyup kendi istifadesinde çalışan bir ehl-i Kur’an ve ehl-i ahireti cezalandıracak bir kanun tasavvur etmediğim gibi,

ittiham edildiğim siyasî cemiyetçilik ve tarikatçılık ve halkı hükûmet aleyhine teşvik etmek gibi suçlar ile hiç bir alakam olmadığından yüksek mahkemenizden beraatımı isterim.

Hafız Ali"

HAFİZ ALİ AĞABEYİN YAZDIĞI NEŞREDİLMEMİŞ BİR MEKTUP

Isparta'nın Sav kasabasından, 89 yaşında, yaşayan tarih Hasan Kurt Ağabey, Hafız Ali Ağabey'in kendi el yazması 30. Söz olan *Ene ve Zerre Risalesi*'nin orijinalini Ömer Özcan'a hediye etmiştir. Kitapçığın sonunda, Hafız Ali Ağabey'in şahsına yazıldığını ve Külliyyat'ta hiç neşredilmediğini zannettiğimiz bir mektup var. Mektubun sonunda "Sin Ayn" şeklinde Üstad Hazretleri'nin imzası bulunuyor.

İşte yeni harflerle mektup:

“Aziz kardeşim,

Şu risale tılsım-ı kâinatın üç esasından birisini halletmiştir. Çünkü müşkülküşa o muamma-i hilkatte, bir hayret feza faaliyet kâinatıta görünüyor. Bir yerde tahavvulat-ı zerrat ki bir zemberek hükmünde kâinat makinesini işlettiriyor. Biri de hayretfeza hidemat vezaifi görmekle beraber, nereden nereye bu seyl-i kâinat akıp gidiyor. Kuran-ı Hâkim bu tılsımı şu dokuz esas ile keşfetmiş, o keşfin bir nevi tefsiri hükmünde bulunan şu risale, harekât-ı zerrati beş altı hikmetle halletmiştir. 24. Mektup’un 2. Esası olan mevcudat ne yapıyor ve nereye gidiyor en ahirdeki remizli nüktenin mebhâsından nihayete kadar o muammayı tamamıyla açmıştır. Hakikatin üs-sü’l-esasını istersen bunlara bak. Eğer o hakikat-i Kur’aniye’nin en tatlı meyvelerini istersen 24. Söz’ün 5. Dalı’ndaki beş meyveye ve 31. Söz’ün 4. Esası’nın beş meyvesini temaşa et.

Sin Ayn”

HAFIZ ALİ YAĞCI

Hafız Ali Yağcı, 1908 tarihinde Eğridir’de doğmuş, 25 Temmuz 1998 tarihinde Isparta’da vefat etmiştir. Ispartalıların, “Yağcıların Kambur Hafız Ali” lakabını verdikleri bu rahmetli ağabeyimizin adı, Risale-i Nur’da, “Isparta’nın Hafız Ali’si” olarak dört yerde geçmektedir.

Kambur Hafız Ali Efendi’yi araştırmama sebep, yaptığım bir hatadır. Şöyle ki:

Ağabeyler Anlatıyor-1 kitabımızın ilk üç baskısında, “İslamköylü Denizli Şehidi Hafız Ali” diye yayınladığımız, bu sayfada da görülen fotoğraf, yanlış olarak basılmıştı.

Bu ciddi bir hataydı. Kitap piyasaya çıktıktan sonra, bu fotoğrafı tashih etmem için Isparta’nın Sav kasabasından bir telefon geldi.

Arayan, kendisinden kaydettiğim çok kıymetli hatıraları *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabında yayınladığımız, Sav kasabasından, 1920

doğumlu Hasan Kurt (Hasan Çavuş) Ağabey'di. Hasan Ağabey, İslamköylü Hafız Ali Efendi'yi ve fotoğrafta görülen şahsı da çok yakından tanıdığını söyledi. Fotoğraftaki şahsın adının da Hafız Ali olduğunu; fakat İslamköylü Hafız Ali olmadığını belirtti.

Allah'a şükür ki onları yakından tanıyanlardan bazıları hâlâ hayattadır. İyice kanaat getirmek ve araştırmamı belgelemek için İsparta'da onu yakından tanıyan Savlı Hasan Kurt, Mustafa Uyar ve merhumun oğlu Mehmet Yağcı ile görüştüm. Rahmetliye niçin "Kambur" denildiğini ve "Yağcı" soyadının hikâyesini öğrendim.

(Soldan) Sabri Arseven, Tâhirî Mutlu ve Hafız Ali Yağcı

Daha sonra Nazilli’de, İslamköylü Hafız Ali Efendi’nin yanında hafız olan ve hatıraları bu kitap içinde yayınlanan Hafız Ahmed Lüt-fü Sönmez’le görüştüm. Kendisine çeşitli sorular sorarak İslamköylü Hafız Ali Ağabey’i iyice tarif ettirdim. İki Hafız Ali arasındaki bedenî farkları sordum ve fotoğrafı teyit ettirdim. Hafız Ahmet, özetle: “Hocam Hafız Ali, 1.75 veya 1.80 boylarında, ince uzun bir yapıdaydı. Yüzü uzuncaydı. Esmer değil, beyaz tenliydi...” şeklinde bir portre çizdi. Isparta’nın Hafız Ali’si ise tam tersi bir yapıdaydı. Çok net bir şekilde bu fotoğrafta hata yaptığımız anlaşılmıştı.

KAMBUR HAFIZ

Temmuz 2008’de, 90 yaşında, yaşayan tarih Savlı Hasan Kurt Ağabey’i Isparta’da ziyaret ettim. Ziyaretim sırasında bu fotoğraftaki ağabeyleri sordum. Hasan Ağabey, teyit için Isparta’nın Demirbaş Nur talebelerinden Mustafa Uyar’ı da yanına çağırdı ve şu bilgileri verdi:

Savlı Hasan Kurt, Ömer Özcan’a fotoğraftaki ağabeyleri anlatıyor.

“En soldaki şahşın Bedreli Santral Sabri (Arseven) olması gerek, ona çok benziyor, o da iri yapıydı. Yalnız kat’iye İslamköylü Hafız Ali veya Kuleönlü Hafız Mustafa değildir. Çünkü onları çok iyi tanıyorum.

Ortadaki Tâhirî Ağabey’dir.

Fotoğrafta en sağda görülenin adı da Hafız Ali’dir... Ancak risalelerde, İslamköylü Hafız Ali diye adı geçen ve 1944’de Denizli Hapishanesi’nde Üstad’ın yerine şehit olan Hafız Ali Ergün Ağabey’imiz değildir. İslamköylü Hafız Ali Efendi daha uzunca yüzlü, daha uzun boylu ve dik duruşlu idi. Kendisini iyi tanıyorum. Sonradan sakal da bıraktı. Vefat ettiğinde sakallı idi. Hatta vefatından bir gün önce, Sav’dan beraber geldiğimiz bir grup kardeşlerle hastanede kendisine ziyaretinde bulunmuştuk.

Bu fotoğrafta görülen Hafız Ali, ‘Yağcılar’ denilen sülaledendir. Ve lakap olarak Isparta’da ‘Kambur Hafız’ diye anılır. Benden iki yaş büyüktür. 10 sene önce, Isparta’da vefat etti.

Yağcılar ailesi, aslında Eğirdirlidir. Isparta’ya sonradan gelmişlerdir. Kambur Hafız’ın Isparta’da evi ve iki oğlu vardır. Daha çok Risale-i Nur’u yazarak hizmet etmiştir. Mevlit de yazardı. Güzel yazısı vardır. Üstad ona *Kastamonu Lâhikası*’nda, ‘Isparta’nın Hafız Ali’si’ diye hitap etmiştir.

O fotoğrafın nerede çekildiğini bilmiyorum. Yalnız Kambur Hafız hiç hapishaneye girmede. İmamlık yapar, köylere gidip çocuk okuturdu. En son Isparta Tabakhane Camii’nin imamlığından emekli olmuştur.”

Hasan Kurt Ağabey, bu bilgileri Mustafa Uyar’ın da bulunduğu bir ortamda verdi. Kambur Hafız Ali’yi iyi tanıdığını söyleyen Mustafa Uyar da bu bilgileri teyit etti ve zaman zaman Hasan Ağabey’e hatırlatmalar yaparak kendisine yardımcı oldu.

Kendilerinden Allah razı olsun. Uzun zamandan beri yapılagelen ve belki de böyle devam edecek olan bir yanlışlığı düzeltmiş oldular.

KÜÇÜKKEN ATTAN DÜŞER

Kambur Hafız Ali’nin oğlu Mehmet Yağcı ise babası hakkında şu bilgileri verdi:

“Babam, 1908 Eğridir doğumludur. 25 Temmuz 1998 tarihinde vefat etti. Mezarı Isparta Karış Mahallesi Kabristanı’ndadır.

Babam Hafız Ali Yağcı, 1.60 boylarında kısa boylu ve sakallıydı. Yıllarca muhtelif camilerde fahri olarak imamlık yaptı. En son görev yaptığı yer, mahallemizdeki Tabakhane Camii’dir. Babam köylere kadar gider talebeleri okuturdu.

Babam, o kadar çok Risale-i Nur yazdı ki, akıllara durgunluk verecek derecedeydi. Vefat ettiğinde tam dört çuval vardı. Onları ziyarete gelen Nur talebelerine hediye olarak verdik, elimizde çok az kaldı. Babam yazdığı risaleleri Bediüzzaman’a götürür, kontrol ettirirdi. Sav’la da irtibatı kuvvetliydi babamın. Oraya gider, oradakilerle beraber de yazardı. Ben, Bediüzzaman Hazretleri’ni, evinin penceresindeyken birkaç kere uzaktan gördüm. Nuranî simasını gördüm; fakat çok küçük olduğumdan gidip elini öpmek aklımıza gelmedi, nasip olmadı.

Bizim dedelerimiz aslında Ispartalıdırlar. Bunlar Eğridir’den Yörüklerden yağ peynir satın alıp Isparta’da satarlarmış. Ben çok küçüktüm; ama hatırlarım. Develerle Eğridir’den Isparta’ya yağ, peynir getirirlerdi. Bu ticaret sebebiyle seksen sene önce, babamın babasıgiller bir müddet Eğridir’e yerleşmişler. Babamın annesi Isparta’dan gelin gitmiş Eğridir’e. Babam Eğridir’de doğmuş; ama sonra tekrar Isparta’ya gelmişler.

Babam Hafız Ali, küçükken Eğridir’de davarları güderken at üstünde hafızlığa çalışırken attan düşüyor, arkası taşa geliyor ve sırtındaki kemik kırılıyor. Daha sonra zincir kemiği eğri kalıyor. Bu yüzden babam kamburcaydı ve kendisine ‘Kambur Hafız’ derlerdi. Yağcı soyadı ise dedemlerin yaptığı yağ ticaretinden dolayı gelmiş. ‘Yağcıların Kambur Hafız’ lakabı böyle verilmiştir babama...”

İSPARTA’NIN HAFIZ ALİ’Sİ

Hasan Kurt Ağabey, Kambur Hafız Ali için “Üstad ona *Kastamonu Lâhikası*’nda ‘Isparta’nın Hafız Ali’si’ diye hitap etmiştir” deyince Külliyyat’ı taradım ve şu ibareleri tespit ettim:

“Isparta’nın Hafız Ali’si (Kâtip Osman)³⁴ elhak ikinci bir Hüsrev olduğuna benim de kanaatim geldi. Cenâb-ı Hak, onu ve Mehmed Zühtü gibi çok fedakârları ve Risale-i Nur’un hakiki sahiplerini Isparta’ya ihsan eylesin, âmin.”³⁵

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Bu dakikada Hüsrev, Rüştü, Re’fet, Isparta’nın Hâfız Ali’si askerlikten ne vakit geleceklerini merak ediyorum.”³⁶

“Hem Hüsrev’in ve Hafız Ali’nin mektuplarında isimleri bulunan sebatkâr kardeşlerime ve Kâtip Osman ve Mehmet Zühtü ve Isparta Hafız Ali’si³⁷ ve Sava kahramanlarına birer birer selâm ve dua ediyorum.”³⁸

“Isparta içindeki has ve hâlis kardeşlerimizden, bu âhir mektuplarda, Mehmed Zühtü, Isparta Hafız Ali’sinden haber alamadığımdan merak ettim. Rahatsız değiller mi?”³⁹

³⁴ Parantez içindeki Kâtip Osman ismi sadece burada, Isparta’nın Hafız Ali’sinden maksadın Kâtip Osman olduğuna işaret etmek için olsa gerektir. Zira sayfa 294’da aynı cümle içinde “Kâtip Osman” ve “Isparta’nın Hafız Ali’si” ayrı ayrı yazılarak farklı şahsiyetler olduğu açıkça belli olmaktadır.

³⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 128.

³⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 180.

³⁷ Aynı paragraf içinde iki Hafız Ali isminin geçmesi, çok net bir şekilde, aynı anda yaşamış iki adaş şahsiyetin varlığını ispat ediyor. Aynı şekilde hem Kâtip Osman hem de Isparta Hafız Ali’si isimlerinin geçmesi bu kişilerin farklı olduklarını gösteriyor.

³⁸ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 294.

³⁹ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 298.

HALİL YÜRÜR

Halil Yürür, nam-ı diğer Koca Halil, 1930 Antalya-İbrahî doğumludur. 1946 senesinde 16 yaşında iken İstanbul'a gelir ve 36 sene kadar bu şehirde kalır. 1983 senesinin ilk ayında Eskişehir İnönü'ye yerleşen Halil Ağabey, halen bu küçük kasabada ikamet etmektedir. 12 Kasım 2008 tarihinde Mehmet Turan ve Ahmet Cevat Yaşar Ağabeylerle beraber kendisine bir ziyaretimiz oldu. Bizi oğlu Yıldırım ile beraber çok mütevazı evinde karşıladı. Çok uzun bir sohbetimiz oldu. Hatıralarını kameraya aldık.

Halil Yürür, Nur hizmetlerinin çilekeş hadimlerinden birisi... En lüzumlu bir zamanda, en lüzumlu hizmetlerin, en lüzumlu bir fedaisi... Kendisi, "İstihdam olundum" diyor. Yirmili yaşlarda, "Yeni bir Osmanlı Devleti kurmak" gibi uçuk hayallerle Bediüzzaman Hazretleri'yle görüşmeye gider. Değil bir görüşme; bir görüş, bir bakış, bir nazar yeter ona. Huzurda şok bir tedavi görür. Âleminde bir istihale, bir dönüşüm yaşar. Döner İstanbul'a. Sadece *Birinci Söz*'ü oku-

duktan sonra adeta çarpılır ve “Ne kadar hizmet varsa söyleyin bana” der. Yay gibi kurulur, saat gibi çalışmaya başlar. O, belki de saat gibi ne yaptığının farkında da değildi. Kendisi de itiraf ediyor bunu, “Bir manevi kuvvet beni itiyor, git diyordu... Öyle olmasa zaten o şartlarda o hizmeti göremezdik” diyor. Başta Zübeyir Ağabey olmak üzere, diğer ağabeylerin himayesinde, inayet altında hizmet ettiği kendi ifadelerinden anlaşıyor.

O, yalnız emredildiği için koşturmuş, Allah da onu istihdam etmiştir. Teksir işlerinin yanında, dokuz tane gizli kitap deposunun her şeyi –anahtarları, getirme, götürme, çemberleme, paketleme, dağıtma, gönderme işleri– bu güvenilir insana verilmiştir. Sırtında taşıma kaydıyla risale sandıklarının hamallığı dâhil her şey... Yakışıklı, güçlü kuvvetli, çalışkan ve en önemlisi sadakatli, güvenilir Halil Yürür o günler için şöyle diyor:

“Benim her tarafım kılıçtı; polis molis kolay kolay bana yanaşamazdı, çekinirlerdi benden.”

Hülâsa; bugün onlarca kargonun yaptığı işi, o günlerin ağır şartları içinde Halil Yürür tek başına yapar. Koca Halil, hayali bir padişahlıktan Risale-i Nur’un hamallığına terfi eder. Tıpkı *Tarihçe-i Hayat*ta, bahtiyar bir üniversitelinin dediği gibi: “Üstadımıza ve Risale-i Nur’a ait bir mektubu, İstanbul’un bir yerinden bir yerine götürmek gibi bir hizmeti, mebusluğa tercih ederim” demiş ve öyle de yapmıştır. Bir ziyaretle başlayan hizmet serüveni yıllarca sadakatle devam eder. Zübeyir Ağabey, Halil Yürür’e yazdığı bir mektupta bu hizmetlerini şöyle takdir etmektedir: “Senin öyle çilelerle, cefalarla ve lutf-u İlahî sayesinde gördüğün hizmetler, bire bin kıymetindedir.”

“Vefat ettiğinde Zübeyir Ağabey’i kabrine kardeşi Haydar Gündüzalp ile beraber indirdim, mezarına inip yerleştirdim” diyen Halil Yürür’ün sıkça söylediği bir sözü var: “Ben İki kişinin tesirinde kaldım: Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri ve Zübeyir Gündüzalp.”

O, tıpkı Zübeyir Ağabey gibi postane memuru iken, ‘kendi dünyasını’ Sirkeci Merkez Postanesi’nden postalamış uzaklara... Dünya da ona küsmüş, terk etmiş. Şimdi Eskişehir’in İnönü kasabasında ailesi ve oğlu Yıldırım ile yaşayan Halil Yürür sıkıntılı... Dünya ile barışmak istiyor ama “Dünya beni terk etmiş, küsmüş. Ben dünyayı

terk etseydim gidip barışacaktım” diyor. Zaten Zübeyir Ağabey kendisine, “Kardeşim, dünya seni terk etmiş. Biz böyle sürüne, sürüne gideceğiz” diye söylemiş. “O zaman ben buna çok üzülmüştüm. Ama şimdi bu sözleri düşünerek teselli buluyor, seviniyorum” diyor. Demek ki Zübeyir Ağabey, onu, bir şokla bugünlere hazırlamış. Kendisi şimdi hasta ve ameliyatlı... Karnında plastik bir torba taşıyor.

Halil Ağabey hatıralarını bazen gülerek, güldürerek, mizahî bir tarzda; bazen de ağlayarak, ağlatarak, duygu yüklü bir ses tonuyla anlattı. Zaten mizacı öyle... Limonu çok sevdiği ve yediği için Tâhirî Ağabey kendisine “Halil sen gülme, sana bir kasa limon alayım” dermiş. O, bizim gözümüzde bir devrin yıldızlarından birisi... Aynı şekilde fedakâr bir Nur hadimi olan Kamil Yürür, Halil Ağabey’in kardeşidir.

Halil Yürür’ün elinde Zübeyir Ağabey’in kendisine yazdığı imzalı bir mektup var. Gerçi mektup Halil Yürür’e hususi olarak, hasbi bir şekilde yazılmış. Zübeyir Ağabey farklı bir üslupla kaleme almış mektubu; fakat mektubun satır aralarında, bilhassa belli yaşlara gelmiş Nur talebelerinin sağlıkları hususunda çok güzel tavsiyeler var. Bu sebeple mektubu bu metnin sonuna ilave etmeyi uygun gördük.

Halil Yürür Ağabey’le soru cevap şeklinde yaptığımız sohbeti, metin haline getirip düzenledikten sonra, kendisine posta ile gönderdim. Bazı düzeltme ve ilaveler yaptıktan sonra gönderdiği hatıraları şöyle:

Halil Yürür anlatıyor:

1930 doğumluyum. Antalya’nın Manavgat ilçesinin İbralı kasa-basında doğdum. On altı yaşına kadar İbralı’da kaldım. 1946 senesinde İstanbul’a Gönenli Mehmet Efendi’nin yanına Kur’an okumaya gittim, onun talebesi oldum. Bana 30 kuruş verirdi. Valide Camii’nde yatıyor, Valide Sultan ve Muratpaşa Camii’nde okuyorduk. İstanbul’da tecvit öğrendim, yarı Hafız oldum. “Valide Camii’nin taşları safi mermer, şimdiden karanlık oldu bana her yerler, yetiş Resulullah...” diye nidalarım vardı benim. Hem Kuranı okuyorum hem de böyle beyitler söylüyordum. Üç aylarda üç kere Kur’an-ı Kerim’i hatmettim.

Risale-i Nur hizmetini ve Üstad'ı tanımadan evvel hayalî düşüncelerim vardı benim. O zaman âlimiz ya! Yarım hafız olduk, tecvit öğrendik, hocalık da var ya bizde... Kendimi pek de boş adam görmüyordum yani. Osmanlı Devleti'ni yeniden kuracaktım ben. Böyle kendime göre planlarım vardı. O zaman devlet kurma havasında Herkül gibi bir adamdım. Altı asır dünyanın hâkimi olmuş, 60 tane devletin egemenliğini tutmuş bir devlet gibi... Böyle hayalî şeyler kurmakla meşguldüm. Sonradan tanıdığım Zübeyir Ağabey, benim için latife yapar, "Bunda padişah kafası var" derdi. Hatta ben Üstad'ı ilk duyduğumda onu çok farklı hayal ediyordum. Sarıklı, kıklı, genç, dinamik, kuvvetli, devlete yardım edecek bir adam zannediyordum. Yani ben böyle bir adam arıyordum.

"NE KADAR HİZMET VARSA BANA SÖYLEYİN"

Risale-i Nur'u ilk defa duyuşum ve Üstad hazretlerine ziyaretim şöyle olmuştu:

Sene 1954... Bir gün Aksaray'da bir iş için rastgele girdiğim bir terzi dükkânında Üstad'ın bir eserini gördüm. Orada gençten bir çocuk okuyormuş. Hoşuma gitti. Bazı sorular sordum. "Bunu yazan zat hayatta mı?" dedim. "Hayatta" dediler. Sonra, Torsan Radyo Fabrikası'nın sahibi Arif Bey bana, "Sen önce Bediüzzaman'a git, ondan sonra nereye gidersen git" dedi. Yoksa ben Osmanlı için, şarka gidiyordum...

Benim eskiden beri, "Peygamberimiz aleyhisselâtu vesselamın sülalesinden birini dünyada bulursam sürünerek yanına gideceğim" diye ahitlerim vardı. Bediüzzaman'a sürünerek gidecektim. Bunu bilen Zekai diye bir arkadaşım vardı. Şimdi İstanbul'da yaşıyor. O, "Yahu Halil, buradan Isparta'ya kadar sürünerek gidilir mi hiç?" dedi. "Benim ahdim var, hiç olmazsa yolda ölürüm" dedimse de yalvararak beni trene bindirdi. O zaman yirmi dört yaşındaydım.

Trenle Isparta'ya vardım. Sordum, soruşturdum. Eğirdir'e gittiğini öğrendim. Ben de Eğirdir'e gittim. Bir otelde en üst katta yat-tım. Sabahleyin baktım karşıda bir evin kapısı açıldığını görünce oraya gittim. Meğer orası Çilingir Ali Ağabey'in eviymiş. Bana, "Üstad Barla'da, sen oraya gidemezsin" dedi. Ben de döndüm İstanbul'a... Fakat bir iki gün içerisinde tekrar geldim Isparta'ya. O gece

Nuri Benli'nin otelinde yattım. Sonra sabah erkenden otele birisi gelmiş, “Halil yürür, Halil Yürür” diye ünleniyordu. “Buyur hemşerim” falan dedim. Bayram Ağabey’miş meğer. Ben ağabey falan bilmiyorum ki... “Üstad çağırıyor seni” dedi. “Tamam, kardeşim, biz de onun için geldik zaten, bir hamama gideyim yıkanalım öyle gideyim” dedim. Bayram Ağabey üç sefer geldi böyle. Üstad göndermiş. Neyse hamama gidip yıkandıktan sonra gittim Üstad’a. O zaman çok genciz tabii.

Yalnız ben Bediüzzaman’ın yanına hizmetinden dolayı gitmedim, tavsiye üzerine gittim. Şimdi tanıdığım gibi tanıımıyordum Üstad’ı. Benim esas hedefim Osmanlı Devleti kurmaktı...

Üstad’a gittiğimde postanede iki senelik memurdum ben. Ziyaretimi de posta elbiseleriyle yaptım. Hatta sonradan Eskişehir’de Yıldız Otel’inde bulunan Üstad’a tekrar gittiğimde otelin sahibi şöyle bir baktı. Üzerimdeki posta elbisesini adam anlayamadı, polis sandı herhalde. Saatlerce meşgul etti beni. En sonunda, “Kitapların ismini say bakayım” dedi. Saydım, sonra geçit verdi.

Neyse, vardım Üstad’ın evine. Kapı açılınca baktım, Üstad böyle karyolasında yatıyor... Heybetli bir şekilde kapıdan girerken, gür bir sesle “Esselamü Aleyküm” dedim. Daha doğrusu diyemedim... Sesim sivrisinek sesi gibi “dınk” diye kesiliverdi. Kapının içine düşmüş, kalmıştım. Ceylan, Bayram, Zübeyir Ağabeyler kolumdan tutup sürüye sürüye getirdiler Üstad’ın yanına, dizinin dibine oturttu-lar beni.

Halil Yürür, İnönü’deki mütevazı evinde hatıralarını anlatırken

Üstad sarıldı, yüzümü-gözümü okşadı. Çocuk sever gibi okşadı beni. “Adın ne? Nerelisin? Nereden geldin?” gibi sorular soruyordu. “Adım Halil, İstanbul’dan geldim” diyebildim; ama fısıltı halinde çıkıyordu sesim. Çok zorluyordum; sesim çıkmıyordu. Yanındaki talebeleri “Adı Halil’miş Üstad’ım. İstanbul’dan gelmiş” diye bana yardımcı oluyorlardı. “Ben seni Ceylan gibi kabul ediyorum” dedi. Üstad beni, bir baba çocuğunu nasıl severse öyle okşuyordu. “Atıf Egemen’i tanıyor musun?” dedi. Atıf Egemen bize İstanbul Süleymaniye’de yazı öğretiyordu. “Bize yazı öğretiyor” dedim. “Nazif Çelebi’yi gördün mü?” dedi. Ben daha yeniydim, Nazif Çelebi’yi falan görmemiş, duymamıştım tabii. Meğer o, bütün külliyyatı teksir etmiş. Ben de bütün külliyyatı teksir ettim ya, Üstad ondan sordu herhalde. İlerde yapacağım şeyleri söylüyordu belki de. Ben bunları şimdi düşünüyorum tabii... Bu ilk ziyaretimde Üstad’a sormak üzere altı sual hazırlamıştım. Onların hepsini sormadan cevapladı. Sorulardan birisi, “Gönenli nasıl?”dı. Daha ben sormadan, “Gönenli Mehmet Efendi iyidir kardeşim” dedi. Denizli’de 1943’de beraber yatmışlar hapiste.

O anda, “Bu zat İsa Aleyhisselam” dedim içimden. “Biz Hazret-i Peygamberin (a.s.m.) ümmetiyiz. Hz. İsa (a.s.) sonradan gelecek, Şeriat-ı Muhammediye ile amel edecek...” gibi şeyler geçiyordu içimden. Üstad, “Kardeşim dua et bize” dedi. Ama benim kanaatim kesin, çok kesindi. Sonra Üstad bana belki elli kişinin ismini saydı İstanbul’dan. “Sana vekâlet veriyorum kardeşim. Seninle onlara selamımı gönderiyorum” dedi. Bunlardan Ahmet Aytimur, Mehmet Fırıncı (Mehmet Nuri Güleç), Ciltçi Halil, Avukat Abdurrahman Şeref Laç, Osman Yüksel Serdengeçti, Konyalı Avukat Ziya vardı; bunları hatırlıyorum şimdi. Bir çuval da eser verdi bana. Ben o çuvalı aldım, trenle İstanbul’a getirdim. Acaip olmuştum, çuvala bir bakan olsa adamın kellesini alacağım...

İstanbul’a döndüm ve sadece *Birinci Söz*’ü okudum... Bir hizmete başladık ki; “Tamam. Ne kadar hizmet varsa bana söyleyin” dedim. Risaleleri teksir ediyor ve 67 vilayete kitap gönderiyordum. Dokuz tane depo vardı bende. Bunları biraz sonra anlatacağım.

ZOR GÜNLER

İsparta'daki ilk ziyaretimde, Üstad Hazretleri'nin verdiği bir çuval kitapla ve emanet selamlarla döndüm İstanbul'a. 1954 senesiydi. Geldim ve o zaman *Birinci Söz*'den başka bir şey de okumadım ben. Sadece Birinci Söz... O kadar...

Ben o zaman Sirkeci Merkez Postanesi'nde ambar memuruydum. Zübeyir Ağabey de postane memuruydu malum. Dünyayı postaneden terk ettik yani biz. Üstad'ı görünce hepsini terk ettik. Sirkeci Merkez Postanesi'nin müdürü vardı, Manavgatlı hemşehrim Habib Bey. Ben çalışmadığım halde üç ay maaşımı gönderdi. Bırakmak istemedi beni. "İçimizde bir Müslüman bulunsun" derdi. En sonunda bir bohça göndermiş, içinde elbiselerim vardı.

Artık hizmete bir başladık ki, "Ne kadar hizmet varsa; yapılacak ne kadar iş varsa hepsini bana söyleyin" dedim. Teksir, cilt, kitapların depolarda saklanması, Anadolu'ya sevkiyat... Unutmayalım o zaman Risale-i Nur neşriyatı yasaktı...

Tabii yalnız yapmıyorduk hizmetleri; Mehmet Fırncı ağabey, Mehmet Emin Birinci, Üzeyir Şenler, Ahmet Aytimur vardı Üstad'ın naşiri... Esas idare onlardaydı. Onlar benden önce de vardı. Fakat benim isteklerim olduğunda yapıyorlardı. Basım işlerini onlar yapıyordu. Benim vazifem ciltleme, kitapları muhafaza ve 67 vilayete göndermekti. Herkesin vazifesi belliydi. Depolar Fatih'te, Alibeyköy'de; bodrum veya teras katlara koyuyorduk kitapları. Polis devamlı peşimizdeydi. Herkes yanaşamıyordu, ben bekâr olduğum için fedai olarak çalışıyordum.

Ben Süleymaniye'de 44 numarada kalıyordum. 46 Numara değil, orası ayrı bir yerdi. 44 numarayı ayrı bir yer olarak tuttum ben, kendim için. Orası şahsıma aitti yani. Ama bitişiktiler. 46 Numara, İstanbul'un ilk derslane-i Nuriye'sidir. Önceleri; Muhsin Alev, Ahmet Aytimur, Mehmed Fırncı, Üzeyir Şenler vs kalıyordu. Zübeyir Ağabey, 1962'de geldi ve vefatına kadar burada kaldı.

Kitapların teksir işlerini evlerin bodrum katlarında gizli olarak yapıyorduk. Ciltleri de cumartesi ve pazar günleri Halil İçingir Ağabey yapardı. Üstad'ın selam gönderdiği kişi. Matbaada basım işleri 1957'de başladı.

Süleymaniye, Kırzılımesjid Sokak, No: 46'da bulunan, İstanbul'un ilk dershane-i Nuriye'sinin bugünkü hali

Bize 67 vilayetten kitap listeleri geliyordu. Ben o listelere göre her vilayete kitap gönderiyordum. Dokuz adet depomuz vardı, hepsi de gizli yerlerdeydi. Dokuz deponun her şeyine; anahtarına, getirme, götürme, çemberleme, paketlenme, dağıtma, gönderme işlerine bakıyordum. Çember makinesi daha burada yanımda duruyor. Kitapları sandık yapıp çemberledikten sonra, omzuma alır, Beyazıt'tan ta Sirkeci'ye kadar sırtımda götürürdüm. Ambarlar oradaydı. Kitap sandıkları oradan istenen adreslere giderdi. Ambara gittim mi üç saat çıkamazdım. Sevkiyatta Fırıncı Ağabey de bazen yardım ederdi. Matbaa işini, kapakları falan Birinci Ağabey (Mehmet Emin Birinci) ayarlıyordu.

Kitapları mecburen kendimiz götürürdük sırtımızda. Hamala versek olmuyor, sivil polisler takip ediyordu. Aslında sivil polisler beni de takip ediyordu. Ama bende Allah tarafından ihsan edilmiş bir kuvvet vardı. Benden korkarlardı yani. Üstad göndermiş, vazifeliyiz ya zaten... Benim her tarafım kılıçtı. Yani polis molis kolay mı dokunabilsin! Tam bir manevi kuvvet beni itiyor, git diyordu. Öyle olmasa zaten o şartlarda o hizmeti göremezdik biz. Adamlar yanıma sokulsa ciğerini alır ağzına verirdim. Anlatamam o günkü hallerimi. Sandıkların üzerine mahsustan yakalasınlar diye Halil Yürür yazıyordum. O zaman çok farklı düşüncelerim vardı. Keşke, “Risale-i Nur hizmetinde çalışırken idam etmişler” deseler diye düşünürdüm. İnanç meselesi... Allah uğruna ölmek ne demek! Çok büyük bir mer-tebe... Halil İçingir, “Hayatımda senin gibi adam görmedim” derdi bana.

GÖZETİM ALTINDA HİZMET

Bir gün sivil bir polis arkamdan takip etti, cesaretle ta depoya kadar geldi. Odunluk vardı, Mahmut Ağabey’in odunluğu. Allah korudu da adam kayboldu, gitti. Bulsa başarılar hemen, alırlardı kitapları. Yirmi küsur sene hizmetimiz var orada. O kitaplar teksirdi. Henüz matbaa yoktu.

Beni şubeye çok götürdüler; ama hapis-hane nasip olmadı.

“Nurcuların reisi” diye bir şikâyet olmuş. Bir gece saat 2’de 20 polis birden geldi. Küçükçamlıca’da, 7 numaradaydım o zaman. Zübeyir Ağabey’le kaldığım ev... Ben evde yalnızdım. “Buyurun ağabey, bir emriniz mi var?” deyip içeri aldım polisleri.

Beni karakola götürdüler. Orada çok sert konuştum. “Ben size elimle çıkarıp masanın üstüne koymam. Elimi ayağımı bağlayın ondan sonra kendiniz bulun!” dedim. Çok hızlıydım o zaman. Cebimden mektuplar ve kitapların listeleri çıkmıştı. “Bunları niye yazdın?” dediler. “Lügate bakmak için” dedim. Birisi “Şuâlar ne demek ya-hu?” dedi. Ben de, “Ben bilmiyorum Şuâlar ne demek” dedim. Onlar beni konuşturup mahkûm etmek için bir ipucu arıyorlardı. Ama beni mahkûm edecekleri bir şey yoktu ki.

Sabaha kadar böyle sürdü. Sabah komiser değişiyormuş. Polisin biri dışarı çıktı, yeni gelen komisere “Bir adam yakaladık. Bir Müs-

lûman; ama bir Müslûman ki...” diye anlattı. Gelen komiser de, “Demek iyi bir adam yakalamışsınız” dedi. Ben içerdeyim ama sesleri geliyordu. Sonra vilayetten Aydın Usta diye bir arkadaşım geldi. Artık onun arabasıyla ayrıldık. Mesele böylece lutf-u İlahî sayesinde kapandı.

Yapacak iş çok; adam yoktu. Kimisinin çocuğu var, kimisinin işi geri kalacak. Bazen Cağaloğlu’nda, keşke 15 milyon Halil daha olsa diye bağırırdım. Üstad o zaman 30 kuruş tayinat veriyordu. Şimdi o da yok.

Eyüp Ekmekçi ilk defa İstanbul’a, üniversitede okumaya geldi. Bana, “Ben de senin gibi fedai olacağım” dedi. “Oğlum git, on sene düşün öyle gel!” dedim. On günde karar verip geldi. “Karar verdin mi?” dedim. “Verdim” dedi. “Gel o zaman” dedim. Vefa’daki bir odunlukta, Sirkeci’ye gidecek dört sandık kitap vardı. “Omzuna al bakalım şu sandığı” dedim. Yerde bir santim kar var. Onun da boyu kısa... Sandığı omuzladı; ama ayağı bir kaydı. Haydi bakalım, sandıkla beraber başladı yuvarlanmaya. Benim de sandık var omzumda, beş kilometre gideceğiz. Ona dedim ki “Bak gördün mü? Nurculuk öyle kolay bir şey mi? Bu işin içinde polis takibi de var. Hamal tutamazsın” dedim. Sonra öyle öyle, o da alıştı, Allah razı olsun. Onu Zübeyir Ağabey’in yanına ben alıp götürdüm. Yalnız ona bir şey söyledim; yapmadı. O zaman çok kızmıştım ona, hâlâ kızıyorum ve ölünceye kadar da kızacağım. “Zübeyir Ağabey ne demişse yaz!” demiştim; yapmadı. Geçti, gitti...

HAYATIMDA İKİ KİŞİNİN TESİRİNDE KALDIM: ÜSTAD BEDİÜZZAMAN VE ZÜBEYİR AĞABEY

Bilhassa teksir hizmetinden dolayı Üstad’a çok sık gidiyordum artık. Nerdeyse her hafta... Bir ara Antalya’ya babama gitmiştim. Kışlık odun yapmış, otları biçmiştik beraber. Orada 25 gün geçirmiş, çok kalmışım. Üstad’ın en fazla on gün müsaadesi vardı. O gün Üstad almadı beni. Oradan Üstad’ımı görmeden gidemezdim İstanbul’a. O gün sabah namazından sonra Üstad’ın evinin önünde bir dikildim, ta akşam namazına kadar. Yeme içme yok... Tabii o zaman gencim. Mahalledekiler “Yahu bu adam niye burada dikiliyor?” diye bakıyorlardı. Ardıç ağacı gibi dikiliyordum orada. Akşam

namazında Üstad, “Gelsin” demiş. Üstad bir şey demedi. Üstad’ın cezaları, ilgisini kesmesiydi.

Bir gün *Mesnevî-i Nuriye*’yi götürdüm. Yeni yazıyla kendimiz basmıştık İstanbul’da; ama para verdim satın aldım. Ayna satıyordum haftada bir. Dört kuruşa alıyor, altı kuruşa satıyordum. Onunla medresede bir hafta idare ediyordum. Maddi idarem de böyleydi yani. Oradan kazandığım parayla bir *Mesnevî-i Nuriye* aldım. Üstad’a giderken boş gitmeyeyim, hediye götürüyem istedim. Verdim... “Bu eser benim” dedi Üstad. “Üstad’ım bu eseri ben kendi paramla aldım, bunu ben sana veriyorum” dedim. “Bu eser benim” dedi, almadı. Benim buradan anladığım, “Benim eserimi bana hediye edemezsin” demek istemişti herhalde. Öyle rahat soramıyorsun ki... Onların makamına çıkamıyorsun ki... Cereyana tutulmuş gibi tiril tiril titriyorsun karşısında.

Bir gün Zübeyir Ağabey, anahtar deliğinden Üstad’ın odasına bakmış. Üstad, cinnî gençlere ders veriyormuş. Sonra Zübeyir Ağabey’i çağırmış ve “Sen delikten niye baktın?” diye sormuş. İlk gidişimde de hazırladığım altı soruma hiç sormadan cevap vermişti. Üstad böyle işte... Mertebesi çok yüksek... Üstad’ın yanında aklı başında bir insan olsa ne uyur, ne yer, ne içer...

Ben hayatımda iki kişinin tesirinde kaldım: Birisi Üstad Bediüzzaman, diğeri Zübeyir Ağabey. Bunlarda fenâ fillah makamı vardı. Allah’ta fani olana hakikaten dünya Allah’ınken, Allah dünyayı onun emrine veriyordu. Sen şimdi burada bir şey yap veya konuş; git yanlarına, sana aynısını anlatırlardı.

Üstad’ın bir tokadını da yedim. 1959’da İstanbul’a geldiğinde Üstad’ın gözlerine şöyle bir bakmıştım. Bir tokat vurdu bana. Bu olay şöyle olmuştu:

Üstad, Piyer Loti Otel’inde, karyolada oturuyordu. Yanında Zübeyir Ağabey, onun yanında da ben... Üstad, Zübeyir Ağabey’in başını eliyle ittirerek, “Bu ahmağı ben niçin yanımda taşıyorum biliyor musun? Bu, ahiretini dahi feda etmiş” dedi. O sırada ben de Üstad’ın gözlerine böyle dikkatle bakmaya başladım. “Bakma keçeli!” dedi ve bir tokat aşk etti; ama cennete gitsem o kadar rahat etmezdim gibi düşündüm.

“Ben hayatımda iki kişinin tesirinde kaldım. Birisi Üstad Bediüzzaman, diğeri Zübeyir Ağabey” diyen Halil Yürür, hatıralarını anlatırken adeta o günleri yeniden yaşıyordu.

Üstad Hazretleri’nin cenazesine İstanbul’dan gittik. Urfa’ya varıncaya kadar ağladığımı biliyorum. Cenaze çok ama çok kalabalıktı. Sanki dünyada ne kadar insan, ne kadar polis varsa oraya toplanmış gibiydi. Su gibi akıyordu insanlar.

ZÜBEYİR AĞABEY FARKLIYDI

Zübeyir Ağabey, İstanbul’a 1962’de geldi. “Sizi üstad kabul ettim Ağabey! Üstadımız ne emrettiyse onu yaparım” dedim. “Estağfirullah kardeşim, ben üstad olamam” dedi.

O tam fenâ fî’l-Üstad idi. Üstad nasıl yaşadıysa o da aynen öyle yaşardı. Hatta Üstad namaz kılarken nasıl yapmışsa aynen öyle hareketleri vardı. Üstad’ın taklitçisiydi... Zannedersin ki Üstad...

Daha önce de söylemiştim, hayatımda en çok iki kişinin tesirinde kaldım: Üstad Bediüzzaman ve Zübeyir Ağabey. Bunlarda fenâ fillah makamı vardı.

Zübeyir Ağabey İstanbul'a gelmeden önce rüyamda Üstad'ı gördüm. Üstad'la beraber İstanbul'daki bütün depoları gezdik. Üstad elime bir çalı, bir balık, bir de sigara verdi. Ben bundan bir ders aldım, aklım başıma geldi. Dedim "Yarın birisi gelir, bu kitaplar nerede?" diye hesap sorar. Zübeyir Ağabey geldi. Ben de ona A'dan Z'ye kadar bütün depoları gezdirdim, "İstanbul'daki kitaplarımız bunlardır" diye bilgi verdim. İşte Zübeyir Ağabey o zaman görmüştü depoları.

Bu yollara geldim, Zübeyir Ağabey'i tanıdım ben; ama çok darbelerini de yedim. Dokuz sene beraberliğimiz oldu. Zübeyir Ağabey'le hatıralarım bitmez. Birkaç tanesini anlatayım:

Bir gün Zübeyir ağabey, Fatih'te kiralık tuttuğum bodrum katta-ki depodaki kitaplar için: "Yarın şu köşeye değil de, öbür köşeye koy" dedi. Hâlbuki depoyu, kitapları falan gördüğü yerini bildiği yoktu. İlk geldiğinde bir kere gitmiştik. Ben onun dediğini yapmadım... Ertesi gün şu üst dudağımda bir çıban çıkmasın mı? Kocaman şişti, böyle balon gibi. Bir daha mı? Aman aman deyip tövbe ettim.

Bir zaman Kırklareli'ne motosiklet ehliyeti almaya gitmiştim. O gece Kırklareli'ndeki bütün cemaat geldi. Ben de orada Sahabelerden anlatmıştım. İstanbul'a geldim; Zübeyir Ağabey orada anlattıklarımın hepsini bana söyleyiverdi. Ona dedim "Allah tarafından sizin önünüzde dünyanın bir makinesi var da ona mı bakıyorsunuz! Yahu Ağabey, Kırklareli buraya 200 km ötede... Nereden biliyorsunuz bunları?" dedim.

Bir gün sabah namazına kalkamadım. Zübeyir Ağabey diğer odada yatıyordu. Şöyle uzunca yatıyordum. Ağzıma ılık ılık bir şey dökülüyordu. Gözümü bir açtım ki Zübeyir Ağabey çay suyu koymuş, ondan ağzıma döküyor. O öyle bir insandı ki namaza kalk bile demezdi. Akla kapı açar, ihtiyarı elden almazdı. "Sen illa şunu yapacaksın!" yok... Risale-i Nur'da ne yazıyorsa, Üstad ne yapmışsa ondan başkası yoktu onda. Zübeyir Ağabey farklıydı. Risale-i Nur'un mesleği çok ince... Kıldan ince kılıçtan keskin...

Zübeyir Ağabey hasta oldu bir gün. Bir girdim odaya ağzından sular akıyor, ilaçlar dokunmuş. Bir hafta ölü gibi yattı. Gömleklerini çıkardım; kekikyağı, zeytinyağı vardı iyice yedirdim. Biraz da sağ

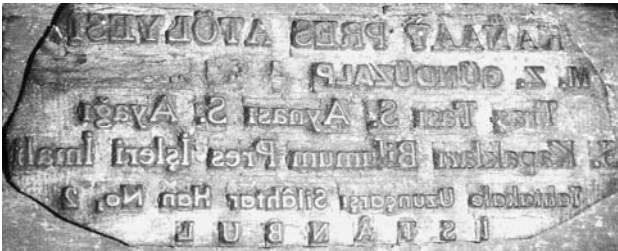
gözüme sıçramış, yan tarafı şişmişti. O haldeki ölü gibi adam, namaz vakti girince, “Bana namaz kıldır kardeşim” derdi.

“Üstad hazretleri Risale-i Nur’un paralarını mendiline koyar, üzerine bir düğüm atarmış. Bir düğüm daha, bir daha, bir daha... Zübeyir Ağabey’e “Ben bunları niye düğümlüyorum biliyor musun?” dedikten sonra, “Sen almayasın” diye cevabını verirmiş. Zübeyir Ağabey bundan şöyle bir mana çıkarmış: “Risale-i Nur’un parasına, tayinatına sahip ol.” Risale-i Nur’un hesabını Ahmet Aytimur’a Zübeyir Ağabey vermiştir.

Üstad, Zübeyir Ağabey’e “Eğer seni dinlemezlerse bir dağa çeki-lirsin” demiş. Bir gün, “Eşyalarımı topla” dedi. Topladım eşyalarını bisiklete sardım. Çamlıca’ya ilk defa öyle gittik. Orası küçük bir ev, iki odalıydı. Zübeyir Ağabey gelmeden önce tutmuştum. Yüzlerce taksi geliyor almayla. “Ben Halil’in evinde yatıyorum” diyordu. Soğuk zamanlarda 46’da, sıcak zamanlarda Çamlıca’da kalırdı. Orada büyük bir salon vardı. Bir başında Zübeyir Ağabey, diğer başında ben yatıyordum. Ben aynı Üstad Hazretleri gibi bir zil yapmışım. Zile bastı mı koşar, bakardım.

Zübeyir Ağabey dedikoduya meydan vermezdi. Bana “Hakkı’yla (Zübeyir Ağabey’in şoförü, Denizlili Hakkı Bozkurt) bir odaya girin ikiniz orada konuşun” der, ihtilafi meseleri konuşturmazdı.

İstanbul’da bir pres atölyesi açtım ben, “Kanaat Pres Atölyesi” diye. Zübeyir Ağabey’in üzerine açtım hem de. Niye biliyor musun? Zengin olurum da evlenirim, hizmetten ayrılırım diye... “Zübeyir Gündüzalp” diye yazan ıstampası hâlâ duruyor. Oradan gelen paralar medreseye geliyordu.

**Halil Yürür’ün Zübeyir Ağabeyin üzerine kurduğu
“KANAAT PRES” atölyesinin mührü**

CEYLAN'I ÇOK SEVERDİM

Üstad bana “Seni Ceylan gibi kabul ettim” dediği için çok sevdim Ceylan Ağabey'i. Onun bir ceketi vardı. Bir gün onu ben giydim, aynı gün ona da lazım olmuş. Bu, ceketi arıyor “Halil giydi” demişler. Ben, gittim geldim; Ceylan Ağabey kızdı bana. Ben saz teli gibi bir adamdım zaten. Darıldım, medreseden gidiverdim. Yüzüne bakmıyorum artık. Bana laf söylenir mi canım! Ben çok acaip bir adamdım, tarif edilmez bir adamdım. Bir kelimeden alınıyordum.

Ceylan Ağabey bir hafta sonra yakamdan tuttu. “Bir insanın bir insanı sevgisinin ölçüsü nedir Halil, biliyor musun?” dedi. “Bilmiyorum!” dedim. “Sevdiği nispetinde onun kötülüğüne dayanırsa, gerçek sevgi o zaman belli olur” dedi. Öyle bir ders verdi ki bana, hiç unutmuyorum.

Zübeyir Ağabey'den pek azar işitmedim, beni başında taşırdı. Bir gün birisini Çamlıca'ya götürdüm. Zübeyir Ağabey benden başka kimseyi almıyor dedimse de yalvardı, “Hizmet var” dedi. Götürdüm zile bastım, Zübeyir Ağabey açtı; “Bütün gizli sırlarımı fâş ettin Halil!” dedi. Sonra gelene, “Mehmet demir gibi, çelik gibi...” diye taltif ederek telafi etti. Zübeyir Ağabey'den işittiğim bu kadar... Yalnız o ne derse, ölsem yine yapardım. İmkânı mı var, kesseler sözünden çıkmazdım. Aklım erse de ermese de ne derse onu yapardım ben.

Küçük Çamlıca'da Zübeyir Ağabey'in zaman zaman kaldığı ev

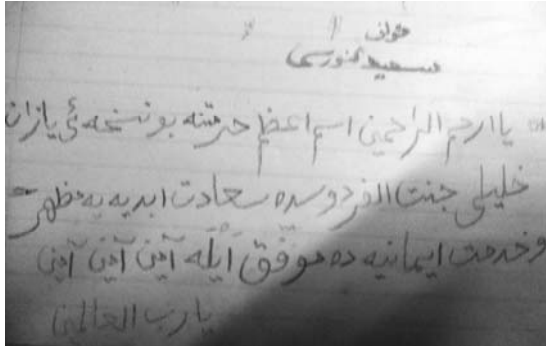
“KARDEŞİM DÜNYA SENİ TERK ETMİŞ”

Üstad ona, “Sen hemen ölmeyeceksin, azap çekeceksin, çile çekeceksin” demiş. Bunu bizzat ben kendisinden duydum. Zübeyir Ağabey, Üstad’dan evvel ölmek istemiş. Üstad, onun için öyle demiş.

Bir gece Süleymaniye’deki dersten çıktık. Üsküdar’dan Çamlıca’ya, eve gidecektik. Gece saat 01.00 gibi... Zübeyir Ağabey, “Şu Üsküdar Camii’nde bir namaz kılalım” dedi. Ama nasıl soğuk var! Titriyor her tarafımız. Artık bize itaat etmek etmek düşüyordu. Abdest aldık. O imam oldu, ben cemaat. Gece saat 01.00 ve hiç kimsecikler yok... Cami kapandığı için dışarıda, buz gibi muşamba üzerinde kıldık namazı.

Oysa ben “Eve gideriz, sobayı yakar ve sıcakık yerde namazımızı kılarız” diye hayal ediyordum. Ben Zübeyir Ağabey’e diyemezdim zaten. Selam verir vermez “Kardeşim Halil, işte biz böyle sürüne, sürüne gideceğiz” dedi. Ben şimdiki durumumu, beşerî halleri görünce Zübeyir Ağabey’in bu sözleri aklıma geliyor, gülüyorum.

Üstad, Risale-i Nur’la hizmet edenler için “Ya dünya onu terk etmeli ya da o dünyayı terk etmeli” diyor ya... Bir gün Zübeyir Ağabey bana, “Kardeşim dünya seni terk etmiş” dedi. Bunu duyunca öyle üzüldüm, öyle üzüldüm ki adeta bayılıp tekrar dirildim. Epey sonra aklım başıma geldi. İlk ziyaretimde Üstad Hazretleri’nden dönerken “Ben gençliğimi bunun yolunda geçireceğim” demiştim. O zaman Üstad Hazretleri, Zübeyir Ağabey’e bir şeyler söylese gerek herhalde...

Halil Yürür’ün yazdığı *Sözler* kitabının sonuna Üstad’ın yazdığı dua

Bazen şimdiki vaziyetime bakıyorum ve diyorum ki: Ben dünyayı terk etmedim ki, o beni terk etmiş. Ben onu terk etseydim, dönüp, gelip barışardım. O bizi terk edince yapacak bir şey yok... Bak kimse yok yanımızda şimdi. Bu yükü çekmek çok zor... Sizin şimdi gelmenizle ben bugün cennete girdim sanki. Yalnız ben şikâyetçi değilim kardeşim. Zübeyir ağabey bana; “Sen kendini herkes gibi bilme” derdi. Bunu ben o zaman düşünüyordum hep; ama bir şey de anlamıyordum. Sonra sonra anladık. Anladık ama kuvvet kalmadı. Bak Şimdi cebimde *Haşır Risalesi* var, onu okuyorum. Bir senedir ezberlemek için okuyorum. *Haşır Risalesi* bir derya imiş hakikaten... Ben ilk başta sadece *Birinci Söz*’ü okudum. Ama o ilk zamanlardı.

TÂHİRÎ MUTLU VE MUSTAFA EZENER’LE TEKSİR

Bir defasında Üstad Hazretleri’ni rüyamda gördüm. Üstad, kava ağacının başında abdest alıyordu, ben suyunu döküyordum.

Kısa bir sonra *Zülfikar* mecmuasını teksir etme görevi geldi bana. Fındıkzade’de teksir edecektim. Zübeyir Ağabey, Tâhirî Ağabey’i de başıma bekçi vermiş. Mustafa Ezener Ağabey’i de göndermiş. Onlar eski usta teksircilerdi. Bir sefer çeviriyorum makinen kolunu, mumlu kâğıttan çıkıyor. Bakıyorlar... “Oo Halil Ağa devam et, devam et!” Kitabı altı ayda çıkardık.

Yalnız bu işler kolay olmuyordu. Apartman beş katlıydı. Ezener Ağabey, “Gürültü oluyor, komşular şikâyet etmişler. Sabah başlayalım ki akşama bitirelim” dedi. Ben de “Gürültü olursa olsun, ben gündüz çalışmam; akşam başlayalım sabah bitirelim” dedim. Tâhirî Ağabey de Ezener Ağabey gibi deyince ben, “O zaman buyurun siz başlayın” dedim. Bıraktım orayı terk ettim. Akşama kadar dolaştım. Ezener Ağabey eski teksirci ya, beş bin tane basmış. İkinci gün, ne yapıyorlar bir bakayım diye uğradım. Bir de baktım ki sayfaların cilt payını ters tarafa koymuşlar. “Siz bunu ters basmışsınız” dedim. “Neresini?” dediler. Gösterince “Eyvah!” dediler ve maalesef 5 bin sayfayı attık. Artık oturdum, makinenin başına basmaya başladım. Onlara “Bunu ben kendi başıma mı yapıyorum sanıyorsunuz? Bana Üstad Hazretleri görev verdi. Biz emirle hareket ediyoruz” dedim ve rüyayı anlattım. Ben her şeyi gülererek yapardım. Tâhirî Ağabey bana, “Halil sen gülme sana bir kasa limon alayım” derdi.

Sözler mecmuasının basımını Samsun'dan Hamdi Sağlamer, Ankara'dan İbrahim Canan, Konya'dan Said Gecegezen ile beraber yaptık. Zübeyir Ağabey İstanbul'a onları çağırdı. Bana, "Kardeşim bunların yemesi, içmesi yatması, kalkması sana ait" dedi. Sinan Omur'un matbaasında birer forma bastırıyor, gidip onları sağmalcılarda kırıdırıyorduk. Sonra da cilt ve depolama işleri... Bunların hepsini kaçak yapıyorduk tabii.

Zübeyir Ağabey, Abdülvahid'le çok ilgilendi, ona özel emek verdi, çok iyi yetiştirdi onu. Bütün eserleri okuttu, tashih de yaptırdı. Bazen mali işlere de baktı. Abdülvahid Mutkan'da benim de emeğim vardır. Onun Adapazarı'nda küçük bir dükkânı vardı, ben ona ziyarete gitmiştim. Sonra İstanbul'a geldi. Bana ambar işlerinde yardım da ederdi.

BU HİZMET SAHABE MESLEĞİDİR

Bir gece Fatih'te, Abdünnur'un evinin bodrumunda teksir yaparken Peygamberimiz Aleyhissalatü Vesselam geldi. Aşer-i Mübeşşere ile beraber geldiler. Gözlerimden sicim sicim yaşlar boşalıyordu. Ayağa kalktım. O anda makinenin başındaydım ve her tarafım mürekkep içindeydi. "Hoş geldiniz" dedim. "Çalış, çalış, çalış!" dediler. "Biz uzakta değiliz aramızda fazla mesafe yok" dedi Peygamber Efendimiz (a.s.m.). Bunları tavana doğru bakarak söyledi. Sonra hemen ayrıldılar. Bu rüya değil, ben makinenin başında teksir ederken, canlı canlı oldu. Şunu anladım ben: Bu hizmet Sahabe mesleğidir.

Bu dönen hizmet, Sani-i Hakîm'in dest-i inayetiyle yürümüştür. Kimse havl ve kuvvetiyle kendini kurtaramaz.

BEŞ BİN ADET UHUVVET RİSALESİ'Nİ KURTARDIK

1960 ihtilali sırasında Ceylan Ağabey, Fırıncı Ağabey'e, "Biz şimdi ihtilal var diye neşriyata ara verirse bir daha ne zaman başlayacağımızı bilemeyiz" dedi. Bunun üzerine, Fırıncı ve Birinci Ağabeylerle beş bin adet *Uhuvvet Risalesi* bastırdık. Onları, Fırıncı Ağabey'in üstünde gösterip önceden Cağaloğlu Basın Polisi'ne de verdik. Vermeye mecburduk, zira polis adım adım takip ediyordu; yoksa basamazdık. İzin aldık güya... 1960 ihtilali havasında polisler de-

poyu bastılar. Kitapları, Yedikule’de Üzeyir Şenler’in babasının boya fabrikası vardı, oraya koymuştuk. Bu fabrikada ben aynı zamanda cep aynası yapıyordum. Eski filmleri beyazlatıyor, cep aynası kenarı yapıyordum onlarla.

Polisler geldiler kitapların bulunduğu odayı ve içerdeki kitap kasa-
salarının tamamını tek tek mühürlediler. Orası küçük bir odaydı.

Kitapları kurtarmamız lazımdı. Bir plan düşündük. Ve sonunda kitapları değiştirmeye karar verdik. Şöyle ki:

Üzeyir’in babasından anahtarı aldım. Vakit gece... Atölyenin çatısında beni bir ipe taktılar ve kitapların bulunduğu deponun pence-
resine kadar aşağı saldılar. Sandıkların çivilerini, mühürleri bozma-
dan birer birer penseyle çektim. Daha önceden aynı kâğıttan, aynı
şekilde kestirmiştik. Sandıktaki kitapların yerine o kâğıtları aynı şe-
kilde yerleştirdim. Çivileri de yeniden aynı şekilde eski yerlerine
çaktım. Beş bin kitabı oradan ta fabrikanın tavanına iple çektik.
Omuzlayan bir yerlere taşıdı kitapları. Çorumlu Rıdvan vardı, çok
faydası oldu. Bilhassa kitapları dağıtma üzerine çok yardımcı dokun-
du.

Ben kitapları bavullara koyduğum gibi Tekirdağ’a gittim. Garaj-
da indim ve doğruca karakola gittim. Bir polis memuruna “Hemşe-
rim şu bavullar biraz şurada dursun, ben bir yere uğrayıp geleceğim.
Bunlar size emanet” dedim. Polis, “Tamam kardeşim, şöyle koy”
dedi. Postanede bir kardeş vardı. Vefat etti, Allah rahmet etsin. Zü-
beyir Ağabey’in hem adaşı hem de meslektaşı, Ziver Kardeş, ona git-
tim. Dedim “Kardeş kitaplar geldi, nereye koyacaksın?” “Nerde ki-
taplar?” dedi. Ben, “Karakolda” deyince “Ne!” diye bir çığlık attı.
“Kardeşim sen merak etme. Ben getireceğim” dedim. Gidip kitapları
karakoldan aldım, polislere de teşekkür ettim. Karakolun aradığı ki-
tapları karakolda muhafaza etmişim.

Üç sene sonra polisler depoyu açmışlar, bir de bakmışlar ki kasa-
larda beyaz kâğıtlar var. “Bu Nurcular var ya...” demişler o zaman.
İşte üç sene sonra mahkemesi oldu bu kitapların.

AV. BEKİR BERK “KOCA HALİL” DERDİ BANA

1958’de Üstad’ın yanındaki talebelerini Ankara’da hapse attılar.
Davayı Bekir Berk Ağabey almıştı. Bu ilk davasıydı. Aslında Bekir

Ağabey'i ben eskiden de tanıyordum. MTTB'deydi (Milli Türk Talebe Birliği). O, "Davayı alırım" deyince biz bayram yapmıştık.

Bekir Ağabey, "Koca Halil" derdi bana. 1958'den sonra onu iki sene yazıhanesine getirip götürdüm ben. Muhafızlık yapardım ona. Ben onun fedaisiydim. Sıkışınca, "Halil yetiş!" derdi.

1960 ihtilalinde yazıhanesinin kapısını kırıp içeri girmişler. Bir şeyler, evraklar aramışlar. Gece vakti, saat 2'de dersten çıkmış beraber gelmiştik yazıhaneye. Bekir Ağabey kapıya dokununca, kapının açık olduğunu görmüş. Ben arkadaşaydım... "Halil yetiş!" dedi. Koştum... Bekir Ağabey'in önüne geçtim. "Ya Allah! Ya Muhammed!" deyip daldım içeriye. Zifiri karanlıktı. Gözüm görmüyordu; ama burnuma sigara kokusu geliyordu. Üç oda vardı. Birinci odaya bir daldım. "Gireni öldürecekler" diye düşünüyordum ya... Bir baktım kendime, canlıyım... Sonra ikinci odaya yine aynı şekilde... Üçüncüye de aynı şekilde... Sigara dumanı dolmuş her tarafa; ama kimse yoktu. Sonra Bekir Ağabey'i aldım içeriye.

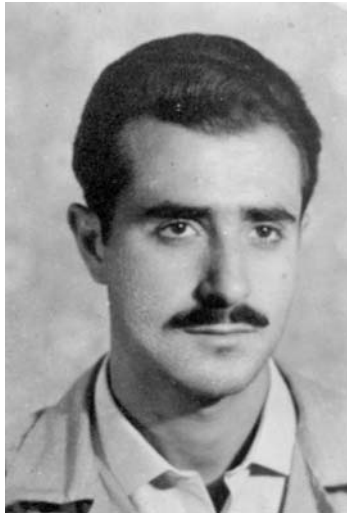
Av. Bekir Berk

Bekir Ağabey, Zübeyir Ağabey'in tesbihini almak istiyor. Zübeyir ağabey Bekir ağabeye tesbihini veriyor; ama "Tespihimi Avukat Bekir Berk'e verdim" diye senet yaparak veriyor. Tespih için anlaşma yapıyorlar. Bu, tespihe vefa meselesidir. Tıpkı ağabeyler, Üstad Hazretleri'nin eski kaşığını atıp yenisini götürürnce "Kırk yıllık dostumu, kaşığımı getirin" diyor ya Üstad. Bu da onun gibi işte...

FEYZİ ALLAHVERDİ: "HALİL ABİ ALLAH VAR, ĞAM YOK!"

Ankara'da Said Özdemir Ağabey'in bütün depolarını polisler basıp kitapları almaya başlamışlar. Mustafa Türkmenoğlu her bir kitema birer liradan ayarlamış, kamyonlara yüklemişler. Doğruca Eskişehir Çifteler'deki Abdülvahid Tabakcı'nın zahire deposuna... Zübeyir Ağabey de daha evvelden Eskişehir'e gelmişti. "İstanbul'dan Halil Yürür, Ankara'dan Feyzi Allahverdi" gelsin diye haber geldi. Gittik...

Zübeyir Ağabey bize, "Eskişehir'den bütün günlük yiyeceklerinizi alın, hiç kimseden bir şey yemeyin kardeşim" dedi. "Hatta Abdülvahid'den de bir şey yemeyin" dedi. "Ahıra bir girdiniz mi; Üstad'ın tayinatını bir yere, İstanbul kitaplarını bir yere, Ankara'nın kitaplarını bir yere ayırın" dedi. Elimizde listeler vardı...

Feyzi Allahverdi

Çifteler’de çalışmaya başladık Feyzi ile. Ama bir soğuk var ki, eh! Öğle vakti Abdülvahid Ağabey geldi, bizi yemeğe çağırdı. “Ben gitmem” dedim. “İstersen kellemi kes, ben gitmem” dedim. Zübeyir Ağabey’in dediğini bırakmamın imkânı var mı? O zaman öldü say artık beni. “Feyzi gidebilir ama ben gidemem” dedim. Neyse Feyzi’yi götürdü. Orda bir buğday yığını vardı. Önce ayaklarımı yavaş yavaş içine soktum. Sonra yavaşça vücudumu içine gömdüm. Isınmaya çalışıyordum. Abdülvahid Ağabey’le Feyzi geldi. İçeride dolaşıyorlar, “Halil, Halil!” diye de bağıryorlar. Halil yok, kayboldu!.

Hava o kadar çok soğuktu ki titriyorduk. Ellerimiz soğuktan donuyordu. Feyzi’nin hoş bir ifade tarzı vardır. Arada bir, “Halil Ağabey; Allah var, gam yok!” diyordu. Ama kendine has şivesiyle yuvarlayarak söylüyordu. “Yorgan yok mu?” diyordum ben. O da “Halil abi Allah var, gam yok!” diyordu. Ben onun “var, gam” ifadesini “yorgan var” anlıyordum. “Nerde bu yorgan yahu?” diyordum.

Zübeyir Ağabey, (tahminen 1965 senesinde) Eskişehir’de, Odunpazarı’nda Abdülvahid Tabakçı’nın evinde kalırken, ben İstanbul’dan bir mektup yazmıştım ona. “Halil Yürür’den mektup” diye duyunca fırlamış kalkmış. O mektubuma cevap yazmıştı. Ben de duruyor.

ZÜBEYİR AĞABEY’İN MEKTUBU

Zübeyir Ağabey, 1965 senesinde İstanbul’dan uzaklaşıp, Eskişehir’e, Abdülvahid Tabakçı’nın evine gelir. Geçici olarak orada kalmaktayken, Halil Yürür kendisine bir mektup yazar. Zübeyir Ağabey mektuba hemen cevap verir. Mektubun aslı Halil Ağabey tarafından hatıra olarak saklanmaktadır. Bilhassa sağlıkla ilgili çok güzel tavsiyeler ihtiva eden bu mektubu olduğu gibi yayınlıyoruz:

“Bismihî Subhanehu

Esselamü Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berakâtühü

Aziz ve Fedai Kardeşim Halil,

Hem sana hem kıymetli ve muhterem kardeşim Mustafa’ya (Mustafa Ekmekçi) çok selam ederim. Risale-i Nur’un nevvar, feyz, füsunkâr mütalaasında ve kutsi hizmetinde muvaffakiyetler di-

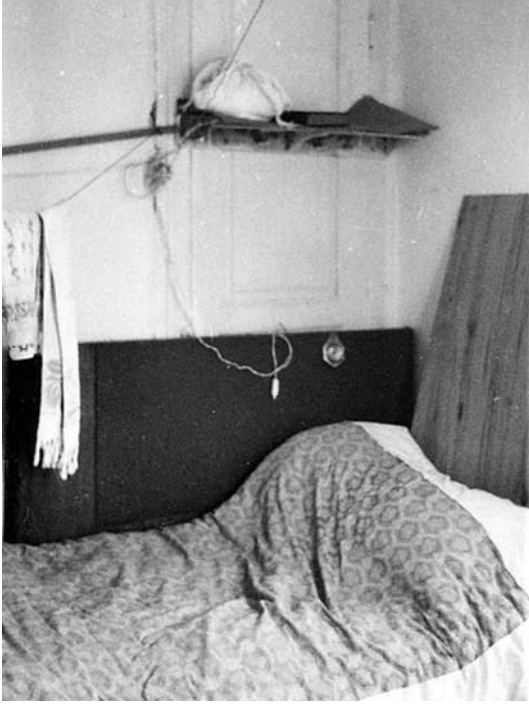
lerim. Mektubunu aldım. Seninle görüşünce bende fedailiğe doğru olan ruhum nasıl ihtizaza gelirse mektubun da beni öylece müte-hassis etti. Gelip giden kardeşlerden daima soruyordum, acaba has-ta mı diye merak ediyordum. Artık benimle senin eski canlılık gün-lerim geçti, bundan sonra sıhhatine çok dikkat et. Başta Üstad'ımız, sertacımız, sevgili Üstad'ımız kendini daima koruyordu. Üstad'ımı-zın hizmetine girdikten sonra ayıldım, kendimi korumaya başladım, fakat eski dikkatsizliğimden ileri gelen rahatsızlıklar ibadetime, hiz-metime zarar vermeye başlamıştı. Elhamdülillah eskisinden çok farklıyım şimdi çalışabiliyorum. Ankara ve İstanbul kalabalıktır. Orada yapacağım işleri yapamıyorum. Bunun için daha bir müddet kalacağım.

Aziz kardeşim! Dünya fanidir. Sıkıntısı da fani, sevinci de fani-dir. Cefası fani, sefası da fanidir. Senin öyle çilelerle cefalarla ve lutf-u İlahî sayesinde gördüğün hizmetler bir, bin kıymetindedir. Merhum, mübeccel, asil ve sevgili Üstad'ımız hasta bir talebesine çok defa diyordu ki "Senin bu hastalığınla yazdığın üç-dört sahifelik hizmet, sıhhatli halinde yirmi sahifeden daha makbuldür" mealinde ders verirdi. Gündüz uykusunu sakın sakın fazla uyuma. Yatsını kı-lıp uyu. Sabahtan kalk, Süleymaniye veya daha uzak, Fatih'e koş. Gündüz bir iki saatten fazla uyku bütün hastalıkların başı olan se-beplerden birisidir. Hasta da olsan sabahleyin fırla fırla ya Allah deyip bu yaz havasından, İlahî feyzinden istifade et. Üstad'ımız yaz kış daima bütün ömründe çıkmış ve dağlara, bahçelere yürüyerek gitmiş... Emirdağ'da, Barla'da o mecalsiz halinde mutlaka dışarı çı-kıyor ve yürüyordu. Sıhhatin en büyük muhafızı üç nimeti İlahi-ye'de: Temiz hava, her gün yürüme ve yemekleri vaktinde, saatinde yeme.

Duana çok muhtaç kusurlu kardaşın"

BABAM SONRADAN HİZMETE DOST OLDU

Babam bana latife yapar, "Oğlum senin sonun cami kapılarında dilenmektir" derdi. Ben hiç bir işe dokunmazdım, o da kızardı bana. Benim halimi görünce eve koymazdı zaten. Dizler yamalı, arkalar yamalı, ayakkabılar eski...

Zübeyir Ağabeyin Kirazlımescid 46 nolu dershanedeki mütevazı yatağı

Bizim 235 tane kıl keçimiz vardı. Bakmak için adam lazımdı. Onun için Bediüzzaman'ın yanında yaşamamı babam baştan istemiyordu. “Bir oğlum vardı. Onu da Bediüzzaman aldı” derdi. Hatta bizim oraya, İbrali'ya bir karakol çavuşu gelmişti. Denizli Hapsi'nde Üstad'la beraber yatmış. Babama, “Sen tanımazsın, bir hoca vardı, biz onunla Denizli Hapsi'nde beraber yattık. Benim arkamı sıvazladı ve ‘Paran cebinden eksik olmasın’ dedi. Onun için benim cebimden para eksik olmaz” demiş babama. Babam da, “Nasıl tanımam Bediüzzaman'ı! Oğlumu elimden aldı” diye sitem etmiş. Tabii sonradan değişti. Sahabe mesleğini anladı.

Babam bir gün rüyasında Hazret-i İsa'yı görmüş. Hazreti İsa beni sağ tarafına almış. Millet çığ gibi karşıda... Babama “Mustafa, bunların içine karışma! Bunların hepsini kılıçtan geçir!” demiş. O anda da uyanıvermiş. Artık babam beni hep destekliyor, evden çık-

tım mı “Halil sen evimden çıkma! Sen gittin mi ev boşalmış gibi oluyor” diyordu. Babam tam dost oldu. Namazını falan zaten kılar-
dı. Asil bir insandı babam. Bir yerde kavga olsa hemen orada iki ta-
rafın arasına girer, hakikatli bir ayar yapardı. Birisi peynir istese ke-
çileri kendisi sağlar, mayalar, verirdi; anama bile itimat etmezdi.
Çok dürüst bir insandı. Tarif edemem, çok acayip bir adamdı.

ZÜBEYİR AĞABEY’İN VEFATI⁴⁰

Vefatından üç ay önce bir rüya görmüş, bana anlatmıştı. “Rü-
yamda Üstad’ı gördüm” demişti. “Bir ormanlıkta Üstad Hazretle-
ri’yle geziyorduk. Bir anda kaybettim onu. ‘Üstad’ım! Üstad’ım!’ di-
ye uyandım” diye anlatmıştı. Ondan sonra fazla yaşamadı.

Vefatı anında ben elektrik faturasını yatırmaya gitmiştim. Bizim
Çamlıca’daki evin elektrik parasını... Zübeyir Ağabey orada kalıyor-
du malum. Sonra Süleymaniye 46’ya vardım ki “Zübeyir Ağabey ve-
fat etti” dediler. Çok ağladım. Beraber 9 sene yaşamıştık.

Mezarını Eyüp Sultan’a koymadan evvel bana “Mezarı için ne
demişti?” diye sordular. Ben Zübeyir Ağabey’den “Kardeşim bizim
kabrimiz İstanbul’dadır” diye duymuştum. Böyle söyleyince, Eyüp
Sultan’a koydular. Bak, Ceylan Ağabey İstanbul’da vefat ettiği halde
Emirdağ’a götürdüler.

Zübeyir Ağabey’i kabrine ben koydum. Bu şöyle oldu:

İstanbul’daki Ağabeyler “Zübeyir Ağabey’in cenazesini Üstad’ın
yanında kalan hizmetkârları koysun” demişler. Üstad’ın yanında ka-
lan Ağabeyler de “Zübeyir Ağabey madem İstanbul’da kaldı, İstan-
bul cemaati koysun” dediler. Nasıl oldu ben de bilmiyorum, kendi-
mi mezarın başında buldum. Kardeşi Haydar ayak tarafından tuttu,
ben baş tarafından tuttum. Beraberce kabre indirdik. Kabre ben in-
dim...

Bir Cevşen’i vardı. İçinde Üstad Hazretleri’nin mühürleri vardı.
Vefatından önce Zübeyir Ağabey onu kaybetti. “Cevşen’im,
Cevşen’im...” diye çok aramıştı.

⁴⁰ Halil Ağabey bu kısmı anlatırken dayanamamış ve hüngür hüngür ağlamıştı.

**Halil Yürür, Zübeyir Gündüzalp'in
Cevşen'ini hatıra olarak saklıyor.**

Zübeyir Ağabey vefat etikten sonra, Çamlıca'daki evde temizlik yaparken buldum Cevşen'i. Meğer başucunda bulunan, ağaçtan yapılmış rafa koymuş. Ama kitapların, kâğıtların arasına koyduğu için karışmış.

Onun gülsuyu ile yıkanmış kefeni de oradaydı. Ama sağlığında bana söylemediği için orada eşyalarının içinde kalmış... Bunu da sonradan sora sora öğrendim.

Sonra ben, kardeşi Haydar'ı çağırdım. O da Konya'dan geldi. Ben hâlâ ağlıyordum, o daha sağlamdı. Onu götürdüm Çamlıca'ya. "Bak kardeşim, ne varsa hepsi burada. Zübeyir Ağabey'in neyi varsa bak, al" dedim. Hak hukuk geçmesin diye çağırıştım.

42 YAŞINDA EVLENDİM İNÖNÜ'YE TAŞINDIM

"Anam babam Allah'ındır. Onların rızkını o verir. Ben ihtiyarlayıncaya kadar bu hizmete devam edeceğim. İhtiyarlayınca Mahmutpaşa'da tezgâha bir iki pantolon falan koyup işportacılık yapacağım, ahir ömrümü öyle geçireceğim" diye düşündüm hep. Bu işportacılık fikrini de Zübeyir Ağabey hatırlatmıştı bana. Ama başımdan geçenleri denizler mürekkep olsa sen de yazsan bitiremezsin. Eski Halil şimdi yok oldu, "Allah rahmet eylesin..."

1954 senesinden 1982'nin sonuna kadar İstanbul'da böyle hizmetlere devam ettik. 42 yaşında iken 1982'de evlendim ben. Hanım İnönü'den... Bu ev de onun. Benim hiçbir şeyim yok. 1983 yılının

ocak ayında Çamlıca'dan buraya, İnönü'ye geldim. Bizim bu taife-i nisa tanıyorlarmış beni o zamanlar. Yirmi sene, “Allah’ım beni Halil ile evlendir” diye dua etmiş. Fatihte duruyorlarmış, beni duymuşlar.

Bu işin esasını anlatayım:

Üstad Hazretleri bir gün bana şu kadar ekmek verdi. “Bir kadın getirdi. Bu benim yirmi günlük yiyeceğim kardeşim” dedi. El kadar bir ekmek... “Bunu ben sana veriyorum” dedi. Biz onu Fırıncı Ağabey’le bir ay beraber yedik. O zaman teksir yapıyorduk; ben kâğıt koyuyordum, Fırıncı Ağabey makineyi çeviriyordu. Bir ay iftarda ağzımıza azar azar koyarak yedik. Ben bu işi o sırada çözememiştim. Ama sonra anladım ki “Bir kadın tarafından, bir dünya malı verilecek sana” demekmiş. Şimdi anlıyorum ben bunu.

HAMİD KURALKAN

Hamid Kuralkan, 1925 tarihinde, Van'da dünyaya gelmiştir. Atalarının kökeni Hindistan'ın Lahor şehrine dayanır. Rufai tarikatına mensup Hindistan göçmenidirler. 300 sene önce, bugün Pakistan'ın ikinci büyük şehri olan Lahor'dan Anadolu'ya doğru üç derviş hicret eder. Hindî Baba Van'a, Terzi Baba Erzincan'a, Habib Baba da Erzurum'a yerleşir. Van'ı tercih eden Hindî Baba Hamid Kuralkan'ın büyük büyük dedesidir.

İki asır sonra Birinci Cihan Harbi'nin depremiyle sarsılan dünyada yepyeni arayışlar başlar. Yepyeni dengeler kurulmuştur yeryüzünde. Asırlardan beri gelen tarikat geleneği de hakikat mesleğine inkılâp etmek üzeredir. Fıtrat ve şartlar bunu zorlamaktadır. Van şehrinde büyük Dede Şeyh Hamid, basiretiyle bunu görmüş ve sevk-i İlahî ile ahfadını, görmediği ama hissettiği hakikat mesleği olan Risale-i Nur cereyanına hazırlamıştır. Yıllar sonra tohumlar yeşermiş ve Van'da, kalesi kadar muhkem, Kuralkan Hanedanı çıkmıştır.

Hamid Kuralkan, Van şehri ve ailesi için, Nur hizmetlerinin saff-ı evvelidir. Kendisi Van'ın ileri gelen eşrafındandır. Bediüzzaman Hazretleri'ni 1958'de Isparta'da ziyaret etmiş ve Van'da Nur hizmetinin makes bulmasında büyük gayret ve hizmetleri olmuştur. 21.02.1968'de Van'da vefat etmiş olup, mezarı Van Kabristanı'ndadır.

Hamid Kuralkan ismini, ilk defa, senelerce evvel Mustafa Cahid Türkmenoğlu Ağabey'in (r.h.) hatıralarını alırken duymuştum. Şöyle anlatmıştı Türkmenoğlu Ağabey:

“Sene 1956... Üstad'dan, ‘Risaleleri tabedin’ diye bir emir geldi. Ama öyle bir durum var ki, bizde ne para ne pul var, matbaacılık hakkında da hiç bilgimiz yok. Üstad'dan da ‘Risaleleri basın’ diye böyle bir emir geldi. Bunun üzerine biz rahmetli Atıf'la (Ural) beraber bir mektup hazırladık. Mektup pek uzun değil, iki-üç satırlık bir şey. Mektubu Anadolu'daki kardeşlere göndereceğiz; ama postaneyle gönderecek paramız bile yok. Biz de çaresiz, Ankara'ya muhtelif vesilelerle gelen kardeşlerle gönderiyoruz mektubu.

Mektupta, ‘Biz Büyük Sözler mecmuasını tabedeceğiz. Fiyatı 25 liradır. Orada kaç kişi abone olacaksa parasını gönderin, bilahare kitapları göndereceğiz” diye yazmıştık. Tabii biz talebeyiz, elimizde para olmuyor. Zaten elimize üç kuruş geçse bir kuruşunu hizmete ayırıyoruz, cüzi de olsa katkı olsun istiyoruz; ama yetmiyor. Üstad'ımızın da emri var...

Bu mektuptan sonra muhtelif yerlerden bize para gelmeye başladı. Mesela Kütahya'dan iki kişi abone olup ücretini göndermiş, Afyondan üç kişi, Urfa'dan beş kişi, gibi...

Van'da Hamid Kuralkan diye bir kardeş vardı. O zamanın parasıyla, iyi hatırlıyorum, Ziraat Bankası kanalıyla, benim adıma, 5 yüz lira göndermişti. Bir de rahmetli Nazif Çelebi Ağabey (İnebolu) de 5 yüz lira kadar gönderdi. Bütün gelen paralarla biz ancak basılacak kitapların yarısının kâğıt parasını verebilirdik. Henüz matbaacıya verilecek para yok... Sonra Tahsin (Tola) Ağabey'i alarak Yıldız Matbaası'na gittik ve pazarlık ettik. Fiyatını unuttum ama kâğıdını biz vermek üzere anlaştık.”⁴¹

⁴¹ Bk. *Ağabeyler Anlatıyor-1*, Mustafa Cahid Türkmenoğlu maddesi, s. 217.

Türkmenoğlu Ağabey, böyle anlatmıştı Hamid Kuralkan'ı...

O günden sonra bu Kuralkan ismini hiç unutmadım. Unutmamam ve unutturmamam lazımdı zaten. Çünkü o, malum Anadolu yangınında “Kimse yok mu?” çağrısına, “Ben varım” diyebilmiş nâdirlerdendi, ilklerdendi...

Bu zatı çok merak ediyordum... Bulunduğum şehre Kuralkan ailesinden hizmet ehli bir kardeşimizin gelmesi ve onda gördüğüm kemalat ve meziyet merakımı iyice tahrik etti. İz sürdüm... Çok kimseyle görüştüm. Bütün parmaklar bir kişiye işaret ediyordu. Kendi ailesi de dâhil başvurduğum herkes, Rahmi Erdem'e işaret ediyordu. Neredeyse hepsi, “Yaşayanlar içinde en doğru ve en bol malzeme ondadır. Rahmi Erdem'i bul” dediler. Ben de öyle yaptım...

Bursa'da, evinde ziyaret ettiğim Rahmi Ağabey'den Hamid Kuralkan'ı sordum. O, o günleri tekrar yaşayarak heyecanla anlattı Hamid Kuralkan'ı. Kendisine teşekkür ediyorum. Sohbetimizin sonunda Hamid Kuralkan'a muhabbetim ve hürmetim bir kat daha arttı. Allah şefaatlerine nail eylesin, âmin...

Çalışmalarımda kaynak olarak, Hamid Ağabey'in kardeşi Mehmet Kuralkan'ın yazdığı *Bereketin Formülü ATÖLYEDEN HOLLİNGE KURALKANLAR* kitabından istifade ettim. Mehmet Kuralkan, Kuralkan Holding'in kurucusu ve onursal başkanıdır. Metni yazdıktan sonra, Rahmi Erdem'e ve Hamid Kuralkan'ın İstanbul'daki yakın aile fertlerine tashih ettirdim. Yardımlarını esirgemeyen Hamid Kuralkan'ın oğlu Ömer Kuralkan'a bilhassa teşekkür ederim.

Rahmi Erdem anlatıyor:

HAMİD KURALKAN'IN SAMİMİ DAVETİ

1938 yılında, Konya'nın Bozkır ilçesinde dünyaya gelmişim. 1958 yılında Adana Ziraat Meslek Lisesi'nden mezun oldum. Askerlik hizmetimi tamamladıktan sonra, 26 Temmuz 1960 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesine, Teknik Ziraat Müdürlüğü'ne tayinim çıktı.

Hamid Kuralkan'ın davetiyle ömrünün on senesini Güneydoğu, Doğu Anadolu ve Van hizmetlerine adayan Rahmi Erdem

Tatvan'da hizmetler hızla inkişaf ederken, Risale-i Nur okudum; dinime, imanıma hizmet ettiğim için 1 Ağustos 1961 tarihinde evim arandı. Tevkif edildim ve Bitlis Cezaevi'ne gönderildim.

15 Kasım 1961 tarihinde, mahkemenin hakkımızda tahliye kararı geldi. Dışarı çıktık... Artık resmen sabıkalı olmuştum. Tatvan'daki iman ve ahiret arkadaşlarım kendilerine bir zarar gelir endişesiyle, ilk gün beni evlerine kabul edemediler. Bir otelde kaldım. Memuriyetimi de kaybetmiştim...

Memleketim Konya'ya dönme kararı vermişken, bir de Van'a, Hamid Kuralkan Ağabey'e danışayım dedim. Durumu kendisine anlattım.

Mübareğin öyle güzel bir sesi ve sadası vardı ki... Şefkatle, “Kardeşim Rahmi, gel buraya beraber olalım. Cenab-ı Hak, Ğafur-ı Rahim'dir. Ekmeğimizi bölüşür, ne bulursak beraber yeriz. İstersen sana burada ufak çaplı bir iş de buluruz. Peygamberimiz (a.s.m.) ‘Rızkın onda dokuzu ziraat, ticaret ve sanattadır’ demiş. Bu durumda onda biri memuriyette kalıyor. Sıkma canını, gel buraya...” dedi.

Zübeyir Ağabey'le de istişare ederek gittim Van'a. Bu güzel ses, bu samimi davet, gençliğimin 10 senesinin şarkta, şark Nur hizmetlerinde geçmesine vesile olmuştu...

1961 senesinde, daha henüz Van'da derslane, medrese yok. Bana “Seni camide misafir edelim” dediler. Beş altı ay kadar Üstad'ın da

ikamet ettiği Nurşin Camii'nde kaldım. Hayatımda hiç camide yatmamıştım.

Hamid Ağabey ve cemaat, kaldığım Nurşin Camii'ne akşamları gelirlerdi ve gece saat 12'ye kadar ders okurduk. Tabii Üstad'ın hizmetkârları da vardı o zaman Van'da. Molla Hamid, Molla Münevver, Ali Çavuş, Çaycı Emin Ağabeyler... Bir de Rufai halifesi vardı, Maruf Efendi. Hakkârili Şeyh Selim Efendi'nin halifesi. Bu, komisermiş meğer. Ona Müslümanları takip için vazife vermişler. O da bir gün zikir esnasında dayanamamış ve kendini deşifre etmiş. Sonra da “Şeyhim devam et!” demiş. Coşmuş yani. Bana derdi ki “Rahmi Bey, sen ne kadar okursan oku, biz dinleriz. Ama sonra biz de bir fasıl geçeceğiz haa!” derdi. Biz de onu dinlerdik.

DEDE HAMİD

Kuralkan ailesinin dedeleri Hindistan'ın Lahor şehrinden gelmiş. Üç kişi olarak gelmişler. Rufai tarikatına mensuplar... Dedele-
rinin, Eski Van şehrinin bulunduğu Van Kalesi'nin civarında der-
gâhları varmış. Hamid Kuralkan'ın atalarından birinin adı da
Hamid imiş. Babasının adı ise Ömer'miş. Ben babasını görmedim,
vefat etmiş.

Cihan Harbi patlamış. Dede Hamid demiş ki, “Evlatlarım! Artık
tarikât dönemi bitti, bu kapı kapandı.” Hiç kimseye hilafet falan da
vermemiş. Hamid Dede, yeni bir devrin başlayacağını, artık hizmet
metodunun değişeceğini hiss-i kable'l-vuku ile hissetmiş. Sanki Ri-
sale-i Nur hizmetlerine hazırlamış ahfadını. Basiretli dedenin hayır-
lı evlat ve ahfadı, o çizgiyi başka bir mecrada, tahkik-i iman mana-
sında temsil edip bu zamanın dehşetli fitne ve fesadına karşı koy-
maya biiznillah muvaffak olmuşlar.

RİSALELERİ TANIMASI

Hamid Kuralkan, risaleleri ilk defa, Van'da, PTT'den emekli Ca-
hit Ünsal Ağabey'den almış. Ama daha önce Molla Hamid, Çaycı
Emin, Molla Münevver, Ali Çavuş gibi orda bulunan Üstad'ın yakın
talebelerinden duymuş. Van'da az çok herkesin Bediüzzaman'dan
malumatı vardır. Fakat Hamid Ağabey, Risale-i Nur'u yeni harflerle
basıldıktan sonra okumaya başlamış. Yani 1956'dan sonra...

Hamid Kuralkan, sanat mektebini bitirmiş ve bir müddet Karabük Demir Çelik Fabrikası'nda çalışmış. Sonra hayata radyo tamirciliğiyle devam etmiş. Fakat o havalinin hocaları bunu çok sıkıştırmışlar. Demişler ki “Sen ne biçim Nur talebesisin! Hem Nurculuk dava ediyorsun hem radyo tamir ediyorsun. Acayip şeyler ifade eden bu şarkı ve türkülerini dinlettiriyorsun” demişler. O zaman şimdiki gibi popçular falan da yok.

Bu da kapatmış dükkânı ve doğruca gitmiş Üstad'a gitmiş. 1958 yılı olsa gerek... İçeri girer girmez, Üstad Hazretleri “Kardeşim Hamid! Senin tamir ettiğin radyolarda okunan Kur'an'ın her bir harfinden sana sevap vardır.” Çok enteresandır, Üstad adını bile sormadan söylüyor bunları. Adıyla mesleğiyle beraber hitap ederek keramet gösteriyor Hamid Ağabey'e. Bunları bize kendisi anlatmıştı.

Ben bu hadiseyi rahmetli Prof. Dr. Ayhan Songar'a da anlatmıştım. İnanın dondu kaldı. “Niye diğer mürşitler, bu anlayışa sahip değil? Neden bu Bediüzzaman'da tecelli etmiş?” dedi hayretle. Dedim ki, “Çünkü Bediüzzaman vazifedar bir zattır. Hakiki mürşittir.” O da hemen ajandasını çıkarıp yazdı bunu. Meğer Ayhan Hoca, Klasik Türk Musikisi'ni çok sevmiş. Oradan bir fetva çıkardı herhalde.

Neticede Hamid Ağabey Van'a gelmiş, radyoculuğa devam etmiş. Sonra elektrik aksamı üzerine devam ettirdi ticaretini. Bir ara sanat mektebinde elektrik öğretmenliği de yapmış. Öğretmenlik yaparken cuma namazına gitmek istemiş. Müdür, “Olmaz” deyince “Ben senden izin almaya değil, sana haber vermeye gelmişim. Mademki burada ibadet etme izni yok. Al istifa dilekçemi” demiş ve çıkmış. Hiç taviz vermiyor İslami değerlerden... Çok da kalabalık nüfusu vardı. O zamanın şartlarında idare etmek fevkalade zor tabii.

Hamid Ağabey, Van'a Risale-i Nur getirtir ve isteyenlere temin ederdi. Bir gün bana dedi ki “Rahmi Kardeş, ben zekâtımı ayırdım. Bir kısmıyla risale alıyorum. Hanıma bir kasa aldım, Ona teslim ettim ve dedim ki, ‘Ben iflas bile etsem, bu zekât parasını bana geri vermeyeceksin. İstesem de vermeyeceksin. Bunu sana emanet ediyorum.’” İşte Hamid Ağabey bu parayla kitap getirtiyor, ben de bu kitapları o havalide dağıtıyordum. Masrafımı düştükten sonra para-

yı tekrar ona veriyordum. O da yeniden kitap getirtiyordu. Ayrıca müşterilerine de hep Risale-i Nur'dan anlatırdı. Nurlara oldukça vukufiyeti de vardı.

MÜKEMMEL BİR İNSANDI

Hamid Ağabey bizim için Van'da bir nirengi noktası, bir nokta-i istinat gibiydi.

Onda bir kemal, bir sükûnet vardı... Biz çok heyecanlandığımız, elem ve keder veren hadisat karşısında hüzne ve rahatsızlığa düştüğümüz zaman tebessüm eder: "Telaş etmeyin kardeşler, üzülmeyin. Allah büyüktür..." derdi. Onun o sükûneti, itidali, soğukkanlılığı, tevekkülü, tehevürden uzak hali beni çok etkilemiştir.

Hamid Ağabey, herkese hürmet telkin eden, herkesin saygı duyduğu, hükmî şahsiyeti çok müessir, mükemmel bir insandı. Örnek alınacak bir insandı. Ben onun aleyhinde konuşan bir tek insana rastlamadım.

Van'ın Cumhuriyet Caddesi vardır. Bir gün o caddede beraberce yürüyorduk. Dükkânlarının önünde küçük iskemlelerinde oturan bütün esnaf, yaşlısı-genci, herkes bilaistisna, ayağa kalkıp ellerini kalplerinin üzerine koyarak Hamid Kuralkan'a hürmet ve tazimatta bulunuyorlardı.

Hamid Kuralkan, atölyesinde radyo tamiri yaparken

Beni en çok duygulandıran hatıramı anlatayım sana. Hilm ve şefkatten uzak, asabî reaksiyonlarım sırasında bana şunu söylerdi:

“Aman Rahmi Kardeş! Kardeşleri darıltma... Bilhassa henüz yeni olanların nefsi hemen hisse alır. Sonra Nurlardan mahrum kalırlar. Sana salahiyet veriyorum; kime kızarsan, onun bedeline bana kız, darıl. Ta ki hiddetin geçinceye kadar...”

Bizi hususan cuma günleri evine yemeğe götürürdü. O yemeklerde bir aile sıcaklığı ve saadetini hissediyordum ben. Babam olmadığı ve yetim büyüdüğüm için o yalnızlık beni çok etkilemiştir. Onun o kucaklaması, alakası, ikramı, samimiyeti benim çok hoşuma gidiyordu.

Sekiz yıllık beraberliğim var kendisiyle. Çok fedakâr ve ehl-i himmet bir zattı. Gurur ve kibre müncer olmasın diye bize yaptıklarını söylemezdi.

Hanımı genç yaşta kanserden vefat etti. İstanbul’da hastanede yatarken, biz de onunla ilgilendik. Hanımı, bizim hanıma demiş ki, “Keşke bana bir tek kötü söz söyleseydi de, onun ayrılığından bu kadar müteessir olmasaydım.” Düşünün... Bir insan on yedi sene evli kalıyor; ama bu süre zarfında bir tek incitici söz söylemiyor! Bu kadar ahlak-ı hamideye sahip bir insandı Hamid Ağabey. Çocuklarına karşı da aynı şekilde... Hâlbuki doğu insanının genel aile yapısı böyle değildir. O, farklı bir anlayış sahibiydi.

Hamid Kuralkan ve radyo tamir atölyesi

ÇOK ZEKİ VE NÜKTEDAN BİR İNSANDI

Onun ecdadı olan Gazali Baba vardır. Van'da medfundur. Hamid Ağabey, bana bir gün, “Sen hapse girince, annem Gazali Baba Türbesi'ne gidip, senin için dua ediyordu” demişti. Yetmiş yaşındaki mübarek annesini sadece bir defa, o da kazara gördüm. Onda da hemen kaçtı gitti. Yetmiş yaşında... Ben o zaman herhalde yirmi beş yaşlarındaydım, benim kadar torunu vardı yani. Kız kardeşleri, yeğenleri vardı. Bir defa bile görmedim. Öyle bir aile işte...

Doktor, annesinin tansiyonunu ölçmek istiyor ve “Teyze kolunu aç” diyor. O da “Tövbe tövbe! Ben daha bu kolumu hiç kimseye açmadım” diyor. Böyle takva bir insandı rahmetli annesi.

Merhum validesinin Birinci Cihan Harbi'nde ayrıldığı general bir kardeşi varmış. Uzun seneler görüşememişler. Birbirlerini o sırada kaybetmişler. Çok sonra adreslerini tespit etmişler. İstanbul'da, Taksim'de bir evde oturduğunu öğrenmişler.

Hamid Ağabey anlatıyor:

Hamid Kuralkan kızı ile

“Ben annemi aldım, götürdüm dayımın evine. O sırada dayımın kızı bir genç erkekle geldi eve. Dayımın kızı dedi ki: ‘Baba ben bu gençle dışarıda tanıştım. Bununla evleneceğim, prensiplerimizi konuşacağız’ dedi. Annem halını ucunu kaldırdı, yüzünü örttü utançından. Hayatında hiç böyle bir şey görmemiş ki... Bana ‘Oğlum Hamid! Bu memlekette insanın başına günah yağıyor. Beni hemen bu gece köyüme götür. Ben burada kalamam. Ne olur ne olmaz... Kıyamet kopar, burada kalırım sonra’ dedi. Dedim ki: ‘Anne, bu İstanbullular günahları havada kaparlar, sana isabet etmez, merak etme, korkma...’”

İşte, Hamid Ağabey böyle çok zeki ve nüktedan bir insandı.

KOĞUŞUMUZA SANKİ YILDIRIM DÜŞTÜ

Son yıllarında siroz hastalığı vardı Hamid Ağabey’de. Ben onu Dr. Sadullah Ağabey’e getirdim İstanbul’a. O zaman siroza çok perhiz veriyorlardı. O da perhiz verdi. Buna rağmen beni yemeğe götürdü. “Ağabey senin yanında yemekten utanıyorum” dediğimde. “Allah bize yedirmiyor. Yedirse ben de yedim. Sen afiyetle ye. Rahat ye” derdi.

Bir gün Hamid Ağabey’le, Prof. Dr. Ayhan Songar Hoca’ya beraber ziyarete gitmiştik. Ayhan Hoca Hamid Ağabey’in durumunu görünce, ellerini havaya kaldırdı, “Ey Süleyman, neredesin!” diye bağırırdı. Prof. Dr. Süleyman Yalçın, İstanbul’da, siroz konusunda çok meşhur bir zattı, karaciğer mütehassısı... Hamid Ağabey’in tedavisini o üstlensin istiyordu, samimi arkadaşaydı.

Ayhan Hoca’nın sözü biter bitmez hemen bir telefon geldi. Arayan Süleyman Yalçın... Amerika’dan yeni gelmiş, “Ayhan nasılsın?” diye selam veriyor... Ayhan Hoca hayretler içinde “Allah Allah! Rüya gibi bir tevafuk; ama sırf bu ağabeyin ihlâsı ve samimiyetidir bu” dedi.

Fakat Allah’ın takdiri, Hamid Kuralkan, 1968 senesinde Van’da vefat etti. Vefat ettiğinde biz hapisteydik.

1967 Van Mevlidi’nden dolayı bizi, yedi kişiyi, yedi ay hapiste tuttular. Bir kadın hâkim vardı. Çok inançsız bir kadındı. Gardiyanlara, “Yine ezan okuyorlar mı? Kur’an okuyorlar mı? Hâlâ namaz kı-

hıyorlar mı?” diye sorarmış. “Evet” cevabını alınca, “Öyleyse biraz daha kalsınlar” dermiş.

**Hapishaneden Sorgu Hâkimliği'ne kelepçeli olarak giderken... (1968 Van)
Gültekin Sarıgül ve Rahmi Erdem (Önde); Erol Kuralkan (Arkada, sağda)**

Biz yedi kişiydik. Av. Gültekin Sarıgül, Bahaddin Gürsoy, Mustafa Ateşmen, Selahaddin Akyıl, Müştak isimli bir kardeşimiz, ben ve Hamid Ağabey'in kardeşi Erol Kuralkan. Takvim yaprakları 21 Şubat 1968 tarihini gösterirken hapishanenin, şehrin büyük camisine bağlı hoparlöründen koğuşumuza sanki bir yıldırım düştü. Gözyaşlarımız sel oldu. O kadar çok müteessir olduk ki ben hayatımda bu kadar ağladığımı hiç hatırlamıyorum.

Bundan sonra Vanlılar tabir caizse adliyeye çıkarma yapmışlar. O kadın hâkime demişler ki “Ya bu adamın kardeşi çıkacak, ya da biz bu cenazeyi defnetmeyeceğiz, tercih sizin!” demişler. Zımni bir tehdit de var tabii. Kadın bakmış ki pabuç pahalı, bunlar kararlı. Kardeşi Erol Kuralkan'ı çıkardılar. Bir hafta sonra da bizi...

Hapisten çıkar çıkmaz ilk olarak rahmetli Hamid Kuralkan'ın mezarına uğradık. Gözyaşları içinde dualarımızı yaptık. Kendisiyle

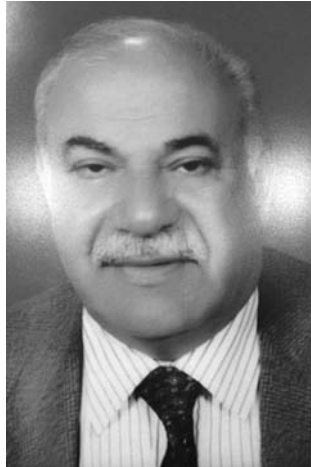
sekiz yıllık hatıralarım vardı. Çok beraberliğim olmuştu. Çok kah-rımızı, nazımızı çekmişti. Allah gani gani rahmet eylesin. Cennetin-de komşu eylesin, âmin, âmin, âmin.

Kuralkanlar sonradan çok zengin oldular. Hamid Ağabey'in kar-deşleri Mehmet Kuralkan, Erol Kuralkan ve yeğenleri de büyüyünce ittifak içinde işleri büyüttüler. İstanbul'a geldikten sonra bilgisayar işleri falan derken, motosiklet üretimi ve ithalatına başladılar. Hol-ding haline geldiler. Bunlar İstanbul'da oldu. Yoksa Van ölçüleriyle büyümek zordu.

Mehmet Kuralkan anlatıyor:

1930 yılında Van'da dünyaya geldim. Hamid ağabeyimden beş yaş küçüğüm. Bize kadar gelen bilgilere göre ailemizin geçmişi La-hor'dan yola çıkan ve Van'ı kendisine mekân edinen Hindî Baba'ya dayanır. Ailemiz Van'da Hindî Babalar olarak anılır.

Hindî Baba, Van'ın maneviyat erlerindendir. Rufai tarikatına bağlıdır. Asıl adı Numan'dır. 1698'de doğmuş, 1766 yılında vefat etmiştir. Sözlü nakillere bakılırsa 18. yüzyılın ortalarında Lahor'dan yola çıkan üç dervişten Hindî Baba Van'a, Terzi Baba Erzincan'a, Habib Baba da Erzurum'a yerleşmiştir. Kulaktan kulağa bize kadar gelen bu menkıbelere bazı ilave ve hurafeler de karışmış olabilir.

Hamid Kuralkan'ın kardeşi Mehmet Kuralkan

Van'a yerleşen Hindî Baba, bu şehirde büyük itibar görür. Kısa sürede bölgede sevilen, sayılan birisi olur. Van Kalesi'nin Horhor denilen mevkiinde bir tekke kurar.

Tespit edebildiğimiz altı kuşak Ailemizin soyağacı şöyledir: Babam Ömer, Mustafa'nın oğlu; Mustafa, Mehmet Sabit'in oğlu; Mehmet Sabit, Sabit'in oğlu; Sabit, Numan yani Hindî Baba'nın oğludur. Şeyh Mustafa benim dedem. Dedem Şeyh Mustafa erken yaşta vefat edince tekkenin şeyhliğini Şeyh Hamid Efendi yürütmüş.

BİZLER RİSALE-İ NUR'UN VERDİĞİ AŞKLA CESARET SAHİBİ OLMUŞTUK

Rahmetli Ağabey'im Hamid Kuralkan, ailede bir şemsiye gibiydi. Biz onun himayesi altındaydık. Ailede en büyük otoriteydi. Bir kere sinde motosikletle Karayolları İdaresi'ne tahsilât için gittiğimde kavşakta bir kaza yapmıştım. Ağabeyim bunun üzerine anahtarı benden aldı. Hiç kimse de ondan anahtarı bana vermesini istemedi. Ben ve küçük kardeşim Erol, ağabeyimizin yanında dizlerimizin üstüde otururduk.

Hamid Kuralkan'ın küçük kardeşi Erol Kuralkan

Bütün Türkiye bizi Risale-i Nur'la tanıdı. Küçük bir muhit olan Van'da daima insanların dikkatini çektik. Tüccar, sanayici olarak tanındık. Dışarıdan kim gelirse gelsin mutlaka bize uğradı. Bizler Risale-i Nur'un verdiği aşkla cesaret sahibi olmuştuk. Bazı kitapları insanlar korkarak okudu. Yaptığımız hayır hasenatların büyüklüğü kitap okumak gibi basit bir suçun yanında çok basit kalıyordu.

1925 doğumlu olan Hamid ağabeyim, Sanat Mektebi mezunudur. Sonra Karabük'te Sanat Okulu öğretmeni oldu. Ağabeyim iyi bir öğretmen ve işinin ehli birisiydi. 1952'de naklini Van'a aldırıldı. O sene Van'da ilk defa biz bir radyo ve elektrik tamir atölyesi açtık. Dükkânda ben duruyordum. Hamid ağabeyim okuldan sonra dükkâna gelir, bize teslim edilen radyoları tamire başlardı. Şehre elektrik o zamanlar akşam saat 6'da verilirdi. Bu şekilde uzun şekilde devam ettik.

Ailemizin Van'da, ilk radyo tamir atölyesini açması bize bir unvan getirdi. Hatta radyo tamirciliğinin adı Van'da "Kuralkancılık" olarak yerleşti. Sonradan bir başkası da radyo tamir işlerine başlayınca, bu da "Kuralkancı" olmuş demişlerdi. 1968 yılında elektrik işleriyle de uğraşmaya başladık. Daha sonra beyaz eşya, elektrik malzemeleri, oto yedek parça işlerine girdik. Oto yedek parça işi hayatımın önemli bir dönemini oluşturur. Ailemizin holdinge uzanan serüveninde önemli kilometre taşlarından biridir.

Van'da Sanayi Sitesi kurulması ve Van'ın en büyük camisinin inşaat işlerinde çalışmalarımız oldu. Hz. Ömer Camii'nin yapımında uzun süreli çalışmalarımız oldu. Bu caminin fikir babası rahmetli ağabeyim Hamid Kuralkan'dır. Ağabeyim derneğin başkanıydı. O vefat edince yerine beni geçirdiler. 1970 senesinde Van Ticaret Odası Başkanı oldum. Van'a epey yatırımlarımız oldu.

RADYO TAMİRCİLİĞİNDEN HOLDİNGE

İstanbul maceramız ise şöyle... Ağabeyim Hamid Kuralkan siroz hastalığına yakalanmıştı. Ve tedavisi için İstanbul'a gelmesi gerekiyordu. Bir ayağımız burada olsun diye bir ev satın aldık İstanbul'da. Bu ev Darüşşafaka Lisesi'nin tam karşısındaydı. Bu sırada Van'da Bediüzzaman Hazretleri için bir mevlid okunmuştu. Sene 1967... Polis tevkifler yaptı. Tevkif edilenler arasında küçük kardeşim Erol

Kuralkan da vardı. Rahmi Erdem, Av. Gültekin Sarıgül, Selahaddin Akyıl vs ile beraber yedi kişi... Erol, hapishanede iken Hamid ağabeyim 21 Şubat 1968 tarihinde Van'da vefat etti. Bütün yük sırtıma yüklenmişti.

İstanbul'a yerleşmemiz 1980 yılında olmuştur. İstanbul'da yedek parça işine girdik. Öyle oldu ki 60 kadar üretici bizim için çalışıyordu. Yurt içine mal gönderdiğimiz gibi 1982 yılında ihracat yapmaya başladık. O zamanlar cam sıkıntısı vardı. Rusya'dan cam ithal ediyor, ülkenin her tarafına gönderiyorduk. Cam işini bıraktıktan sonra Tefken aracılığı ile Doğu Almanya MZ Motosiklet'ten bayilik teklifi geldi. Bayilik, ithalat, yedek parçaların imalatı, servisçilik işleri... Ama işler tam istediğimiz gibi gitmiyordu. Büyük zorluklar ve engeller yaşayarak nihayet Doğu Almaya MZ Motosiklet Fabrikası'nı satın aldık. Fabrikayı Türkiye'ye taşıyarak 22 bin 500 metre karelik bir alana kurup üretime başladık. Bu hadise o zaman Türk basınında büyük yankı buldu. "Dünyanın ilk motosikleti Nazilerin resmi aracı Efsane MZ Türkiye'de üretilecek" diye haberler yapıldı. "MZ" ismini daha sonra "Kanuni" olarak değiştirdik. Yüzde yüz yerli malı kullanıyoruz. Kendi sahamızda bir numarayız...

Bir oğlum Amerika'da Arizona'da mastır yapıyordu. 1989 yılında dönerken Austin Bilgisayarları'nın Türkiye mümesilliğini aldı, geldi. Hem kendi ihtiyaçlarımızı karşılamaya hem de piyasaya vermeye başladık. Bilgisayar parçalarının Uzakdoğu'dan daha ucuza ithal edilebileceğini öğrenince biz de oraya yöneldik. "KRN" markası ile piyasaya mal vermeyi sürdürüyoruz. Şu anda fabrikasyon anlamında bilgisayar üretimi yapan birkaç firmadan birisiyiz. Ayrıca dünyanın en büyük bilgisayar firması DELL ile de distribütörlük anlaşmamız var. Biz onunla da notebook (el bilgisayarı) ve son model bilgisayar pazarına girmiş olduk.

Bu vasiyetname onu tanımamıza yeterdi:

Rahmetli Hamid Kuralkan, vefatından beş yıl önce, 1963 senesinde hacca gider. Hac yolculuğuna çıkmadan evvel, bütün aile efradına hitaben bir vasiyetname yazıp bırakır. Bir çırpıda okununca görülecek ki Hamid Ağabey'in mümtaz şahsiyeti, kendi kaleme aldığı bu vasiyetnameye aksetmiş.

21 Şubat 1968 tarihinde vefat eden Hamid Kuralkan defn edilirken... Defni sırasında 3 bin kişi hazır bulunmuştur.

HAMİD KURALKAN'IN VASIYETNAMESİ

1. İttifaka devam ediniz. Tek elin sesi çıkmaz. Muvaffakiyetin sırrı ittifaktır.
2. Risale-i Nur hizmetini ihmal etmeden yolunuza devam ediniz. Dünyada bereket, ahirette selamet bulursunuz.
3. Beş vakit namazınızı katiyen geçirmeyin ve ihmal etmeyin. Namaz, dünyadaki çalışmaların, ahiret meyvesi olmasına vesile olur.
4. İslam'ın şarhlarını tam tatbik ediniz. Mali ibadet olan zekâtı kılı kılına hesap edip bilhassa ehline veriniz. Hayır, hasenat ve sadakayı ihmal etmeyiniz. Meyvesini ahirette yersiniz.
5. Ticaret âleminde fazla açılıp kesrette boğulmayınız. Vahdete yönelin. Saadet ve selamet ve rahat bulursunuz. Zira bu dünyanın

hadsiz arzu ve emelleri bitmez, tükenmez. Aynı zamanda “Bir üzüm yedirse, yüz tokat vurur” sırrınca harekete çalışınız.

6. Borçlarınıza sadakat gösteriniz. Alacaklı olduğunuz kimse-leri taciz etmeyiniz.

7. Daima tatlı dilli, iyi bir insan olmaya çalışınız.

8. Giderken beraberimde 5 bin lira götürüyorum. İçinde bulunan hakkınızı helal ediniz.

9. Çoluk çocuğum sizlere emanet olsun.

10. İslam’a olan hizmet için hiçbir fedakârlıktan çekinmeyin.

11. Eğer bu hac seferinde emr-i Hak vaki olursa, bu vasiyetle-rimi ve nasihatlerimi unutmadan –ihmal etmeden– bana dua ede-rek tatbik ediniz. Cenab-ı Hak’tan dilerim ki dünyada ve ahirette saadet ve selamet bulursunuz.

Baki Huda’ya emanet olunuz.

09.04.1963, VAN

Hamid Kuralkan

Ebedler âlemine giden Kuralkan’ın vasiyetini, dünyada kalan Kuralkanların bütün kurallarıyla tatbik ettikleri, dünya ve ukbayı bir çizgide buluşturup muvaffakiyetle yürüdükleri gördüğümüz ve bildiğimiz bir hakikattir. Kuralkan Holding’in rahmetli Hamid Kuralkan hatırasına İstanbul Süleymaniye’de yaptırdıkları “Hamidiye Nur Dershanesi” ve sayısız hizmetler, bu vasiyeti tuttuklarının bir göstergesidir.

HASAN EMİNÇ

1930 yılında Afyon'un Anıtkaya kasabasında doğan Hasan Emin, şu anda İzmir Bornova'da ikamet etmektedir. Bir kız kaçırma olayından dolayı Afyon Hapishanesine girmiş ve orada Bediüzzaman Said Nursî ve talebeleriyle aynı çatı altında bulunmuştur. Bugün Bediüzzaman ve talebelerini hasret, minnet ve şükranla hatırlıyor. Hatıraları kaydeden Salih Sütüoğlu'na teşekkür ederim.

Hasan Emin anlatıyor:

1948 senesinde, bir kız kaçırma işine yardımcı olduğumdan dolayı Afyon Cezaevi'ne girmiş oldum. Meğer o sırada Afyon Hapishanesi'nde Bediüzzaman Hazretleri ve talebeleri de varmış. Bana onlarla beraber olmak nasip oldu. Biz hapishanede bu muhterem Zat ve onun talebeleri ile birlikte olmaktan çok memnun olmuştuk. Ben Nur talebeleri ile beraber kalıyordum. Bediüzzaman Hazretleri ise revir kısmında yalnız olarak kalıyordu. Hapishanede Nur talebele-

rinden çok şeyler öğrenmiştik biz. Onlar, benim gibi diğer mahkûmlara Kur'an öğretirler veya dinî bilgiler aktarırlardı. Böylece dinî bilgilerimiz epey artmıştı. Tabii o zaman baskı vardı, bu dersler gizli yapılırdı.

Bediüzzaman Hazretleri de biz mahkûmlarla görüştüğünde hep sabır tavsiye eder, "Her şey Allah'tandır. Sabredin ve şükredin" der, bize manevi kuvvet verirdi. O sırada hapishanede, Bediüzzaman Hazretleri'nin bazen revirden çıkıp gezindiği, hatta Afyon camilerinde namaz kılıp geldiği söylentileri çıkmıştı. Gardiyanlar da buna pek şaşardı.

Evet, Bediüzzaman'dan Allah razı olsun. Cenab-ı Allah ahirette Peygamberimizin (a.s.m.) bayrağı altında Bediüzzaman Said Nursî ve talebeleri ile birlikte bulundursun bizleri inşaallah.

Bir hadiseyi anlatmadan geçemeyeceğim:

Biz hapishanedeiken, yine Afyon'un Kılıçsalan köyünden Ahmet isimli bir mahkûm da oradaymış. Beş kişiyi öldürmüş. Öldürdüğü bu beş kişi, o civarda eşkıyalık yapan ve herkese eziyet eden kimse-lermiş. O zamanlar, Ahmet'e de eziyet etmek istemişler ve ailesi hakkında tehditte bulunmuşlar. O da silahını kuşanıp o beş eşkıyayı köy odasında öldürmüş. Bu haber duyulunca köylüler ve jandarma "Kardeşim, sen büyük bir iş yaptın, bizi bu belâdan kurtardın" demişler.

Tabii mahkemesi devam ediyormuş. Bediüzzaman ve talebeleri Afyon hapsine girince, "Bu zat benim akıbetimi belki bilebilir" diye Üstad Hazretleri'ne "Beni idam ederler mi?" diye sormuş. Bediüzzaman da "Yakında bu milletin başına hayırlı bir devlet adamı geçecek, ezan ve Kur'an serbest olacak. O zaman sizler de inşaallah kurtulacaksınız" demiş. Mahkeme 25 sene ceza vermiş Ahmet'e. İki sene sonra da Demokrat Parti iktidara gelince, af çıkarılmış ve Ahmet de bu aftan yararlanarak hapisten kurtulmuş.

O zamanlar şimdiki gibi değildi, çok fakirlik vardı. Bitten, pireden geçilmezdi. Ayağımızda doğru dürüst ayakkabı olmaz, elbisele-rimizde yamalar olurdu. Ancak 1950'den sonra durum çok değişti. Millet hem ezana kavuştu hem de fukaralıktan kurtuldu.

HÜSEYİN FİLİZ

Hüseyin Filiz Ağabey, 1938 senesinde, Afyon'un Dinar ilçesinde dünyaya gelmiştir. On yaşındayken ailesiyle birlikte Nazilli'ye taşınır ve bu burada yaşarlar.

1957 senesinde, Nazilli'de Risale-i Nur'u tanır. İlk başlarda pek bir şey anlayamaz. Fakat sebat ve sadakatının meyvesini kısa bir zaman sonra alır ve Nurları okudukça, dinledikçe iç âlemi değişir, feyizlere gark olur. Askere gitmeden bir gün önce Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni Isparta'da ziyaret etme fırsatı bulur ve elini öpüp duasını alır.

1963 senesinde, Nazilli Dershane'si'nde 45 gün Zübeyir Ağabey'le beraber kalırlar. Zübeyir Ağabey'i yakından tanır ve onunla birçok hatıraları olur. Orada *Hizmet Rehberi*'nin ilk defa hazırlanışına şahit olur.

Dünya çapında okul ve eğitim hizmetlerine öncülük eden, rahmetli Hacı Kemal Erimez Ağabey'in, Risale-i Nur'u tanımasına tek

bir kelim ile vesile olur. Ve onu Fethullah Gülen Hocaefendi'nin yanına gitmesi için teşvik eder. Öyle de olur.⁴²

Hüseyin Ağabey, saatlerce, keyifle dinlenebilecek kadar sempatik ve hitabeti canlı bir ağabeyimiz... Sözlü olarak anlattığı hatıralarını yazıya çevirip düzenlendikten sonra, metnin son şeklini kendisine tashih ettirdik.

Hüseyin Filiz anlatıyor:

RİSALE-İ NUR'U ÇOK GARİP BİR ŞEKİLDE TANIDIM

Sene 1957... Nazilli'de bir dükkânda berber kalfası olarak çalışıyorum. Bir gün Nazilli'nin Uzunçarşı Caddesi'nde yürüyordum. Sıra sıra dükkânların önünden geçerken birisi birden omuzlarımdan tuttu, bir dükkânın içine çekti beni. O zamanlarda camekân yoktu dükkânlarda. Şaşırmıştım...

Baktım ki Sarraf (kuyumcu) Mehmet Bükür... “Bu dergileri okudun mu sen hiç?” dedi bana. O zamanlar *Sebülü'r-Reşad*, *Serdengeçti* gibi İslamî dergiler çıkıyordu. “Okumadım” dedim. “Al bunları oku, gel” deyip dergileri elime tutuşturdu. Ben de götürdüm çalıştığım berber dükkânına. Okumasına okudum ama hiçbir şey anlayamadım. Sonra dergileri götürüp tekrar Mehmet Bükür'e iade ettim. “Ne anladın?” dedi. “Ağabey ben hiçbir şey anlayamadım” dedim. O zaman dükkânını kapattı, aldı beni evine götürdü. Öğlen okumaya başladı, akşama kadar devam etti. Ama hiç durmadan... Onun, hizmet için dükkânını kilitleyip birini evine götürmesi çok büyük bir fedakârlıktı.

O, çok büyük ve çok değerli bir insandır. Nazili'nin en eski Risale-i Nur talebelerinden birisidir. Tabii o anda ben, bu karşılıksız, sırf Allah rızası için yapılan hizmetleri bilemiyordum. Ancak çok sonraları takdir etmeye başlamıştım. “Bu adam benimle niye ilgileniyor?” diye düşünüyordum hep. Sonra bana, “Bak beni takip edeceksin. Her gün bana gelip gideceksin” dedi. “Olur, tamam ağabey” dedim. Biraz sinirli bir görüntüsü de vardı yani...

⁴² Bahsi geçen bu hatıralar, bu kitapta, “Mehmet Bükür” maddesindedir. Ayrıntılar için oraya bakılabilir. Bk. s. 248.

Hacı Kemal Erimez gibi pekçok kimseye Nurları tanıtan Mehmet Büker

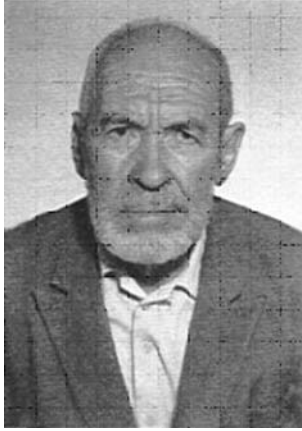
Ben böyle onun yanına gidip geldikçe, Terzi Mehmet'le tanıştım (Karakolda dövülerek öldürülen Şehit Mehmet Oğuz). Daha sonra Yazırlı Mustafa Efendi (Mustafa Öztürk), Bedri Doğru, Teyy Tahir, Mehmet Oğuz Ağabeylerle hep beraber olmaya başladık. Yavaş yavaş o zamanki Nazilli Risale-i Nur cemaatini tanımış oldum. Artık bazı dersleri de anlamaya başlamıştım.

Ahmet Feyzi ve Muzaffer Arslan Ağabeyler geliyordu. Onlar geldi mi, hepimiz birden toplanıyorduk. Bu şekilde Nazilli'de büyük hizmetler oluyordu. Bu arada Risalelere iyice alıştım, okumaya başladım... Derslere de tam olarak gitmeye devam ettim. İmanım artmaya, manen feyiz ve huzurla dolmaya başladım.

Sarraf Mehmet Büker, gelecekte çok büyük hizmetlerin hamili ve hadimi olacak olan Hacı Kemal Erimez, Hüseyin Çağdır ve Musa Yukarı gibi zatların Risale-i Nur dairesine girmelerine de vesile olmuştur. Hep aynı usulle... İşini gücünü bırakıp evinde yaptığı hoş sohbetlerle...

AHMET FEYZİ KUL

Sene 1957... Ben o zaman bir berber dükkânında kalfa olarak çalışıyordum ve daha yeni yeni toplantılara alışıyordum. Bir gün "Ahmet Feyzi Ağabey gelecek" dediler. "Şöyle hatip, böyle ilmi var..." diye anlatıyorlardı onu. Ben de iyice heves ediyor, merakla kendisini görmek istiyordum.

Ahmet Feyzi Kul

O tarihlerde cemaat Nazilli'nin merkezindeki Koca Camii'nde namazını kılar, sonra ikişer ikişer, belli bir aralıkla derse giderdi. Tedbir için tabii... O gün ders, Yıldıztepe Mahallesi'ndeydi.

Baktım birisi caminin avlusunda yalnız kalmış. Ama kim olduğunu bilmiyorum... Yanına yaklaştım ve neden burada beklediğini sordum. Derse gitmek istediğini söyledi; fakat ders yapılacak evi bilmiyormuş. Ona “Beraber gidelim Amca. Herkes ikişer kişi gitti. Biz de iki kişi olduk, beraber gidelim” dedim. “Tamam, inşaallah” dedi. Yolda giderken, “Ahmet Feyzi Ağabey gelecekmış Amca” dedim. “Ben onu çok görmek istiyordum. Heves ettim, onu tanımak istiyordum” dedim. Amca, kendine has üslubu ve mahallî tabirle, “Ahmet Feyzi biz âcize deyorlar” demesin mi! Artık sevincime diyecek yok... Böylelikle Ahmet Feyzi Ağabey’le beraber derse gitmiş olduk.

“Kardeşlerim! Bir yangın var. Memlekette tavanımız tutuşmuş yanıyor. Biraz sonra enkazı başımıza düşecek...” diye bir takdimle derse başladı. O muhteşem sesi ve hitabesiyle ağır ağır konuşuyordu. Sonra, “Ne yapmak lazım?” diye sordu. Cemaatten birisi, “Biz itfaiye vazifeli olmalıyız efendim?” dedi. Bu hoşuna gitti. “Evet, itfaiye askeri olmamız lazım” dedi. İşte, Ahmet Feyzi Ağabey’le tanışmamız bu şekilde olmuştu.

Ahmet Feyzi Ağabey çolakıdır. Filistin Cephesi'nde İngilizlerle harp ederken şarapnel isabet etmiş ve eli kesilmiş. Hatta iki sene orada İngilizlere esir kalmış.

Ben traş ederdim rahmetliyi. Bir defasında sağ kaşının üstünde bir çukur fark ettim. "Ağabey bu nedir?" diye sordum. "Bu bir şarapnel izidir" dedi. O sırada baygın düştüğünü, sonra tedavi edildiğini anlattı.

ÜSTAD'I ZİYARETİMİZ

Risale-i Nur'la yeni tanıştığım günlerde illa ki Bediüzzaman'ı görmek istiyordum. Askere gitmeme bir sene vardı. Ben de askere gitmeden Üstad'a gitmek ve onu görmek istiyordum.

Bir gün Isparta'ya gittim. Otobüs garajından Bediüzzaman'ın evine kadar uzunca bir yol vardı. Yolda giderken, karşıdan uzun boylu, çatık kaşlı bir zatın geldiğini fark ettim. Simasından onun bir Nur talebesi olduğunu tahmin etmiştim. Meğer Tâhirî Mutlu Ağabey'miş. Sakalı yoktu o günlerde. Başında siyah bir bere vardı. Ben hemen elini öpmek istedim. O elini çekti, öptürmedi. "Hayrola? Hangi bağın, bahçenin gülüyüz?" dedi. "Nur bahçesinin gülüyüz efendim" dedim. "Pekâlâ, Nur ne demek?" dedi. "Kur'an demektir" dedim. "İmtihani kazandın... Gel benimle" dedi. Beraber yürümeye başladık. Yolda "Sen nerede tanıdın Risale-i Nur'u?" diye sordu. "Nazilli'de tanıdım efendim" dedim ve Bediüzzaman'ı görmek için geldiğimi söyledim. "Bugün Bediüzzaman'ı göremezsin. Onun bugün evrad, ezkarı çok... Seni almazlar" dedi. Bu söz üzerine geri döndüm.

Bir sene sonra askerliğim geldi. Askere sevk için Dinar'a gittim. Oradan, "Askere gitmeden önce Üstad'ı ziyaret edeyim" diye Isparta'ya geçtim. Bir cuma günüydü. Önce cuma namazını kılmak için Ulu Camii'ne gittim. Baktım ki Ceylan, Bayram, Sungur Ağabeyler de camideler. Onlar çıkınca ben de arkalarına takıldım. Ama henüz hiç birisiyle tanışmıyoruz. Onlar Bediüzzaman'ın evine girdiler, ben kaldım dışarıda. Birazdan üç kişi daha belirdi. Onlar kasketli, şapkalı falandı. Oranın köylüleriymiş. "Siz niye geldiniz?" dedim. "Bediüzzaman'ı göreceğiz" dediler. "Ben de göreceğim" dedim ve beraberce kapıyı çaldık. Kapı hemen açıldı. Ceylan Ağabey, "Buyu-

run, ne istiyorsunuz?” dedi. “Ağabey, biz Bediüzzaman’ı görmeye geldik” dedik. “Bakalım kabul edecek mi?” dedi. “Ne olur söyleyiverin de dünya gözüyle bir görelim” dedik. Gitti, söyledi. Üstad Hazretleri bahçede kabul edeceğini söylemiş.

Böylece Bediüzzaman’a ziyaretimiz, şimdi arabanın bulunduğu yerde oldu. O zaman orası bahçeye dâhildi. O kapı o zaman böyle değildi, eskiydi. Ev de öyle... Merdiven ahşaptı, sonraları betondan yapmışlar.

Birazdan Üstad Bediüzzaman indi, yanımıza geldi. Mübarek elini öptük. Kapının arkasında bir yazı asılıydı.

“Bana iki sebeple misafir gelir; biri dünya için, biri de ahiret için. Biz dünya kapımızı kapattık. Ahiret kapısı açıktır. Hizmet için gelenlere açıktır...”

Bu şekilde bir yazıydı... Bu yazıyı Ceylan Ağabey bize yüksek sesle okudu. Üstad’ın sesi çok kısıktı, çok az işitiliyordu. Onun anlattıklarını Ceylan Ağabey bize anlatıyordu.

O köylüler Üstad’a çok rahat bir şekilde sorular soruyorlardı. Üstad da cevaplarını veriyordu. Hatırımda kalan sorulardan birisi, “Niye evlenmedin?”di. Üstad, “Ben evlenseydim üç beş çocuğum olurdu. Cenab-ı Hak bana sizin gibi milyonlarca evlatları verdi” dedi. Birisi de “Niye hediye kabul etmiyorsun?” diye sordu. “Almış olduğum hediyenin karşılığını veremediğim için hediye kabul edemiyorum” dedi. “Niye sakal bırakmadın?” gibi başka şeyler de sordular. Sonra Üstad aynı merdivenden tekrar eve çıktı.

Bir gün bunların bana sorulacağını nereden bilebilirdim. Konuşanların tamamı aklımda kalmadı.

Sonra ben oradan askerlik için Edremit’e gittim. Askere giderken, Allah razı olsun, Bedri Doğru Ağabey bana bir kucak dolusu kitap hediye etti. Askerde okumam için vermişti.

ZÜBEYİR AĞABEY NAZİLLİ’DE

1960 yılında askerden geldim. O sırada Nazilli dershanesinde nöbetçi olarak kalıyordum. Birkaç yıl sonra Zübeyir Ağabey Nazilli’ye geldi; 1963 senesinde olacak. Ahmet Feyzi Ağabey’in kardeşi Mehmet Emin Kul Ağabey’le beraber geldi. Tabii ben baştan Zübe-

yir Ağabey'in kim olduğunu bilmiyordum. “Üstad'ın yanında on sene hizmet etmiş” diye bana takdim ettiler. Mehmet Emin Ağabey, “Zübeyir Ağabey biraz burada kalacak” dedi.

Zübeyir Ağabey, Nazilli'de 45 gün kaldı. Bu vesileyle dershanede beraber kaldık. Oraya niçin geldiğini bilmiyorum.

Zübeyir Ağabey, *Hizmet Rehberi*'ni beraber kaldığımız dershanede hazırladı. *Hizmet Rehberi* ilk defa Nazilli'de hazırlandı. Malum, bu kitap *Risale-i Nur Külliyatı*ndan derlemedir. Bir gün kitapları bana göstererek, “Bunu Külliyattan derleme yaparak hazırlıyoruz Hüseyin Kardeş” demişti. Dershanede yeni harflerle el yazısıyla yapraklar halinde yazıyordu. Her gün birkaç yaprak hazırlıyordu. En sonunda masaya koydu, tek tek sayfaları istif etti. Sonra onları İstanbul'a götürdü ve orada tabedildi.

Hüseyin Filiz (arkada, sağdan ikinci), Nazilli'de sevenleriyle beraber

ZÜBEYİR AĞABEY FARKLIYDI

O, çok mükemmel bir insandı. İnsanlara nasıl hitap edileceğini çok iyi bilir, kimseyi incitmezdi. Mesela ben biraz geç kaldığımda

“Hüseyin kardeş merak ettim seni, nerde kaldın?” şeklinde nezih ifadeler kullanırdı.

Namazda kendisi öne geçmezdi. Sabah namaz vakti oldu mu beni kaldırırdı, “Hüseyin kardeş kalk, ezan oku” der, ezanı bana okuturdu. Sünnetleri kıldıktan sonra cübbeyi bana tutar, başıma sarığı koyardı. Ben de, “Ağabey sen Zübeyir Ağabey’sin. Bediüzzaman’ın yanında bulunmuşsun...” derdim. Tekrar şefkatle “Sen geç” derdi. “Ağabey ayıp olur” dediğimde “Olmaz, sen geç” derdi. “Ben uzun surelerden okumasını bilmiyorum” dedikçe. “Sen Kevser, İhlas’ı okuyor musun?” “Onları okurum” derdim. Sonunda beni geçirirdi.

Zübeyir Ağabey’in mütevazı bir sofrası vardı. Büyük tenceresinde bir miktar lapa pilav yapardı. Bir de ufak bir dığanı (tava) vardı. O dığanın içine azıcık pilav katar, içine biraz domates, biraz da tereyağından koyar, öyle ısıtırdı. Yediği bundan ibaretti. Çok şeyler yiyip de midesini pek fazla yormazdı. Bir hafta boyunca bu pilav lapasını yedi.

Zübeyir Ağabey bir gün kayboldu. Dershanede epey bekledim ama gelmedi. Aklıma karakol geldi. Hemen Yukarı Nazilli’deki karakola koştum. Kapıda duran bekçiye, “Buraya kimseyi getirdiniz mi?” diye sordum. “Yok, kimseyi getirmedi” dedi. Ben biraz rahatladım ve tekrar dershaneye döndüm.

Zübeyir Ağabey biraz sonra çıktı geldi. “Ağabey sizi merak ettim, karakola bile gittim. Nerelerdeydiniz?” dedim. Tebessüm etti ve “Karakoldaydım” dedi. “Ne oldu?” diye sordum. “Uzunçarşı’da yürüyordum. Polis beni karakola götürdü. “Yabancı olduğun belli... Sen kimsin? Burada ne işin var? Böyle sorular sordular” dedi. Sonra sesini kalınlaştırıp yükselterek, ciddi ve hâkim bir ifadeyle “Ben her türlü eski elbiseler alır satarım, dedim. Sonra bıraktılar beni” dedi.

PAMUKÖREN KÖYÜ

Bir gün Pamukören köyünden Zübeyir Ağabey’i davet ettiler. Köylüler bana, “Ağabey, gelsin de bize bir şeyler anlatıversin” dediler. Ben de Zübeyir Ağabey’e söyledim. Bana “Tamam Hüseyin Kardeş, beraber gidelim” dedi.

Zübeyir Ağabey’le dolmuşa bindik. Ama dolmuş müşteri beklemediği için hemen hareket etmedi. Zübeyir Ağabey, “Hüseyin Kardeş”

dedi. “Buyur Ağabey” dedim. “Şu elli kuruşu al da biraz bisküvi al gel; beraber yiyelim” dedi. Gittim aldım. “Al” dedi bana verdi. Kendisi de benden alıp yemeye başladı. Sonra, “Oraya vardık mı akşam yemeği koyarlar. Sakın sofraya yanaşmayalım. ‘Biz yedik geldik’ deriz. Yalan mı? Bak, yiyoruz işte. Türk insanı misafirperverdir hemen sofraya kurarlar; ama biz oturmayalım kardeşim” dedi. Ben de “Olur” dedim. Nitekim dediği gibi de oldu, sofraya hazırladılar; ama biz oturmadık. Akşam ezanı okundu. Biz ikimiz cemaat olduk, namaz kıldık. Sonra Eksper Ali İhsan Bey’in evinde köylüler toplanmaya başladılar. Dersi Zübeyir Ağabey okudu. Dersten sonra bir müddet hizmetleri anlatarak sohbet etti. O köylüler Çerkez’dir. Zübeyir Ağabey de Çerkez’dir. Konuşmaları uyuşuyordu, iyi anlaşıyorlardı.

Aynı köyden Ahmet Feyzi Ağabey’i de çağırılmışlardı. Onunla da gittik. O zaman da çok güzel bir ders oldu. Bir defasında da Salih Özcan Ağabey Nazilli’ye gelmişti. Ben onu da Pamukören köyüne götürdüm. Salih Özcan Ağabey, Mısır’daki hadiseleri ve ziyaret ettiği Kudüs Müftüsü Hüseyin Efendiyi anlattı.

YAZIRLI MUSTAFA ÖZTÜRK

Hacı Mustafa Öztürk (Ertuğrul Öztürk’ün dedesi) Nazilli’nin en eski Nur talebesidir. İlk tanıdığım Nur talebelerinden birisidir. Nazilli denince onu anmadan geçmek uygun olmaz.

Mustafa Efendi’ye bizim bölgede hizmetteki ihlas ve samimiyeti, ciddi gayreti, pratik zekâsı ve hazır cevaplılığı dolayısıyla “Kara Efe” diye hitap edilirdi. Doğduğu köye izafeten, “Yazırlı Mustafa Efendi” diye de anılırdı. O ise bizlere, mahalli tabirle “arkıdeş” (arkadaş) diye hitap ederdi.

O, çok fedakâr bir insandı. Nazilli’de çok büyük hizmetleri olmuştu. Ücretsiz olarak çuvallarla Risale-i Nur dağıttırdı. En müşkül meseleleri kolaylıkla hallediverirdi. Cemaatin tesanüdünü sağlamak için çok fedakârlıklar gösterirdi. Nazilli’ye bir misafir gelse hemen sahip çıkardı. “Misafiri getir” diye beni tembihlerdi; ben de götürürdüm. Muzaffer Arslan, Bayram, Sungur, Ahmet Feyzi gibi Ağabeyler geldiler mi, onlarla Mustafa Efendi ilgilenirdi.

İhlas kahramanı Yazırlı Mustafa Öztürk

1960 ihtilal senelerinde çok sıkıntılı günler yaşıyorduk. O kadar ki yakınlarımız bile “Nurcu” diye bize selam vermiyor veya veremiyordu. Tecrit ve baskı içinde yapayalnızdık. O günlerden bir gün Hacı Amca’ya sordum “Biz böyle hep güdük bir cemaat olarak mı kalacağız?” Cevaben “Arkıdeş! Olduğun yerde sabit dur! Nöbeti bırakma! Cenab-ı Hak herkesi imtihan ediyor. Bu hizmet büyüyecek, bu kitapları bütün dünya okuyacaktır. Bizim vazifemiz sebat ve sadakattır. Allah’ın işine karışma!” demişti. Hakikaten o gün dediklerini bugün bütün dünyada görüyoruz. Elhamdülillah.

Bayram Yüksel Ağabey, 1960 ihtilalinden sonra, diğer ağabeyler gibi arıyor, takip ediliyordu. Bu sebeple Zübeyir Ağabey, Bayram Ağabey’i Nazilli’ye, Mustafa Efendi’nin yanına göndermiş. Bayram Ağabey o karışık ve sıkıntılı günlerde bir müddet onun yanında kalmıştı.

Üstad’ımızın Isparta’daki evinin kirasını Yazırlı Mustafa Efendi verirmiş. Bunu biz sonradan duyduk. Üstad Ankara’da bir müddet kaldığı zaman Bahçelievler’de tutulan evin kirasını da Yazırlı Mustafa Efendi vermiş.⁴³ Kira işini Zübeyir ve Bekir Ağabeylerden duyduk.

Allah kendilerine rahmet etsin. Bizleri de onların şefaatlerine nail eylesin, âmin.⁴⁴

⁴³ Kayıt anında Nazilli’nin en eski temel taşlarından Bedri Doğru Ağabey de yanımda bulunuyordu. O da bu anlatılanları tasdik etti ve şunları söyledi:

“Evet, doğrudur. Ama Mustafa Efendi kira meselesini bize söylemezdi. Biz de o vefat ettikten sonra öğrendik.”

⁴⁴ Risale-i Nur’un fedakâr hadimi Mustafa Öztürk hakkında geniş bilgi için *Ağabeyler Anlatıyor-2*’ye bakılabilir. Bk. s. 348.

(Ön sıradakiler, soldan) Ahmet Feyzi Kul, Hacı Kemal Erimez,
Salih Özcan (1964)

HASAN ATIF EGEMEN YAZI HOCAMDIR

Eski yazıyı öğrenmek için, Aydın-Sultanhisar'da altı ay kaldım. Sarraf Mehmet Bükür'in damadı Fehmi ile gitmiştik. O rahmetli oldu. Sultanhisar'da yanında berberlik yaptığım ustanın evinde kaldım o zaman. Tabii maksat berberlik yapmak değildi, kalacak yerimin olması için böyle yapmıştım.

Orada hocam Hasan Atif Egemen'den eski yazıyı öğrendim. Atif Hoca aslen Sinopludur ve Bediüzzaman Hazretleri'nin çok yakın talebesidir. Risalelerde ismi çok geçer. Zayıf, uzun boylu, az konuşan bir adamdı. Çok ihlaslı birisiydi. Çok Kur'an okur, her gün Cevşen'i bitirirdi. Evradı, ezkarı çoktu. Çok dua ederdi. Keramet sahibiydi. Hiç boş durmaz, bizimle bile sadece yazı konusunda konuşurdu. Yazarak çok hizmet etti. Hasan Atif Ağabey pek konuşmadığından biz de yanında pek konuşup Üstad'ı soramazdık. Soramadık... Sorarsan cevap verirdi aslında. Ancak benim sorularım daha çok yazı üzerindedir.

Ahir ömründe İzmir'de yaşadı. Hatay semtinde Filiz Sokak'ta kalıyordu. Orada vefat etti. Onu İzmir'e aldırان Fethullah Gülen Hocaefendi'dir. Orada gözünün önünde olmasını istedi. Ölünceye kadar da nezaret ettiler hocamı. Ben vefatından bir ay kadar önce ziyaret etmişim.

Mezarı İzmir'in Çamlık köyünde, Ahmet Feyzi Ağabey'le yan yanadır. Atıf Ağabey evliydi. Ayşe Anne vardı, hanımı. Atıf Ağabey vefat ettikten sonra, memleketi Dinar'ın Duman köyüne gitti.

MUHİDDİN ŞAMLIOĞLU

Unutamadığım birisi daha var.

1958'de Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret ettikten sonra, ertesi gün askere gittim. Askerde Muhiddin Şamlıoğlu isminde bir yüzbaşıyla tanıştım. Namazı beraber kılardık. Bir defasında eğitim alanında namaz bittikten sonra elini öptüm. O da şaşırdı ve “Hayrola?” dedi. “Efendim taşların üstünde resmî elbiselerle namaz kılan memurun eli öpülür” dedim. Öylece tanıştık...

Sonra cebinden bir fotoğraf çıkarıp bana gösterdi ve “Bu zatı bilir misin sen?” dedi. Üstad'ın Tümen Camii'nin temelini atarken çekilen resmiydi bu. “Tabii ki tanırım? Daha yeni elini öptüm, geldim” dedim. “Gel” dedi ve beni sıkıca kucakladı.

Askerden sonra Muzaffer Arslan Ağabey'le konuşurken, ona, “Muhiddin Şamlıoğlu'nu tanıyor musun?” diye sormuştum. “Tanımaz mıyım kardeşim! Bizim kafa defterimize kayıtlıdır onlar” demişti. Allah rahmet etsin.

Birkaç kere muhbirler Risale-i Nur okuduğumuz için bizi şikâyet etmişlerdi. Bizi götürdüler. Mahkemelik olduk; ama hemen bıraktılar.

Gelecek nesiller bu davaya tam olarak sarılsınlar. Risale-i Nur'u devamlı okusunlar. Allah kusurlarımızı affetsin, âmin.

İHSAN BARUTÇU

İhsan Barutçu Hoca'mız, Trabzon'un Akçaabat kazasının Kadahor köyündendir. Kimliğinde doğum tarihi 1942 yazdırılmış olsa da aslında 1937 doğumludur. Uzun yıllar Kırşehir'de Kur'an kursu hocalığı yapmış olan İhsan Barutçu, hafızdır. Şimdi emekli olarak Kırşehir'de ikamet etmektedir.

Risale-i Nur'u ilk defa, 1952 senesinde, İstanbul'da, Şûle Yüksel Şenler Hanım'ın ağabeyi Üzeyir Şenler vesilesiyle tanımış ve Yenikapı'da Üzeyir Şenler tarafından açılan dershanede beraber kalarak eserleri birlikte okuyup mütalaa etmişlerdir. Kendisi, "Üzeyir Şenler'in bende çok emeği vardır" diyor.

İhsan Barutçu, Üstad Hazretlerini ilk defa İstanbul'da görmüştür. İkinci ziyaretini ise Emirdağ'da yapmıştır. Bir sigara yüzünden kaybettikleri ise ilginçtir.

İhsan Barutçu Hoca'mızla yaptığımız görüşmeleri düzenledikten sonra tekrar kendisine gönderip kontrol ettirdik. Bizimle paylaştığı ve kendi tashihinden geçen hatıraları şöyledir:

İhsan Barutçu anlatıyor:

Bizim oralarda Kur'an'a ve hafızlığa çok önem verilirdi. Ben de küçük sayılabilecek bir yaşta, dokuz yaşında hafızlığı bitirdim. O zamanlarda bizim oralara Şiran tarafından şeyhler, hocalar, âlimler gelirdi. Ahir zaman hadiselerinden ve Mehdi'den filan bahsederlerdi. Ben onları dinler ve çok merak ederdim.

Hafızlığımı ikmal ettikten birkaç sene sonra, on veya on iki yaşlarımda iken Kırşehir'e, ağabeyimi ziyarete gittim. Ağabeyim orada Kapucu Camii'nde imamdı. Orada Çerkez Hikmet Efendi vardı. Çok muhterem bir insandı. O, beni yanına alır, sağa sola camilere götürürdü. Sesim çok güzeldi. Çok da güzel Kur'an okuyordum. Camilerde imam dua okurken Hikmet Efendi beni ileri sürer, ben de cemaate Kur'an okurdum. O zaman cemaat bize alaka gösterir "Kim-siniz? Nereden geliyorsunuz?" diye sormaya başlardı.

Daha sonra 14 yaşlarında iken Çerkez Hikmet Efendi'yle beraber İstanbul'a gittim. İstanbul'a Kur'an'ı daha iyi talim ve tecvit için gitmiştim. Bana Sirkeci Hocapaşa Camii'nde yer verdiler. Oranın imamı bana caminin odasını verdi. "Yalnız, burada her gün Kur'an'ı ezber okuyacaksın" dedi. Ben de öyle yaptım. Küçük bir camiydi; ama cemaati çoktu. Sesim güzeldi. Cemaat de çok beğendi. Allah rahmet etsin, imam da çok sevdi bizi. Bana günde bir lira harçlık veriyorlardı. Karşıda bir lokanta vardı. Oradan günde bir öğün, yani bir kap yemek yiyebiliyordum. Bu benim için büyük bir nimet olmuştu.

Hikmet Efendi bir gün bana "Burada Şark'tan gelmiş büyük bir âlim var. Onu ziyarete gidelim" dedi. Reşadiye Otel'i'ne gittik. Giriş katında talebeler eski yazı ile bir şeyler yazıyorlardı. Üstad'ı sorduk: "Üst kattadır. Fakat şimdi ziyaretçi kabul etmiyor. Siz yarım saat kadar bekleyin, cuma namazı için camiye gidecek" dediler. Biz de Hikmet Efendi'yle beraber beklemeye başladık. Biraz sonra Üstad üst kattan inmeye başladı. Avluya çıktıktan sonra elini öptük. Sonra da Üstad'la birlikte Fatih Camii'nde cuma namazını kıldık.

ÜZEYİR ŞENLER

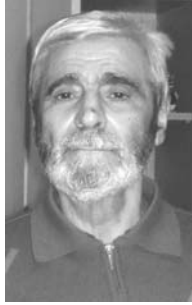
Sirkeci Hocapaşa Camii'nde böyle devam ederken, bir Pazar günü bir rüya gördüm. Gökyüzünde eski yazılı sayfalar vardı. Hiç yere düşmeden gökyüzünü tamamen kapladılar. Hafiften dönüyorlardı. O arada kulağıma da “Geliyor!” diye bir ses geliyordu. Ben rüyamda, rüyamı yormaya başladım. Benim kafama Mehdi meselesi takılmıştı ya... Ona yordum.

Ben böyle rüyalarla uyurken kapı çalındı. Saat pazar sabahının sekiziydi. Gittim kapıyı açtım. Baktım Çankırlı Hafız arkadaşım Hasan Hüseyin. Tıpkı benim gibi, o da başka bir camide, Yeni Camii'de Kur'an talimi görüyordu. Cami İmamı Hacı Nuri Efendi'de okuyordu. Bana dedi ki “İhsan, bugün seninle öğle namazını Valide Sultan'da kılalım.” “Tamam” dedim ve hazırlandım. Yürüyerek git-tik camiye.

Öğle namazını kıldık ve dışarı çıkınca üstü başı temiz bir delikanlı yanımıza geldi. “Geldin mi hafız?” dedi. Hasan Hüseyin bana “Bize müsaade et. Biz bir yere gideceğiz” dedi. Tabii benim canım sıkıldı. “Mademki bir yere gidecektiniz, beni niye getirdin buraya?” dedim. O gelen, “Bu arkadaş ne iş yapıyor?” deyince “E siz de buyurun” dedi. Ben de kabul ettim.

Yenikapı'da Çakırın Gazinosu vardı. Onun yakınında bulunan üç katlı ahşap bir binanın orta katına çıktık. Ufak ufak odaları vardı. Salon sayılabilecek biraz daha büyükçe bir odada üç dört tane genç delikanlı oturuyordu. Hoş beşten sonra, bizden birkaç yaş daha büyük 17 yaşlarında bir genç, ayağa kalktı, rahlenin üzerinde koca bir kitap açtı. Eskimez yazılı bir kitap... Birde ne göreyim! Benim rüyamda gördüğüm sayfaların aynısı... Başladı okumaya... Okuyor ve durmadan bir şeyler anlatıyordu. Fakat ben onun anlatmalarından hiç bir şey anlamıyordum. Zaten dikkatimi kitaptaki sayfalara vermiş, gökyüzünde gördüğüm sayfalarla irtibatını kurmaya çalışıyordum. Sonradan öğrendim ki o kitap *Sözler* kitabı, ders okuyan genç de Şûle Yüksel Şenler'in ağabeyi Özer Şenler imiş. Üstad onun adını Üzeyir olarak değiştirmiş.

Ders bittikten sonra çay içtik, sohbet ettik ve iyice kaynaştık. Evden çıkarken o kitap okuyan genç, Üzeyir, bize “Biz her gün burada-
yız, böyle kitap okuyoruz. Sizi de bekliyoruz” dedi.

**İhsan Barutçu'nun "Üzerimde çok emeği vardır"
dediği Üzeyir Şenler**

O bina, Ekrem Usta diye babayağıt birinindi. Üstte kendi oturuyor, altını derslane olarak kiraya vermişti. En alt kat ise oturulacak gibi değildi; karanlıktı.

Oraya biz bir-iki ay gidip geldik. Üzeyir bize kitap veriyordu. "Bunları okuyup getirin, başka vereyim" diyordu. Bize verdiği kitaplar, parça parça halindeydi. Mesela *Âyetü'l-Kübrâ* bir kitap, *Uhuvvet* ayrı bir kitap şeklindeydi. Hem de teksir halindeydi. Böylece ufak kitaplardan okumaya başladık.

Üzeyir, bizden biraz büyüktü. Evden, babasından kaçıp geliyordu oraya. Babası bazen geliyor "Benim oğlumu kandırdılar, kaçırdılar" diye bağırıp çağırıyordu. Üzeyir, babası gelince kaçıyor, babası gittikten sonra tekrar geliyordu.

Allah ondan razı olsun. Onun bende çok emeği vardır. Onunla risaleleri baştan sona kadar okudum. O anlattı bana risaleleri. Çok güzel risale okurdu. Bazen gider Üstad'ın yanında kalırdı. Onlar aslen Kıbrıslıdır. Ama İstanbul'da ikamet ediyorlardı. Şûle Hanım ise o zamanlarda daha devrede yoktu.

Ben Risale-i Nur'u okudukça, o zamana kadar hissetmediğim, farkına varmadığım duygularım inkişaf etmeye başlamıştı. Ruhumda ve bedenimde değişiklikler hâsıl olmaya başladı. Hayata, hadiselere bakışım değişmişti. Üzeyir bunu fark etti ve "Seni buraya alalım" dedi. Ben camiden oraya, yani Yenikapı'daki dershaneye taşındım, oraya yerleştim. Artık biz Üzeyir'le beraber mütemadiyen mütalaalı dersler okuyorduk. O kadar ki, mesela, *Ene ve Zerre Risalesi*'ni ezber etmiştik. Öyle bir aşk ve şevkle okuyorduk ki akıl dimağ

dururdu yani. O zaman henüz Lâhikalar basılmamıştı. Benim hafızam iyiydi. Kısa zamanda Risaleleri anlamak nasip oldu, elhamdülillah. O sıralarda Üstad Emirdağ'da idi.

Biz Üzeyir'in kendi evine de giderdik. Şule, o zamanlar daha çocuk durumundaydı. Risaleleri, ağabeyi Üzeyir anlattı ona, sonra tesettüre girdi. Şule Hanım, Üstad'ın vefatından sonra tanınmaya başladı.

SİGARA İÇİNCE

Biz böyle devam ederken, bir gün Üzeyir, “Seni Üstad’a göndereyim. Üstad, yanına gelenlere dua ediyor. Git sen de duasını al” dedi. “Ama benim param yok. Yalnız Elli liram var bu yeter mi?” dedim. “Fazlasını ben sana veririm. Sonra ödersin bana” dedi. Üzeyir Şenler çok fedakâr bir insandı. Çok emeği vardır üzerimde. Üstad'ı ziyarete gitmem seksen liraya mal olmuştu. Otuz lirasını Üzeyir vermiştir.

Önce Ankara'ya gittim. Mamak'ta bir derslane vardı. Atıf Ural dershanede kalıyordu. İki akşam kaldım burada. Atıf Ural ayrı, ben ayrı odalarda kalıyorduk. İkinci sabahın sonunda baktım, yan tarafimde, birisi yatıyor. “Bu Sungur Ağabey” dediler. Sungur Ağabey, Atıf Ağabey'le Cevşen'i okuyup manalarını konuşmaya başladı. Sonra beni uğurladılar. Ama beni uğurlarken bana bir taktik verdiler. Dediler ki “Üstad her geleni kabul etmiyor. Belki seni de kabul etmeyebilir. Sana en iyisi matbaada yeni basılan kitaplardan bir forma verelim Üstad onları görünce çok memnun oluyor. Onları Üstad'a götür. O zaman hemen kabul eder” dediler. O tarihte kitaplar yeni harflerle Ankara'da basılmaya başlamıştı. Kitabı alıp çantama koydum ve Emirdağ'a gitmek üzere yola koyuldum. Tabii o zaman bugünkü gibi garajlar, otobüsler yoktu. Taksinin büyüğü bir arabaya bindik. Araba eskiydi, epey zahmetlerle Emirdağ'a vardık.

Emirdağ'da sabah namazından sonra bir çorba içtim. Çorbadan sonra bir sigara içtim. Babam rahmetli tütün satardı, onun için sigaraya alışmışım ben. Fakat ağzım Üstad'ın yanında kokmasın diye hemen hgitmedim, bir buçuk saat kadar oyalandım. Babam bir sigara hissetti mi ortalığı velveleye veriyordu. Üstad da öyle kızacak diye düşünmüştüm.

Daha sonra bana adresini verdikleri dükkâna gittim. İki dakika geçmedi ki bir kardeş geldi, beni Üstad'ın kaldığı eve götürdü. Tahta merdivenlerden Üstad'ın yanına çıktık. Üstad, karyolanın üzerinde, yorganı sırtına almış, başı örtülü vaziyette oturuyordu. Mübarek elini öptüm ve yanına oturdum. İsmimi ve nereden geldiğimi sordu. “İstanbul’dan geliyorum, gelirken Ankara’ya uğradım. İstanbul’da dershanede kalıyorum Üstad’ım” dedim. Sonra bana “Senin anan baban dershanede kalmana razı mı?” diye sordu. Ben durumu anlattım. Zaten Üzeyir, “Sorduğu sorulara şöyle şöyle cevap ver” diye talim ettirmişti beni. “Ben seni manevi evlatlığa kabul ettim. Kardeşlerle iyi geçin” dedi. Ben sevinçten, “Artık bize yol açık” diye düşündüm o anda. Çok sevinmiştim. Üstad bizi manevi evlat olarak kabul etmişti. Sonra Üstad, “Bir saat evvel gelseydin seni yanıma alacaktım. Senin yerine Hüsnü’yü aldım” dedi. Ben bir sigara yüzünden neleri kaybetmişim! Bu sefer bunu düşündüm. Üstad’ın sigara için cevabı babam gibi olmamış, başka türlü mesaj vermişti. “Sen sigara yüzünden geç kalınca, Hüsnü Bayram’ı yanıma aldım” demek istemişti herhalde.

Tekrar elini öptüm ve ayrıldım. Bu ikinci görüşüm olmuştu Üstad’ı. Sonra ben askere gittim. Askerde iken Üstad vefat etmiş. Bir daha göremedim kendisini.

Ben bu sigara meselesini Erzurum’dayken Hüsnü Kardeş’e de anlattım. “Sen benim yerime gittin, haberin olsun” dedim. Gülüş-tük...

SAHASINDA TEK ESER

1960’da askere gittim. Askerliğim Sarıkamış’a çıkmıştı. Giderken valizimi Risale-i Nur doldurdum götürdüm. Okumak için götürmüş-tüm. Bir binbaşı bunları gördü. Çok kızdı. Bütün bölümü –subaylar, askerler dâhil– herkesi bir salona topladı. Salon lebalep doldu. Ri-saleleri oraya koydu ve herkesin önünde başladı beni sorgulamaya. “Niye okuyorsun bunları?” “Komutanım ben hafızım. Bunlar dini kitaplardır. Benim mesleğimle alakalı... Ben mesleğimle alakalı ki-tapları okuyorum” dedim. “Olur mu öyle şey!” dedi ve Üstad’ı kast ederek “Bu adam çok tehlikelidir! Kürtçüdür bu!” demeye başladı. Biz başladık bununla münazaraya. Dedim ki “Ben bu kitapların

hepsini okudum. Bunların içinde millete ve vatana zararlı bir satır bir şey bulun, ben bu kitapları bırakacağım komutanım!” “Seni sivil hayatında da takip ettireceğim” dedi. Aynen şöyle dedim: “Ne yaparsanız yapın. Ben bunlardan istifade ediyorum. Okumayı bırakmam.”

Hakikaten Kırşehir’de çok kere karakollara çağrıldım. Fakat bir hapis hayatım olmadı Allah’a şükür.

Risale-i Nur eserlerini herkes okumalıdır. O, dünya ve Ahiret hayatının mahiyetini, Kur’an’ın nurundan haber veriyor. Allah’ın varlık ve birliğini, ahiretin varlığını iki kere iki dört katıyetinde ispat ediyor.

Allah rahmet etsin, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil, TBMM’de “Risale-i Nur, sahasında tek eserdir” demişti. Bugün bütün dünya ilim meclislerinde Risale-i Nur kabul görmüştür ve artık dünyanın her yerinde okunmaktadır. Hiç kimseye de zararı yoktur, olmamıştır, olamaz da...

İLHAN YÜCE

İlhan Yüce Ağabey’imiz, 1934 Denizli doğumludur. Şimdi Ankara’da ikamet etmektedir. Daha on yaşındayken, çocuk gözüyle Üstad Bediüzzaman Hazretleri’ni gören İlhan Ağabey, 1955 senesinde astsubay olarak ordu saflarına katıldığı sene Risale-i Nur’u tanımakla müşerref olur. İlhan Yüce, 1959 yılında Bediüzzaman Hazretlerini Ankara Piyer Loti Otelinde ziyaret eder ve duasını alır. Bediüzzaman Hazretleri’nin yakın talebelerinden Said Özdemir’in kız kardeşi ile evli olan İlhan Yüce, 1977 yılında emekli olmuş ve Ankara’ya yerleşmiştir.

16 Aralık 2008 Pazar günü bizi evinde kabul eden İlhan Ağabey’le uzun bir sohbetimiz oldu. Muhtelif sorularımıza cevaplar verdi. Hizmet hayatı inayetlerle dolu olan İlhan Yüce’nin bizlerle paylaştığı hatıraları şöyle:

İlhan Yüce anlatıyor:

1934 senesine Denizli’de doğdum. Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri 1943 Denizli Mahkemesi dolayısıyla şehrimizde bulunduğundan, on yaşımda iken Üstad’ı görmek nasip oldu. Bizim evimiz caddenin üzerindeydi, mahkemeye yakındı. Üstad ve talebelerini hapishaneden mahkemeye gelip giderken görüyordum. Elleri kelepçeli, üçerli dörderli kafieler halinde götürüyorlardı onları. Birkaç metre önümden geçerler, ben kaldırımda durup garip garip bakardım onlara. Hatta çocuk aklımla “Bunlara da talebe diyorlar... Nasıl oluyor bu iş? Böyle yaşlı talebe mi olur?” diye düşünürdüm kendi kendime.

Ben o yaşımda namazımı kılardım. Dini şeylere meraklıydım, arardım hep.

O zamanlar Hasan Feyzi Ağabey, Dötrçeşme Camii’nde vaaz ederdi. Çok tesirli konuşur, cemaati hüngür hüngür ağlatırdı. Bir de ben Denizli’de iken Hulusi Ağabey, Denizli Askerlik Şube Reisi’ydi. Babam beni ona da götürdü; ama o yaşımda pek bir şey anlayamazdım.

AŞKLA OKUNUNCA...

1955 senesinde Havacı Astsubay olarak ordu saflarına katıldım. Bandırma, Kayseri, Merzifon, Diyarbakır, Ankara ve İstanbul’da görev yaptım. Risale-i Nur’u 21 yaşında iken 1955 senesinde, ilk görev yerim olan Bandırma’da tanıdım. Astsubay olarak orada bulunuyordum.

Bir gün bir rüya gördüm. Bir pınarın başındayım. Birisi geldi ve “Bu pınardan su iç” dedi. İçtim.

Bir müddet sonra, rüyada gördüğüm şahıs, Diyarbakır’dan yanımıza geldi. Tayini buraya çıkmıştı. Bunu Alay Camii’nde namaz kılarken gördüm. “Mutlaka bunda bir iş var” dedim. Tanışmak istedim; ama ben yanaşmak istedikçe o benden kaçıyordu. Beni istihbaratçı zannediyor, çekiniyordu. Çeşitli yollar denedim... Çalıştığım yere götürüp çay ısmarladım; yok, bir türlü yanaşmadı. Aylar geçtikten sonra kendisine açıkça, “Ben öyle bir vazifeli falan değilim” dedim. Ondan sonra bana güvendi ve “Bende kitaplar var. Seninle şehirde buluşalım” dedi.

Bu zatın ismi Yaşar Seçkin'di. Benden on yaş büyüktü. Aslında kendisi Eskişehir'de tarikat halifesiymiş.

Beni önce şehirde deniz kenarına götürdü. Kitaplardan da getirmişti. Biraz okudu ve risalelerin mahiyetinden bahsetti. Sonra beni evine götürdü. Orada tekrar bir şeyler anlattı bana. Bana biraz kitap verdi. Tabii o zamanlar daha matbaada basılmış eser yok, daktilo ile yazılmış teksir edilmiş kitaplardı. Bu şekilde risale okumaya başladım.

Bana bir kitap veriyordu. Ben o kitabı bitirdikten sonra tekrar evine götürüp değiştiriyordum. Ama evi bana biraz uzaktı, yarım saat yürüyerek ancak varabiliyordum. O zamanlar daha bir aşkla okuyordum. Mesela *Gençlik Rehberi*'ni bir günde bitiriyordum. Risaleler aşkla okununca açılıyordu insana.

İlhan Yüce'nin askerî kimliği

Yaşar Ağabey, orada hizmete benden başladı. Bu arada etrafları da dolaşıyordu devamlı. Cemaat yavaş yavaş çoğalmaya başladı ve Yaşar Ağabey'in evinde toplanıp dersler yapmaya başladık. Kısa zamanda elli kişi kadar olmuştuk. Bizim hatalarımız veya yanlış hareketlerimiz olduğunda risalelerden açıp okur, yüzümüze vurmazdı. İhlasla okuduğu için tesir uyandırdı. Herkes kendi kötü alışkanlıklarından uzaklaşmaya başladı. Ruhlarımız beslendikçe, huylarımız düzelmeye başladı.

Risale-i Nur öyle bir eserdir ki; sizdeki Allah, peygamber sevgisi bir ise onu yüze çıkarıyor. Dolayısıyla Allah'ın rızasını kazanmak için sünnete uymayı öğretiyor.

BİLHASSA UHUVVET...

Üstad Hazretleri, 1959 senesinde Ankara'ya gelmiş, Beyrut Palas Otel'i'nde kalıyordu. Bizi sabah namazından sonra oraya çağırırdı. Dört-beş üniversite talebesi, iki-üç astsubay, Said Özdemir Ağabey ve esnaflarla beraber hepimiz on beş kişiydik.

Üstad bizi kaldığı odasında karşıladı ve bize ayaküstü ders verdi: “Kardeşlerim, artık kominizim ve masonluğun beli kırılmıştır. Bundan sonra bir şey yapamayacaklardır; korkmayın” dedi. Masonluk ve komünistlik o zaman her tarafı sarmıştı. “Bundan sonra Risale-i Nur'un neşri bitmiştir, yeni telif yoktur. Bundan sonra vazifemiz uhuvvete çalışmaktır. Sizi ‘Üç Said’ olarak kabul ediyorum” dedi. O sırada Ankara'da matbaa yoluyla neşriyata çalışılıyordu. Onun için böyle dedi herhalde. Hiç unutmam, Üstad bilhassa uhuvvete çalışmayı söyledi bize, hususan bunu söyledi.

Ben bir ara Üstad'ın yüzüne bakıyordum. Başını kaldırınca göz göze geldik. Hemen başımı yere eğdim. Nasılki doğrudan güneşe bakamazsın, aynı onun gibi yüzüne bakamazsın Üstad'ın. Üstad o yaşta hâlâ dinamik bir vaziyette idi. Sabah namazından sonra olduğu için, otelin çevresinde kimse yoktu.

Tarihçe-i Hayat'ta Üstad Hazretleri'nin merdivenden inerken çekilmiş resmi var ya... İşte o gün oradaydık. Ben o fotoğrafın çekildiği anda oradaydım; fakat arkalarda kaldığımdan çıkmamışım.

“HAPİSTEN ÇIKMAK İSTEMEDİM”

1960 ihtilalinden üç ay evvel beni 163. maddeden askerî hapishanede hapsedmişlerdi. Bir evde, altında benim ismim bulunan bir mektup bulmuşlar. Beni 163. maddeden Askerî Mahkeme mahkûm etti. Tabii benim bir suçum yok. Mahkemeye çıktığımda, “Ne diyor-sun?” dediler. Beraatimi istiyorum desem beraat ettirecekler. Ben “Askeriyede Risale-i Nur’un okunmasını istiyorum” dedim. Bekir Ağabey avukatımdı. Bana “Sus!” diye seslendi.

Sonra bu hâkimleri ve savcayı değiştirdiler. Önceki hâkimler müspetti. Daha ağır ceza vermek için, şahsî nüfuz temini maddesi-nin şümulüne soktular beni. Yani ona göre daha ağır bir ceza istedi-ler. Hâlbuki bu yaptıkları kanuna aykırıymış. Bir ceza alana, yeni-den bir ceza verilmezmiş. O zaman ihtilal yeni olmuştu.

Her şeyi itiraz edip düzelten Avukat Bekir Ağabey, nedense buna itiraz etmedi. Hatta Necdet Doğanata da vardı. Neticede bana bir sene hapis ve ordudan ihraç cezası verdiler.

Sonra ihtilalciler bir af çıkarmışlar. Savcı bana, “Af çıktı... Bir di-lekçe ver, seni de çıkaracağım” dedi. Ben yazmadım. Hapishanede rahatım iyiydi. Allah orada bana ‘Ashab-ı Kehf’ uykusu gibi bir uyku vermişti. İhtiyarî olmayan bir uyku... Öyle tatlı bir uyku ki artık onun tadını tarif edemem, anlatamam. Ashab-ı Kehfinki gibi böyle tatlı bir uykuyu başka nerede bulacaksın? Onun için ben hapisten çıkmak istemedim.

İlhan Yüce, Üstad Bediüzzaman Hazretleri’ni ziyaret ettiği yıllarda

Savcı, on beş gün sonra yanıma geldi ve “Yahu ben sana dilekçe yaz demiştım, sen yazmadın” dedi. Beni aldı götürdü bürosunda kendisi yazdı. Bir de gözümün içine bakarak “Bu sana Allah’ın bir inayetidir. Ben sana daha ağır ceza verdirmek için maddeyi değış-tirmiş, 163. maddeden çıkartıp başka maddeye geçirmiştim. Ama öyle olmadı. Af bütün maddeleri içine aldı. Sadece 163. maddeyi kapsama almadı. Biz daha ağır ceza verelim derken sen de affa uğ-radın” dedi. Seneler sonra öğrendim ki o savcı da namaza başlamış.

Hapisten çıktım, cebimde beş kuruş yok. Askeriye’nin Maliye Müdürü vardı, ayrı bir yerdeydi o. Bu adam rüyasında beni görüyor. Ama ben onu tanımam, o beni tanımaz. Telefon etti bana. “Ben rüyamda seni gördüm, bir daha uyuyamadım. Kanun kitaplarını karış-tırdım. Bir madde buldum ki ona göre senin dokuz aylık maaşını vermemiz gerekiyor” dedi. Ve o parayı gönderdi. Tabii bütün bunlar Allah’ın inayetiyle oluyordu. Böyle çok inayetlerle karşılaştığımız oldu.

ZELZELE

Sene 1961... Ankara’dayız. Bir binbaşı bana makinist nöbeti tutturmak istedi. Ben tutmak istemedim. Çünkü ben paraşütçüy-düm; uçak karşılamayı, yakıtını doldurmayı bilmem, onun uzmanları ayrıdır. “Ben bunları bilmem” deyince iş büyüdü. Binbaşı odanın içinde bana bağırıp çağırmaya başladı. İşte tam o sırada bir zelzele koptu ki hiç durmuyordu. Bizim bildiğimiz zelzele üç-beş saniye sürer, dururdu; ama bu hiç durmuyordu. Orada bir so-ba vardı, boruları tangır tungur gidip geliyordu. Ben de korktum tabii. Zaten kendimden geçmişim. Onlar da çok korktular. Paşa dâhil, hepsi gelip odaya doluştular. Ben ayakta duruyordum. Paşa geldi “Ne yapıyorsun İlhan?” demeye başladı. “Ben bir şey yapmıyorum” dedim. Meğer zelzeleyi benden bilmişler. Sonra ben bu sarsıntıda dışarı çıktım, gittim. Daha sonra bizim kardeşlerden Başçavuş Mehmet Akif’ten duydum ki, Paşa, “Getir o kırmızı ki-tapları oku” demiş. Şimdi kendisi hayatta ve İzmir’dedir.

PİLOTUN KASKINDAKİ AKREP

1965 yılında Merzifon’dan Diyarbakır’a sürgün gönderildim. Bu sebeple herkes bizden kaçıyordu. Arkadaşlar tedbir için “Sen takip ediliyorsun, bize gelme” dediler bana. Ben de “Tamam, madem öyle gelmeyeyim” dedim.

Benim işim paraşütlere bakmaktı. Ben her şeyi dikkatli yapardım. Filo komutanım vardı. Çok severdi beni. “Yahu biz oturuyoruz, bu çalışıyor” derdi. Ben hem kendi işlerimi hem de filonun işlerini yapardım. 35 tane pilot vardı. Bir gün kasklarının içine bakarken baktım birinin içine akrep girmiş. Maskeyi çıkarmak için elimi içine soktum, fırladı yüzüme doğru. Allah’tan kendimi hemen geriye attım, yoksa yüzüme yapışıp sokacaktı. Pilotları çağırdım, bunu gösterdim. “Bakin bunu kaskların içinde buldum. Kasklarınızı kayalık, taşlık yerlere koymayın” dedim.

Pilotlara ani bir emir geldiğinde kaskın içine bakmadan başlarına geçiriyor ve hızla uçaklara biniyorlardı. Eğer akrep, pilota sokacak olsaydı kendisi de giderdi, uççağı da.

Çok sevindiler. Filo komutanı çok takdir etti beni. Hatta bu olaydan sonra bazen Diyarbakır o sıcaklığında, bana “Gidebilirsin” derdi. “Ben nereye gideceğim?” dediğimde, “Evine git, dinlen” derdi. Filo komutanı arabasını da bana verir “İşlerimizi gör” derdi. Hâlbuki komutan arabasını verir mi hiç! Ben o arabayla filonun işlerini görürdüm. Tabii arabayı gören arkadaşlarım “Komutan geliyor” deyip selam duruyordu. İşte beni bu şekilde görünce yavaş yavaş yanıma gelmeye, bana yaklaştırmaya başladılar.

TESPİH-TAKKE DAVASI VE BİR İNAYET

Diyarbakır’da bir tertiple, “Nurcu” diye beni atmak istediler. Bir gün beni Merkez Komutanlığı’na çağırdılar. Ben içeri girmeden evvel bir asker çıktı karşıma ve “Başçavuşum kendine dikkat et!” dedi. Hâlbuki bu tarz konular, üst makamların bileceği şeylerdi. Bu asker nasıl biliyordu? Taaccüp ettim, biraz da ürkötüm tabii.

Az sonra beni içeri aldılar. Merkez Komutanı, hoş geldin falan dedi ve bana oturmam için yer gösterdi. Paşa da diğer odada... Merkez Komutanı, “Biz dindarları severiz” deyip cebinden bir *Küçük Sözler* çıkardı, başladı okumaya. Arada bir bana bakıp “Anlıyor mu-

sun?” diye soruyordu. Bu işte bir iş olduğunu sezmiştim. Beni beni tuzağa düşürmek istediğini anlayınca “Yok, anlamıyorum” dedim. Bu şekilde yarım saat kadar benden laf almaya çalıştı.

Merkez Komutanı, sonunda “Üstünde kitap var mı?” diye sordu. “Yok” dedim. İnanmamış olacaklar ki üstümü arattı. Üzerimden sadece bir tespih ve bir takke çıktı. Suç aleti olarak onları masanın üzerine koydu ve beni bunları bulundurmaktan dolayı mahkemeye verdi. Sonra diğer odada bekleyen paşa çıkıp geldi ve bana epey bağırdı-çağırdı. O paşa, Faruk Güventürk’müş meğer. Sonra orada bir hâdise oluyor ve onun tayinini çıkarıyorlar.

İlhan Ağabey, şimdi çok önemli hizmetler ifa eden oğlu Said Yüce ile birlikte

Ben daha sonra İstanbul'a tayin oldum. Bu tespih-takke mahkemesi için Diyarbakır'a kaç sefer geldim gittim, artık sayısını bilmiyorum. O beni ikaz eden asker belki de evliyaullahtan birisiydi.

Üstad Hazretleri de yirmi yerde ölümden kurtulmuş inayetle. Menfi hareket olmamak şartıyla, talebeleri de inayete mazhardır inşaallah.

ÇAMAŞIR MAKİNESİNDEN GELEN SES

İstanbul'da, 1967-71 yılları arasında dört sene kaldım. Sonra 1977'de emekliliğime az bir zaman kala, vakıfların Taşdelen Su Fabrikası Müdürü olarak tekrar gittim İstanbul'a.

İstanbul'da görev yaparken Zübeyir, Tâhirî, Bekir Berk gibi Ağabeylerin çamaşırlarını bizim evde yıkardık. Bizim hanım çamaşır makinesiyle yıkardı. Bir seferinde Zübeyir Ağabey'in çamaşırları yıkanıyordu ki hanım beni çağırdı "Gel bak, sen de dinle" dedi. Çamaşır makinesinden, "Lâ ilahe illallah" diye, insan lisaniyla bir zikir sesi geliyordu.

Zübeyir Ağabey'le çok beraberliğim olmuştu. 1962 senesinde ben Ankara'da görev yaparken, beni takip ederdi. Genç olduğumdan, yanlış yerlere gitmemem için benimle çok ilgilenirdi. Üstad'ın yetiştirdiği bu ağabeyler, kalpten geçenleri de bilirlerdi.

ANAM VE BABAM

1958 yılında Sincan'da otuyordum. O zaman Ankara'da kitap baskı işleri vardı. Bir pazar günüydü, hizmete gidiyordum. Anam namazlarını kıldığı halde, bilmediğinden ve şefkatinden "Ben seni şikâyet edeceğim" dedi ve arkamdan gelmeye başladı. Otuz kırk metre kadar gittik, şöyle arkama bir baktım, hemen yığıldı kaldı oraya. Ayağına bir sızı girdi, yürüyemiyordu. Annemi alıp geri eve döndüm. İki ay ayağa kalkamadı. "Oğlum bana dua et" dedi. Bilmediğinden söylüyordu. Sonra iyileşti.

1982'de anamı yanıma getirdim. O zaman benim oğlan Said, ilahiyatta okuyordu. Arkadaşları eve geliyor, beraber ders yapıyorlardı. Bir ara anam onların gelmesini istemedi. O sırada saçına asılmış birileri; rüyasında değil, uyanıkken. Kimin asıldığı belli değil. Gayptan yani. Aklıma gelince "Ana sen unuttun mu? Hani hasta-

lanmıştın?” diye o eski hadiseyi hatırlattım. Bu hadise birkaç kere tekrerrür edince “Ana sen bunlara karışma, yoksa seni rahat bırakmaz bunlar” dedim. Sonra korktu ve karışmaz oldu.

Babam ise eski lise mezunu kültürlü bir insandı. Kendisi namaz kılmazdı ama benim kılmamdan çok hoşlanırdı. Sabah namazına bile beni camiye kendisi yollardı. Ben sonraları ona Risale-i Nur’dan namaza dair bir mektup yazdım. Bana, “Oğlum çok mütehassis oldum, çok duygulandım” diye bir cevap yazmış. Ben mektuptaki “mütehassis” kelimesini her nasılsa “müteessir oldum” diye okumuşum. Allah Allah, niye müteessir oldu diye çok üzülmüştüm. Sonra öğrendim ki babam namaza başlamış, beş vakit camiden çıkmaz olmuş.

İRFAN HASPOLATLI

1930 tarihinde Bitlis'te doğdu. 10 yaşındayken annesi vefat etti. O tarihte ailesi ile birlikte Bitlis'ten Diyarbakır'a göç etti. Diyarbakır'da 25 sene ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra, 1978'de Yalova'ya yerleşti. 1979'da öğretmenlikten emekli oldu. Halen Yalova'da ikamet etmektedir.

Bediüzzaman Hazretlerini iki kere ziyaret etmiştir. İlk ziyaretini Emirdağ'da gerçekleştirmiştir. İkincisini ise Ankara Beyrut Palas Oteli'nde, Üstad Hazretleri'nin Mehmet Kayalar ve diğer ağabeylere verdiği en son dersini dinlemek suretiyle olmuştur. Aynı anda kalemle alınan bu ders Emirdağ Lâhikası'nın en sonunda yer almaktadır.

İrfan Haspolatlı Ağabey'in, hatıralarından da anlaşılacağı gibi, Mehmet Kayalar Ağabey ile çok hususi bir rabıtası vardır. O kadar ki kendisinden iki sene sonra, Kayalar Ağabey de Diyarbakır'dan Yalova'ya taşınmıştır. İrfan Haspolatlı, "Üstad Hazretleri, Ankara

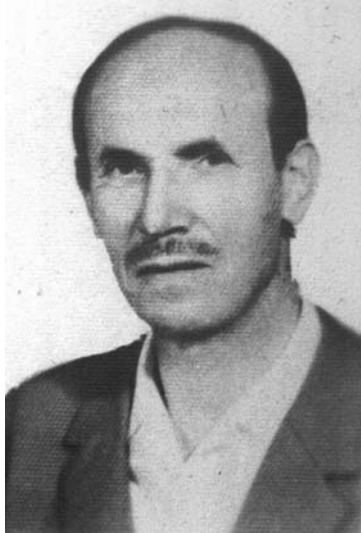
Beyrut Palas Otelindeki son dersini Mehmet Kayalar Ağabey için verdi” diyor.

Yalova’daki ziyaretimiz sırasında, kadim dostu Tarık Aktekin’le beraber karşıladı bizi. Hatıralarını kamera ile kaydettikten sonra, Mehmet Kayalar Ağabey’in mezarını ziyaret için Yalova Kabristanı’na götürdüler bizi. Gördük ki büyük masraflar yaparak Kayalar Ağabey’in mezarının üzerine bir türbe yaptırmaktadırlar. “Belediyeden zor izin alabildim” dedi bize İrfan ağabey. Zaten kabristanda başka da bir türbe yok.

İrfan Ağabey’in kayıttan sonra kontrol edip tashih ettiği hatıraları şöyle:

İrfan Haspolatlı anlatıyor:

Bitlis’in merkezinde, 1930 tarihinde doğdum, Üstad Bediüzzaman Hazretleri’nin hemşehrisiyim. Risale-i Nur’u 1957 senesinin başlarında, Bitlisli memur bir arkadaşımın vesilesiyle, Diyarbakır’da tanıdım. O beni ilk defa Diyarbakır’da Yüzbaşı Mehmet Kayalar Ağabey’in sohbetlerine götürdü. Mehmet Kayalar Ağabey’in bu sohbetlerinden çok istifade ettim.

İsmi Diyarbakır hizmetleriyle bütünleşen Mehmet Kayalar

Mehmet Kayalar, yüksek ilim sahibi âlim bir zattır. Kendisinin bize anlattığına göre, Üstad’la tanışması 1950’de oluyor. İlk defa 1944’te Burdur’da komando subayı iken bir başçavuş, Üstad Hazretleri’nden bahsetmiş ona. O tarihten itibaren Nurları okumaya başlamış. 23 sene müddetle Diyarbakır’da hizmet için canla başla çalışmıştır. Ben bunun canlı şahidiyim. Kendisi aslen Konyalıdır. Dedeleri, Yunanistan’ın Selanik-Kayalar kasabasına yerleşmişler.

Ben 1978’de Yalova’ya geldim. Benden iki sene sonra da Kayalar Ağabey geldi. Bursa’da, İstanbul Kadıköy’de cemaati vardı. O vesile ile rahat hareket ederim diye Yalova’ya yerleşmişti.

ÜSTAD’I ZİYARET

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri’ni ilk ziyaretim, 7 Temmuz 1959 senesinde, Emirdağ’da oldu.

O tarihte Ankara’da yedek subaydım. Üstad Hazretleri’ni ziyaret etmek istiyordum. Ancak Üstad Hazretleri; Emirdağ, Isparta, İstanbul vs geziyordu. Yani biz böyle duyuyorduk. Said Özdemir Ağabey’le devamlı istişare halindeydik. Bir gün bana “Üstad’ın Isparta’da olduğunu duydum. Ama kesin bilemiyorum. Sen Eskişehir’e git. Oradaki kardeşler nerede olduğunu bilirler” dedi. Ben de bunun üzerine büyük bir istekle Eskişehir’de gittim. Fakat Üstad’ın Emirdağ’a hareket ettiğini söylediler. Ben de Emirdağ’a geçtim. Kendi kendime “Emirdağ’da üç gün kalırım. Önce Üstad’ın talebeleriyle tanışırım. Hem madden hem de manen temizlenip huzur-u pâkine öyle çıkarım” diye düşündüm. Biz Mehmet Kayalar Ağabey’in telkinleriyle yetiştiğimizden, büyüklere karşı nasıl davranılması gerektiğini öğrenmiştik.

Emirdağ’a indiğimde ezan yeni okunuyordu. Abdestimi alıp camiye gittim; fakat ben camiye hazırlanıncaya kadar cemaat dağılmıştı. Namazımı kendim kıldım. Camiden çıkınca bir genç önüme çıktı. Yalnız ben daha hiç kimseye bu ziyaret için geldiğimi söylememiştim. Sonra Hocaefendi’yi ziyarete geldiğimi söyledim. O zaman oranın halkı Üstad’a “Hocaefendi” diyordu.

O genç bana “Diyarbakır’dan gelen öğretmen sen misin?” dedi. O sıralarda, daha doğrusu her zaman, Üstad devamlı takip ve kontrol

altında idi. Yüzüne baktım, nurani bir yüz... Sonradan, tanıştığım bu Nurlu gencin Ceylan Ağabey olduğunu öğrendim. Ona “Evet, benim” dedim. “Seni Üstad çağırıyor” dedi. Şaşırdım kaldım. Nerden duymuştu Üstad? Beni tanımazdı. “Git, Diyarbakır’dan gelen talebeyi al gel” demiş. İsim yok... Ceylan bana “Üstad’ın kapısının önünde 25 kişi bekliyor. Sen akrabası mısın Üstad’ın?” dedi. “Valla-hi akrabalığımız var mı bilmiyorum ama hemşehriyiz” dedim. Beraber Üstad’ın kaldığı eve gittik. Baktım hakikaten 20-25 kişi evin önünde bekliyor. Koca bir Osmanlı kilidini açıp arka kapıdan içeri aldılar beni.

Ceylan’la beraber merdivenlerden çıktık ve içeri girdik. Üstad karyolasında oturmuş vaziyette idi. Elinde Cevşen vardı. Keskin bir şekilde başını kaldırdı ve bana baktı. Hemen Cevşenini kapattı. Yanındaki masaya bıraktı, doğruldu. Ben huzura varıp elini öptüm. Eliyle başıma şöyle bir sıvazladı. “Mehmet Kayalar’ın talebesiyim” dedim. Avuçlarını açarak iki elini başımın üstüne koydu. Ana-babamın isimlerini ve sağ olup olmadıklarını sordu. Ben, “Üstadım, anam ben 10 yaşındayken vefat etti” dedim. “Anana Allah rahmet etsin. Babana da benden hususi selam söyle” dedi. “Benim talebelerimin ana-babası hizmetten hissedardır; onlar da dâhildir” dedi. Orada bir post vardı. Beni oraya oturttu. Zaten başka sergisi de yoktu.

Ben zannediyorum ki iki saat sohbet ettik. Hâlbuki yirmi dakika görüşmüştük. Demek ki büyüklerin huzurunda zaman duruyordu. Yanımızda Ceylan Ağabey vardı sadece. Ceylan, Üstad’ın konuşmalarını bana anlatıyordu. Üstad benim konuşmalarımı anlıyordu. Ben Üstad’ı anlayamıyordum.

Bana Bitlis’ten çok şeyler sordu. Ben, “Üstad’ım ben 10 yaşında oradan ayrılmışım. Bitlislileri tanımam” dedim. Bu sefer kendisi anlatmaya başladı. “Ben Bitlis’te kaldım. Bitlis Risale-i Nur’u geç anladı. Bana Vanlı bir hocaefendi dedi ki “Lâmba altına ışık vermez.” Ben de o söz üzerine bütün Bitlislileri affettim. Hukukumu helal ettim” dedi. Sonra “Kardeşim, Risale-i Nur yılanın başını ezdi. Kuyruğu kaldı; o da ısırılmaz. Kardeşim, ben takip ediliyorum. Kimseyle görüşmeye de takatim yok... Yalnız hizmet için gelen talebelerimle

ve muallimlerle görüşebiliyorum. Ben imanlı bir muallimi evliya mertebesinde görüyorum” dedi. O anda sanki zaman durmuştu. Akılmda her şeyi tutamadım. Ben Üstad’ı rahatsız ediyor muyum acaba diye şöyle bir Ceylan Ağabey’e baktım; ama Üstad konuşmaya devam edince rahatladım. “Said Özdemir’i gördün mü?” dedi. “Evet Üstad’ım, ona buraya geleceğimi söyledim, beni o gönderdi” dedim. Üstad talebelerinin münasebetlerini de soruyordu. Üstad “Kardeşim, seni üç gün misafir edecektim. Fakat Menderes benimle görüşmek istedi; ben kabul etmedim. Şimdi diyecekler ki ‘Hoca ziyaretçi kabul etmiş.’ Onlar gücenmesinler. Onun için sen burada kalma, Ankara’ya git” dedi. Ben baştan üç gün kalacağımı niyetlenmiştim ya... Üstad ona da işaret etmiş oldu.

Ben Üstad’a “Mehmet Kayalar’ın talebesiyim” demiştim ya, bu beni huzursuz ediyordu; acaba yanlış mı yaptım diye üzüliyordum. Bir ara izinli olarak Diyarbakır’a gitmiştim. Kayalar Ağabey’e bu olayı anlattım. “Ben Üstad’a kendimi ‘Mehmed Kayalar’ın talebesiyim’ diye tanıttım” dedim Kayalar. Ağabey’s’e “Doğru demişsin. Sen öğretmensin, bilirsin. Bir okulda öğretmen var, bir de başöğretmen vardır. Ben senin öğretmeninim, Üstad ise başöğretmendir” dedi. Böylece beni üzüntüden kurtarmış oldu.

İHTİŞAMLİ KARŞILAMA

İkinci ziyaretim, ilk ziyaretimden altı ay sonra, 1960 senesinin başlarında oldu. Üstad’ımız bundan 2,5 ay kadar sonra vefat etti.

Bu ziyaretim Emirdağ Lahikası’nın en sonundaki mektubun yazılması anında olmuştu. Bu mektup, Ankara Ulus’ta bulunan Beyrut Palas Otel’inde yazıldı. İşte o sırada, yazıldığı anda Üstad’ın yanında idim. Mektup şöyle başlar:

“Umum Nur Talebelerine Üstad Bediüzzaman’ın vefatından önce vermiş olduğu en son derstir.

Aziz kardeşlerim!

Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir. Rıza-yı İlahîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i İlahiyeye karışmamaktır. Bizler asayiş muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle

mükellefiz...”⁴⁵ diye devam eden, oldukça etkili uzunca bir mektuptur.

O zaman Ankara’da askerdim. Yedek subaylığım bitti ve çekilen kuram Manisa’ya çıktı. Ben evliydim. Diyarbakır’da olan evimi de Manisa’ya getirmeye karar vermiştim. Diyarbakır’a giderken önce Üstad’a uğrayayım dedim. Ve doğruca Isparta’ya gittim.

Karlı bir gündü. Bir otele indim. Bir gazetede “Bediüzzaman Ankara’da” diye bir haber gördüm. Orada bir terzi vardı, onu buldum. O, beni Üstad’ın evine doğru götürürken, oradan geçmekte olan Tâhirî Ağabey’i gösterdi. Bak “Tâhirî Ağabey geçiyor” dedi.

Tâhirî Ağabey, velayeti büyük bir zattı. Beni görünce “Kardeşim seni gökte ararken yerde bulduk” dedi. “Buyurun ağabey” dedim. “Üstad Ankara’dadır. Bir emanet var, götürecektir birini arıyorduk, onu Üstad’a sen götür” dedi. “Siz emaneti terziye bırakın, ben götürürüm” dedim. Hakikaten bırakmışlar. Emaneti aldım. Emanet, bir bohçaydı; içinde yumuşak bir şeyler vardı. Muhtemelen çamaşır gibi şeylerdi.

O kış günü Isparta’ya gelmişken Hüsrev Ağabey’i de ziyaret edecektim; heyecandan unuttum.

Trenle yalnız gittim Ankara’ya. Kompartımanımda bir polisin beni takip ettiğini fark ettim. Başımda Mehmet Kayalar ağabeyin takkesi vardı. Onun takkesi değişiktir. Sarık vazifesini de görecektir şekilde dikilmiştir.⁴⁶

Ankara garında iner inmez doğruca medreseye gittim. Medrese Ulus’ta, Murat Lokantası’nın üstüydü o zaman. Belki 500 kişi vardı içeride. Kayalar Ağabey kürsüde oturmuş ders okuyordu. Beni görünce şaşırdı. Kalktı, kucakladı. Ben, “Emanet getirdim. Buyurun” dedim. Kayalar Ağabey üç defa öptü, başına götürdü ve Said Özdemir Ağabey’e verdi. O da dolaba koydu. Kayalar Ağabey dersten sonra otele gitti. Biz cemaatle oturduk, akşama kadar oradaydık.

Sonra öğrendim ki Üstad Hazretleri Diyarbakır’da bulunan Mehmet Kayalar’a “Acilen gel” diye bir telgraf çekmiş. Yani Kayalar

⁴⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 630.

⁴⁶ İrfan Haspolatlı Ağabey, bu takkeyi bize hediye etmiştir.

Ağabey'i hususi olarak çağırılmış Ankara'ya. Bu arada Üstad'ın İstanbul'a gittiğini duyduk. Gitmeden Mehmet Kayalar Ağabey'le biraz görüşmüş, "İstanbul'a gidiyorum, bekle döneceğim" demiş. Biz de Üstad'ı bekliyorduk.

Gece, saat tahminen 00.30 gibiydi. Beyrut Otel'i'nin önünde Üstad'ı bekliyorduk. Etraf تنها idi, pek fazla kimse yoktu. Birden "Üstad geliyor!" dediler. Nereden geldi bilmiyorum; aniden mahşerî bir kalabalık çıktı ortaya. O kalabalığın nereden geldiğini hâlâ çözmüş değilim.

Üstad çok şatafatlı geldi. Hani kortejle, eskortla liderleri karşıyorlar ya, sanki onun gibi... Üstad'ın arabasının etrafında motosikletler, ışıklı arabalar vardı. Bütün bunlar çok ihtişamlı geldi bana. Ancak birazdan anladık ki bunlar Üstad'ı kontrol ve takip için görevlendirilen emniyet kuvvetleri imiş.⁴⁷

⁴⁷ O tarihte yayınlanan bütün gazeteler bu hadiseyi yazmıştır. İrfan Ağabey'in anlattıklarını teyit için sadece Akşam gazetesinde çıkan haberi buraya alıyoruz:

AKŞAM, 04.01.1960

SAİD-İ NURSİ'Yİ ANKARA'DA POLİSLER OTELINE GÖTÜRDÜ

Polisler, Nursi'yi takip eden arkadaşlarımızın otomobilini ellerinden aldı. Vali Yetkiner ise yazılı bir beyanatta gazetecilere şiddetle hücum etti.

Ankara, (Hususi), Pazar – Dün gece yarısından sonra İstanbul'dan şehrimize gelen Bediüzzaman Said-i Nursî, bugün, kalmakta olduğu Beyrut Palas Otel'i'nden dışarı çıkmamıştır.

Emniyet kuvvetleri tarafından muhafaza altına alınan otele kimsenin girmesine müsaade edilmemiştir. Otelin önündeki tertibat sabah bizzat Emniyet Birinci Şube Müdürü Niyazi Bicioğlu tarafından kontrol edilmiştir. Otelin önünde emniyet memurları kalabalık bir ekip halinde gece, gündüz nöbet tutmaktadır. Ellerinde paketlerle Said-i Nursî'yi görmeye gelen "Serdengeçti" dergisinin sahibi Osman Yüksel, otel kapısındaki gazeteci kalabalığını görünce geri dönmeyi tercih etmiştir.

Otomobille yola çıkan Akşam ekibi, Said-i Nursî'yi getiren otoyolu Kızılcahamam'ı geçtikten sonra karşılamış ve takibe başlamıştır. Bu sırada Nursî'nin otomobilini durdurmaya muvaffak olan arkadaşlarımız, şoföründen 5 liraya bir litre motor yağı almışlar ve bu sırada otomobilin içini tetkikle Nursî'nin resmini çekmişlerdir.

İrfan Haspolatlı, misafir geldiği İzmir Karşıyaka'da sevenleriyle beraber

Üstad'ın arabası otelin önünde bir ileri bir geri yaptı hızla, “tak” diye tam önümde durdu. Etraf gazeteci kaynıyordu. Ben hemen arabaya yaslandım. Üstad'ı görmeyi başardım. Hemen şemsiyeler açıldı. O halde bile Üstad'ın elinde Cevşen olduğunu fark ettim. Arabadan inerken kapattı. O patırtının farkında değildi sanki. Said Özdemir, Üstad'ın koluna girdi, otele çıkardılar. Polisler içeri kimseyi sokmuyordu. Said Özdemir beni tanıdığı için polise “bizdendir” diye işaret etti ve beni de içeri aldırdı. İçeri girmesine girdim, ama yine Üstad'ı göremedim.

“BU DERS MEHMET'İN DERSİDİR”

Sabahleyin, namazdan sonra Kayalar Ağabey ve diğer yakın talebeleri, toplam 13 kişi vardı. Bu 13 kişinin hepsini tanımıyordum. Hatırimda kaldığı kadarıyla Mehmet Kayalar, Zübeyir, Sungur, Said Özdemir Ağabeyler vardı. Onların içinde ben de vardım.

Üstad, ayakları yerde, karyolasının üzerinde oturuyordu. Mehmet Kayalar'ın iskemlesini karşısına çekti. Kayalar Ağabey'in diz-

leri Üstad Hazretleri'nin dizlerine değıyordu. Bizler de yanda sıralanmış oturuyorduk. İki-üç kişi ellerinde kâğıt kalem Üstad ne derse anında yazıp kaydediyordu. Üstad bir ara bize baktı ve “Bu ders Mehmet'in dersidir. Bunda asla enaniyet yoktur” dedi. Üç kere “Bunda asla enaniyet yoktur” diye tekrar etti. Sonra birden, “Bırak kardeşim, cehennemi onlar doldursun!” dedi. Üstad konuştuğça oradaki talebeler mütemadiyen yazıyorlardı. Toplantı böyle devam etti. Sonra biz dağıldık.

Bu hâdiseden benim anladığım, Üstad Hazretleri, Mehmet Kayalar'ı cemaate tanıtmak için bu toplantıyı yapmıştı. Yalnız ondan sonra Sungur Ağabey, Kayalar Ağabey'in odasına girdi. “Ağabey elini öpeceğim. Şimdiye kadar seni anlayamamışız. Üstad'ın bu dersinden sonra anladık” dedi.

Üstad Hazretleri, bu hadiseden üç ay kadar sonra Urfa'da vefat etti. Allah onun hizmetinden bizleri ayırmasın, âmin.

MAHMUT AYDIN

1938 senesinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde doğan Mahmut Aydın Ağabey'imiz, yarım asırdan fazladır Risale-i Nur hizmetlerinin içerisinde. Bediüzzaman Hazretleri'ni ilk defa 12 yaşlarında, Nurşin'de, hocası Sadreddin Yüksel'den duymuş ve daha sonra Lice'de –zayıf da olsa– Nurlarla alakası devam etmiştir. Seneler sonra bir ikram-ı İlahî olarak askerliği Isparta'ya düşmüştür. Bu fırsatı iyi değerlendiren Mahmut Ağabey, annesinin de teşvikiyle Bediüzzaman Hazretleri'ne ziyaretlerde bulunmuş ve onu, Isparta'da birçok defa görmüştür.

Görüşmelerimiz esnasında, Mahmut Aydın'ın anlattığı ilginç hatıralar oldu. Bunlardan bir tanesi, arabasıyla askeriyenin önünden geçen Bediüzzaman'ı tümen komutanı zannedip 10 bin askerin selam durmasıdır. Mahmut Ağabey, bu hadiseyi bütün teferruatıyla anlattı.

Mahmut Aydın'ın anlattığı hatıralar arasında ilginç ayrıntılar da var: Bütün olumsuz propagandalara rağmen, yoldan geçen Bediüzzaman'a, sokaktaki, hatta kahvedeki insanların gösterdikleri olağanüstü hürmet ve alakaları gibi...

Yılların verdiği tecrübeyle konuşan Mahmut Aydın'ın şöyle bir tespiti var:

“Nur cemaatinin muhtelif kısımlara ayrılması hayırlıdır inşallah. Bir insanın uzuvları gibi her birisi bir hizmete koşuyor. Bunu normal görmek lazım... Yalnız mümkün olduğu kadar müspet hareket edilmeli ve aleyhte konuşulmamalıdır. Bunlar, mizaç farklılığının verdiği zenginliktir. Sahabede, tâbiinde, tebe-i tâbiinde de böyle olmuştur.”

Bugün İstanbul'da oturmakta olan Mahmut Aydın, bizi evinde iki defa kabul etti. Ziyaretlerimiz esnasında çoluk-çocuk, evlat-torun, gelin-damat hep beraber hizmet-i Nuriye'nin içerisinde olan bir aileyle karşılaştık. Biz de bu bahtiyar aileyi tebrik ediyor, Allah'tan devamını niyaz ediyoruz.

Metin haline getirildikten sonra, Mahmut Aydın'ın kendisi tarafından kontrol ve tashih edilen hatıraları şöyle:

Bahtiyar bir ihtiyar Mahmut Aydın... Çoluk-çocuk, evlat-torun, gelin-damat hep beraber hizmet-i Nuriye'nin içerisinde

Mahmut Aydın anlatıyor:

1938 senesinde, Diyarbakır'ın Lice kazasında dünyaya geldim. Uzun yıllar çalıştığım Türkiye Petrolleri'nden 1982'de emekli oldum. 1983 de Bursa'ya, 1989'da da İstanbul'a taşındım.

SADREDDİN YÜKSEL HOCAMDIR

12 yaşlarımdayken medrese usulü Arapça, sarf-nahiv (gramer) okumak üzere Lice'den ayrıılıp Bitlis'in Nurşin ilçesine gittim. Oradaki hocamız Sadreddin Yüksel⁴⁸ idi. O, Konyalıdır. Fakat kendini vakfetmiş ve Nurşin'e gitmiş. Orada önce talebelik, sonra da müderrislik yapmıştır.

**Bediüzzaman'ı çok takdir eden, büyük ilim adamı
merhum Sadreddin Yüksel son günlerinde**

Sadreddin Hoca, o zaman gençti ve Şeyh Masum Efendi'nin kızıyla nişanlıydı. Şeyh Masum, Şeyh Ziyaeddin'in en büyük yeğeni-
dir ki, Hazret, Nurşin idaresini ona vermişti. Şeyh Ziyaeddin ise
Seyda lakabıyla tanınan Şeyh Abdurrahman-ı Taği'nin oğludur ve
Şeyh Fethullah'ın halifesidir. Şeyh Fethullah da Abdurrahman-ı
Taği'nin halifesidir. Abdurrahman Taği ise Sıbğatullah Arvasi'nin
–ki Gavs-ı Hizanî diye de anılmaktadır– halifesidir. *Tarihçe-i Ha-*

⁴⁸ 1918 Konya Sarayönü doğumlu olan Sadreddin Yüksel Hocaefendi, İstanbul merkez vaizliği yapmıştır. Arapça ilmine olan vukufiyetini anlatmak için “Yeryüzünden Arapça lisanı tamamıyla yok edilse Sadreddin Yüksel Hoca tek başına bütün kaideleriyle bu lisanı yeniden tesis edebilir” denilir. Sadreddin Yüksel, Emirdağ'da Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etmiş ve duasını almıştır.

yafta anlatıldığı gibi, Üstad Hazretleri çocukken Taği Medrese-si'nde okumuştur.

“ZAMANIN İMAM-I RABBANÎ’Sİ OLURSUN”

Fethullah Gülen Hocaefendi'den işittiğim şöyle bir hatıra var:

Şeyh Fethullah, Üstad Hazretleri'ne “Gel Nakşî tarikatına gir, zamanın İmam-ı Rabbânî'si olursun” demiş; ama Üstad kabul etmemiştir.

Şeyh Masum'un oğlu Şeyh Maşuk'un da şöyle bir hatırası vardır:

Üstad'ı ziyaret ettiğinde, Üstad Hazretleri mezarının bilinmemesiyle ilgili vasiyetinden bahseder. Ziyaretten dönüşünde Üstad'ın bu vasiyetini babasına anlatır. Üstad Bediüzzaman gibi çok meşhur olmuş bir zatın mezarı nasıl olur da gizlenebilir diye ikisi birlikte hayret ederler. Vefatından sonra ihtilal olup da Üstad'ın mezarı nakledilince, Şeyh Masum oğlunu çağırıp “Gördün mü? Demek Üstad'ın duası kabul oldu, Allah sebep yarattı” der.

Sadreddin Yüksel; çok zeki, kabiliyetli ve çok mübarek bir zattı, büyük bir âlimdi. Yakınlarda vefat etti. En son İstanbul Fatih'te oturuyordu. Allah rahmet etsin.

Hocamız Sadreddin Yüksel'e o zaman, “Şeyh Said-i Kürdî”den Arapça İşârâtü'l-İ'câz gibi eserler geliyordu. Biz sonradan anladık ki Şeyh Said-i Kürdî denen zat, Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nden başkası değilmiş. O zaman Üstad'a, doğduğu yere izafeten, Said-i Kürdî deniyordu. Sadreddin Yüksel Hocaefendi bize ve hocalara ders verirken, “Bakın, Şeyh Said-i Kürdî bu ayete şöyle manalar vermiş” deyip İşârâtü'l-İ'câz'dan veya Üstad'ın diğer eserlerinden, ayetlerin açıklamalarını yapıyordu.⁴⁹ İşte ben ilk defa Üstad'ımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ni o zaman, Nursin'de bu zattan duymuş oldum. Ama bu kadarla kaldı, sadece duymuş oldum.

⁴⁹ Sadreddin Yüksel, Bediüzzaman Said Nursî'ye ve eserlerine olan hayranlığını şöyle ifade etmektedir:

“O, ilimde, bilhassa Kur'an-ı Kerim'in tefsirinde sonsuz bir deryadır. Bunun ispatı, telif ettiği Risale-i Nur Külliyesi ve o Külliye'nin bir parçası sayılan Arapça İşârâtü'l-İ'câz adlı harika tefsiridir. (...) Risale-i Nur, hem akla hitap eder hem ruha. Yani hem aklı tatmin eder hem de insanın ruhî ve manevî ihtiyaçlarını karşılar.” Necmeddin Şahiner, *Aydınlar Konuşuyor*, s. 119, Yeni Asya Yayınları, İst. 1979.

1953 senesine kadar böyle geçti.

Diyarbakır'da Rıza Baykal vardı ki şu anda hayattadır. O, Kore'ye asker olarak gitmişti. Bayram Yüksel Ağabey'in mangasında yapmış askerliğini. Bayram Ağabey ona Risale-i Nur'u tanıtmış.

Rıza Baykal askerden gelince Lice'de bir oda tutup orada Risale-i Nur dersleri başlattı. Ben o zaman müftü efendinin yanında Arapça okuyordum. Bana geldi dedi ki, "Ben Kur'an tefsiri olan Said-i Kürdî'nin kitaplarını getirmişim. Burada beraber okuyalım" dedi. Bir tane de risale verdi bana. Daktiloyla yazılmış, teksirle çoğaltılmış *Uhuvvet Risalesi*ydi bana verdiği risale. Onların arasına epeyce git-tim geldim; ama Risale-i Nur'u tam mahiyetiyle, hizmeti tam mana-sıyla anlayamadım o sıralar. Zaten topu topu 3-4 küçük kitap vardı ellerinde. Birkaç genç toplanmışlar, böyle gidip geliyorlardı.

Yine hizmeti tam anlayamadan 1958'e kadar da böyle geldi geçti günler.

KAYIP BİR SENE

1958'de askerlik vaktim geldi. Askerliğim Isparta'ya düşünce, Allah Rahmet eylesin, anam dedi ki "Mademki sen Isparta'ya gidiyorsun, Şeyh Said-i Kürdî Isparta'dadır. Git onu ziyaret et ve elini öp. Benim yerime de elini öp ve 'Anama dua et' de." Böyle tembih etti bana. Anam "Şeyh Said-i Kürdî" diye ismini işitmiş Üstad'ın.

Mahmut Aydın, Bediüzzaman'ı gördüğü yıllarda

Isparta'ya gittim. Bizim uzaktan bir akrabamız vardı. O malum isyanı çıkaran Şeyh Said'in yardımcısı Fehmi Fırat... İdam cezası alınca kaçıp saklanmış. Sonra tekrar yakalanmış ve Isparta'ya sürgün olarak gönderilmiş. Ben Isparta'ya giderken, "belki sana faydası olur" diye onun adresini vermişlerdi. Kendisi Isparta'da avukatlık yapıyordu.

Ben de önce gidip onu buldum. Tanıştık. Bizi evine götürdü. Askerdeyken pazar günleri bizi evine götürüyordu. Bir sene boyunca böyle gidip geldim. Fakat bir sene sonra onun ne kadar hain bir adam olduğunu anladım. O kadar kurnazca, o kadar ustaca istismar ediyor, milletli aldatıyordu ki... Bir sene orda kaldığım halde, onun etkisi altında kalarak Üstad'a ziyarette bulunamadım. Maalesef Nur talebelerine iftiralar atıyor ve bizi onlardan soğutuyordu. Sonra, "Aman ha, sakın yanına gitmeyin, takip ediliyor!" diyordu. Böyle bir senem geçti Isparta'da. Koskoca 1958 senesi bu adamın menfi propagandası yüzünden boşa gitti.

Sonra izne gittim ben memlekete. Tabii anam hemen, "Sen Şeyh Said Efendi'ye ziyarete gittin mi?" diye sordu. "Gidemedim ana" dedim. Bana çok sert çıktı ve "Sana hakkımı helal etmem!" dedi. Hâlbuki anam Üstad'ı fazla tanımaz, bilmezdi. Hem Üstad'ı "şeyh" olarak biliyordu hem de kendisi başka bir şeyhe bağlıydı.

Henüz iznim bitmeden bir rüya gördüm. Bediüzzaman bizim eve gelmiş sedirin üzerinde, anam da diz çökmüş onun önünde oturuyordu. Ben, namahremin yanında oturuyor diye kızıyorum tabii anama. Üstad birden bana döndü, "Ben bunu kendi kızım kabul etmişim" dedi ve ben uyandım. Kendi kendime dedim "Isparta'ya vardığımda ilk işim Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etmek olacak." Bu sefer kararlıydım.

İLK ZİYARET

İzin bittikten sonra tekrar Isparta'ya döndüm. 1959 senesi... O sıralarda, Diyarbakır'ın Hazro ilçesinden olup, sonradan 20-25 yıl Elbistan Müftülüğü yapan Ahmet Bilici, asker olarak yanıma geldi. Biz bir senelik askerdik, o daha yeni gelmişti. Ahmet Bilici, Cizre'de bulunan Şeyh Seyda'nın yanında ders almış, tabii normal olarak kendi şeyhini daha büyük görüyordu. Bir defasında bana "Sen bir

senedir buradasın. Hiç Bediüzzaman'ı ziyaret ettin mi?" dedi. "Gitmedim, ama gideceğim" dedim. Beraber gitmeye karar verdik.

Şimdi müze olan eve vardık. Sokağın başında bir inzibat ve bir polis bekliyordu. Sivil gidersen polis, asker gelirse inzibat müdahale ediyordu. Her geleni "Kimsin, nereden geldin, niye geldin?" diye sorguya çekiyorlardı. Neyse biz bir aralık görünmeden geçtik. Orda yaşlıca bir kadın duruyordu. Sonradan onun ev sahibi Fitnat Hanım olduğunu öğrendik. "Biz Bediüzzaman Hazretleri'ne ziyaret gelmiş-tik?" dedik. Bize "Evladım, Bediüzzaman iki gündür yok, Emirdağ'a gitmiş. Buralarda fazla dolaşmayın size zarar verirler. Burası hep kontrol altında" dedi. Biz de hemen ayrıldık.

15-20 gün sonra tekrar gittik. Tabii o günkü imkânlarda bizde si-vil elbise falan yok. Yine resmî elbiseliyiz. Ama inzibatı yine atlat-mayı başararak girdik içeri. Daha o zaman ağabeyleri de tanıımı-yoruz. Onların içinde sarıklı, sakallı birisi vardı. Biz "Herhalde Bediüz-zaman budur" dedik ve direk olarak ona doğru yürümeye başladık. O, bizim yanlışımızı anladı ve "Kardeşim, siz şimdilik oturun, Üstad sizi çağıracak" dedi. Biz o zaman anladık ki bu zat Üstad değil... Sonradan öğrendik, bu sarıklı sakallı zat Tâhirî Mutlu Ağabey'miş. Bizi, o, farelerin erzaka dokunmadığı odaya aldılar. Birkaç dakika sonra Zübeyir Ağabey geldi ve bizi çağırdı.

Üstad Hazretleri karyolada oturuyordu. Sırtına bir yastık vardı, üzerine ise yarıya kadar yorgan örtülüydü. Elini öptük. Yere, tahta üzerine oturduk. "Nerelisiniz, nereden geliyorsunuz? Ne yapıyorsunuz?" gibi şeyler sordu. Liceli olduğumu, talebelik yaptığımı söyle-dim. "Risale-i Nur okuyor musun? Mehmet Kayalar'ın yanına gidi-yor musun?" diye sordu. Ben de "Kore'de askerlik yapan bir talebe-niz vasıtasıyla Risale-i Nur'u tanıdım, Mehmet Kayalar'ın yanına gitmedim" dedim. Üstad "Kardeşim, Risale-i Nur'u oku, Mehmet Kayalar'ın derslerine iştirak et" dedi.

Ahmet Bilici Hoca da Müftü olduğunu söyledi. Yalnız Üstad Hazretleri ona, "Risale-i Nur oku" demedi. O, "Bu topraklar Osman-lı toprağıdır, bu toprakların zekâtı olmaz diyorlar" diye bir fikhî me-sele sordu. Üstad da özetle, "Kardeşim, bu Allah'ın toprağıdır. Kul-lanan zekâtını versin" dedi. O anda heyecandan olacak annemin selamını Üstad'a söylemek aklıma gelmedi, unuttum. Bize en son, tek-

rar, Risale-i Nur okumamızı, namazlarımızı kılmamızı, Mehmet Kayalar'ın derslerine gitmemizi tembih etti. Ve "Siz askersiniz, burarlarda fazla dolaşmayın, size zarar verirler" dedi. Sonra biz kalktık ve huzurdan ayrıldık.

HALKIN ÜSTAD'A HÜRMETİ

Bundan sonra Bediüzzaman Hazretleri'ni birçok kere daha çarşıda arabayla geçerken gördüm. Zaten o sıralarda Isparta'da pek araba falan yoktu, tek tük vardı. İki tane otomobil vardı: birisi Üstad'ın, diğeri tümen komutanın. İkisi de aynı marka, aynı model ve aynı renkteydi.

Bediüzzaman Hazretleri'ne halkın çok hürmeti ve sevgisi vardı. Mesela, bir defasında merkezdeki bir çayhanede otururken birdenbire herkes, "Hocaefendi geçiyor, Hocaefendi geçiyor!" diye bağışmaya ve ayağa kalkmaya başladı. Ama herkes... Kâğıt oynayanlar bile... Üstad'ın arabasının geldiğini görünce ben de hemen sandalyeden kalktım ve daha yakından göreyim diye gidip kaldırıma oturdum. Araba tam önümden geçti. Üstad arka koltukta, yalnız oturuyordu. Gözlerini kapatmıştı. Belki de önüne bakıyordu, ben kapalı gibi gördüm. Elleri önde, birbirine kavuşuk vaziyetteydi. Saçları kınalıydı ki daha önce görmüştüm ama dikkatimi çekmemişti. Otomobilin ön kısmında ise üç kişi vardı.

İKİNCİ ZİYARET

İkinci ziyaretimi de yine Ahmet Bilici ile beraber yaptım. Üstad Hazretleri bana "Ben seni kardeş olarak kabul ettim" dedi. Müftüye de "Ben Şeyh Seyda'ya ve Hilmi Efendi'ye dua ediyorum" dedi. Hilmi Efendi dediği zatı ben sonradan öğrendim. Eskişehir Hapsi'nde "Mütemadiyen Risale-i Nur'un elli-altmış şakirdi içinde celpkarane sohbet ettiği halde, yalnız bir tek şakirdi muvakkaten kendine çekebildi"⁵⁰ dediği, bu zat imiş.

Üstad bize ilk ziyaretimizde olduğu gibi yine "Risale-i Nur varken ziyaret için zahmet edip gelmeyin. Risale-i Nur okuyun, derslere iştirak edin" dedi. Bu sefer annemin selamını söyledim. "Anne-

⁵⁰

Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lâhikası*, Söz Bas. Yay., s. 107.

min yerine elinizi öpeyim Üstad'ım" dedim, öptürmedi. "Ben ona dua ediyorum. İnşallah Allah onun mükâfatını verecek" dedi.

Hakikaten Üstad'ın huzurunda insan konuşamıyor. İnsanın dili tutuluyor onun huzurunda. Sonradan kardeşler, "Gözleri nasıldı, hangi renkтейdi?" diye hep sordular. İnsan bakamıyor ki... O zaman genciz, makamını bilmiyoruz diye biraz konuşabildik yanında. Bediüzzaman ne demek bilmiyorduk ki... Büyük bir şeyh veya bir âlim diye biliyorduk. Şimdi olsa hiç konuşamam.

"ON BİN ASKER ÜSTAD'A SELAM DURDU"

Ben askerde telsizciydim. 24 ay aynı yerde yaptım askerliğimi. Kumandanımız, Yüzbaşı Ali Şener isminde, İzmirli, çok menfi bir adamdı. Kore'ye de gitmiş...

Bir gün tatbikata çıkmıştık. Eğirdir'e giden yolda tatbikat sahası vardı. Yolun bir tarafı kırmızı, düşman; diğer tarafı yeşil, dost kuvvetler manasında ayrılmıştı. Beş bin dost, beş bin düşman, toplam on bin asker var. Tümen komutanımız da Tümgeneral Fevzi Okan'dı. Tatbikat için onu bekliyorduk. O, tatbikatı telsizle idare edecekti. Bizim telsizlerimiz yolun kenarında kurulmuştu ve orası kumanda merkezi gibiydi. Telsizden gelen emirlere göre tatbikat yürütülürdü. O zaman Isparta'da istasyon ile tümenin arası bağlar ve bahçelerle doluydu, çok ağaçlıktı. Tabii şimdi değişti oralar.

Bu arada, herkes tüfeğini çatmış istirahat halinde bekliyordu. Biz de bir ağacın altında dinleniyorduk. Bizim Yüzbaşı o sırada elinde de bir dürdünle ayakta geziniyordu. Birden heyecanla "Paşa geliyor! Paşa geliyor!" demeye başladı. Ama çok heyecan ve panikle... "Yahu haber vermeden geliyor!" dedi. Hemen telsizle her tarafa haberi ilettili: "Silah başına! Dikkat! Selam duuur!" Bir-iki dakika içinde bütün ordu selama geçti. Her iki taraf hem de... Yani dost ve düşman taraflar beraberce, on bin kişi... Bir taraftan da tümen komutanının arabası yavaş yavaş geliyordu. Belki on dakika sürdü gelmesi... Yol toprak olduğundan toz duman birbirine karışıyordu.

Bir de baktık ki arabanın içinde Üstad Hazretleri... Sarığıyla, cübbesiyle arka koltukta oturmuş, camdan çıkarmış olduğu ellerini sağa sola sallayıp askerlere selam veriyordu. Yüzbaşı çok bozuldu tabii.

Acemi bölüğünde bir asker vardı. Siirt'ten yeni gelmiş, 5-10 günlük askerdı. Bir tek kelime Türkçe bilmiyordu. Ben Nurşin'de kaldığım için onu anlayabiliyordum. Bana, “Bu kimdir?” diye sordu. Dedim “Bu Şeyh Said-i Kürdî'dir.” Ben o zaman Üstad'ı şeyh diye biliyorum ya... Birden “Oy!” diye bağırdı ve “Anam babam sana kurban olsun!” deyip tüfeğini, kasaturasını falan bırakıp yola doğru koştu; ama yetişemedi arabaya.

Neyse Bediüzzaman'ın arabası ağır ağır geçti, gitti. Bizim malum Yüzbaşı, “Bu zat Kürtçü, Atatürk düşmanı, dört milyon insan bunun arkasında... Bu adam Cumhuriyet'i yıkmak istiyor...” gibi başladı asılsız, galiz kelimeler kullanarak konuşmaya. Sonra o zavallı askere döndü “Ulan sen niye gittin oraya?” diye bir hamle yaptı. Adam cevap veremiyor ki... Türkçe bilmiyor... “Bunun dilinden anlayan yok mu?” dedi ama hakaretli ifadeler kullanarak söyledi. “Ben biliyorum kumandanım” dedim. “Sor bakalım niye gitmiş?” dedi. Sordum, ama o anda Allah'tan aklıma bir şey geldi. Dedim ki: “Kumandanım, bizim Şark'ta adettendir, paşaların eli öpülür. Siz paşa deyince, o niyetle gittiğini söylüyor. Şark'ta adet böyledir” dedim. Onu kurtarmak için böyle söyledim. Yine de bir tokat attı o acemi ere.

BİR BAKIŞA YİRMİ YEDİ TOKAT

On beş gün sonra banyo yapmak için hamama gittik. Bizim tümende hamamımız yoktu. Isparta'nın üst kısmında bir yerde bir hamam kiralamışlardı. O yüzbaşı bizi bölükler halinde hamama götürüp getiriyordu. Tam yine o merkezdeki çayhanenin oraya geldik, yine Üstad'ın arabasını gördüm. Ben iyice Üstad'ı göreyim diye bekleyip biraz arabaya doğru eğilmiştim. Araba geçince askerlerin biraz ilerlediğini fark ettim. Ben de arkada kalmıştım. Sonra koşup yetiştim.

Ertesi gün öğle yemeği vaktinde yüzbaşı beni odasına çağırdı. Normalde o vakitte subaylar yemeğe gittikleri halde o gitmemiş, beni odasında bekliyordu. Meğer önceki gün benim Üstad'ı görmek için beklediğimi fark etmiş. Oradaki kâtibin ifadesine göre, bana tam yirmi yedi tane tokat atmış. “Ben saydım” demişti. Suratlarım çatlamış gibiydi, adeta yanıyordu. Canım çok yanmıştı. Hatta gittim istirahat aldım. Ama korkumdan kimseye de bir şey diyemedim.

Askerde Terzi Mehmet Efendi vardı. O, 25 liraya bir Sözlük kitabı almıştı. Fakat koğuşumuz sık sık arandığından bir türlü rahat edemedik. Torbalarımız sık sık aranıyordu. Kitabı bir ara toprağa bile sakladık.

Bizim yüzbaşı, anlattığım gibi çok menfi birisiydi. Bölük kumandanımız, binbaşı, alevi asıllı olduğu halde ondan çok daha iyiydi. Her zaman benimle ilgilenir, “Oğlum bir sıkıntın var mı?” diye hâlimi sorardı. Ama yüzbaşı öyle değildi. Her fırsatta bizi eziyordu. Özellikle Üstad’ı hiç sevmiyordu.

NUR CEMAATLERİNİN MUHTELİF OLMASI

Risale-i Nur’u asıl olarak askerden sonra Abdülkadir Badıllı Ağabey’le tanıştıktan sonra okumaya başladım. Badıllı Ağabey, Urfa’da üç ay boyunca devamlı olarak gece ve gündüz benimle ilgilenirdi. Sonra ben bir yanlışlık neticesinde Ankara’da hapishanede yatmışım. Badıllı Ağabey de hapishaneye geldi. Altı ay beraber kaldık. Hâdise şöyle oldu:

1960 ihtilalinden sonra Abdülkadir Badıllı, Ceylanpınarlı Molla Sabri Efendi ve Antepli Fethi Efendi’nin de aralarında olduğu toplam 13 kişi, “Nurculuk ayini yapmak” gerekçesiyle yakalanıp cezaevine konuldular. Mahkeme Ankara’da görüldüğü için altı ay Ankara’da beraber cezaevinde kaldık. Ancak ben o on üç kişi arasında değildim. Onlar Ankara’ya geldiğinde ben zaten cezaevindeydim. Altı ay sonra onlar beraat ettiler.

Son olarak şunları söylemekte fayda görüyorum:

Risale-i Nur’u daha düzgün okumak isteyenler Osmanlıca’yı öğrenmelidirler. Çünkü Osmanlıca’yı bilenler, Risale-i Nur’u mahreçlerine göre daha düzgün okurlar.

Bir de Nur cemaatlerinin muhtelif olması hayırlıdır inşaallah. Bir insanın uzuvları gibi her birisi bir hizmete koşuyor. Bunu normal görmek lazım... Yalnız mümkün olduğu kadar müspet hareket edilmeli ve aleyhte konuşulmamalıdır. Bunlar mizaç farklılığının verdiği zenginliktir. Sahabede, tâbiinde, tebe-i tâbiinde de böyle olmuştur.

MEHMET ALİ ŞEFLEK

Ali Şeflek Hoca'mız, 1926'da Denizli'nin Tavas ilçesine bağlı Hırka köyünde dünyaya gelmiştir. Ezanların Türkçe okutulduğu, Kur'an öğrenmenin, hatta evinde Arapça kitap bulundurmanın bile suç sayıldığı bir dönemde Kur'an eğitimine başlamış... Ama farklı bir biçimde, yeni harflerle başlamış hafızlığa. İşin daha ilginç olanı kendi kendine başlamış. 1943 yılında Üstad Bediüzzaman Hazretlerini Emirdağ'da kısa bir ziyarette bulunan Ali Şeflek, Nazilli Kur'an Kursu'na yıllarca emek vermiş ve diğer hocaların da gayretleriyle bu kurs zamanla bir ekol haline gelmiştir. Tıpkı İzmir Kestanepazarı Kur'an Kursu gibi... Hocaların Hocası Ali Şeflek'in, bugün emekli olmuş yüzlerce din görevlisi, imam ve müezzin talebesi vardır.

Ali Şeflek Hoca'dan sonra ziyaretine gittiğimiz Nazilli'nin işaret taşlarından Teyy Tahir (Gürdere) Ağabey de Risale-i Nur'u ilk defa 1955 tarihinde Ali Hoca'dan duyduğunu söyledi.

“Risale-i Nur’u ilk olarak Ali Şeflek’ten duydum” diyen Teyy Tahir

28 Aralık 2008 tarihinde Ali Hoca’mızı ziyaret ettik. Bizimle paylaştıklarını düzenleyip tekrar kendisine tashih ettirdik.

Ali Şeflek anlatıyor:

1937’de üç yıllık ilkokulu bitirdim. Bu dönemde Tavas ve Nazilli’de Kur’an öğretecek bir hoca yoktu. Hoca bulamayınca mecburen yeni harflerle kendi kendime Kur’an’ı öğrenmeye başladım ve 1939’da yarıdan fazlasını, yani her cüzün 13 sayfasını ezberledim. Sonra hıfzımın geri kalan kısmını Afyon Kur’an Kursu’nda, Mehmet Eren’den ikmal ettim. Orada üç sene kaldım. Mehmet Eren hocamız askere gidince onun yerine İstanbul’dan İsmail Bayri tayin oldu. O, benim ilm-i kıraat hocamdır. Kendilerinden Aşere-Takrib ilimlerini okudum ve icazetnamemi aldım. Ben ilk başta “Hocam benim sesim güzel değil, İlm-i Vücûh okumayacağım” diye nazlanmıştım. Hocam bana “Sus, sesin güzel değilse sesi güzel olanları okutursun” dedi ve başlamış olduk.

ÜSTAD’LA KISA GÖRÜŞMEMİZ

Kur’an kursunda eğitime devam ederken Üstad Bediüzzaman Hazretleri’nin adını duyuyor ve kendisini merak ediyordum. Emirdağ’da olduğunu öğrenince, 1943 senesinde bir ziyaretim oldu kendisine. O da şöyle oldu:

Emirdağ’ın Gömü köyünde, Afyon’da aynı odada kaldığım hafız arkadaşım İbrahim Köken vardı. Önce onun köyüne gittim. Oradan beraberce Emirdağ’a geçtik. Emirdağ’ın bir Çarşı Camii vardır. Üstad’ın namazlara oraya geldiğini öğrendik ve biz de oraya gittik.

Öğle ezanı okunurken Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin geldiğini gördük. Ama öyle heybetli bir gelişi vardı ki, bir general gelmiş gibi hemen bir dalgalanma meydana geldi. Herkes hareketlendi ve cemaat hürmetle yol açtı kendisine. Üstad, namaz için caminin ser mahfiline, yukarıya çıktı. Namaz kılınıp cemaat dağıldıktan sonra müezzın bizi üst kata, Üstad'ın yanına çıkardı ve bizi takdim etti. Biz iki hafız, onun mübarek elini öptük. Bize Kur'an'ın her bir harfinin on sevabı olduğunu ve okuyup okutmamızı söyledi, teşvik etti. Bu kadarlık sürdü ziyaretimiz. Üstad'ın konuşmaları ya ayet ya da hadis meallerinden oluyormuş. Nitekim bize söylediği söz de bir hadis mealidir aslında.

ŞADIRVAN SOHBETİNE KATILINCA

Müslüman İstanbul'la yaşıt (1453) Nazilli Koca Camii

1949 senesinde Nazilli Kur'an Kursu'nda görev aldım. Kurs, Koca Camii müştemilatındandır. Nazilli'nin en merkezinde olan Koca Camii, 1453 senesinde, İstanbul'un fethedildiği sene yapılmış olup Anadolu'nun ilk camilerindendir. Bu kurs da Nazilli'nin ilk Kur'an kursu olarak açıldı. Diyanet, ücretsiz olarak bize görev verdi. Sonradan 50 lira ücret vermeye başladı. O yıllarda sayıları 50 kadar olan öğrenci mevcudunu, müstafi olarak görevden el çektirildiğim 1958 yılında tam 972'ye kadar çıkarmak nasip oldu.

Koca Camii'de namazlarımızı kıldıktan sonra camiden çıkıp şadırvanın önünde Nur talebeleri ile ayaküstü dersleri yapıyorduk. Bu dersler adet haline gelmişti. Hepimizin başında beyaz takke vardı. Bu da dikkati çekiyordu. Oysa o tarihlerde insanlar gölgesinden korkuyordu.

Biz böyle devam ederken, 1958 senesinde, zamanın müftüsü "Ali Şeflek Nurculukla ilgilenmektedir. Hakkında takibat yapılсын" diye yukarıya bir dilekçe yazmış. Bunun üzerine beni sorgusuz sualsiz, hiç savunmamı almadan müstafi addettiler. Bir dilekçe verdim ama hiçbir hakkımı vermediler. Hâlbuki Risale-i Nur hizmetleriyle öyle fazla iç içe de değildim. Sırf Nur talebeleriyle konuşuyorum diye bu başıma gelmişti. Tabii çok zor durumda kalmıştım. Nasıl geçinecektim? Yolda kestane satmaya bile düşündüm.

O zaman faal bir Nur talebesi olan Kuyumcu Mehmet Bükler Ağabey bana el uzattı. Allah rahmet etsin, bize çok yardım etti. "Ben sana kuyumculuğu öğreteyim" dedi ve öğretti. Param da yoktu ama o yardım etti. Sonradan şirket olduk.

Bununla beraber Kur'an derslerini hiç ihmal etmeden hep devam ettim.

MEHMET BÜKER

Mehmed Büker 1919 tarihinde Isparta'nın Uluborlu ilçesinde dünyaya gelmiştir. Ticari faaliyetlerini arttırmak için 1945'de Nazilli'ye taşınır ve bir kuyumcu dükkânı açarak sarraflık yapmaya başlar. 1955'de Nazilli Risale-i Nur hizmetlerine dâhil olur ve evini dersbane-i Nuriye gibi kullanmaya başlar. Bulduğu, rast geldiği müştakları tutar hemen evine götürür. Onlara saatlerce okur ve anlatır. Ayrıca namaz çıkışlarında Nazilli merkezindeki Koca Camii şadırvanı etrafına topladığı insanlara ayaküstü sohbetleri yapar. Bu dersler çekirdek hükmüne geçer ve çok meyveli ağaçların yetişmesine zemin hazırlar. Hacı Kemal Erimez, Hüseyin  ağdır, Musa Yukarı, Hüseyin Filiz bunlardan sadece birkaç tanesidir.

Fıtraten çok cevval, heyecanlı ve ataktır. Bir o kadar da mert, cesur, sözünden dönmez ve  ilekeştir. Aynı zamanda çok iyi bir hatiptir. Hitabesiyle yüzlerce, binlerce insanı etrafında toplayabilecek kabiliyete sahiptir. Yerinde hiç duramayan Mehmet Büker Ağabey,

hayatının sonuna kadar hizmetin yükünü ve çilesini omuzlarında taşımıştır.

İki kere Bediüzzaman'ı ziyarete gider; fakat ne hikmetse görüşmeye muvaffak olamaz. Üçüncüsünde oğlu Servet'i de yanına alıp tekrar gider. Ama hayret! Yine kapıda kalmıştır. Ancak ne olursa olsun bu sefer Bediüzzaman'ı görmeye kararlıdır. Üstad'ın tabiriyle bir delilik yapar ve kapıya yüklenir. Buna oğlu Servet şahittir. Sonunda kabul edilir ve o çok sevdiği Üstad'ı, onu şefkatle kucaklar, başını okşar.

Mehmet Büker, Nazilli'nin Dört Mehmetlerinden birisidir. Adaşı Terzi Mehmet Oğuz'un karakolda dövülerek şehit edilmesinden birkaç saat evvel görüştüğü son şahıstır. O meş'um gece Mehmet Büker'in evine üç defa baskın yapılır. Fakat defalarca maruz kaldığı keyfi zulümlerin verdiği ferasetle, başına gelebilecekleri sezer. O gece evinde durmaz ve Balıkesir'e gider. Ancak çok sevdiği adaşı Mehmet Oğuz, geceleyin karakola gider ve ne yazık ki sabaha karşı oradan cesedi çıkar.

Kim bilir, belki de öyle lazımdı. Hizmete gelecek musibeti Terzi Mehmet üzerine almalıydı. Bu da şehit için başka türlü bir ferasetti. Zaten Mehmet Oğuz'un geceleyin karakola giderken, Mehmet Büker'e söylediği son sözü, "Bu ulvi hizmete bir baş feda etmeden olmaz" olmuştu. Muhtelif kitaplarda değişik tarzlarda anlatılan bu talihsiz hadisenin en doğru şeklini, bu hadisenin birinci dereceden şahidi olan Servet Büker'den öğreneceğiz.⁵¹

Fıtraten yerinde duramayan Mehmet Büker, bir kelime bile İngilizce bilmediği halde, 1973'de Amerika'ya gider ve orada *The Light* yani "Nur" dergisini çıkarır. Büyük bir özen ve özveriyle hazırladığı bu dergiyi krallara, devlet başkanlarına, dünyanın tanınmış şahsiyetlerine gönderir.

Mehmet Büker bir zaman sonra tekrar Nazilli'ye döner ve 2002 senesine Nazilli'de vefat eder. Allah rahmet eylesin, âmin.

Bu farklı insanı, önce oğlu Servet Büker'den, sonra Risale-i Nur'u tanıttığı Hüseyin Filiz'den dinleyeceğiz.

⁵¹ Bu hatıralar, mevzu bütünlüğü için Mehmet Oğuz kısmına alınmıştır. Bk. s. 279.

Servet Büker, ricamız üzerine yazılı olarak babasını bizlere anlattı. Daha sonra tamamlayıcı sorularımıza da cevap vermiş ve metnin son şekli kendisine tashih ettirilmiştir. Bana yardımcı olan Ertuğrul  zt rk Bey'e teşekkür ediyorum.

Servet Büker anlatıyor:

Ben 1950 yılında Nazilli'de dünyaya gelmişim. Merhum Mehmet Büker'in büyük oğlu ve ortanca çocuğuyum. Evli iki  ocuk babasıyım. Nazilli'de ikamet etmekteyim ve baba mesleği olan sarraflığa devam etmekteyim.

Mehmet Büker'in oğlu Servet Büker

Babamın nüfusa kayıtlı adı Mehmet Said Büker şeklindedir. Isparta'nın Uluborlu ilçesinde 1919 senesinde doğmuş olup anne adı Hediye, baba adı Hamdi'dir. Bir kardeşi hayattadır, ağabeyi ise  ocuk yaşında vefat etmiştir. Amcam Said Büker Isparta'da ikamet etmektedirler. Her iki dedem de, Hamdi ve Hüseyin, hacda vefat etmişlerdir.

Merhum babam cevval, atak, asabî mizaçlı, heyecanlı bir insandı. G z n  budaktan sakınmaz, doğru bildiğini haykırmaktan çekinmezdi. İlkokul mezunuydu ama yüzlerce, binlerce insanı etrafında toplayabilecek bir ilme ve hitabete sahipti. Karşısındaki muhatap kolay kolay konuşamazdı. Sözüne ölümüne sadık bir insandı. Hayatında yalan dolana yer vermemiştir.

Nazilli Nur hizmetlerinin canlı şahidi Bedri Doğru, aynı hizmetlerin sessiz şahidi olan 560 yaşlarındaki (1453) Koca Camii'nin giriş kapısında

Şimdi olduğu gibi, o zaman da Nazilli'de babamın işlettiği kuyumcu dükkânımız vardı. Daha sonra ortaklarıyla beraber dükkân sayısı beşe çıktı.

Üstad'ın adını ilk defa 1943 Denizli Mahkemesi'nde duymaya başlayan babam, 1955 yılında hizmetle tanışır. Nazilli Risale-i Nur hizmetleri onun dava ile tanışmasıyla daha aktif hale gelmiştir. İlk derslane kendi evimizdi. Haftada iki üç gün 30-40 kişilik gruplarla dersler yapılırdı.

Babam, davaya meyli ve meraklı olan insanları, dükkânı bırakıp eve getirir ve onları günlerce misafir eder ve hizmeti anlatırdı. Müspet neticeler gördükçe de çok mutlu olurdu. Misafirlik konusunda yerli yabancı ayrımı yapmaz, evde yenecek ne varsa önlerine koyardı. Yemekten sonra da yatıncaya kadar Risalelerden ders okur, so-

ruhan sorulara cevaplar verirdi. Ablam ve ben bunlara hep şahit olmuşuzdur.

Babamın bir hizmeti de Nazilli Büyük Camii'nde olurdu. Namazdan sonra şadırvanın başında kim denk gelirse toplar dini dersler yapardı. Hocalar, vaizler, müftüler de olurdu. Bir müddet sonra bu dersler kesildi. Zira babamın bazı hassas noktaları vardı. Zaten Nazilli'de derslane de açılmıştı. Namazlara, bilhassa yatsı ve sabah namazlarına dershaneye gidip gelmeye başladı.

Nazilli'de ilk derslane, Yeni Mahalle'de Çaputçu Şükrü Amca'nın eski, avlusu olan bir eviydi. İkinci derslane ise şu an Sanayi olan bir yerde idi. Hüseyin Filiz Ağabey'in Zübeyir Ağabey'le beraber kaldığı yer burasıdır. Zübeyir Ağabey, 45 gün bu dershanede kalmıştı.

Hizmetler inkişaf etmeye başlayınca, babamın Isparta ziyaretleri de arttı. Orada Bayram, Sungur, Zübeyir, Kitapçı Ezener, Hüsrev, Tâhirî Ağabeylerin hepsini yakından tanıdı. Babamın ayrıca Ahmet Feyzi Kul, kardeşi Mehmet Emin Feyzi, Hasan Atıf Hoca, Avukat Bekir Berk, Avukat Gültekin Sarıgül Ağabeylerle de yoğun irtibatı vardı.

Mehmet Fırıncı, Mehmet Bükler ve Bekir Berk, Kerkük Yaylası'nda

“BIRAKIN ŞU DELİYİ”

Üstad Hazretleri’ni 1955 tarihinden itibaren iki defa ziyaret teşebbüsünde bulunan babam, ne hikmetse buna bir türlü muvaffak olamamış. 1958 veya 59 senelerinden biri olabilir, babam, Üstad’ı ziyaret etmek için tekrar harekete geçti. Bu seferki ziyaretinde beni de yanına aldı. Daha önceki iki ziyaretinde kapıdan dönen babam, bu sefer ne olursa olsun Üstad’la görüşmeye kararlıydı.

Ama babam yine kapıdan içeri alınmadı. Kapıyı açan Ceylan Ağabey’di. Ceylan Ağabey karşısında, babamın kararlı duruşu bile kâr etmiyordu. “Bana tezgâhtarlık yapma! Ben üçüncü defa geliyorum, beni geri döndürme” diyordu babam. Bir taraftan da, “Acaba benim bir kusurum mu var ki Üstad beni kabul etmiyor” diye vesvese edermiş. Babam çare kalmayınca kapıyı omzuyla iteleyip içeri girmek istedi. O sırada içerden bir ses geldi. Meğer bu cedelleşmeyi duyan Üstad Hazretleri, “Bırakın şu deliyi gelsin” diye sesleniyormuş...

Benim hatırladığım kadarıyla Üstad karyolasında bir kenarda oturuyordu. Başında taylaşanlı bir sarık, üzerinde bir cübbe vardı. Kollarını açıp bizi kucakladı, başımızı okşadı. Ablam Sermin’in ve benim yazdığım risalelere “Maşaallah, maşaallah!” diye hayretle baktı ve arkalarına dualar yazıverdi. Şu an müze olan evde olmuştı bu görüşmemiz. Babamın bazı soruları vardı. Üstad cevap verdi. Ama ben şimdi bu konuları hatırlayamıyorum. Ama Üstad’ın “Bırakın şu deliyi gelsin” lafını hiç unutmam. Biz daha kapıdayken söylemişti. Eğer içeri almayacak olsalardı omuzlayıp girecekti babam. Bundan hiç şüphem yok.

Üstad Hazretleri’ni ikinci görüşüm Ankara’daki bir mahkeme vesilesiyle olmuştı. Mahkemeye destek vermek için gidilmişti Ankara’ya. Babam, Nazilli’den bir grup arkadaşıyla bir jip tuttu. Babam beni de almıştı yanına, ben de vardım jipte. Yolda jip arıza yaptı. Yalnız jip dediysem, bugünkü modern olanlar gibi değil tabii. Köy jipi tabir ettiğimiz tiplerdendi.

Vakit gece yarısıydı. Bir saate yakın tamir için uğraşıldı. Fakat ne mümkün, jip bir türlü çalışmadı! Sonra gruptan biri “Biz bunu besmeleyle itekleyelim, o zaman çalışır” dedi. Hep birlikte besmele çektik ve itekledik. Evet, jip çalışmıştı. Sevinçle yola devam ettik. Bu

seyahatimizde biz Üstad Hazretleri'ni ikinci kere uzaktan görebilmiştik.

23 Mart 1960 tarihinde Üstad'ın vefat haberi gelince babam çok sarsıldı. 8-10 arkadaşıyla beraber, "Thames" marka bir minibüs tutular ve Urfa'ya cenazeye gittiler.

ALTI BUÇUK AY BABAM HAPİSHANEDE UNUTULDU

Evimiz müteaddit defalar basıldı, jip dolusu kitaplarımız alınıp götürüldü. Babam adeta karakol ve savcılıklara abone olmuştu. Hangisini anlatayım bilemiyorum. Hepsini anlatsam bir roman olur. Maddeten acı ve ızdırap dolu bir ömür...

Isparta'da bir ağabeyin, sanıyorum Hüsvrev Ağabey'in, mahkemesine katılmak için bir gezi düzenledi babam. Bir otobüs dolusu insanla birlikte Nazilli'den Isparta'ya doğru yola çıktık. Otobüste eniştem de vardı.

Gitmeden önce babam 6 bin adet (öyle hatırlıyorum ama 16 bin de olabilir) bir broşür bastırdı. Broşürde şu yazı vardı:

Birtek gayem vardır:

O da, mezara yaklaştığım bu zamanda, İslam memleketi olan bu vatanda Bolşevik baykuşlarının seslerini işitiyoruz. Bu ses, âlem-i İslam'ın iman esaslarını zedeliyor. Halkı, bilhassa gençleri imansız yaparak kendisine bağlıyor. Ben bütün mevcudiyetimle bunlarla mücadele ederek gençleri ve Müslümanları imana davet ediyorum. Bu imansız kitleye karşı mücadele ediyorum. Bu mücahedemle inşaallah Allah huzuruna girmek istiyorum, bütün faaliyetim budur. Beni bu gayemden alıkoyanlar da korkarım ki Bolşevikler olsun!

Bu iman düşmanlarına karşı mücahede açan dindar kuvvetlerle el ele vermek, benim için mukaddes bir gayedir. Beni serbest bırakınız. El birliğiyle, komünistlikle zehirlenen gençlerin ıslahına ve memleketin imanına, Allah'ın birliğine hizmet edeyim.

Said Nursî

Bunu babam bana ezberletmişti o zamanlar.

Yolda, Isparta'ya varıncaya kadar bu broşürü bütün kahvelerde, istasyonlarda, mola yerlerimizde dağıta dağıta gittik. Kalanları Isparta'da dağıtacağız.

Isparta'ya varınca bir otele yerleştik. Fakat Nazilli'den beri bizi takip eden polis, otelden alıp bizi doğruca karakola götürdü. Hepimizin ifadeleri alındı. Broşürlerden kalan kısmına el koydular. Bunun epey sorgulaması oldu. “Nerde bastırdınız? Kaç tane bastırdınız? Niye bastırdınız?” gibi sorularla bizi epey sıktılar.

Sonra bizi karakoldan mahkemeye sevk ettiler. Mahkeme sadece babamı aldı, bizi serbest bıraktı. Babama yeniden cezaevi ve hasretlik düştü...

Ve 6,5 ay yargısız infaz... O cevvalliği ile babam sorgusuz sualsiz tam 6,5 ay yatırıldı hapishanede. Hiç mahkemeye çıkarılmadı. Adeta unutulmuştu orada.

Nihayet bunu oradaki yerel yöneticilerin çözemediğini düşünen babam, hapishaneden Adalet Bakanlığı'na bir telgraf çekmek istiyor. Fakat hapishane müdürü, “Ben çekmem bunu, yoksa benim sonum olur” diye direniyor. Babam da “Efendim siz çekmezseniz ben bunu dışardan çektiririm. Bu sefer, içerdeki adam bunu nasıl çekti, diye sen daha zor durumda kalırsın” diyor ve telgrafi çektiriyor.

8-10 maddelik soru ile çekilen bir telgraftı bu. Ama öyle sert yazılmıştı ki burada yazmaya dilim varmıyor. “Adalet İsimli Adalet Bakanlığına” diye başlıyordu bu telgraf. Bu telgraf üzerine ertesi gün babamın tahliye emri gelmişti.

THE LIGHT

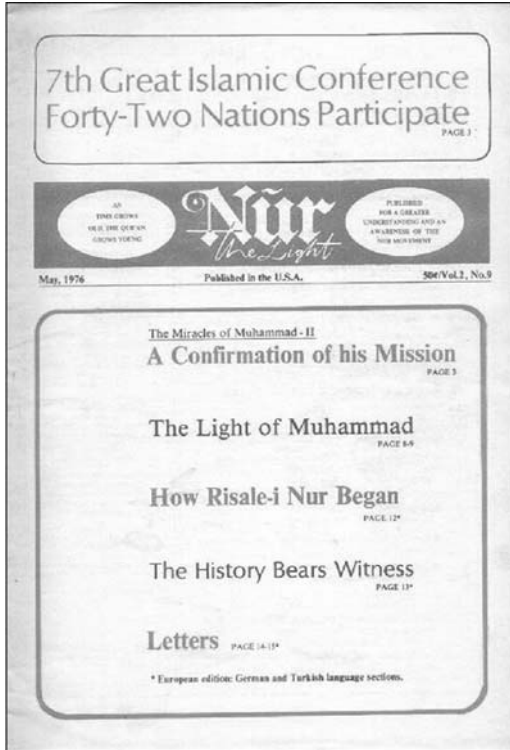
Hizmet için paraya ihtiyaç vardı. Bu sebeple babam işini büyütmek için kolları sıvadı. Ortak sayısını çoğalttı ve 4-5 kişi oldular. Kendisi, İzmir Kemeraltı Çarşısı'na açtığı dükkânı işletmeye başladı. 1967'de İmam Hatip Okulu'na gittim ben. 1970-72 yıllarında İzmir'deydik biz.

Kardeşimle ben de büyümüştük artık. 1973'ten sonra ben askere gidince, babam, işleri kardeşime devretti. Sonra işleri kardeşimle ben devam ettirmeye başladık. 1973'te Balıkesir ve İstanbul Kapalı Çarşı'da dükkânlarımız açıldı. Uzun yıllar 1987'ye kadar İstanbul'da kaldı babam. Bu arada dükkân sayısı beşe çıkmıştı. Ama ortaklarıyla düzeni de kaçmıştı. Çünkü çatal kazık gitmiyordu. Bu sebeple bir gecede ortaklığı bitirdi babam. İstanbul'da bir müddet daha kaldı.

Bu esnada 1987 senesinde annemi kaybettik. İkinci defa evlenen babam tekrar Nazilli'ye geldi.

Babamın bir Amerika macerası vardır. Hiç lisan bilmediği halde Amerika'ya gitmişti. Orada çat pat, tarzanca anlaşırmış. Amerika'ya birinci gidişi 1973'de olmuştu. Orada altı ay kaldı. Amerika'da *The Light*, yani *Nur* mecmuasını çıkarıp dünyanın sayılı merkezlerine, krallara, devlet başkanlarına, makam mevki sahiplerine gönderiyordu.

O dergi bilfiil babamın azim ve gayretiyle kurulmuştu. Sermayesini de o koydu. Hiçbir yerden katkı almadı. O zaman Osman Birgeoğlu ile Fırıncı Ağabeylerin destek verdiğini zannediyorum. Amerika'ya ikinci gidişi 1987'de ikinci evliliğinden sonra oldu.

Mehmet Bükre'in gayreti ve Fırıncı Ağabeylerin desteğiyle Amerika'da çıkarılan "The Light" dergisinin Mayıs 1976 sayısı

( nde, solda) Mehmet Büker ve Mehmet Fırıncı, 1975 yılında, Amerika'da *The Light* dergisinin faaliyetleri heng mında görülüyor

Babam artık yaşılanmıştı, yaşılanınca eski cevvaliyeti de epey durulmuştu. Nazilli'ye geri döndü ve 2002 senesinde Nazilli'de vefat etti. Eğri Boyun Mezarlığı'nda medfundur. Mevla rahmet eyleye,  min.

Hüseyin Filiz anlatıyor:

1938 Afyon-Dinar doğumlu olan Hüseyin Filiz Ağabey'imiz, 10 yaşından beri Nazilli'de ikamet etmektedir. Hatıraları bu kitapta müstakil olarak altında yer almaktadır.⁵² Makam münasebetiyle sadece Mehmet Büker'le alakalı olan kısımlar buraya alınmıştır.

SABAHA KADAR DERS

Sarraf Mehmet Büker Ağabey'in Nazilli'de çok hizmetleri vardır. Benim gibi çok kimsenin Risale-i Nur'u tanımasına vesile olmuştur.

⁵² Hüseyin Filiz'in hatıraları için bk. s. 195.

O, çok fedakârdı. Hatta şu an ikisi rahmetli olan, dünya çapında hizmetler ifa eden Hacı Kemal Erimez, Hüseyin Çağdır ve Musa Yurkari'nin hizmete kazanılması onun ciddi gayretleriyle olmuştur.

Nazili'nin merkezindeki Koca Camii'de namazları kıldıktan sonra, Sarraf Mehmet Ağabey bizi şadırvanın başında toplar, orada bize dersler yapardı. Benim Risale-i Nur'u tanıdığım 1957 seneleriydi. Çok faydalı olan bu şadırvan dersleri bir müddet devam etti.

Bir gün İzmir'den Hüseyin Çağdır, Ayrancılar'dan da Musa Yurkari Ağabeyler Nazilli'ye geldiler. Bizim gibi onlar da Koca Cami'de namazlarını kılıp dışarı çıkınca, şadırvanın başında bizlere konuşan Sarraf Mehmet Ağabey'i dikkatle dinlemeye başladılar. Ders çok hoşlarına gitmişti. Sonunda "Aman bu kitaplardan bize de ver, biz de okuyalım" demeye başladılar. Sarraf Mehmet bunları bırakır mı hiç? Aldı, doğru evine götürdü. Ertesi gün öğlene kadar bunlara risalelerden okumuş anlatmış, okumuş tekrar anlatmış... Ertesi gün yine gördüm bunları ben. "Yahu siz gitmediniz mi daha?" dedim. "Yok, Sarraf Mehmet sabaha kadar bize kitap okudu" dediler.

"BENİ BÜKTÜ"

Mehmet Bükler Ağabey, çok farklı bir insandı. Etkili konuşurdu. İkna etme kabiliyeti vardı. Bir gün bizim ilçemize, Dinar'a gitmiş. Dinar'ın merkez vaizi Çapallı Hali Hoca vaaz ediyormuş. Halil Hoca, camiden çıkar çıkmaz başına büyük bir fötr şapkası geçirmiş. Sarraf Mehmet, vaizi görmüş ve içinden "Demin vaaz eden hoca değil mi bu?" demiş. Varmış yanına ve "Hocam, senin Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'in (midesini göstererek) şuranda mı, yoksa (başını göstererek) buranda mı?" demiş. Hoca eliyle başını göstererek "Buramda" demiş. "O zaman, bu papaz külahını Allah'tan korkmadan nasıl koydun bu Kur'an'ın üzerine?" diye çıkmış.

O fötrü her sene memleketim Dinar'a gittiğimde ben de görüyordum. Ama bir seferinde örme vardı hocanın başında. Yanına varıp elini sıktım, tokalaştım. "Hocam, sen hep fötr giyerdin, bu örme nasıl giydin başına? Büyük bir gelişme var sende, maşaallah hocam" diye sordum. Hemen beni elimden böyle tuttu. "Sen Sarraf Mehmet Bükler'in adamısın galiba?" dedi. "Sen de onun gibi konu-

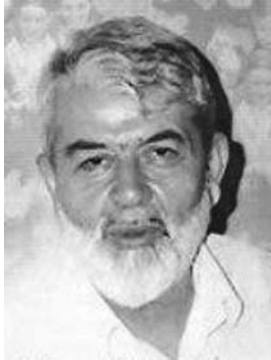
şuyorsun. Gel sana bir çay ısmarlayacağım” dedi ve yukarıdaki hadiseyi anlattı:

Hoca, “Adam beni böyle büktü. Zaten adı da Bükür’miş” dedi. Beni büktü derken bir taraftan da elleriyle çamaşır bükür gibi yapıyordu. “Ben öyle bir adam hayatımda görmedim hiç” dedi. “Ben de hemen aldım fötrü onun yanında büktüm, attım” dedi.

O hoca da vefat etti, Allah rahmet eylesin, âmin.

HACI KEMAL ERİMEZ

1960’lı yılların ortaları olacak. Hacı Kemal Erimez, Nazilli’ye gelmiş. Koca Camii’de ikinci namazını kılıp dışarı çıkmış. O arada biz şadırvanın yanında, Mehmet Bükür Ağabey’in etrafında toplanmış, onu dinliyorduk. Kemal Erimez Ağabey de az ötede dinliyordu. Ben bunu fark edince yanına gittim ve “Ağabey siz misafirsiniz galiba?” dedim. “Evet, ben İncirlioğlu’danım” dedi. “Şöyle gelsenize... Şu dersleri yakından dinleyin” dedim. “Ayıp olmaz mı ama?” dedi. “Yok ağabey, ayıp olmaz. Sen gel benim yerime. Ben berberim, zaten birazdan dükkâna gideceğim” dedim. Böylece Kemal Ağabey geldi, dinlemeye başladı.

Mehmet Bükür’i dinleyerek Nurları tanıyan Hacı Kemal Erimez

Sarraf Mehmet Ağabey, şadırvan dersinden sonra tutmuş onu da evine götürmüştü. Anlatmıştı... Risale-i Nur’dan bazı parçalar vermişti. Onu da bir gün sonra uğurlamıştı. İşte Kemal Ağabey de ilk defa bu şekilde Sarraf Mehmet’ten duymuş oldu risaleleri. Hacı Kemal Ağabey, daha sonra dünya çapında hizmetlere vesile oldu.

Hacı Kemal Ağabey tahminen bir ay sonra bizim berber dükkânımıza geldi. “Ne yapacağız biz şimdi yahu? Bu güzel hakikatleri nasıl duyuracağız biz bu insanlara?” dedi. “Ağabey ben ufak bir berberim. Benden bir şey öğrenemezsiniz” dedim. “Sen en iyisi İzmir’de bir hoca var. Fethullah Hoca diyorlar. O orada camide dersler yapıyor. Ona git sen. O hocanın cübbesinin eteğinden tut. Bir daha da salma” dedim. Hakikaten Kemal Ağabey İzmir’e varıyor ve Fethullah Hocaefendi ile tanışıyor. Ölünceye kadar da bırakmadı onu gerçekten.

Çok heyecanlı bir insandı Kemal Ağabey. “Nasıl yapalım? Ne yapalım?” der dururdu bana. Ben de hep “Ağabey ben bilmem. Ben berberim” derdim. Hocaefendi de Kemal Erimez Ağabey’i büyük bir mücevherat dükkânı gibi görünce, iyice işlemiş. Dünyaya yayılan okulların temellerini atmıştır o. Dünya çapında hizmetlerin temellerini atmıştır o. Allah rahmet etsin.

FETHULLAH GÜLEN HOCAEFENDİ’NİN DİLİNDEN HACI KEMAL ERİMEZ

Hüseyin Filiz Ağabey’imizin tabiriyle, Hocaefendi’nin büyük bir mücevherat dükkânı gibi görüp işlediği Hacı Kemal Erimez Ağabey’imiz, yeri doldurulması zor bir insan... Fethullah Gülen Hocaefendi’nin, Hacı Kemal’in vefatından sonra söylediği vefa ve duygu yüklü ifadeleri buna şöyle işaret ediyor:

“Hacı Kemal Bey, zannediyorum çoğumuzdan, çoğundan birkaç kalem öndedir. Çok kimseye hakkı geçmiştir. Çok kimsenin elinden tutmuştur. Eskiden beri doğru bildiği şeyde koşturup dururdu. Çok vefalı biriydi. Bu açıdan bazı insanlar vardır ki, işte birkaç insanla aralarında alacakları verecekleri vardır. Hakları vardır. Fakat Hacı Kemal’in çok kimseden alacağı vardır. Civanmertliği, bu hizmette inandığı çizgide –nasıl inanıyorsa– o uğurda niyetine göre ömür boyu koşması... Hele son zamanlarda Orta Asya’da yaptıklarıyla belgeselleştirilmesi gerekli olan bir irfan abidesi, bir değerler abidesiydi o.

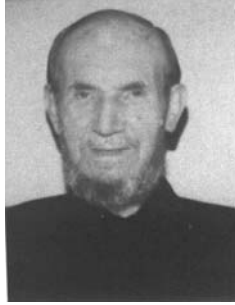
Ben onun geniş imkânlara sahip olduğu dönemleri bilirim. Dükkânlarını sattı, evini sattı... Ve ben doğru mu söyledim, yanlış mı söyledim, kendi hakkımda hüküm vermeseydim daha rahat konu-

şurdum ama... Yani, ‘Hacı Kemal, senle benim evimiz olmaması lazım, dünyaya çalışıyoruz hissini etrafa uyarmayalım’ diye söyledim hep. Oysaki objektif düşünce olarak çoluk çocuğu olanın başını sokacağı bir evi olmalı. Kira, evden eve taşınma çok şirin değil. O, zannediyorum çoklarından akıl almış, çoklarına akıl vermişti. Eski-den evi vardı, fakat vefat ederken ilk sekerata girdiği anda bir garip olarak ölüm anına girdi; yabancı bir evdeydi, hatta çocukları bile yanında yoktu. Allah o lütfu da ona ihsan etti. Çünkü buyruluyor ki ‘Garip ölen şehittir.’ İlk sekerata girdiği zaman yanında kimsesi yoktu.

Çok cömertti. Bunu bütün arkadaşları bilirler. Ben Ege’de gezici olduğum zaman da –onun çocukları o zaman küçüktü, ben evinde de kaldım– teybi elinde, ben nereye gittiysem o da oraya geldi. Bizim yaptığımız bir hizmet olmayabilir. Fakat onlar bir hizmet kabul ettiklerinden dolayı niyetlerine göre sevap alırlar. Cömertlik çok önemlidir. Bir iki defa size arz etmiştim, kuyruklu yıldızlar gibi gezen büyük veliler vardır. Mesela İbn-i Ethem gibi ve bunlardan birisi de İbrahim Havas... Bunlar belde belde dolaşırlar, Anadolu’yu kaç defa baştan aşağı taramışlardır. Hadis-i şerifte buyruluyor ki, ‘Cömert insan fasık da olsa cennete girer.’ Hacı Kemal fasık değildi. Fakat cömert bir insandı. Çocuklarının bugünkü sarraflık işleri olmasa Hacı Kemal’in şahsı adına hiçbir şeyi yoktu. Onun bir şahidi de Yahya Bey’dir. Benim onda takdir ettiğim çok evsaf vardır.

Kendini unutacak kadar fenafi’-d-dava, fenafi’l-hizmet bir insandı. Arz ettiğim gibi, 80 senesi, bütün arkadaşların bir civanmertliği vardır da –6 sene çok ciddi sıkıntı yaşadım– sıkıntı zamanlarında o, ilk günden itibaren hep yanımda oldu. Aramızda böyle de bir uyum vardı. Tabii insanın bunları unutması mümkün değil. Yani hayatımda onun o kadar çok civanmertliğine şahit olmuşumdur ki saymakla bitiremem.”⁵³

⁵³ Zaman, Ailem eki, 11 Mart 2006, Sayı: 170.

MEHMET KAYALAR

Mehmet Kayalar Ağabey, 1911, Selanik doğumludur. Ataları Konya asıllıdır. Dedeleri İslam'ı Avrupa'ya yaymak gayesiyle Konya'dan Yunanistan'a hicret etmişler. Orada Selanik ilinin Kayalar kasabasına yerleşmişler. Mehmet Kayalar da burada dünyaya gözlerini açmıştır. Babası Mahmut Efendi, annesi Hüsnü Şah Hatun'dur. Mehmet Kayalar, 6-7 yaşlarına kadar Kayalar'da kaldıktan sonra Türk-Yunan devletlerinin göç anlaşmasına göre, ailesiyle birlikte Erzincan'a yerleşir. Erzincan'da başladığı tahsilini askerî okullarda tamamlar.

1937 senesinin mayıs ayında Harp Okulu'nu bitirir ve subay olarak ordu saflarına katılır. Konya, Susurluk, Kemalpaşa, Uşak, Bingöl ve Diyarbakır illerinde vazife yapar.

Evli ve üç evlat babası olan Mehmet Kayalar, 1994'te Yalova'da vefat etmiştir. Evlatlarından Müctebâ Mehdi ve Mahmut Hâdi, babalarından evvel dâr-ı bekaya irtihâl etmişlerdir. En büyük oğlu Ah-

met Mefhar, 6 Nisan 2003'te vefat etmiştir. Muhterem zevceleri Sâime Hatun da 2007 tarihinde rahmet-i Rahman'a kavuşmuştur.

Mehmet Kayalar ismi bilhassa Diyarbakır Nur hizmetleriyle bütünleşmiştir. Zira 1950'den 1973'e kadar bu şehirde kalmış, çeyrek asra yakın bu sürede, Diyarbakır'da çok şaşaalı hizmetlere imza atmıştır. Defalarca yapılan baskın, hapis, mahkeme ve sürgünlerle kendisine gözdağı verilmek istenmiştir. Fakat o, hep kayalar gibi dimdik durmaya devam etmiştir.

Mehmet Kayalar 1952'de, 41 yaşında, yüzbaşı olarak ordudan emekli olmuştur.

1960 ihtilalinden hemen sonra evi tanklarla çevrilerek tutuklanmış ve Sivas'ta hücre hapsine alınmıştır. Dokuz ay burada kaldıktan sonra Çanakkale'ye sürgün edilmiş ve Çanakkale'de 1,5 sene devam eden çok sıkıntılı ve işkenceli bir hücre hapsi yaşamıştır. Tekrar Diyarbakır'a dönen Mehmet Kayalar'ın bu sefer bir sene süren Muğla sürgün hayatı başlamıştır. Muğla hayatı da birçok sıkıntı ve zahmetle geçmiştir.

Üç veya dört kere Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret etmiştir. Üstad Hazretleri'nin Ankara Beyrut Palas Otelindeki "müspet hareket" ağırlıklı son dersini, özellikle Mehmet Kayalar için verdiğini kendisi ve yakınları ifade etmektedirler.

Çalışmalarım sırasında Mehmet Kayalar ismi sıkça geçmekteydi. Ağabeyler, hatıralarında bilvesile onun adını anıyorlardı. Allah'a şükrediyorum ki onunla alakalı çok miktarda bilgi ve belge nasip etti. Çok çetin bir hayat geçiren Kayalar Ağabey'in hayatından alınacak çok dersler ve mesajlar var. Bilhassa Risale-i Nur'un meslek ve meşrebi hakkında...

Bu hatıraları, Mehmet Kayalar ağabeyin senelerce çok yakınında ve hizmetinde bulunmuş olan İrfan Haspolatlı ve Tarık Aktekin ağabeylerin yardımı ile hazırladım. Bu iki kadim dost, Kayalar Ağabey'in neredeyse bütün tarih-i hayatını kayıt altına almışlar. Verdikleri yazılı hatıralar ve fotoğraflar için bu ağabeylerime teşekkür ediyorum. Ayrıca anlattıkları ve yazdıkları hatıraların tamamını kamera ile kaydettim. Bu kitapta kendi hatıraları müstakil olarak yer almaktadır.

Diyarbakır Nur hizmetlerinde hep en önde olan Mehmet Kayalar

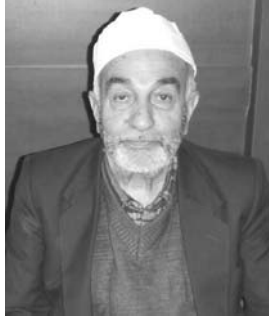
Bununla birlikte kendi arşivimi ve Risale-i Nur Külliyyatını taram. Ulaşabildiğim bütün diğer şahitlerle de görüşüp kayıtları topladım. Ortaya çıkanları hatıraların sonuna ilave ettim. Böylelikle tablo eksik kalmasın, Mehmet Kayalar'ın hayatından çıkan mesaj bütün yönleriyle okunsun istedim. İşte çilelerle dolu 83 yılın hikâyesi...

İrfan Haspolatlı anlatıyor:

1957 senesinden beri Risale-i Nur'u tanıyorum ve okuyorum. Aynı tarihten itibaren Mehmet Kayalar Ağabey'in çok yakınında bulunmak nasip oldu. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni de iki kere ziyaret etmek nasip oldu.

Mehmet Kayalar, 1946 senelerinde Risale-i Nur eserlerini, 1950'de de Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni Isparta'da ziyaret ederek tanır. İlk görüşmelerinde ağabeyin ayaklarında titreme, konuşmasında kekeleme hâsıl olur. Bediüzzaman Hazretleri, Ağabey'in başını koltuğunun altına alarak okşamış, öylece kekeleme hali geçmiştir. Mehmet Kayalar, Bediüzzaman Hazretleri'ni üç veya dört kere ziyaret etmiştir. Önyüzbaşıyken 1952 senesinde subaylığa veda etmiştir.

Mehmet Kayalar 1952'de ordudan ayrıldıktan sonra, Diyarbakır'da ikamet etmiş ve evini umum halka açarak çevrenin isim yapmış âlimlerine, hocalarına ve o yörenin insanlarına uzun yıllar Risale-i Nur, tefsir, hadis, fıkıh dersleri vermiştir.

Mehmet Kayalar'ı en iyi tanıyanlardan İrfan Haspolatlı

Ders düzeni şöyle idi:

Evin avlusuna hasır sergileri serilip oturulurdu. Ağabey, rahlesi önünde iki dizi üzerine oturup cemaati de aynı tertip idiler. Ders, akşam namazından bir saat sonra başlar, ders bitiminde yatsı namazını müteakiben cemaat evlerine dağılırdı.

Derste âlimler ve hocalar ağabeyin arkasında, cemaat ise önünde bulunurdu. Yüksek bir ciddiyet ve tazim ile oturulurdu. Kalpleri hüşyar edercesine belîğ bir üslupla ders anlatırdı. Ders bitiminde sorular ve müşkül meselelerin cevap faslı başlardı. Bizleri en çok ihya eden, sırlara aşına kılan bu soru-cevap faslıydı. Ders kıyafeti beyaz takke ve beyaz uzun entari idi. Ağabey derste talebelerin yüzüne bakmasını isterdi. Uyku, gaflet ârız olanları tesbihini atarak ikaz ederdi. Kendisi soru sormaz, yalnız sorulan sorulara cevap verirdi.

Daha sonra ikamet ettiği ev, kalabalığa kâfi gelmediğinden Hacı Mahallesi'nde bir eve taşınıp Nur hizmetine oradan devam edildi. Orası da kifayet etmeyince 1959 yılında Diyarbakır'ın 5 km kuzeydoğusunda, Dicle Nehri kıyısında 2,5 dönümlük bir arsa alındı ve iki katlı bir ev yapıldı. Üst katında Mehmet Kayalar Ağabey ailesiyle ikamet ettiler. Alt kat cemaate ayrıldı.

Burada yapılan dersler 1973'e kadar devam etmiştir. Tutukluluk ve cezaevi günleri hariç, bir gün bile ders yapılmadığı görülmemiştir.

Mehmet Kayalar Ağabey'in Diyarbakır mahkeme günleri çok kalabalık olurdu. Hatta kalabalık mahkeme koridorlarının dışına taşarak caddeye kadar uzanırdı.

Üstad Hazretleri, vefatından iki ay evvel telgrafla Mehmet Kayalar'ı Ankara'ya çağırmişti. Bu görüşme Ankara Ulus Beyrut Palas Oteli'nde olmuştu. Ben bu görüşmeye şahidim.⁵⁴

Kayalar Ağabey, Üstad Hazretleri'nin defin anında mezarının başında bulunmuştur. Definden sonra, Mustafa Sungur'a dönerek, "Siz (Üstad'ın hizmetinde olanlar) aranızdan birini baş seçin ki cemaat dağılmasın. Ben de seçtiğiniz o başa tâbi olacağım" demiş. Fakat bu teklifi kabul görmemiştir. Mehmet Kayalar daha sonra tekrar Diyarbakır'a dönmüştür.

SÜRGÜNLERLE GEÇEN BİR ÖMÜR

1960 ihtilalinin 4. gününde Mehmet Kayalar'ın evinin çevresi çok sayıda tanklarla çevrildi. Orada tutuklanarak Sivas'ta kurulan bir askerî kampa götürüldü. Sivas Kampı'nda çoğu hücre hapsi olmak üzere dokuz ay kalmıştır.⁵⁵

Sürgün ve çilelerle dolu bir ömür geçiren Mehmet Kayalar

⁵⁴ Bu görüşme ayrıntılı bir şekilde İrfan Haspolatlı maddesinde anlatılmaktadır. Oraya havale ediyoruz. Bk. s. 228.

⁵⁵ Sivas Kampı, bu kitabın Tarık Aktekin maddesinde anlatılmaktadır. Tarık Aktekin, aynı kampta Mehmet Kayalar Ağabey'le beraber bulunmuştur. Bk. s. 317.

Mehmet Kayalar, Sivas Kampı'ndan sonra Çanakkale'ye mecburî ikamete gönderilmiş, yani sürgün edilmiştir. Çanakkale'deki hücresinde görülmemiş işkencelere maruz kalmıştır. Öyle bir hücre ki ya-tağı bile rutubetten çürümüştür. Burada 1,5 yıl kalmıştır. Bu hapis hayatına, yanına verilen yakın talebesi Şerif Nazlıcan şahittir. Onu da Bingöl'den alarak Çanakkale'ye sevk etmişler.

Kayalar Ağabey, Çanakkale hücre hapsinden sonra tekrar Diyarbakır'a geldi ve tekrar derslere başladı. Fakat onu yine rahat bırakmadılar ve bu sefer Muğla'ya sürgün ettiler. Muğla'da, tek odalı bir evde, ailece bir yıl kadar yaşamak zorunda kaldılar.

Muğla'daki mecburi ikameti de bittikten sonra, tekrar Diyarbakır'a döndü ve derslerine kaldığı yerden devam etti.

Bu sırada, üç yıl üst üste Adana'nın Toros Dağları'nın Tekir Yaylası'nda⁵⁶ kamp kurarak birliği toparlamaya çalıştı. Diyarbakır'da bir sünnet şöleni yaptı. 300 ailenin çocuğu sünnet ettirildi.

Mehmet Kayalar Ağabey, yıllarca görmüş olduğu işkenceli hayat-tan dolayı, ayrıca yaşlılığın da verdiği etki ile 1972'de İstanbul'a gele-rek Kadıköy-Kalamış'ta ikamet etmeye başladı. Yaz aylarında Di-yarbakır'da, kış aylarında İstanbul'da ikamet etmekteydiler.

Daha sonra 1979 senesinde Yalova-Çiftlikköy'de bir arsa alıp iki katlı bir bina inşa ettirdiler. Diyarbakır'da olduğu gibi üst katı aile-sine, alt katı cemaate aitti.

MEHMET KAYALAR'IN VEFAT VEFATI

Ben Yalova'ya 1978'de taşındım. Kayalar Ağabey de 1980'de ta-şındı. Diyarbakır'da olduğu gibi her zaman beraberdik.

Mehmet Kayalar biz talebelerine karşı yüksek alaka ve şefkat gösteriyordu. Hatta hastalığında “Rabbime kavuşmak istiyorum. Ama sizleri sevdiğim için, ölümüne dua etmiyorum” diyordu. Yaşlı-lık ve rahatsızlıklar çoğalınca bizlere şöyle rica etmişti: “Kardeşle-

⁵⁶ Tekir Yaylası, Çukurova'nın en büyük ve kalabalık yaylasıdır. Yaylanın tarihi ke-sin olarak bilinmemekle beraber buradaki semt ve bölge isimleri (Paşa Yazısı, Müftü Yurdu, Vali Çeşmesi) yaylanın çok eski olduğu kanaatini uyandırmaktadır. Tekir Yay-lası, şimdilerde Bürücek ve Akça köyü ile birleşmiş durumdadır. Bir de Kayseri, Erci-yes Dağı'nda Tekir Yaylası vardır. İkisi karıştırılmamalıdır.

rim, sıhhatim için bana dua etmeyin. Sizin dualarınız ölümümü engelliyor. Artık Rabbime kavuşmak istiyorum.”

Yalova'dayken İstanbul, Bursa, Yalova'dan talebeler gelip ziyaret ederlerdi. Cemaat saat 11.00'de toplanırdı ve bir saat sohbet yapılırdı. Sohbetten sonra öğle namazı kılınır, herkes evine giderdi.

1994 yılının baharında Yalova-Çiftlikköy'de bulunuyordu. Yaşlılık kendini iyice hissettirmeye başlamıştı. O sıralarda kurban bayramı yaklaşıyordu. Yine Türkiye'nin muhtelif yerlerinden talebeler gelmişti. Sohbetler, dersler yapılıyordu.

Bayramın 4. gününde talebeler evlerine döndükten sonra Kayalar Ağabey'in rahatsızlığı arttı. Ve 31 Mayıs 1994 tarihinde gece saat 03.15'te ruhunu Rahman'a teslim eyledi. Cenazesi Çiftlikköy'e, küçük oğlu Mahmut Hâdi'nin bulunduğu mezarlığa defnedildi. Allah rahmet etsin, âmin, âmin, âmin.

Şerif Nazlıcan anlatıyor:

Şerif Nazlıcan, Mehmet Kayalar Ağabey'le Çanakkale hücre hapsinde beraber yatmış, onun 1,5 yıl süren bu çileli hapis hayatının en yakın şahididir. Hazırladığı notlar ve tespitleri şöyledir:

Mehmet Kayalar 1946'da Eğridir Komando Kursu'nda subay iken oranın başkâtibi vesilesi ile Üstad'ı tanımıştır. Yüzbaşı iken ordudan emekli olunca Isparta'da Üstad'ı ziyarete gitmiştir.

Kendisi bana şöyle anlatmıştı:

“1946 senesinde Eğridir Dağ Komando Kursu'nda vazifeli idim. Burada Üstad'ın talebelerinden başkâtib ile tanıştım. Üstad'ın mühim eserlerinden *İşârâtü'l-İcâz*, *Mesnevî-i Nuriye*, 5. *Şuâ* ve bazı eserlerini okuyunca Üstad'a karşı bir sevgi ve alaka duydum. Üstad'ı ziyarete niyet ettim. Fakat kısmet olmadı. Ani bir emirle tayinim Diyarbakır'a çıktı. Oradan da tekrar Bingöl'e tayin ettiler. Daha sonra da dini yönünden dolayı ordudan ayrılmak zorunda bırakıldılar. İşte o zaman Üstad'ı Isparta'ya ziyarete geldim.”

Ben Bingöl'den Çanakkale Hapishanesi'ne sevk edildim. Kayalar Ağabey de oradaydı. Geldiğim günün sabahı başsavcı gelip beni gördü. Mehmet Kayalar Ağabey de hücresinde cevşen okuyordu. İkinci günün sabahı savcı erken geldi. Bizler hücre dışında salonda

idik. Başsavcı doğru Kayalar Ağabey'in hücreğine girip karşısında durdu ve bağırdı. “Ben Başsavcı filankes. Ağaya kalk ve bana hürmet et!” Ağabey de okuduğu cevşeni kapatıp, hiddetle elini beline attınca o bunu silah zannedip bağırarak hücreden koşarak çıktı. “Başgardıyan, gardıyanlar! Bunları 1 nolu hücreye atın, en ağır zincirlere vurun, ıslah oluncaya kadar çıkartmayın” diye bağırarak emirler yağdırdı. Sonra gardıyanlar gelerek bizleri aldılar ve hücreye attılar.

Bizler bir-iki saat bekledikten sonra “Kardeşlerim, kusura bakmayın. O habis, kendini bilmeze öyle cevap vermem lazımdı” dedi. Ben de “Ağabey çok iyi ettiniz, memnun olduk” dedim.

Akşama kadar en ağır şartlardaki hücrede kaldık. Hücre ağır rutubetli bir yerdi. Zaten adliyece tevkif olunan bir kimse ilk olarak o hücrede bir, iki, en çok üç gün yatar, sonra doktor kontrolünden geçer ve iç hapisane koşuşlarına verilir.

Beni 10 günlüğüne Bozcaada Hapishanesi'nde yatırdıktan sonra, tekrar geriye Çanakkale'ye getirdiler.

ÇÜRÜMÜŞ YATAK

Ağabey'i tuvaletin önünde, yerde, betonda uzanmış olarak gördüm. Orada bulunan deveciye, “Bu ne hâl?” diye sordum. O da, “Tuvaletten çıktı ve yere yığıldı. Israr ettim kalkmadı, biraz bekle” dedi. “Ben de ayakta yanında bekliyorum” dedi. Bunun üzerine ben ağlamaya başladım. Ağabey gözlerini açtı ve bana baktı. “Şerif geldin mi?” dedi. Ağabey'i kaldırdım ve abdest aldırđım. Sonra yatağına oturdu. Bir müddet sonra hapishane müdürü geldi ve beni eski, yani rutubetsiz hücreye verdi. Gece ayrı hücrelerde kalıyorduk, gündüz ise beraberdik.

Önce Ağabey tuvalete girer, abdest alır, sonra ben girerdim. Bir sabah hücreğine gidince çok kötü bir koku duydum. İki gün koku devam edince Ağabey'e söyledim. Ağabey de “Zaten her taraf koku ve pislik içinde, sen ayrıca koku arıyorsun” dedi. Ağabey abdest aldıktan sonra, “Bir dakika bekleyin, yatağınızı kaldırayım” dedim. Döşegine el attığımda döşegın üst tarafı elimde kaldı. Döşek yünden yapılmıştı. Tahtanın altından tuvalet suları akınca tahta ile beraber döşek de çürüyüp tahtaya yapışmış.

Mehmet Kayalar'ın Çanakkale Hapishanesi'nde, altından tuvalet suları geçtiği için çürüyen yatağı

Emekli astsubay İbrahim bize pişmiş yumurta getirmişti. Sepetten bir yumurta köşeye düşmüş, çok pis kokuyordu. Ağabey bu hali görünce müdürü çağırmamı söyledi. Müdür gelince, ağabey: “Şu hale bakınız, yatak altındaki tahtalar çürümüş, ortalık pis kokuyor. Bunu Avrupa gâvurları da yapmaz” dedi. Müdür hak vererek bir marangoz çağırttı ve yatağın altındaki tahtaları değiştirtti. Astsubay İbrahim’e haber gönderdim. Plastik bir döşek gönderdi. Ben de o çürümüş yatağı hatıra olarak Diyarbakır’a gönderdim.

Ağabey’in 1,5 senelik Çanakkale Hapsi, o dehşetli ve ölümlü hücrede geçti. Zaten Sivas Kamp Hapsi’ndeyken zehirlemişlerdi.

Ağabeylerden hatıralar:

AV. NECDET DOĞANATA

Yukarıda İrfan Haspolatlı Ağabey’in anlattığı gibi, Üstad’ımızın Urfa’daki defin işi bittikten sonra, orada ağabeyler arasında bir konuşma geçmişti. Bunu hep duyuyor ve merak ediyordum.

Mehmet Kayalar Ağabey’i ziyarete gitmeyi düşündüm, ancak bugün-yarın derken maalesef nasip olmadı, gidemedim. Çünkü 1994 yılında Kayalar Ağabey’in vefat haberi ulaşmıştı İzmir’e. Merak ettiğim olayın muhataplarından birisi ahirete göç etmişti. Aklım başı-

ma gelmişti; ama geç kalmıştım. İnsanlar faniydi... Hemen hadisenin öteki muhatabı olan Av. Necdet Doğanata'ya koştum ve meseleyi sordum. Bana şunları anlattı:

“Üstad'ın defin işi bittikten sonra bütün ağabeylerle beraber orada Mehmet Kayalar Ağabey de vardı...

Kayalar Ağabey müheyyiç fitratının, belki de mesleğinin gereği, defin işi bittikten sonra bir konuşma yaptı. Konuşmasında ‘Kardeşler dağılmasınlar. Üstad'ın yerine bir halife seçelim. Ben de ona biat edeyim’ gibi bir şeyler söyledi. Hizmet tarzımızda olmayan bir konuşmaydı bu.

İşte o zaman ben de çıkıp topluluğa hitaben bir konuşma yaptım. Söylediklerimi tam olarak hatırlamıyorum; ama ‘Üstad'ımız şimdiye kadar ne yaptıysa, nasıl yaptıysa, kitaplarda ne yazdıysa o şekilde devam etmek lazımdır. Şahs-ı manevi var. Üstad halife bırakmamıştır’ manasında bir şeyler söyledim. Herkes tarafından da kabul gördü. Mesele bundan ibarettir...”

MEHMET KIRKINCI

1960 ihtilalinden hemen sonra ihdas edilen Sivas Kampı'na birçok Nur talebesi konmuştur. Erzurum'dan Mehmet Kırkinci, Mehmet Serçil, Yavuz Telli, Hilmi Ardos; Kahramanmaraş'tan Mustafa Ramazanoğlu; Diyarbakır'dan Mehmet Kayalar; Malatya'dan Said Çekmegil, Tarık Aktekin bulunmuştur. Ayrıca Şeyh Said'in bütün oğulları ve torunları; Şark'tan Demokrat Parti il başkanları ve siyasi temsilcileri vs bulunmuştur. Toplam 485 kişinin gözüaltına alındığı kamp, 9 ay devam etmiş ve sonunda 55 kişi batı illerine sürgün gönderilmiştir. Bunlardan birisi de Mehmet Kayalardır... Çanakkele'ye sürgün gitmiştir.

Mehmet Kırkinci Hocaefendi'ye 2008 yılının temmuz ayında, Erzurum'da ziyaret etmiş ve kendisine Sivas Kampı'nı da sormuştum. Mehmet Kayalar ile alakalı kısmı şöyle anlatmıştır:

Mehmet Kayalar bizimle aynı koğuştaki kalıyordu. İhtilalcilerin aleyhinde heyecanlı konuşmalar yapıyordu. Tedbir falan dinlediği yoktu. Tabii biz bundan çok rahatsız oluyorduk.

Bir gün alay kumandanı geldi. ‘Dâhiliye vekili İhsan Kızıloğlu geliyor. Hep dışarı çıkacaksınız ve o geldiğinde ayağa kalkacaksınız’

dedi. Mehmet Kayalar bizi toplayarak, ‘Olmaz!’ dedi. ‘Biz kapıda oturacağız ve ayağa kalkmayacağız.’ Bakanın arabası geldiğinde Mehmet Kayalar ayak ayak üstüne attı. Onun zorlamasıyla biz de aynı şekilde ayak ayaküstüne atarak oturduk. İhsan Kızıloğlu geldi. El salladı. Biz hariç herkes ayağa kalktı.

Bir gün yanımıza bir sivil geldi. Güya o da Göle’den Demokrat Parti’ye hizmet ettiği için getirilmişti. Ben onun ihtilalcilerin adamı olduğunu anladım. Onun yatağını bizim yanımıza verdiler. Mehmet Kayalar, yine eskisi gibi pervasızca konuşuyor, o da, Mehmet Kayalar kadar ihtilalcilerin aleyhinde bulunuyordu. Ben onun konuştuklarına karşı ‘Neden böyle konuşuyorsun? Ne hakkın var böyle konuşmaya? Bunlar bizim askerimiz” diyordum.

O zat hep bizi takip ediyordu; abdeste bizimle beraber geliyor, bizimle beraber namaz kılıyordu. Hep bizimle beraberdi; ama her şeyi acemice idi. Aradan bir süre geçtikten sonra adam aniden ortadan kayboldu. Ertesi gün de hemen Mehmet Kayalar’ı hücre hapsine aldılar.

Mehmet Kayalar’ın Yalova-Çiftlikköy Kabristanı’ndaki türbesinin iç ve dış görünüşü. Türbenin önünde İrfan Haspolatlı (solda)

MUSTAFA SUNGUR

1997’de vefat eden Üstad’ımızın en yakın talebelerinden Bayram Yüksel Ağabey’in Barla’da defin işlemleri bittikten sonra, Mustafa Sungur Ağabey, eline megafonu alarak birkaç hatıra anlatmıştı. Bunlardan birisi de Mehmet Kayalar Ağabey’e aitti:

“Üstad’ı 1960 yılında Urfa’da defnettikten sonra Mehmet Kayalar Ağabey bana, ‘Sungur ne hissediyorsun?’ diye sordu. Ben, ‘Bir şey hissetmiyorum ağabey. Sen ne hissediyorsun?’ dedim. O zaman, ‘Üstad, kabirde Munker ve Nekir sual meleklerini tuttu ve onlara bast-ı zamanla Risale-i Nur’u okudu. Böylece bütün mahlûkatın onu alkışladığını hissettim’ dedi.”

MUZAFFER ARSLAN

Bugün onlarca yayınevi tarafından neşredilen ve onlarca kargo tarafından dağıtılan Risale-i Nur’u, bir zamanlar Muzaffer Arslan, neredeyse tek başına ve iki tahta bavulla ilden ile, köyden köye dolaşmak suretiyle yapıyordu. Bu kahraman insanın uzun fakat çok ilginç hatıraları serimizin 2. cildinde yayınlanmıştır. Mehmet Kayalar ile alakalı kısmı ise şöyledir:

“Sene 1958... Erzurum’dan gelip Diyarbakır’a indim. Elazığ’da Hulusi Ağabey’i ziyaret edip Çukurova’ya gidecektim. Diyarbakır’da polisler bizi valizlerle indirdiler. Belki valizlerimiz ağır olduğu için silah veya belki başka bir şey arıyorlardı. Valizleri açtırınca kitapları gördüler. ‘Demek Nurculuk tarikatına mensupsun! İyi...’ dediler. ‘Kardeşim, Nurculuk tarikat değildir’ dedimse de ‘Emniyette anlatırsın artık’ deyip beni siyasi şubeye götürdüler. Akşama kadar orada ifademi aldılar.

Siyasi Şube Müdürü, Mardinli Selahaddin Bey’di. Bana ‘Burada bu kadar hocalar şeyhler varken, niye özellikle Mehmet Kayalar’la konuştun?’ diye sordu. ‘Selahaddin bey, bu kitapları Türkiye’de okuyan geniş bir kitle var. Her yerde var bunlardan. Bu risaleleri emniyet, istihbarat biliyor. Yüzbaşı Mehmet Kayalar’ın da ismini duyuyordum. Bu kitapları da okuduğu için merak ettim, ziyaretine gittim’ dedim. Mehmet Kayalar çok tahrik edici olmuş orada. Biraz da onun için sorguya çekildik.

Sonra beni MİT'e sevk ettiler; bir yüzbaşı sorguya çekti. O yüzbaşıya dedim ki 'Bakın biz aynı milletin fertleriyiz. Ben bu kitapları, ayet ve hadislerle müstenid, faydalı kitaplar olduğu için okuyorum. Bu kitaplar bir Müslüman olarak herkesin inanıp kabul edeceği meseleleri anlatıyor. Ben idare aleyhinde bir şey görmüyorum.' Bunun üzerine dedi ki, 'Doğru, ama burada Mehmet Kayalar gibi bir temsilciniz olursa daima takibata maruz kalırsınız. Ben Risale-i Nur'u üç ay okudum, onun derslerine de katıldım. Ama halkı teşvik ediyor.' Dedim ki 'Üstad Bediüzzaman, hiçbir yerde, hiçbir kimseyi kendisine temsilci olarak seçmiş değildir. Bu kitapları gayr-ı resmi olarak herkes bulduğu yerde okur. Bediüzzaman'ı görmese bile okur. Mucibince amel eder.'

Neticede bizi tekrar karakola sevk ettiler."⁵⁷

PROF. DR. SAFFET SOLAK

Hatıralarını *Ağabeyler Anlatıyor-2* kitabımızda yayınladığımız Prof. Dr. Saffet Solak Hoca'mız, askerliğinin bir kısmını Diyarbakır'da yapmıştır. Orada yaşadığı bir hatırası şöyledir:

"Askere giderken İzmir'de Mustafa Birlik'e uğradım ve 'Ben Diyarbakır'a, askere gidiyorum' diye söyledim. 'Orada Yüzbaşı Mehmet Bey var, onunla tanış' dedi.

Diyarbakır'da bir gün birisi beni evine akşam yemeğine götürdü. Sonra, 'Seninle bir yere gidelim' dedi. Yüzbaşı Mehmet Kayalar Bey'in evine gittik. Orada Mehmet Bey okuyor, sakallı falan yaşlı başlı insanlar dinliyorlardı. Ama anlamadan, sanki bir ibadet diye dinliyorlardı sadece. Hatta kimisi uyuyordu. Bu kıymetli cümleler karşısında uyumalarına çok üzülmüştüm. Diyarbakır'da bir ay kaldım ve bu süre zarfında Mehmet Bey'in derslerine hep devam ettim.

SAİD ÖZDEMİR

2000 senesinde Said Özdemir Ağabey'in Ankara'daki evinde hatıralarını tespit etmiş, *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabımızda yayınladı.

⁵⁷ Muzaffer Arslan'ın hatıralarının tamamı *Ağabeyler Anlatıyor-2*'de mevcuttur. Bk. s. 341.

mıştık. Said Ağabey, o zaman, Mehmet Kayalar Ağabey’le ilgili şu hatırayı bizlerle paylaşmıştı:

“*Tarihçe-i Hayat*’taki resimleri kitaba biz koyduk; ama Üstad ses çıkarmadı. Bazı itirazlar oldu. Bilhassa Kayalar Ağabey, ‘Niye koydunuz?’ diye bize mektup yazdı. Üstad’ımız bir kalemle resimlerin boyunlarını çizdi. ‘Diyarbakır’a resimsiz gönderin’ diye de bize tembih etti. Biz de öyle yaptık. Diyarbakır’a resimsiz *Tarihçe-i Hayat* gönderdik.”⁵⁸

MAHMUT AYDIN

Diyarbakır’da Kayalar Ağabey’i yakından tanıyan Mahmut Aydın’a da Kayalar Ağabey’i sorduk. Bize şunları anlattı:

“Ben 27 Mayıs 1960 ihtilal döneminde tezkere aldım. Terhis olur olmaz hemen Diyarbakır’a gittim. O sırada Üstad’ımız vefat edeli iki ay olmuştu.

Allah rahmet etsin, Mehmet Kayalar Ağabey, Üstad hayatta iken büyük hizmetler etmiştir. Düşünün, Şeyh Said hadisesi dolayısıyla hocalar Diyarbakır’da öyle bir korkmuşlar ki, değil kasketle dolaşmak, kasketle yatar hâle gelmişlerdi. Kimse bir kelime konuşamıyordu. İşte o korku, o civarda, Mehmet Kayalar Ağabey’in gayretleriyle kırılmıştır. Mesela Diyarbakır’ın 20-30 camisine birer ikişer adam gönderiyordu. Caminin imamı son duayı okuyup daha fatiha çekmeden, o kardeş hemen ayağa kalkıyor ve ‘Muhterem Müslümanlar! Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri diyor ki’ diye giriş yapıp ders okumaya başlıyordu. Sabah namazı sırasında oluyordu bunlar.

Diyarbakırlı Mahmut Aydın

⁵⁸ Konuyla ilgili geniş bilgi, *Ağabeyler Anlatıyor*–1’de bulunan Mustafa Cahit Türkmenoğlu’nun hatıralarında vardır. Bk. s. 217.

O sıralar Diyarbakır müftüsü, Molla Halil isminde bir zattı. Bu zat, Üstad’a bir mektup yazıyor ve ‘Mehmet Kayalar böyle işler yapıyor. Evet, Demokrat Partililer müsaadekâr olsalar da Halk Partililer şikâyet edecekler. Bu haliyle başımıza iş açacak’ diye şikâyetle bulunuyor.

Üstad ona cevabî bir mektup yazıyor ki ben o mektubu oğlunda gördüm. Üstad Hazretleri mektupta Molla Halil’i çok methediyor ve kısaca ‘Sen benim orada vekilim ol ve Mehmet Kayalar’ı himaye et. Mehmet Kayalar hizmeti hâlisane yapıyor. Siz de ona yardımcı olun’ diyor. Molla Halil, o mektuptan sonra Mehmet Kayalar’a gidip ‘Sen hizmetinde artık serbestsin, istediğini yapabilirsin’ diyor.

Üstad Hazretleri’nin vefatından sonra, Mehmet Kayalar Ağabey bütün ağabelere rağmen bir tavır içindeydi. Zaten kendisi Üstad’ın vefatından sonra yolunu çizmişti. Sonradan bir mahkemesine gittim. Orada, ‘Hadis devri başladı, artık hadis okunacak derslerde’ deyince ben hayret ettim. Bunu bizzat duydum ben. Risale-i Nur zaten neydi ki!

Ama defalarca mahkeme ve sürgün yaşamış büyük bir kahramandı o. Doğu ve Güneydoğu’da Risale-i Nur’u tanııtma hizmetleri çok büyüktür...”

NECMEDDİN ŞAHİNER

Muhterem büyüğüm Necmeddin Şahiner, İstanbul Kalamış’ta Mehmet Kayalar Ağabey ile bir görüşme yapmış ve “Son Şahitler” kitabında yayınlamıştır. Görüşme, Kayalar Ağabey’in son senelerinde gerçekleşmiştir. Kayalar Ağabey’in, fırtınalı bir hayattan sonra, son senelerinde, kâmil noktaya ermiş olan hâlet-i ruhiyesini göstermesi bakımından ilginçtir.

İşte bazı kısımları:

“Daha önceleri askeriyede, Cemal Tural’ın,⁵⁹ ben yüzbaşı, o albay olmasına rağmen, karşımda tir tir titrediğini gördüm. Üstad’ın karşısında dilim tutuldu. Ve bir müddet konuşamadım. Dilim rekâket

⁵⁹ Cemal Tural, 1966–1969 yılları arasında Genelkurmay Başkanlığı yapmış, çok sert oluşu ve disiplinli kişiliği ile tanınan birisidir.

gibi bir hal aldı. O anda başımı kucağına alıp sıktı. Ondan sonra çıkabildim.

Vefatından biraz önce Diyarbakır'da Üstad'dan bir telgraf aldım. Derhal Ankara'ya gelmemizi istiyordu. Hemen uçakla Ankara'ya geldim. Demek son dersini vermek istiyormuş. Zaten ondan sonra görüşmek nasip olmadı. Ancak Urfa'da mübarek naşını görebildik. Orada, Ankara'da, birçok Nur talebesi arkadaşlar vardı.

Diyarbakır'da evimin etrafını askerî birlikler, tanklar muhasara altına almıştı. Bunu Üstad'a haber verdim. Üstad, 'Kardeşim, onlar senin muhafızlarıdır' diye haber gönderdi. Garip bir tecellidir ki o subayların ekserisi sınıf arkadaşımı. Demek ki insanları birbirine bağlayan suni dostluklar değil, mefkûre bağımı.

Müsbet hareketi ders veriyordu

Üstad son dersinde menfî harekete katiyyen izin vermemişti, katiyyen kılıç çekilemeyeceğini ve onların aleyhinde bulunulamayacağını ifade etmişti. Hatta ben bir hadiste gördüm: 'Başınızda bulunanlar eğer dünyevi umurunuzu tedvir ediyor ve dinî faaliyetinize ilişmiyorsa onlara karşı gelmeyin. Velew ki başınızdaki karabacaklı bir Habeşli bile olsa.' Nitekim Üstad, 31 Mart ve Şeyh Said isyanlarında da menfî bir tavır takınmamıştı.⁶⁰

Risale-i Nur'da Mehmet Kayalar

Emirdağ Lâhikası, *Mektubat* ve *İşârâtü'l-İcâz*'ın en son kısımları Mehmet Kayalar Ağabey'le alakalıdır. Bunda bir sır mı var bilemiyorum.

Emirdağ Lâhikası'nın son mektubu, Üstad tarafından birinci derecede Mehmet Kayalar muhatap alınarak söylenmiş ve anında yazılmıştır.

İşârâtü'l-İcâz'ın son sayfasında Mehmet Kayalar'ın beraatla neticelenen bir müdafaası vardır. Müdafa, "Emekli Yüzbaşı Mehmet Kayalar" imzasını taşımaktadır.

⁶⁰ Necmeddin Şahiner, *Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursî'yi Anlatıyor*, II. cilt, s. 234, Nesil Yayınları, İst. 2006.

Mektubat'ın sonlarında ise "Hakikat Işıkları" başlıklı bir şiiri yer almaktadır.

Ayrıca *Tarihçe-i Hayat*'ta Mehmet Kayalar'ın Diyarbakır'daki hizmetlerine dair işaretler vardır.

O zamanki gazetelerde Diyarbakır ve Mehmet Kayalar

Bediüzzaman Hazretleri daha hayatta iken, Risale-i Nur hizmetlerinin mühim merkezlerinden birisi Diyarbakır'dır. Diyarbakır'da ise ismi Nur hizmetleriyle bütünleşmiş Mehmet Kayalar vardır. Bu sebeple 1950'lilerin ortalarından itibaren, Diyarbakır ve Mehmet Kayalar hakkında o zamanki büyük gazetelerde pek çok haberler çıkmıştır. Ama ne yazık ki içerikleri yalan, yanlış ve kasıtlarla doludur.

O zamanki gazetelerde çıkan menfi haberlerden bazıları şöyle:

Diyarbakır'da Nurcu avı
DIYARBAKIR, 25 (Telefonla) — Ervekiği gün köylerde Nurculuğu yaymakla vazifeli kılınan 4 şahsın ve merkezde de Nurcular arasındakı haberleşmeyi idare eden bir memurun tevkifinden sonra bugün bir resmi gâirenin teşkilâtı arasında Nurcular

Diyarbakırdan Başbakana çekilen telgraf
Nurcular, 170 liralık telgrafta bir hâkimi, bir savcı muavini ve bir komiseri şikâyet ettiler

Diyarbakırda Nurcular dün hâdise çıkardılar
Nurcuların Diyarbakır teşkilâtı hakkında olan yurtdışından ziyade H. Kayalar ile üç arkadaşının teşkilâtı üzerine yüzlerce Nurcu Adliye önünde toplanarak polis karakolu dağdılar.

Diyarbakır'da, Nurcu faaliyeti başladı
Vali, olaya el koydu-Müftülük, Nurcu vaizlerin dine aykırı olan ve gayri kanuni hareketlerini men kararı aldı

Diyarbakır'da Nurcular ile mücadele devam ediliyor
Şeyhlerin vaaz sırasında yakalanması üzerine, kızan Nurcular yurttaşlara ve bir müezzine hücum ettiler
DIYARBAKIR, 13 (Telefonla) — Diyarbakırda Nurculara mensup 4 şahsın emsalleri, hükmün gereğini yerine getirmesi için yemin taahhüdünde bulunmuşlar. Bu yemin taahhüdünde bulunmuşlar, bu yemin taahhüdünde bulunmuşlar, bu yemin taahhüdünde bulunmuşlar.

Diyarbakır'da dün 4 Nurcu yakalandı
Kulhâ ve bereli yüzlerce tarikatçı Savcılığın önünde sabaha kadar liderlerini beklediler

MEHMET OĞUZ

Şehid Terzi Mehmet Oğuz, Nazilli'nin dört Mehmetlerinden birisidir. Risale-i Nur okuduğu ve evinde bu kitapları bulundurduğu gerekçesiyle 1961 senesinde karakola götürülür ve orada dövülerek öldürülür. Bu meş'um hadiseyi, Nazilli'nin eski Nur talebeleri iyi bilirler. Onlarla yaptığım sohbetlerde, bu hadiseyi daha yakından öğrenme imkânım oldu.

Ashında bu hadisenin en yakın şahidi, zamanında Nazilli'nin en faal Nur talebelerinden birisi olan Mehmet Büker'dir. Ancak, Mehmet Büker vefat ettiği için oğlu Servet Büker'le görüştük. O, bu olayın ayrıntılarını babasından dinlemiş. Bunun ötesinde zaten kendisi de kısmen hadisenin içinde bulunmuş. Servet Büker, aynı zamanda Mehmet Oğuz'un yanında terzi çıraklığı da yapmış olduğundan merhumu iyi tanıyor.

Bu sebeple bildiklerini ve babasından duyduklarını bizimle paylaşmasını talep ettik. Bizi kırmadı ve olayı teferruatlı bir şekilde an-

latan yazılı bir metin verdi. Metni düzenledikten sonra kendisini tekrar ziyaret ederek tashihi ettirdik. Kendisine teşekkür ediyorum.

Servet Büker anlatıyor:

1960 ihtilalinden önceydi. Babam Mehmet Büker, Mehmet Ali  zdin, Mehmet Tokyay ve Mehmet Oğuz Ağabey, yani Nazilli'nin 4 Mehmetleri tutuklandı.  nce Nazilli Cezaevi'ne konuldular. Bizim evimiz cezaeviyle karşı karşıya olduğu için, tedbir olarak kısa bir süre sonra Aydın Kapalı Cezaevi'ne nakledildiler.

Babam ve üç arkadaşı bu mahkemede idamla yargılandılar. Çeşitli avukatlara başvuruldu; fakat babam hiç birini be enmedi. "Bizim avukatımızın seccadesi çantasında, kellesi koltuğunda olmalı ve para için çalışmayan birisi olmalı" diyordu. Bu arada Ahmet Feyzi Ağabey'le tanışıklığı olan Avukat Bekir Berk'e bir vesileyle haber ulaştırıldı. Bekir Ağabey o tarihlerde buralarda yeni yeni tanınmaya başlamıştı. Av. Bekir Berk, babamın istediği gibi kelle koltukta, seccade çantasında bir avukattı. Bekir Ağabey'in ücret konusundaki cevabı ise çok enteresandır. "Bu a abeyler bu hizmet için kaç para aldırlarsa bana da onu verin yeter" deyip davayı karşılıksız almıştı. Babam aradığını bulmuştu.

İdamla yargılanan babamlar, Av. Bekir Berk'in muhteşem savunmasıyla 17 Ekim 1960 tarihinde Aydın Ağır Ceza Mahkemesi'nden beraat ettiler. Kitaplarına da iade kararı verildi.

Evet, beraat almışlardı ama bu arada tam yedi ay 20 gün içerde kalmışlardı.

KARAKOLDA İşKENCE

Bundan sonra karakolda dövülerek şehit edilen Terzi Mehmet Oğuz hadisesi yaşandı. şöyle ki:

Dört Mehmetlerin kitaplarına iade kararı verilince, Terzi Mehmet Ağabey'imiz Nazilli H k met Kona ı'ndaki savcılıktan kitaplarını alıyor ve bir çuvala koyarak sevinçle sırtlayıp evine götürüyor. Fakat kader-i İlahî, h k met binasından çıkarken merdivenlerde Komiser şükrü ile karşılaşıyor. Komiser şükrü çok muhalif birisi... Kitapları görünce hazmedemiyor ve Terzi Mehmet Oğuz Ağabey'i,

“Hakkında takibat var” deyip tekrar karakola çağırıyor. Herhalde acele işi varmış ki oradan hemen ayrılıyor. Tarih 7 Ocak 1961...

İşte o günün yatsı namazında Terzi Mehmet’le babam Koca Camii’de buluşuyorlar. Namazdan çıktıktan sonra babama, “Beni karakola çağırıldılar gideceğim” diyor. Babam da, “Mübarek, sabah olsun hayrolsun, bu gece vakti gitme karakola. Sakın gitme!” diyor. O zaman 1960 İhtilalinin en hızlı günleriydi. Belediyenin oradaki heykelin önünde “gitme” diye yarım saat dil döküyor rahmetliye. Ama rahmetli de, “Bunlar adam yiyecek değiller ya” deyip ısrar ediyor. Laf uzayınca, “Ağabey, Ağabey! Bu ulvi davaya bir baş feda etmeden olmaz” diyor ve karakola teslim olmak üzere oradan ayrılıyor. Babam, Mehmet Ağabey’e bir türlü laf anlatamıyor ama kendisi daha tecrübeli olduğundan, bu işin burada kalmayacağını tahmin ediyor.

Bu olay üzerine babam evi terk etti. Evin aranacağını tahmin etmişti ki o gece, ayağından rahatsız olan Ayakkabıcı Yusuf Ağabey’in evine gitti. Biz evde kaldık.

Bir müddet orada kaldıktan sonra karanlıkta yürüyerek şehir dışına çıkar ve birkaç kilometre yürüdükten sonra, şehir dışından geçen bir araçta biner. Sonra üç araç daha değiştirip Balıkesir’e ulaşır.

Fakat vâ esefa, sabahleyin Terzi Mehmet Oğuz Ağabey’in vefat haberini alır. Yine acı ve hasret onu yakar.

O meş’um gece, polisler tam üç kere bizim evi bastılar ve arama yaptılar. Hatta polisler ayakkabılarını çıkarmak istemediler. Ben “çıkarn” diye ikaz edince çıkardılar. Üçüncü gelişlerinde, rahmetli Mehmet Oğuz arabanın içindeymiş. Yaralı, perişan bir vaziyetteymiş.

Onu, “İçkili, düşmüş” falan deyip hastaneye götürürken tekrar bize uğramışlar. Babamı da alıp götürmek istiyorlarmış. Fakat babamı bulamayınca oradan hastaneye gidiyorlar ve öylece ağır yaralı bir vaziyette hastaneye bırakıyorlar Mehmet Ağabeyi.

Olay böyle... Yoksa Mehmet Ağabey’in evine baskın yapıp da götürme olmamış.

Bunları ben babamdan aynen böyle dinledim ve yaşadım. Anlattığım gibi bu feci hadiseden önce, Terzi Mehmet Ağabey’le en son görüşen babam olmuştu.

Karakoldaki işkence hadisesini ise bir genç olduğu gibi görüyor. Şöyle ki:

Aynı gün iki genç kavga ediyorlar. Birisi öbürüne bıçak çekiyor. Bunları bir bekçi görünce yakalamak istiyor. Ancak bıçağı çeken kaçıyor, diğerini yakalayıp karakola getiriyorlar.

O genci karakola getirdikleri sırada Mehmet Ağabey'i dövüyorlarmış. İşte o genç, orada olan her şeyi görmüş. Onun ifadesine göre, Mehmed Ağabey'in kafasına, koluna, karnına yani denk gelen her tarafına ellerindeki coplarla vuruyorlarmış. Sadece cop da değil yumruklarla, tekmelerle... İnsanfızca vuruyorlarmış. Bir ara herhalde kafasına çok kuvvetli bir darbe gelmiş ki orada yığılıp kalmış. Olayın ciddiyetini anlayınca alıp hastaneye götürmüşler.

Fakat ne çare ki Terzi Mehmet Ağabey hastanede beyin kanamasından vefat etti. Suçu sadece Kur'an'a hizmet olan bu masum ve mübarek insan, dövülerek böyle şehit edilmişti. Dünyada sonuç böyle... Hesap elbette Mahkeme-i Kübra'da görülecek.

Ben Terzi Mehmet Ağabeyin çırağı idim. Yaz tatilinde iki dönem onun yanında çalıştım. Çok efendi, çok hoş, mübarek bir insandı. Zayıf, uzun boylu, bıyıklı, yüzü biraz kemikliceydi. Allah rahmet eylesin.

Nazilli'nin en eski Nur talebelerinden Yazırlı Hacı Mustafa Öztürk Ağabey, "Şehidimizin kanı yerde kalmasın" diye buradan bir-çok avukat tuttu. Fakat hepsine baskı yapıp davadan vazgeçirdiler. On bin lira teklif ettiği halde davayı alan avukat olmadı. Sonunda Ahmet Feyzi Ağabey aracılığı ile Av. Bekir Berk'e vekâlet veriliyor.

Servet Bük'er'in anlattıkları böyle... Hadisenin devamını Av. Gültekin Sarıgül'den sordum. Şu bilgileri verdi:

"Terzi Mehmet'in vefatına sebep olan komiserin davası takip edildi. Fakat ufak tefek cezalarla geçiştirildi. Üstelik bu komiser terfi ettirilerek Antalya'nın Elmalı kazasına tayin edildi. Terzi Mehmet işkenceyle şehid olan tek ağabeyimizdir. Allah rahmet eylesin. İnşallah şehittir."

MEHMET USLU

Aslı Konya-Beyşehir'e dayanan Mehmet Uslu, 1929 İzmir doğumludur ve hâlen İzmir'de ikamet etmektedir. Tıpkı Ahmet Feyzi Kul, Abdurrahman Cerrahoğlu, Muzaffer Arslan, Mustafa Birlik, Ali Demirel, Mehmet Akif Usanmaz, Bekir Akgün, Hüseyin Çağdır gibi İzmir Risale-i Nur talebelerinin ilklerindendir. Risale-i Nur'u, ilk defa 1954 senesinde Ahmet Feyzi Kul'dan dinler ve bu harika eserlerin cazibesine kapılır. Hemen kitapların müellifi Bediüzzaman Hazretleri'ne ziyarette bulunmak ister. Acele eder çünkü Üstad hakkında henüz aklının ermediği bazı soruları ve vehimleri vardır.

Isparta'da gerçekleşen birinci ziyaretinde, Bediüzzaman Hazretleri ona, fiilen öyle bir cevap verir ki, gayr-i ihtiyari, "Lâ ilâhe illallâh muhammedun resûlullâh" diye bağırır.

Ziyaretinden naklettiği çok önemli ve dikkat çekici bir hatıra daha var. O da Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin İzmir için yaptığı bir tespit... Bu tespitin benzer ifadelerle Bediüzzaman

tarafından Mustafa Birlik'e de söylendiğini, daha evvel kendisinden dinlemiş ve bu kitabın birinci cildinde neşretmişim.

Mehmet Uslu, üç kere Üstad Hazretleri'ne ziyarette bulunmuş, elini öpmüş ve duasını almıştır.

Nur camiasında İzmir'in tanınmış siması Mustafa Birlik, Mehmet Uslu'nun eniştesi ve dayısının oğludur. İkisi de 1954 senesinde tanışmışlar Nurları. Onların Kadifekale'deki meşhur Pathcancı Yokuşu'nun sonunda bulunan üç katlı evleri, İzmir'in ilk hizmet merkezlerinden birisidir. Âcizane benim de ilk defa 1968 senesinde Risale-i Nur dersine gittiğim ev burasıdır.

Birlik ve Uslu, şehrin en merkezi yerlerinde alüminyum mutfak eşyaları imalatı ve zücadeye toptancılığı yapmışlardır. Nur kervanının çilekeş hadim ve hameleleri olan Birlik ve Uslu Ağabeylerin evleri ve dükkânları neredeyse her hafta polis tarafından aranmış ve kendileri de rekor seviyede takibata uğramışlardır. Çok sıkıntılı günler geçirmişlerdir. O zor ve sıkıntılı günleri görmeyen şimdiki nesil bunu kolay anlayabilecek mi bilmiyorum ama onlarda aranan silah veya uyuşturucu değil, sadece kitaptır.

12 Mart 1971 Muhtırası'nda, İzmir'de başlatılan Bekir Berk ve arkadaşlarının büyük Nurculuk davasında savcı, Mustafa Birlik'i de içeri almış; fakat her taşın altından çıkmasına rağmen Mehmet Uslu'yu bir türlü hapse atamamıştır. Bunun nasıl olduğunu kendi dilinden dinleyeceğiz.

Mehmet Uslu, 1966 senesinde Merkez Vaizi olarak İzmir'e gelen Fethullah Gülen Hocaefendi ile ilk tanışan ve ona ilk sahip çıkanlardan birisidir. Hocaefendi ile çok beraberlikleri olmuş ve birlikte çok hizmet etmişlerdir.

Hatıralarını aldığımızda 80 yaşında olan Mehmet Uslu Ağabey'in sağlık problemleri vardı. Aziz Ergener Ağabey ile beraber, Kemeraltı Çarşısı'nda kiraya verdiği bir dükkânda kaydettiğimiz sohbetimizin sonunda, "Ömer Kardeş, daha çok şeyler var aslında. Ama rahatsızlığım dolayısıyla bu kadar anlatabildim. Artık kusura bakma" dedi. Hatıralarını metin haline getirdikten sonra kendisine tashih ettirdiğim Mehmet Ağabey'e Allah'tan acil şifalar niyaz ediyorum.

Mehmet Uslu anlatıyor:

1929 İzmir doğumluyum. Büyüklerim Konya Beyşehir’den hicret etmişler İzmir’e. Mustafa Birlik, benim eniştem ve dayımın oğlu olur. Anafartalar Caddesi’nde, alüminyum mutfak eşyaları üzerine perakendeci dükkânımız vardı. 1973 senesinde Kemeraltı’ndaki Leblebici Hanı’na geçtik. Orada, “Uslu” markasıyla alüminyum tencere, kaşık vs. gibi mutfak eşyaları imalatı ve toptancılık yaptık. Sonraları mutfak eşyalarında çelik malzemeye dönülünce biz de imalatı terk edip toptan züccaciye ticareti yapmaya başladık.

Kadifekale’deki Patlıcancı Yokuşu’ndaki evde, Mustafa Birlik üçüncü katta, ben ikinci katta otururdum. En alt kat ise imalathanemizdi. İmalatı daha sonra Karabağlar’a taşındık.

AHMET FEYZİ AĞABEY’LE TANIŞINCA

Mustafa Birlik ve Mehmet Uslu’nun oturduğu, Patlıcancı Yokuşu’nun sonunda bulunan bu üç katlı ev, bir zamanlar İzmir’de hizmetin merkeziydi

Risale-i Nur’u ilk defa 1954 senesinde, Ahmet Feyzi Kul Ağabey’den dinledim. Bir topluluk içindeyken Ahmet Feyzi Ağabey de

oraya geldi. Risale-i Nur'dan ve Bediüzzaman'dan mevzu açıldı. Ahmet Feyzi Ağabey anlatmaya başlayınca biz merakla dinledik. Neticede Ahmet Feyzi Ağabey'le ahabap olduk ve Risale-i Nur'u okumaya başladık. Aslında ben daha evvel risaleleri duymuştum; fakat lakayt kalmıştım. Yani henüz gençtik, daha evlenmemiştik ve bir de hapse atılma riski vardı. O zaman Nureyüm demek büyük meseleydi; hemen içeri alıyorlardı. Ahmet Feyzi Ağabey'le tanışınca meseleri daha iyi anladım ve kanaatim değişti.

O zamanlar risaleler henüz kitap olarak basılmamıştı, teksir olarak vardı. Bizden daha eski olan Abdurrahman Cerrahoğlu Ağabey vardı. Üstad'ın eski talebelerindendi. Onun İzmir Anafartalar Caddesi'nde bir kırtasiye dükkânı vardı. İzmir'e risaleleri o getiriyordu. Anafartalar'da Hatuniye Camii'nin orada, dükkân komşumuzdu.

Bir de Necati Bey vardı, başgedikli (astsubay başçavuş). Teksir işlerine daha çok o bakıyordu.

Hizmet kolay olmuyordu. Emniyet, Abdurrahman Ağabey'in dükkânında hemen her hafta arama yapıyordu. Abdurrahman Ağabey, daha sonra kırtasiyeyi Mustafa'ya (Birlik) devretti, kendisi biraz geri çekildi. Risaleleri Mustafa Birlik temin etmeye başladı.

Ahmet Feyzi Kul

Risale-i Nur'u İzmir'e ilk tanıtan Abdurrahman Cerrahoğlu, 24 Ocak 2004 yılında vefat etti. Buca Kaynaklar Kabristanı'na defnedilirken... Ortada görülen sakallı ağabey, Mustafa Birlik'tir.

İzmir'de bundan başka, Çuvalcı Hacı Bekir Efendi (Akgün) vardı. İki-üç tane de hava başgediklisi vardı; Necati Bey, Mehmet Akif Usanmaz, Ali Demirel gibi. Hizmet bunlarla başladı İzmir'de. Her hafta birimizin evinde ders yapılırdı. 1954'lerde İzmir'de bütün cemaat iki elin parmakları kadar ya vardı ya yoktu. Mustafa Birlik de benden birkaç ay evvel tanışmıştır Risale-i Nur'u.

ÜSTAD'IN İZMİR İÇİN SÖYLEDİKLERİ

Ahmet Feyzi Ağabey'le tanışıp ondan Üstad'ı dinledikten sonra, "Bu zatı görmem lazım. Ziyaretine gimeliyim" dedim. Çünkü benim Üstad Hazretleri hakkında hâlâ bazı şüphelerim vardı. Bu kadar talebeye nasıl bakıyor, nasıl geçiniyor, ne yiyip ne içiyor gibi birçok soru aklımı kurcalıyordu. Onun için gidip kendisini bir göreceğim dedim.

İlk ziyaretim 1954 senesinde, Isparta'da oldu. Biz giderken Ahmet Feyzi Ağabey'den mektup götürmüştük. Biz üç kişi gittik: Muzaffer Arslan, biraderim rahmetli Abdülkadir Uslu ve ben. Isparta'da bir gece Nuri Benli'nin otelinde kaldık. Nuri Benli bize "Önce Hüsrev Ağabey'e gidin" dedi ve yanımıza bir adam verdi. Ama biz öyle yapmadık ve daha kestirme olsun diye evvela Üstad'a gittik. Üstad, şimdi müze olan evde kalıyordu o zaman.

Zili çok çaldığımız halde kapıyı açmadılar bize. Hüsrev Ağabey'in evine gitmeye mecbur olduk. Hüsrev Ağabey 2,5 saat ders yaptı. Dersin konusu da "üzüm"dü. 2,5 saat üzümün faydalarından ve kö-tüye kullanılırsa nasıl zarar görüleceğinden bahsetti. Bizim Kadir'de biraz müskirat kullanma vardı. Herhalde o yüzden bu konuya de-ğindi. O zaman daha yazıcılık meselesi yoktu.

Hüsrev Ağabey'e bir kutu şeker, Üstad Hazretleri'ne de iki kilo bal hediye götürmüştüm. Maksadım, alıp almadıklarını öğrenmekti.

Fakat Hüsrev Ağabey'e aldığımız şekeri vermeyi unuttuk. Ora-dan çıktıktan sonra aklımıza geldi. O öyle kaldı.

Üstad'a gidince, kapıda Zübeyir Ağabey bizi karşıladı. Paketleri görünce, "Ne bunlar?" dedi. "Hediye getirdim" dedim. "Üstad kabul etmiyor" dedi. Hatta alırsın almazsın diye de biraz iş uzadı. Ama ne-tice olarak almadı. Biz "Kapının arkasına koyalım, giderken alırsın. Ama bunu Üstad Hazretleri'ne söyleyin" diye şart koştuk. O da, "Peki söyleriz" diye kabul etti.

Bir müddet talebelerin odasında durduktan sonra Üstad Hazret-leri gelsinler diye haber gönderdi.

Üstad Hazretleri'nin odasına girdik. Üzerinde beyaz patiskadan yapılmış cübbesi vardı. Kolları gayet genişti. Odada demir karyolası ve yerde bir hasır vardı. Selam verdik, elini öptük ve hasırın üzerine sıralanıp oturduk. "Nerden geldiniz?" dedi. İzmir'den deyince "Ma-şaallah, çok iyi... Ben de İzmir'e gelecektim. Madem siz İzmir'den geliyorsunuz benim gelmeme ihtiyaç kalmadı" dedi. Biz tereddütlü bakınca, "Kâfirlik, gâvurluk İzmir'den girdi. Madem siz geldiniz, in-şaallah oradan çıkar gider" dedi.⁶¹ Biz, Üstad Hazretleri'nin konuş-masını tam olarak anlayamıyorduk. Bir şeyler daha anlattı. Sonra "Esselamü aleyküm kardeşim!" dedi. Bu, gidebilirsiniz demekmiş meğer. Ama biz, Üstad "Esselamü aleyküm kardeşim!" dedikçe daha rahat oturuyorduk. Temel yoktu ki bizde... Biz sanıyorduk ki Üstad,

⁶¹ Bediüzzaman Hazretleri'nin buna benzer bir tespitini Mustafa Birlik Ağabey'den de kaydetmiştim. Şöyle diyor Bediüzzaman:

"Kardeşim! İzmir benim nazarımda mühimdir. Çünkü İzmir, Ortadoğu'da ve Bal-kanlar'da masonların merkezidir. İzmir ticarî bir merkez olarak Anadolu'ya ahlâkı ya-yan bir yerdir. Eğer Ahmet Feyzi ve sizler orada olmasaydınız, benim oraya gelmem lazımdı."

daha iyi oturun demek istiyor. Biz de iyice yerleşiyorduk yerimize. Zübeyir Ağabey bize işaret etti; ama biz yine kalkamadık.

ÜSTAD'I ÜÇ DEFA ZİYARET ETTİM

Zübeyir Ağabey tekrar işaret edince kalktık ve Üstad Hazretleri'nin elini öptük. Ayrılacağımız sırada Zübeyir Ağabey'e "Ağabey sen bana söz verdin, hediyeleri Üstad Hazretleri'ne söyle" dedim. Zübeyir Ağabey "Üstad'ım, bu kardeşimiz bir hediye getirmiş. Ben almadım, kapıda çok münazara ettik, kapının arkasına koyduk. Bunu size söylememi istiyor. Bizim hediye almadığımızı bilmiyormuş" dedi. Üstad, "Benim zekâtımı alır mı, sor bakalım" dedi. "Alırım" dedim. "Kaç okka bunlar, kaçta aldınız" dedi. Ben de "Bir okka şeker var, 75 kuruşa aldım. İki kilo da bal var, onların da okkasını 75'er kuruştan aldım" dedim.

Üstad Hazretleri, Zübeyir Ağabey'den para kutusunu istedi. Küçükçük bir krem kutusu geldi, kalınlığı bir parmak yoktu yani. Zübeyir Ağabey kapağını açtı ve Üstad Hazretleri'ne verdi. Üstad Hazretleri zaten geniş olan cübbesinin kollarını iyice sıvadı, krem kutusunu aldı, "Bismillah!" deyip avucuna döktü. Oradan, önce sekiz kişiye tayın bedeli olarak verilmesi için Zübeyir Ağabey'e verdi. Ondan sonra da bana dokuz tane sarı 25 kuruşluk verdi. Avucunda kalan parayı da tekrar krem kutusuna döktü. Kutunun kapağı kapanmadı. Ben bunları dikkatle izliyordum. Kendi kendime "Bu kutu alsa alsa bu paralardan üç-beş tane alır; haydi on tane alsın. Sekiz tane Zübeyir Ağabey'e, dokuz tane de bana verdi. Paralar arttı, şimdi de kutunun kapağı kapanmıyor" diye düşündüm. Çok şaşırmıştım. Artık kendimi tutamadım ve bağıra bağıra "Lâ İlâhe illallâh Muhammedün Resûlullâh" dedim. Üstad hiçbir şey demedi.

Bunları ben gözlerimle gördüm. Hani şüphelerim vardı ya, o nedenle Üstad, "Bak, bu paraların nereden geldiğini gör" demek istiyordu bana.⁶²

⁶² Mehmet Uslu'nun aldığı fiili cevap, Risale-i Nur'da sözlü olarak da çok yerlerde geçmektedir. Bir yerde şöyle geçer:

"Bu beş seneki nefyimde, çok dostlar bana hediyelerini kabul ettirmek için çok çalıştılar, kabul etmedim. 'Öyle ise nasıl idare edersin?' denilse, derim: Bereket ve ikram-ı İlahî ile yaşıyorum. Nefsim çendan her hakarete, her ihanete müstehak ise de,

Çıkarken ben tekrar döndüm elini öptüm, tekrar döndüm bir ke-
re daha öptüm, bir daha döndüm ellerini öptüm ve geri geri çekilip
çıkтым...

Üstad'ı tanır tanımaz ilk ziyaretim böyle olmuştu. Bütün şüphelerime Üstad Hazretleri böyle cevap vermişti.

Üstad Hazretleri'ni ikinci ziyaretim, birinciden birkaç sene sonra, Emirdağ'da oldu. Herhalde 1956 senesiydi. Aramızda Halıcı Hüseyin Efendi (Çağdır), Mustafa Birlik, Otelci Mehmet Metin olmak üzere toplam dokuz kişi, bir minibüsle gittik. Çalışkanların dükkânına indik. Mehmet Çalışkan Ağabey, bir arkadaşla Üstad Hazretleri'ne haber gönderdi. Cevap geldi ki "Üstad Hazretleri rahatsız, aramızdan bir kişi gelsin." Aramızda istişare ettik Mustafa Birlik'i seçtik. Mustafa Birlik gitti; ama o gider gitmez arkadaşlar sızlanmaya ve "Biz buraya kadar geldik, Üstad Hazretleri'ni görmeden mi gideceğiz?" diye söylenmeye başladılar. Derken ikinci bir haber geldi: "Hepsi gelsin." Çok sevindik ve heyecanla yola koyulduk.

Oraya varınca önce Üstad'ın elini öptük. Üstad'ın konuşması yine aynı şekilde "Hoş geldiniz, kimsiniz, nereden geliyorsunuz?" şeklinde oldu.

Emirdağ'da bir gece kaldık. Üstad'a bir köfte gelmiş. O da "Bunlar doymaz, bunu da verin" diye köfteyi bize göndermişti. Muhtemelen sahurda olacak, çünkü Ramazan ayındaydık.

Üçüncü ziyaretim ise yine Isparta'da oldu. 1959 senesinde ben Beyşehir'e gidiyordum. Giderken Üstad'a uğradım. Üstad Hazretleri paytonla gezmeye gidecekmiş. Ben oraya vardığımda merdivenlerden iniyorlardı. Benim için "Kardeşimiz beklesin, geleceğim ben" demiş.

Bayram Ağabey, Üstad'la beraber gitti. Zübeyir, Sungur Ağabeyler orada kaldılar. Beraber üst kata çıktık ve oturup konuştuk. Bir saat sürmedi ki Üstad Hazretleri döndü. Elini öptüm. Beş dakika kadar kaldım yanında. Bir hâl-hatır konuşmasından ibaret oldu bu son ziyaretim.

Üstad Hazretleri'nin vefatından evvel Ankara'da *Tarihçe-i Hayat* mahkemesi vardı. Mahkeme kalabalık olsun diye biz de gittik. Av. Bekir Berk ve Av. Necdet Doğanata da vardı. Üstad Hazretleri de gelecek dendi ama Ankara'ya sokmamışlar o zaman.

Kısa bir süre sonra da Üstad Hazretleri vefat etti. Mustafa Birlik, Halıcı Hüseyin vs. dört kişi bir taksi tutarak gittiler İzmir namına. Ama maalesef ben gidemedim.

FETHULLAH GÜLEN HOCAEFENDİ

Fethullah Gülen Hocaefendi, 1966'da İzmir'e geldi. Yaşar Tunagür Hocaefendi, İzmir Kestanepazarı Camii'nde vaizdi. Biz onunla iyi tanışırdık. Tunagür Hocaefendi'nin Ankara'ya, Diyanet'e tayini çıktı. Giderken ona "Sen de gidiyorsun, İzmir'de biz ne yapacağız şimdi?" dedik. Yaşar Hocaefendi dedi ki "Ben size genç, dinamik, dimdik bir vaiz göndereceğim. Yalnız çok asabî... Onu idare etmesini bilin. Çünkü o, benim gibi yirmi tane hoca yapar" dedi.

Bir müddet sonra Hocaefendi geldi, aynı camide göreve başladı. Hocaefendi'yle üç hafta sonra tanıştık biz. Tanışmamız şöyle oldu:

Bir gün Kestanepazarı Kur'an Kursu talebelerinin veli toplantısı vardı. Talebeler Kur'an kursunda yatılı kalıyordu. Toplantıda hocalardan birisi talebelerin aleyhinde bir konuşma yaptı. O bitirdikten sonra Hocaefendi çıktı kürsüye. Gelişinin üçüncü haftasıydı. Talebeleri müdafaa eder bir konuşma yaptı; ama o kadar güzel, o kadar olgun ve dolgun cümleler kurdu ki şaşırdık kaldık biz.

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 1975 senesine ait bir fotoğrafı

Neyse... Hocaefendi kürsüden inince “Arkadaşlar, buyurun Hoca’yla tanışalım” dedim. İçinde sandalyelerin sıralandığı ve ufak bir masanın olduğu bir odaya geçtik. Hocaefendi masaya geçti ve “Tanışalım” dedi. Tahminen kırk kişi falan olduk orada. Tek tek isimlerimizi, memleketlerimizi ve mesleğimizi söyleyerek tanıştık. Yarım saat kadar kaldık orada. Sonra müsaade istedik.

Hocaefendi, benle Mustafa Birlik’e “Biraz kalır mısınız?” dedi. Kapıya geçti, diğer arkadaşları ad ve soyadlarıyla uğurladı. Hâlbuki bir kere duymuştu. Biz üçümüz yarım saat kadar daha kaldık orada. Daha yakından tanıştık ve birbirimizin Nur talebesi olduğunu öğrendik. Dükkânımızın yerini de tarif ettik.

Böylece Hocaefendi ilk olarak bizlerle tanışmış oldu İzmir’de. Artık yanımıza gelip gitmeye başladı. Sonra baraka yapılmıştı Kestanepazarı Camii’nin avlusuna, orada kalmaya başladı. Biz de yanına gider gelirdik.

Bir gün yanına gittiğimde “Bir çay içelim ağabey” dedi. “İçelim hocam” dedim. Çay demlenirken, oradan bir kitap aldı, bir sayfa açtı ve o sayfayı okudu. Sonra kitabı bana verdi ve “Takip et bakalım Hacı Ağabey” dedi. Takip ettim. Üç-dört yanlışı oldu. Sonra, “Bir de sen oku bakalım” dedi. Aynı sayfayı ben de okudum. Ve onu tekrar takip edince hiç yanlışı yapmadan okudu. Bu kadar zeki bir insandı. Bir-iki defa okumayla hemen ezberliyordu. Hocaefendi, başta Risale-i Nur olmak üzere çok fazla kitap okuyordu.

Şimdi de devamlı görüşüyoruz. Geçenlerde benim rahatsızlığımı duymuş, telefon etti. Durumumu sordu. Ben “Yatıyorum” deyince çok üzüldü. Kronik bronşit ve burunda bir kanser durumum var benim. Ertesi gün Recep Uzunallı aradı; o gece hiç uyumamış. Kendi sıhhati iyiymiş, zannediyorum. Beş kere ziyaretine gittim Amerika’ya.

SAVCI BİZİ İÇERİ ALAMADI

Birkaç haftada bir polisler gelip depomu, dükkânımı arıyorlardı. Ama ben hep tedbirliydim. Depomda Risaleler devamlı olduğu halde bulamazlardı. Mesela dükkânımda en alta çay bardağı kolisini, onun üstüne kitap kolisini, en üste de tekrar çay bardağı kolisini koyardım. Her zaman tedbirliydim. Polis bulamazdı kitapları.

12 Mart 1971 ihtilalinden birkaç gün sonra, bir pazar günüydü. Biz ve Mustafa Birlik, ailece Buca-Kuruçeşme taraflarına bir gezintiye gitmiştik. Öğleden sonra çıktık. Biraz kahvaltı falan yaptık, çocuklar biraz oynadı ve ikindiden sonra döndük.

Eve geldikten bir müddet sonra benim kız, “Baba polisler geldi. Mustafa Birlik nerede, diye sordular” dedi. Onlar yukarıda arama yaparlarken Av. Gültekin Sarıgül de gelmez mi? Hemen sus işareti yaptık, “Ev aramıyor” deyip Gültekin Bey’i içeri aldık. Ben küçük kızımı üst kata gönderdim, ne yaptıklarını öğrenmelerini istedim. Kız geldi “Baba yorganların arasını bile arıyorlar” dedi. Ben, “Haydi biz çıkıp kaybolalım. Yoksa sıra bize gelecek” dedim.

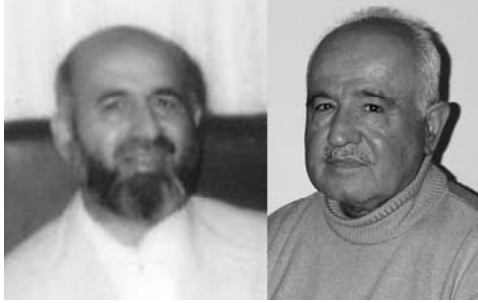
Benim kapımda jipim vardı. Gültekin Bey’le jipe bindik. Bindik ama çalıştırsak fark edecekler... Hiç marşa basmadan yokuş aşağı saldı arabayı. Sessizce benim dükkâna gittik. Çünkü dükkânda kitaplar vardı, onları kaldırmamız gerekiyordu.

Gerekli tedbirleri aldıktan sonra tekrar eve döndük. Bizden az evvel Mustafa Birlik’i alıp gitmişler. Giderken beni sormuşlar. “Evde yok” deyince gitmişler. Biz firar etmemizle kurtulduk. Ama onlar altı ay yattılar.

Yusuf Pekmezci’nin esas ismi Kazım’dır. Onu da Yusuf Pekmezci diye arıyorlar; ama öyle biri yok, bulamıyorlar. Beni de Birlik’in kardeşi zannetmişler, adımı Mehmet Birlik diye yazmışlar.

Savcı Nurettin Soyer vardı ki çok menfi bir adamdı. Nurcuym diyeni içeri atıyordu. İçeri girmesi için Nurcu olması yetiyordu. İşte bu adam, “Hangi taşı kaldırısam bu ikisi var; fakat alamıyorum içeriye” demiş. Bu isim karışıklığından dolayı ne Yusuf gitti ne de ben gittim mahkemeye. Bizi tespit edemediler.

Hatta hapistekilere yemek bile götürdük biz. 28 numara, en büyük sefertasını ilk defa ben icad etmişim, ilk imalatı bana aittir. İşte onlarla götürürdüm; ama ağırdı, zor götürürdüm.

OSMAN VE ORHAN KARA

Osman Kara Hocaefendi'yi, Risale-i Nur'u yeni tanıdığım 1968 yıllarında İzmir'de birkaç kere görmüş; fakat bir hasbihal yapamamıştım. Diyanet camiasından faal bir Nur talebesiydi. En çok Karşıyaka Müftülüğü yaptığı zamanlardan ve 1971 senesindeki İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi'nden hatırlarım onu. 40 sene sonra, 40 yıllık eğitimci olan kardeşi Orhan Kara anlattı bize onu.

Aslında Orhan Kara'nın da adı Osman imiş... Bunu bir hikâyesi var-ki ilerleyen sayfalarda göreceğiz.

Osman Kara, 1936 yılında, Denizli'nin Çal ilçesinin Bekilli Nahiyesinde doğar. Berber olarak hayata başlar, vaiz ve müftü olarak hizmetlere devam eder. 1984 senesinde ebedi âleme hicret eder. Ege Bölgesi'nde çok hizmetleri vardır.

Isparta İmam Hatip Okulu'nda okurken Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin yakın komşusu olmuş ve Bediüzzaman'la çok defa görüşüp duasını almıştır.

Bu hatıralar bir cihette Osman Kara'nın, bir cihette de kardeşi Orhan Kara'nın hizmet serüvenini anlatır. İkisini birbirinden ayırmak mümkün olmadı. Etle tırnak gibiydiler.

Orhan Kara çok tecrübeli bir eğitimci. Tıpkı ağabeyi gibi Isparta İmam Hatip Okulu mezunu... Isparta'da; Osman Kara, Orhan Kara ve bugün *Elif* dergisinin genel yayın yönetmenliğini yapan Suad Alkan beraber, Bediüzzaman Hazretleri'nin kaldığı, –bugün müze olan– dershaneye çok yakın bir evde kalmışlar. “Üstad'ın odasının ışığını geceleri görürdük” diyor Orhan Kara. *Tarihçe-i Hayat*'ta bulunan ve altında, “Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin Isparta Tugay Kumandanlığı Camisinin temel atma merasiminde dua etmeleri ve ilk harcı koymaları için davet edildiği zaman cami mahallinde çekilen fotoğrafı”⁶³ yazılı olan fotoğraf çekildiği zaman en önde bulunan Orhan Kara'nın orada çok ilginç bir hatırası var...

Orhan Kara, İzmir'de çok hizmetleri bulunan ve Otelci Mehmet Metin diye maruf ağabeyimizin damadıdır. Evinde ziyaret ettiğimiz, yılların eğitimcisi Orhan Kara, bir bilirkşi vukufiyetiyle, şimdiki genç nesil için bir tespitte bulundu ve şunları söyledi:

“Risale-i Nur en çok iman üzerinde duruyor. Risale-i Nur çok büyük hizmetler görüyor. Bu kitapların okullarda okutulması lazım... Bugünkü gençlerin bu hakikatlere çok ama çok ihtiyaçları var. Risale okuyan bir gençle okumayan arasındaki fark hemen görülüyor zaten. Bu kitapların kıymetinin, değerinin bilinmesi lazım... Şimdi Türkiye ve dünyada gittikçe yayılması çok memnuniyet verici... Vatanını, milletini seven herkes Risale-i Nur okumalı ve okutmalı.”

Yaptığımız kayıtları düzenledikten sonra kendisine tashih ettirdiğimiz hatıraları şöyle:

Orhan Kara anlatıyor:

Denizli'nin Çal ilçesinin Beikilli nahiyesinde, 20 Temmuz 1942 yılında doğmuşum. İlkokulu kendi kasabamda bitirdikten sonra, ağabeyim Osman Kara'nın yol göstericiliğinde 1955 yılında Isparta İmam Hatip Okulu'na kaydoldum. O sırada ağabeyim aynı okulun 4. sınıfında okuyordu. Okula sınavla alınıyordu.

⁶³ Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayatı*, Söz Bas. Yay., s. 826.

Tecrübeli eğitimci Orhan Kara

Ben Kur'an-ı Kerim'i hiç öğrenmeden gittiğim halde sınavı kazandım ve kaydoldum. O zamanlar şimdiki gibi yurtlar, yuvalar yoktu. Talebeler bir ev veya oda tutup beraber kalıyorlardı. Biz de iki odalı bir evde; ben, ağabeyim Osman Kara ve Suad Alkan beraber kalıyorduk. Ahmet Gümüş ile aynı evde kalmadık ama o benim sınıf arkadaşımdır. O, hizmette çok faaldi. Ben bazen ona derslerinde yardımcı olurdum. Ahmet Emin Sağbaş benden sonradır. O senelerde İmam Hatip Okulu sadece Ankara, Adana, Erzurum, Kahramanmaraş, Isparta, Konya ve İstanbul'da mevcuttu. Sadece yedi taneydi. Sonra ben Konya Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirdim ve uzun yıllar öğretmenlik ve okul müdürlüğü yaptım.

Hatıralarımın iyi anlaşılabilmesi için, öncelikle Risale-i Nur talebeleri arasında tanınmış bir sima olan ağabeyim Osman Kara'dan bahsetmek istiyorum.

AĞABEYİM OSMAN KARA

Ağabeyim Osman Kara 1936 Bekilli doğumludur. İlkokulu Bekilli'de bitirdikten sonra, eğitim-öğretim henüz tam yaygınlaşmadığından dolayı berberlik mesleğini seçmiş ve Salihli'nin Dereköyü'nde mesleğini icra etmeye başlamıştır.

İki sene sonra, yani 1952 yılında, bir gün babam Denizli'den katabamıza dönerken otobüste beyaz şeritli şapka giymiş iki öğrenci görür.⁶⁴ Onlara nerede okuduklarını sorar. Isparta İmam Hatip

⁶⁴ Bu talebelerden biri Ziya Lülecı, diğeri A. Hamdi Yapıcı'dır. Ziya Lülecı sonradan müftülük yapmıştır. A. Hamdi Yapıcı ise Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliği yapmıştır.

Okulu'nda okuduklarını söylerler. Babam böyle bir okulu yeni duyduğu için, “Bu okul yeni mi açıldı?” diye sorar. Onlar da “Evet” derler. Babam kasabaya gelince ilk iş olarak Salihli’de olan ağabeyime acele bir mektup yazar ve mektubu alır almaz hemen köye gelmesini ister.

Ağabeyim köye gelince, babam yeni açılan okuldan bahseder ve okuyup okumayacağını sorar. Ağabeyim de “Okuyacağım” deyince eline bir miktar para verip onu Isparta’ya gönderir. Ağabeyim okulu bulur ve müdürün odasına girer. Müdüre okuma talebini arz eder. Fakat okullar açılalı iki ay olmuştur. Hem okulların iki aydan beri eğitimde olması hem de ağabeyimin yaşından dolayı –on yedi– müdür kabul etmez. Ağabeyim bir tavsiye üzerine okul müdürünün dostu olan Ulu Camii İmamı Nureddin Hoca’yı aracı yapar, yaşını da küçültür ve kaydını yaptırmayı başarır. Okulda matematik öğretmeni olan çok muhterem Hüseyin Tamer’i de kendisine veli yapar. Rahmetli ağabeyimin çok güzel bir huyu vardı. Başladığı bir işi, ne kadar zor olursa olsun, engel tanımadan sonuçlandırır.

Osman Kara'nın 1954 yılında, Isparta İmam Hatip Okulu talebesi iken çektiği fotoğrafı (Ön sırada sağda)

Ağabeyim, o sıralarda Üstad'la beraber Isparta'da bulunan Bayram Yüksel ve Mustafa Sungur Ağabeylerle bir şekilde tanışıyor. Ben de sonradan ağabeyim vasıtasıyla bu ağabeyleri tanıdım.

Ağabeyim Osman Kara, benden daha çok Risale-i Nur hizmetleriyle uğraşmıştır. Tıpkı aynı okulda okuyan Ahmet Gümüş Kardeş gibi, onun da hayatı hep Nur hizmetleriyle geçmiştir.

Daha İmam Hatip Okulu'nun son sınıfında iken, Isparta Yayla Camii'nde akşamla yatsı arasında Risale-i Nur okuyarak vaaz ederdi. Orada rahmetlinin şöyle tatlı bir hatırası da vardır:

Karanlık Gecelerin Nurlu Sabahı kitabının yazarı, kıymetli ilim adamı, müftü, milletvekili Sami Arslan önceden orada vaaz ediyormuş. Bir gün okulda ağabeyime, "Sen benim yerimi nasıl alırsın" diye kızıp taşla başını yarar. Ben olayı duyunca teneffüste ağabeyimi buldum. Baktım mendille yüzündeki kanları siliyor. "Ne oldu?" dediğim halde, bana da okul idaresine de hiç bir şey demedi, şikâyetçi olmadı. Rahmetli affedici bir özelliğe sahipti. Hayatı boyunca hep böyle Nur hizmetleri içinde bulunmuştur.

Ağabeyim İmam Hatip Okulu'nu bitirince 1960 ihtilali senesinde yedek subay olarak askerliğini yaptı. Sonra Mısır'ın El-Ezher Üniversitesinde iki sene Arapça ve ilim tahsili yaptı. Salih Özcan Ağabey göndermişti onu. Okulu bitirmedi ama Arapçayı pratik olarak kullanmayı öğrenip geldi. Sonra İzmir Merkez Vaizi olarak göreve başladı. Sene 1964'tü yanlış hatırlamıyorsam. Hisar ve Kemeraltı Camilerinde vaaz ederdi. O zaman Celal Yıldırım İzmir Müftüsü idi. Celal Bey bir gün bana, "Ağabeyin keskin konuşuyor" demişti. Hakikaten ağabeyim bilhassa dini konularda tavizsizdi. 1968 veya 69 senesinde Karşıyaka Müftülüğüne atandı. Bu sebepten dolayı, Nur camiasında daha çok Karşıyaka Müftüsü olarak hatırlanır.

12 Mart 1971 muhtırasından sonra Karşıyaka'da yapılan bir ev dersine polis baskın yapmış ve 1971 İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi'nde büyük bir Nurculuk davası başlamıştı. Ağabeyim, Fethullah Gülen Hocaefendi ve Av. Bekir Berk de içeri alınmıştı. Ben o sırada askerdim. Ağabeyimle telefonla görüştüm. Bana "Resmi elbiseyle gel" dedi. Ben de resmi elbiseyle Narlıdere'ye ziyarete gittim, orada görüştük. Zaman zaman gelirdim mahkemeye, Bekir Ağabey'in müdafaalarında çok bulundum. O çok muhteşem konuşuyordu.

(Soldan) Bekir Berk, Fethullah Gülen, Mustafa Birlik ve Osman Kara, 1971 İzmir Sıkıyönetim Mahkemesinde bir duruşma sırasında...

Ağabeyim dört ay hapis yattıktan sonra çıktı. Sonra Turgutlu Merkez Vaizliği ve Milas Merkez Vaizliği görevlerini yaptı. Daha sonra Aydın Vakıflar Bölge Müdürü oldu.

Ağabeyim Osman Kara 1976'da Aydın'da hastalandı ve ani bir felç geçirdi. Sekiz sene daha yaşadı. 7 Eylül 1984 senesinde vefat etti. Mezarı, İzmir Karabağlar Kabristanı'ndadır. Kendisinin Fethullah Gülen Hocaefendi'yle çok yakınlığı vardı. Ağabeyim sert, celalli ve kararlı bir insandı. İnsanlar ona saygı duyar fakat çekinirlerdi. Kendisinin şahsi işleri olsa bile, önce hizmetin işlerini görürdü. Allah rahmet etsin.

BİR EVDE İKİ OSMAN

Benim adım da Osman Kara idi, ağabeyimin de. Bu şöyle oluyor. Babam rahmetli pek okumuş bir insan değildi. Ben dünyaya gelince muhtara diyor ki: "Benim yeni bir çocuğum oldu, kazaya gittiğinde onu yazdırıver sen" diyor. O da gidiyor ama neydi bunun adı diye tereddüt ediyor. Sonunda Osman'dı galiba deyip yazdırıyor. Böylece benim ve ağabeyimin adı 1967 senesine yani 25 yaşıma kadar Osman olarak kaldı. Çorum'da öğretmenlik yaparken mahkemeye başvurup değiştirdim. Benim bütün diplomalarım da adım Osman Kara

diye geçer. Yalnız bana evde Orhan derlerdi. Bununla ilgili ağabeyimle çok hatıralarımız vardır. Çok da faydasını gördüm.

Mesela, ben 1963 senesinde Konya Yüksek İslam Enstitüsünde okurken, faal bir Nur talebesi olan Binbaşı Hayri Tanju Bey ile eniştem İsmail Hakkı Özer bizim Bekilli'ye geldiler. Babam bunları misafir etti. Dersler okundu. Fakat derse gelen bazı menfi insanlar bunları şikâyet ettiler. 1960 İhtilali'nin ateşi de daha sönmemişti. Bu sebeple Konya'ya, bana mahkemeden bir celp geldi, "Evinizde Risale-i Nur kitapları bulunmuştur" diye yazıyordu. Okul müdürümüz hemen beni çağırıp tedbirini al diye haber verdi. Gerekeni yaptık. Sonra isim benzerliğinden istifade ile benim tahsilimin kesilmesi için, işi ağabeyimin üzerine havale ettik.

Isparta İmam Hatip Okulu'nu bitirdikten sonra, Konya Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirdim. Muhtelif yerlerde öğretmenlik ve 30 yıl okul müdürlüğü yaptım. En son İzmir Hacı Şakir Eczacıbaşı Ortaokulu'na müdür oldum ve bu görevim 20 yıl devam etti. 2006'da emekli oldum.

İzmir'in ilk Nur talebelerinden Gönen Otel'i'nin sahibi Mehmet Metin kayınpederim olur. Bir dönem, Muzaffer Arslan'ın Anadolu'ya kitap sevkiyatını yaptığı Gönen Palas Otel'i'nin sahibiydi. Yine ilk Nur talebelerinden İsmail Hakkı Özer ise eniştemdir.

**Orhan Kara'nın kayınpederi
merhum Otelci Mehmet Metin**

Orhan Kara (soldan ikinci)

Kırkağaç İmam Hatip Okulu Müdürü Orhan Kara'nın, 12 Eylül 1980 döneminin Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam'a, "Biz laboratuvarlarda deney yapan din adamları yetiştiriyoruz" dediği gezisinden bir fotoğraf karesi.

12 Eylül İhtilali'nde Manisa'nın Kırkağaç ilçesinde okul müdürlüğü ve Milli Eğitim Müdürlüğü yaptım. Fethullah Hoca benim evimdedir diye bir arama yapmışlardı evimde.

Hüseyin Tamer benim Isparta İmam Hatip Okulu'nda yedi yıl süreyle hocamdır. Sonradan Aydın'da, o müdür, ben yardımcısı olarak beraber görev de yaptık. Her öğrencinin kendisine örnek aldığı bir öğretmeni vardır. Hüseyin Tamer ise tek bir öğrenci tarafından değil, neredeyse bütün öğrencileri tarafından rehber seçilmiş bir şahsiyettir. Onun adı anıldığında mutlaka kendisinin örnek bir davranışından bahis açılır. Onu beğenmeyen takdir etmeyen hiçbir kimseye rastlamadım.

O, kendisine Kur'an'ı ve sünnet-i seniyyeyi rehber etmiş, saha-be gibi yaşantısı ve davranışları olan bir insandır. Çok iyi bir Risale-i Nur talebesidir. Onun gibi yaşamayanlar dahi Hüseyin Tamer Hoca'mızı sever ve sayarlardı. Şimdi 90 yaşlarındadır. Onunla yaşadığım harikulade hatıralarımı anlatsam sayfalarca yazmam gerekir.⁶⁵

⁶⁵ Bu kıymetli hocamızın hatıraları tarafımızca kaydedilmiştir. İnşallah neşredilecektir.

1953 Isparta İ.H.O. Öğretmenleri. Çok sevilen matematik öğretmeni Hüseyin Tamer arkada en solda... Okul Müdürü Hayri Yavuz ön sırada ortada

ÜSTAD'I İLK GÖRÜŞÜM

1956 senesi, benim Isparta'da ilk senemdi. Ben 13 yaşındaydım, ağabeyim Osman Kara ise 20 yaşındaydı.

O senenin bahar mevsiminin son haftalarından bir gün evimizde öğle yemeğini yemiş ağabeyimle beraber okula dönüyorduk. İleriden Üstad geliyormuş. Ağabeyim bana, "Bak Orhan Üstad geliyor" dedi. Baktım yalnız başına bir zat bize doğru geliyor, biz de ona doğru gidiyoruz. Muhtemelen Üstad evine çok yakın olan Bey Camii'nde öğlen namazını kılmış geri dönüyordu. Ben, "Üstad" kelimesini ilk defa duyuyordum. Aslında Üstad Bediüzzaman diye bir zatın varlığından da hiç haberim yoktu. "Bak ileride, geliyor" dedi. Biz karşılaşınca ağabeyim selam verdi. O da iki elini omzuna doğru kaldırarak hafif bir sesle selamı aldı ve evine doğru geçti. Siyah cübbeli, sarıklı, lastik ayakkabılı, genç yürüyüşlü, zayıf, uzun boyluydu.

Tabii Ege taraflarında biz bu kıyafette bir insan görmediğimiz için biraz tuhafıma gitmişti. O yüzden biraz affladım. Hatta defalarca arkama doğru dönüp dönüp baktım. Neredeyse her adımda geriye doğru baktım. Üstad'ın evinin dibinde bir traktör römorku vardı. Onun gölgesi altında çocuklar oynuyordu. Üstad o çocukların

başlarını okşayarak sevdi ve içeri girdi. Benim Üstad'ı ilk görüşüm böyle olmuştu.

Üstad çok sıkı takip altındaydı o zamanlar. Kaldığı eve çok yakın, dört yol ağzında, köşede Bey Camii vardı. Orada, Üstad'ın evini çok rahat gören bir binanın köşe taşı vardı, bir çıkıntı şeklinde. Burası Üstad'ın evine 25–30 m mesafedeydi. Orası bizim devamlı geçtiğimiz yoldu. Bir gün ağabeyimle beraber o yoldan geçerken, orada birisi oturmuştu. Elinde Cumhuriyet gazetesi vardı. Ağabeyim, “Orhan bu kim biliyor musun?” dedi bana. “Bilmiyorum” deyince, “Bu bir sivil polistir. Üstad'ın evine girip çıkanları takip ediyor” dedi. Vaziyet böyleydi.

Oturduğumuz evle Üstad'ın evi arasında bir bahçe vardı. Ama çok fazla ağacı olmayan bir bahçeydi. Evimizden Üstad'ın evi çok rahat bir şekilde görülürdü. Yıllar sonra o evin fotoğrafını çektim ben, hâlâ sağlam olarak duruyordu. Gece geç vakte kadar Üstad'ın ışığı yanardı. Şimdi karyolasının bulunduğu odanın ışığını biz geceleri hep görüyorduk.

Üstad devamlı tarassut altında olduğundan ona yaklaşmak, yanına girmek, mümkün değildi bizler için. Üstad'ın yanında Sungur, Bayram ve Tâhirî Ağabeyleri çok görüyorduk.

Osman Kara, Suad Alkan ve Orhan Kara'nın Isparta İ.H.O.'da okurken kaldıkları ev yolun bitiş noktasında. Üstad'ın evi ise fotoğrafın en sağında. Bu fotoğraf yıllar sonra Orhan Kara tarafından çekilmiştir.

Biz ders çalışmak için Isparta Tren Garı'nın oralardaki bahçelere giderdik. O tarihlerde oralar gül bahçesiydi. Bu şekilde biz hem ders çalışır hem de piknik yapmış olurduk. Oradayken bazen Eğirdir yolundan tozu dumana katmış bir araba gelirdi. Bu mutlaka Üstad'dır, diye biz hemen yola iner, koşar selamlaşırdık. Üstad arabayı durdurmaz ama mutlaka eliyle selam verirdi bize. Böyle çok olmuştu. Yalnız bazen de tümen komutanı olurdu geçen, aynı arabadan onda da vardı.

TÜMEN CAMİİNİN TEMEL ATMA MERASİMİ

12 Nisan 1957 Isparta Tümen Camii'nin temel atma merasiminde Üstad'ı bir kere daha gördüm ben. Cemseleri hazırlamış askerler, gitmek isteyen halkı götürüyorlardı. Biz de birkaç arkadaş gittik. O zaman genciz ya daha, biraz da arabaya binme hevesiyle gittik biz. Yoksa Üstad'ın geleceğinden haberimiz yoktu. Ağabeyim de gitmiş, ama benim sonradan haberim oldu ondan.

Ben temelin atılacağı yere, en öne iyice yanaştım. Sonra baktık Üstad geliyor... Isparta Müftüsü Mehmet Soymen, subaylar, İmam Hatip talebeleri ve halk... Çok kalabalık vardı. Ben merasim anında tam Üstad'ın karşısındaydım. *Tarihçe-i Hayat*'taki fotoğrafı çekenle aynı cephede yan yana duruyorduk. O resimde, Üstad'ın hemen yanında, en önde, ayakta duran şapkalı talebe Antalyalı Hayri Çalık'tır. O, ağabeyimin sınıf arkadaşıydı.

Orada Üstad'a dua yaptırdılar. Üstad hafi olarak, sessiz dua etti, ne dediğini duyamadık. Arkasından sesli olarak Müftü dua yaptı.

Harcı koymadan evvel beyaz bir kâğıt getirdiler. Önce Üstad'a bir imza attırdılar, bir mühür veya parmak bastırmış da olabilirler. Isparta Müftüsü'ne ve bazı subaylara da imza attırdılar. Sonra kâğıdı rulo yapıp bir şişenin içerisine koydular ve şişenin ağzını kapatarak caminin temeline attılar. Ben bunu, "Bu mübarek iş, büyük insanların imzasıyla, duasıyla oldu" manasında düşündüm.⁶⁶ Kâğıtta bir şey yazılıymıydı onu göremedim. Şişeyi temele attıktan sonra, ilk harcı Üstad'a koydurdular.

⁶⁶ Orhan Kara Bey'e, ısrarla, bu hadiseyi iyi hatırlamasını ve eksiksiz anlatmasını rica ettim. Herhangi bir hata veya bid'a olmasın diye özellikle hatırlattım. Kendisi de defalarca ve ısrarla olayı çok iyi gördüğünü ve çok iyi hatırladığını beyan etti.

**Isparta Tümen Camii'nin 12 Nisan 1957 tarihinde temel atma
merasimini gösteren fotoğrafın orijinal hali⁶⁷**

Dediğim gibi rahmetlik ağabeyim de oradaymış. O, Üstad'ın tümene girişini görmüş. Orada merasim kıtasının komutanı olan yüzbaşı, Üstad gelirken askerlere selam durdurmuş. “Dikkat, hazır ol, selam dur!” diye komut vermiş.

ÜSTAD'A İYİCE BAKTIM

1959 senesinde rahmetli ağabeyim Osman Kara lise sonda, ben ortaokul sondayım. Herhalde kasım ayıydı... Birgün ağabeyim acele eve geldi ve telaşla “Orhan! Hemen, çabuk ol! Üstad’a gideceğiz. Ben Bayram Ağabey’le görüştüm, yanında polis yokmuş. Hemen hazırlan!” dedi. Yanımıza Suad Alkan’ı da alarak üçümüz beraber gittik Üstad’a. Yanında Zübeyir, Sungur ve Tâhirî Ağabeyler vardı.

⁶⁷ *Tarihçe-i Hayat*’ta bu fotoğrafın sol kısmı, Üstad Hazretleri’nin solunda bulunan Zübeyir Ağabey’den itibaren çıkarılmıştır. Bu fotoğrafın aslını Bayram Yüksel Ağabey bana verdi. Bayram Ağabey’den fotoğrafı alırken, fotoğrafın sol tarafının niçin kitapta basılmadığını sormuştum. Şu cevabı vermişti: “Zübeyir Ağabey’in yanında bulunan, yüzü kazınmış münafık bir zatın fotoğrafta görünmemesi için...”

Üstad karyolasında oturmuş, arkasını yastıklara dayamış vaziyetteydi. Selam verip içeriye girdik ve elini öptük. Ben iyice yakından göreyim diye karyolanın ta dibine oturdum. Bizi talebeliğe kabul ettiğini ve dua ettiğini söyledi. Yalnız konuşması çok sessiz ve şive farkı olduğundan anlayamıyorduk. 20 dakika kadar kaldık yanında. Ağabeyim daha büyük olduğu için o muhatap oluyordu. Odası çok çok mütevazıydı. Sadece birkaç tane yer minderi vardı. Üstad'ın ve ağabeylerin elinde kitaplar vardı. Bayram Ağabey okudu, diğer ağabeyler ve Üstad da takip ettiler. Ben kitap okunurken hem Üstad'ı hem de etrafı iyice inceledim. Üstad yüzüne bakıldığında rahatsız olurmuş; ama bana bir şey demedi. Belki de küçük olduğundan rahatsız olmadı. Üstad'ın saçları kınalıydı, sarığının altından dışarı taşıyordu. Teni çok beyazdı. Zayıftı. Gözleri yeşilimsi maviydi ve iriydi. Yaşlı olmasına rağmen bakışları çok keskin ve canlıydı. Parmağında gümüş yüzük vardı. Gözünde yuvarlak tel gözlük vardı. Duvarda bir salkım üzüm ve iki tane nar asılıydı.

Sonra ağabeyim müsaade istedi ve ayrıldık. İşte ziyaretimiz böyle oldu.

O sıralarda bazı ağabeylerin evlerine ara sıra derslere de gidiyorduk. Ama çok baskı vardı. Bir tıkırtı duysak polis mi geldi diye tedirgin oluyor, korkuyorduk. Yalnız ağabeyim benden daha çok devam ediyordu hizmetlere.

SELAMİ ÖZER

Selami Ağabey, 1935'te Denizli'nin Bekilli kasabasında doğmuştur. Şimdi İzmir'de ikamet etmektedir. Risale-i Nur'u tanıdıktan sonra, kendisinden Osmanlıca öğrendiği Hasan Atıf Egemen Ağabey'in tavsiyesiyle Isparta'da bulunan Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret eder ve duasını alır. Üstad Hazretleri, ona ısrarla, "Ben seni daha evvel görmüşüm" der. Hâlbuki ilk defa ziyaretine gitmiştir. Sonra Üstad, buna, çok ilginç bir te'vil yapar.

Selami Özer Ağabey, o günlere gittikçe çok duygulanıyor hatıraları anlatırken kendini tutamıyordu.

Hasan Atıf Ağabey'e de çok yakın olmuş, İzmir'deki evinde bir sene misafir etmiş onu. Atıf Ağabey'le ilgili hatıraları konu bütünlüğünü sağlamak için, "Hasan Atıf Egemen" bölümüne alınmıştır.

Selami Özer'de Atıf Egemen ağabeyden epey hatıra kalmış. "Bunların bir kısmını Abdullah Aymaz'a vermiştim, bunları da sana veriyorum" deyip Atıf Ağabey'in tab ettirdiği Cevşen'in matbaa kli-

şelerini ve el yazması bazı risaleleri hatıra olarak hediye etti. Kendisine teşekkür ediyorum. Hatırlarımı kendisi tashih etmiştir.

Selami Özer anlatıyor:

1935 senesinde Denizli'nin Çal kazasının Bekilli nahiyesinde doğdum. Bekilli şimdi ilçe oldu. 1957'de askerden döndüğümde babam vefat etmişti. Biz kardeşlerimle 1960'ta İzmir'e geldik. Seyyar manifatura, sünger yatak, yaylı yatak, çekyat, baza, koltuk imalatı yapıyoruz. Menderes ilçesinde imalathanemiz var.

Babam Çivril'in köylerinde kalaycılık yapardı. Babamın adı Mehmet Emin'dir. Sene 1948 olabilir. Bir gün Çivril'e yakın Sütlaç Tren İstasyonu taraflarında kalaycılık yaparken birisi bir risale veriyor ve "Homa'da Mehmet Ali Çakıcı var, onu da gör" diyor. O da Süller'e yönlendiriyor. Süller, Denizli'nin bir kasabasıdır. Orada Ali Dünder ve Mehmet Kara ile tanışıyor. Biz öyle başladık Risale-i Nur hizmetlerine... Mehmet Ali Çakıcı'nın adı *Şuâlar* kitabında geçiyor.

Homa'da Nalbant Mehmet Ali Ağabey'le babamın beraberliği devam ediyordu. Zira biz kömürü Homa'dan temin ediyorduk. Nalbant Mehmet Ali Ağabey, babama bizim için, "Sen bunları Atıf Ağabey'e gönder, eski yazıyı öğrensinler" demiş. 1952 seneleriydi. Bir akşamüstü Sultanhisar'a gitmek için hazırlandık biz; ama o gün otobüsü kaçırdığımızdan ertesi günü gidebildik. Atıf Ağabey, "Ben sizi dün beklemiştim" dedi. Hâlbuki haberi yoktu geleceğimizden. Biz orada üç ay kadar yazı talim ettik ve Risale-i Nur eczalarından yazdık. Bahçe içinde bulunan bir evde kaldık. O eve biz çıktıktan sonra Sabri Karagöz geldi. Peder, göze batmaması için orada kalay yapıyor; incir, zeytin alıp köye götürüyordu.

Babam bir gün, "Ben kooperatiftten para alacağım" dedi. Atıf Ağabey "Alma" dedi. Peder, "Ama hocam 'Ahir zamanda her eve faiz girecek' deniyor ya?" dedi. Atıf Ağabey, "Evet öyle bir hadis var; ama bu, faiz alın demek değil. 'Öyle dehşetli bir zaman gelecek ki, sakın ha!' diye Müslümanları uyarmak içindir" dedi. Peder yine de dinlemedi, o parayı aldı. Sonra oradan yaş üzüm getirdi. O da geç geldi, çürüdü ve babam zarar etti. Böylelikle tokadını yemiş oldu.

Selami Özer, hatıralarını anlatırken

Biz Sultanhisar’da üç ay kadar kaldık. Sonra bize küçük risaleler verdi, “Bunları yazın” dedi. Biz de vermiş olduğu *Küçük Sözleri*’i yazmaya devam ettik.

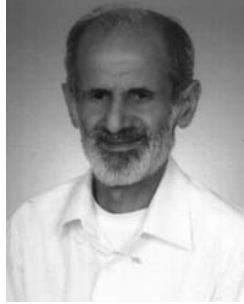
“BEN SENİ DAHA EVVEL GÖRMÜŞÜM” DEMESİNİN SEBEBİ

Bir gün Atıf Ağabey’in ziyaretine gittiğimizde bize, “Üstad’ı ziyarette gidin” dedi. Biz de onun tavsiyesi üzerine üç kişi gittik; Ben, babam ve Süller’den Pirim Mehmet. 1953 senesi olabilir. Isparta’ya varınca o gece otelde yattık. Sabah dokuz gibi, Üstad’ın evine gittik, kapıyı çaldık. Kapıya Sungur Ağabey çıktı. “Üstad hasta, ziyaretçi kabul etmiyor” dedi. “Ben risale getirmiştim” dedim. “Ver” dedi. “Otelde” dedim. “Git getir” dedi. Risaleleri alıp geldim. Bunlar bizim yazdığımız kitaplardı. Yine Sungur abi açtı kapıyı. Hemen torbadan kitapları aldı ve torbayı boş olarak geri verdi. “Tarassut ediyorlar, tarassut ediyorlar” dedi. Polisler gözetliyormuş, torbayı onun için verdi herhalde. Biz biraz kapıda bekledik, Sungur Ağabey geri döndü ve Üstad’ın bizi kabul edeceğini söyledi. Biz üçümüz de çok sevindik.

Üstad'a çıktık... Karyolada oturuyordu. Başında sarık vardı. Elini öptük. "Nerden geldiniz kardaşım?" diye sordu. Konuşması şark şi-vesiyleydi, pek anlaşılılmıyordu. Yanındakiler yardımcı oluyorlardı. Köyümüzü söyledim. "Buraya ne kadar?" dedi. "150 km, otuz saat yürümeyle" dedim. "Babanı yirmi senelik talebe kabul ediyorum" dedi. "O civardaki kardeşlerin tam hatırlarını al, beni ziyarete gelmesinler. Dinsizler evham ediyor. Said'in yanına adam geliyor diye evham ediyorlar. Beni ziyarete gelmesinler. Risaleleri okusunlar. Her bir risale bir Said'dir, benimle karşı karşıya görüşüyor demektir" dedi. Sonra bana "Sen daha evvel gelmiş miydin?" dedi. "Gelmedim Üstad'ım, ilk defa geliyorum" dedim. Bir daha, "İsmin ne? Sen daha evvel gelmiş miydin?" diye sordu. "Gelmedim Üstad'ım" dedim. "Ben seni görmüşüm, ben seni görmüşüm" dedi tekrar. Sonra, "Demek ki sen risalelerle fazla meşgul oluyorsun, ondan bana öyle geliyor" dedi. Hakikaten o zamanlarda köyde iş gücü yok, biz de devamlı risale yazıyorduk.

Üstad bizi fazla oturtmadı, hemen uğurladı.

Ben askerliğimi Erzurum Aşkale'de yapmışım. Askere gidip gelirken Üstad Hazretleri'ne bir iki sefer daha ziyaretim oldu. Yine elini öptüm. Askerliğimin son günlerinde babam vefat etti. Artık hizmetlere yazarak, okuyarak devam ettik, etmeye çalışıyoruz.

TARIK AKTEKİN

Tarık Aktekin Ağabey, 19 Temmuz 1930 Malatya doğumludur. Malatya Sanat Okulu'ndan mezun olduktan sonra, Diyarbakır'da askeriyede, sivil teknisyen olarak çalışmaya başlar. Risale-i Nur'u 1950 senesinde Diyarbakır'da tanır. O sıralarda aynı şehirde önyüz-başı olan Mehmet Kayalar ile tanışır ve onun derslerine aralıksız olarak devam etmeye başlar. Mecburi hizmeti bitip memleketi Malatya'ya döndükten sonra da Diyarbakır'la alakası kesilmez, bilakis artarak devam eder. 1957'de Isparta'da bulunan Bediüzzaman Hazretleri'ni ziyaret eder. Malatya Nur hizmetlerinin ilklerindendir.

Tarık Aktekin'in mühim hatıralarından birisi, 1960 İhtilali'nden hemen sonra ihdas edilen Sivas Kampı'yla alakalıdır. Sivas Kampı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun tanınmış ailelerinin fertlerinden, ağa ve şeyh sıfatı taşıyanlarından toplam 485 kişinin tutuklanarak toplatıldıkları kamptır. Bu zulümden zamanın tanınmış Nur talebe-

leri de nasibini almıştır. Bunlardan birisi de Tarık Aktekin'dir. Orada gördüklerini kendi dilinden okuyacağız.

Tarık Aktekin Ağabey, bugün emekli olarak Yalova'da ikamet etmektedir. 2008 yılının baharında ziyaret ettik; yarım asırlık dostu, hizmet arkadaşı İrfan Haspolatlı ile beraber karşıladılar bizi. Aralarındaki muhabbet ve tesanüt görölmeye değerdi doğrusu.

Tarık Ağabey'den aldığımız kayıtları yazıp düzenledikten sonra, kendisine kontrol ettirdik. İşte kendi dilinden hatıraları:

Tarık Aktekin anlatıyor:

1930 Malatya doğumluyum. Sanat okulunun demir bölümünü bitirdikten sonra 1950 tarihinde, Diyarbakır'da, askerî hava yolları tesislerinde sivil olarak çalışmaya başladım.

1950 senesiydi. Bir arkadaşım bir gün bana: "Tarık, burada muhterem bir zat var; bir yüzbaşı. Seni onunla tanıştırayım" dedi. Bunları konuşurken Diyarbakır'ın tarihî Ulu Camii'nden dışarı çıkıyorduk. Bir de baktık ki Mehmet Kayalar Ağabey, küçük çocuğu Mahmut'un elinden tutmuş camiden çıkıyor... Hemen yanaştık, elini öpmek istedik; ama vermedi. İşte Kayalar Ağabey'le o anda tanışmış olduk. O, Diyarbakır'a geleli daha bir sene falan olmuştu. Dolayısıyla muhiti pek azdı henüz. Mehmet Ağabey'le zamanla risaleleri okumaya başladık. Bana ilk okuduğu ders, Beşinci Şua'dır.

1952'de Mehmet Ağabey ordudan ihraç edilmişti. Ulu Camii'nin ön tarafında bir kulübesi vardı. Orada bir şeyler satıyordu. Hanefi isminde yaşlı bir zat vardı. Onunla beraber yapıyorlardı bu işi.

Diyarbakır askeriyesindeki mecburi hizmetimi tamamladıktan sonra memleketime, Malatya'ya döndüm. Devlet Demir Yolları'na müracaat ettim ve işe başladım. Sonra kısım şefi oldum.

Diyarbakır'la irtibatlı olarak, Malatya'da Risale-i Nur hizmetlerine başladık.

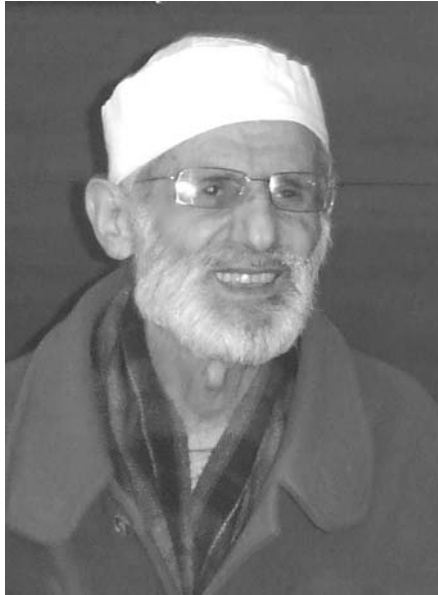
Malatya'da iken sık sık Diyarbakır'a gider, Mehmet Kayalar Ağabey'le görüşür, kendisinden risaleler alır dönerdim. Başka yerlerden de Risale-i Nur gelirdi bana. Ben kitapları Malatya'da dağıtırdım. Dağıtırdım derken, öyle çanta falan taşıyarak değil. Kitapçılara da bırakamazdık. Bunları yapmak o zaman tehlikeliydi. Dikkat çekme-

sin diye sarıp koltuğumuzun altına sıkıştırarak saklardık. Sonra camilerde, kahvelerde dağıttık.

“SAİD NURSÎ’NİN YANINA GİTMİŞTİR”

Bir gün yine Diyarbakır’a gittim. 1957 senesiydi. Kayalar Ağabey’e Üstad Hazretleri’ni ziyaret etmek istediğimi söyledim. “Peki” dedi. “Üstad Hazretleri’nin gönderdiği kitaplarının parası var bende. Bu vesileyle onları da götürürsün” dedi. Hatırimda yanlış kalmadıysa 700 lira idi. O zaman eserler basıldıkça Üstad Hazretleri her birisinden 100’er adet Kayalar Ağabey’e gönderiyormuş. İşte bu kitapların parasıydı.

Trene binip önce Ankara’ya gittim. Orada hukuk talebesi Atıf Ural ile görüştüm. Kitapları yeni harflerle tab ediyorlardı. Neredeyse hiç uyumadan, çok süratli çalışıyorlardı. Bunun nedenini sordugumda, “Üstad’ın emri var, ‘Çabuk tab edin’ diyor” dediler. Ardından yine trenle Eskişehir’e gittim. Orada bir Nur talebesiyle görüşüp tekrar trenle Isparta’ya geçtim.

Tarık Aktekin, Mehmet Kayalar’a çok yakın olmuş bir isim...
Kayalar tarzında taktığı takkesi zaten bunun bir işareti...

İsparta'da doğruca Üstad'ın kaldığı haneye gittim ve kapısını çaldım. Bir talebe kapıyı açtı. “Ben Diyarbakır'dan geliyorum” deyip kendimi tanıttım. “Üstada soralım” dediler. Üstad “Diyarbakır'dan geliyor? Mehmet Kayalar'ı görmüş mü?” diye sormuş. “Beni o gönderdi buraya” deyince aldılar içeri. Üstad karyolada yatağının üzerindeydi, başında sarığı vardı. Ellerini öptüm ve önünde diz çöktüm. Bana adımı, memleketimi, Mehmet Kayalar'ı, ailesini ve çocuklarını sordu. Sonra, “Kardeşim sen nerde çalışıyorsun?” dedi. “Demiryollarında Üstad'ım” dedim. “Demiryolları amme hizmetidir. Sizin bu hizmetinize bire on daha fazla ecir yazılır” dedi.

Tarihçe-i Hayat o zaman daha yeni basılmış ve bazı beldelerde toplattırılmıştı. Üstad onu sordu bana. “Diyarbakır'da, Malatya'da, Elazığ'da, o muhitte *Tarihçe-i Hayat*'a dokunuldu mu?” dedi. “Hayır efendim, ilişilmedi” dedim. Üstad Hazretleri bir delikanlı gibi birden dikleşti ve “*Tarihçe-i Hayat*, Anadolu'da, Avrupa'da, bütün dünyada büyük fütuhatlar yapacaktır” dedi. Sonra, “Kardeşim seni üç gün misafir etmek isterdim. Fakat sen memursun, bu kadar kalamazsın. Hemen gitmelisin. Hatta gece otelde de kalma. Eğer biraz daha erken gelseydin. Seni Eğridir'de görecektim” dedi. Böylece huzurlarından ayrıldım.

(Öndeşiler, soldan) Tarık Aktekin, Ömer Özcan, İrfan Haspolatlı ve Yalova Nur hizmetlerinin fedakâr hadimi Ali Özdemir
(Arkadaşiler) Özer Çelik ve Bircan Çelik

Malatya'ya döndükten sonra çalıştığım yere gittim. Beni, yol servis memurumuz Mehmet Çataltaş karşıladı. “Senin hakkında bir yazı geldi. Ben de Müdür Mehmet Bey’e götürdüm” dedi. Mehmet Bey okumuş. Yazıda benim Üstad’ı ziyaret ettiğim yazıyormuş: “Diyarbakır’a gitti. Mehmet Kayalar’dan bazı vazifeler alıp Isparta’ya, Said Nursî’nin yanına gitmiştir” diye yazıyormuş. Bunun üzerine Mehmet Çataltaş, “Müdür Bey! Ne yapayım bu yazıyı?” diye sormuş. Müdür Bey de “Tarık Aktekin işini iyi yapan, dürüst, iyi tanıdığımız bir insandır. Koy dosyasına kalsın” demiş ve kapatmış meseleyi.

RİSALE-İ NUR’UN BİR KERAMETİ

Evim, Malatya Saray Mahallesi’ndeydi. Emniyet müdürlüğüne 600 m mesafedeydi. Bu nedenle çok baskına uğradım. Bir tanesini anlatayım:

1958 veya 1959 seneleriydi. Polis, evime baskın yaptı. Ben asıl büyük kitapları üst yerlerde saklıyor, küçük birkaç kitabı görebilecekleri yerlere koyuyordum. Ta ki onları bulduktan sonra diğerlerini aramasınlar.

Hakikaten bu baskında da öyle oldu. O kitaplarla beraber beni de alıp emniyete götürdüler. Bana, “Mehdi nedir? Müçtehit nedir?” gibi sorular sordular. Bu sorgulamadan sonra emniyet şefi, beni, müdürüne teslim etti. Müdür beni bodruma indirdi. “Ellerini aç” dedi. Copla –ki cop o zaman daha yeni çıkmıştı– defalarca bir o elime, bir bu elime vurdu. Epeyce böyle devam etti. Cop çok acıtıyordu, canım çok yanıyordu. Ben o zaman her vuruşunda “Allahu ekber!” diye bağıırıyordum.

Müdür beni bodrumda dövdükten sonra tekrar emniyet şefine bıraktı. Ona, “O aldığınız kitapları geri istiyorum” dedim. Adam hayretle yüzüme baktı. “Allah Allah! Şu adama bak yahu. O kadar dayak yedi hâlâ kitap derdinde” diye mırıldandı. Ama kitapları da verdi.

Eve gittikten sonra, bizim bir komşumuz vardı. Onun oğlu sivil olarak emniyette çalışıyordu. O annesine “Anne bizim komşu Tarık Bey’i getirdiler. Çok dövdüler. Elllerine çok vurdular. Ellerini tuzlu suya soksun” demiş. O zaman Saray Mahallesi’nde oturuyorduk. Hâlbuki ben bu hadiseyi aileme belli etmek istememiştim.

O emniyet müdürü iki gün sonra bunun tokadını yedi. Ailesiyle birlikte paytonla bir caddede gezerken, nasıl olduysa artık, bir sarhoş tarafından feci bir şekilde dövülüyor. Sarhoşa “Ben müdürüm” deyince sarhoş, “Biraz sonra valiyim dersin” diye güzelce bir dövmüş. Karısının yanında rezil etmiş onu. Şehirde de herkese rezil olmuştu. Biz de o zaman Risale-i Nur’un bir kerametini görmüş olduk.

“ÂLİM, RİSALE-İ NUR'DUR”

Diyarbakır’da, Mehmet Kayalar Ağabey’in tavassutu ile “Risale-i Nur camilerde okunsun” diye bir karar alınmış. Ben de, bir ikinci namazından sonra Malatya Söğütlü Camii’nde cemaate “Beş dakika müsaade edin, size bir şey okuyacağım” dedim ve Nurlardan bir parça okudum. Tabii bu hali hemen Müftüye şikâyet olarak götürülenler olmuş.

Beni Müftü Bey çağırdı. Biz daha evvelden Müftü Bey’le irtibat kurmuştuk. Risaleleri bilir, dost, âlim bir zattı. Üstad’ı da severdi. Bana “Kardeşim senin hakkında şikâyet var. Sen camilerde risale okumuşsun?” dedi. “Doğrudur efendim, okudum” dedim. “Madem sen bunları okuyacaksın, ekseri sabah ve yatsı namazlarından sonra oku. Çünkü münafıklar sabah ve yatsı namazlarına gelemeler” dedi. Ben de “Fakat efendim, ikinci namazına köylerden de gelenler oluyor. Ben onların da duymasını istiyorum” dedim. Müftü “O zaman sana vesika vereyim, köylere git” dedi. “Ama Müftü Bey, ben âlim değilim” dedim. “Yahu Risale-i Nur var ya’ Âlim odur zaten” dedi. Allah rahmet etsin. Şimdi ismini hatırlayamadım, hoş bir adamdı.

1960 Sivas Kampı’nda namaz kılan bir grup

SİVAS KAMPI⁶⁸

1960 İhtilali'nde Malatya'daydım. İhtilalin 6. günü 1 Haziran 1960, aynı zamanda bizim maaş alma günümüzdü. Baktım bir polis sessizce yanıma geldi. “Sizi emniyetten istiyorlar. Emniyet müdürlüğüne kadar gideceğiz” dedi. “Gelirim. Fakat bugün maaş günümüz. Maaşımı alıp öyle gelsem?” dedim. “Yok canım, mühim bir şey yok. Seni hemen gönderecekler zaten” dedi. “Peki öyleyse” dedim. Gittik emniyete. O polis hiç sorgu sual yapmadan beni doğru emniyetin bodrumuna götürdü. Bir baktım ki başta Said Çekmegil olmak üzere, Malatya'nın bilinen Müslümanlarının hepsi orada... “Hoş geldin” dediler. Onlara “Bana, ‘bir sorgu var, sonra evine gidersin’ demişlerdi” dedim. Gülmeye başladılar. “Bize de öyle demişlerdi” dediler.

Biz emniyetin bodrumunda bir hafta kaldık. Bizim çocuk Mehmet Said küçüktü daha, bize yemek getiriyordu. Bodrumun pence-resinden alıyordum yemekleri. Ben o yemekleri yemiyordum. Ailem çok üzülmüş o zaman. Beni onların üzüntüsü çok müteessir ediyordu. Bu sebeple dua ettim. “Ya Rab! Beni uzak beldelere gönder” dedim. Bir hafta sonra, bizi Sivas Kampı'na göndermek üzere emir gelmiş.

Sivas'a beni ve Said Çekmegil'i beraber, Jandarma nezaretinde trenle götürdüler. Sivas Kampı, 5. Er Eğitim Tugayı'nda, askerî garnizon içindeydi. Sac barakalarda kalıyorduk. Tel örgülerle çevrili bahçe de vardı. Bir barakada tahminen 70–80 kişi kalıyorduk.

⁶⁸ Sivas Kabakyazı'daki bu kamp, 27 Mayıs 1960 İhtilali'nden dört gün sonra Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan tutuklanarak buraya getirilen 485 kişiden meydana gelmiştir. Bu topluluğun içinde bölgenin tanınmış ailelerinin fertlerinin yanı sıra ağa ve şeyh sıfatı taşıyanlar da yer almıştır.

Dokuz aylık kamp hayatından sonra 485 kişinin 55'i, memleketin batı bölgelerine sürgüne gönderilmiştir.

Sonradan bu hareketin vahim bir hata olduğu umumiyetle kabul görmüştür. Bu kampta İstiklal Savaşı'na katkılarından dolayı madalya verilen ailelerin fertleri de vardır.

Aralık 1960'ta kamptaki 485 kişiden 55'i Antalya, İzmir, Burdur, Muğla, Afyon, Isparta, Manisa, Çorum ve Denizli'ye mecburi iskâna gönderildiler. Bazılarının mahkemeleri sekiz ayrı şehirde görülmüştür. İddianamelerde hareketin gerekçesi olarak “Sosyal bir takım reformları yapabilmek, Ortaçağ'ın Türkiye'de yaşayan düzenini yıkmak, ağalık ve şeyhlik gibi müesseseleri yok etmek, vatandaşın sömürülmesine engel olmak” gibi sebepler yer almıştır.

Kampta Türkiye'nin şark beldelerinden toplanmış şeyhler, hocalar, Demokrat Parti'liler ve Nur talebeleri vardı. Diyarbakır'dan Mehmet Kayalar; Erzurum'dan Mehmed Kırkinci, Mehmet Serçil, Kâmil Sirkeci, Yavuz Telli, Hilmi Ardos; Maraş'tan Mustafa Ramazanoğlu; Malatya'dan da biz... Yüzlerce kişi vardı.

Kampa ilk vardığımızda bize yatacağımız yeri gösterdiler. Ertesi gün tel örgü ile çevrili bahçeye çıktığımızda bir uçak sesi duyduk. Oradakiler dediler ki "Bazı mühim şahısları buraya uçakla getiriyorlar." Bakalım kimi getirmişler diye biz de merakla beklemeye başladık. Yarım saat sonra bir de baktım ki kapının önünde Mehmet Kayalar Ağabey... Baktım kapının önünde bir subayla konuşuyor. Meğer o subay onun sınıf arkadaşıymış. Ona Üstad'ı ve Risale-i Nur'u anlatıyormuş. Kaderin cilvesi, Kayalar Ağabey'i benim yanıma getirdiler. "Burada kalacaksın" diye yanımda yer gösterdiler.

Mehmet Kırkinci Hocaefendi ile Mehmet Kayalar Ağabey, gündüz beraber risalelerdeki meselelerden mütalaa yaparlardı.

Bir gün orada –sonradan milletvekili olan birisinde radyo vardı– radyodan "Ezan-ı Muhammedî değiştirilecekmiş" diye bir şey duyduk biz. Ağabey de duydu bunu. Ben arkasıydım. Ellerini açtı. "Yâ Rabbi! Eğer Ezan-ı Muhammedî'nin aslı değişirse, ben bir daha ailemin yanına gitmem" dedi. Ertesi sabah aynı radyodan bu haberin yalanlandığını duyduk, ilişmemişler.

Geceleri barakaları kapatılıyorlardı. İkimizde hasta ve yaşlı olanlar da vardı. İdrarını tutamayanlar vardı. Fakat "Ne yaparsanız yapın" deyip kapılar kilitleniyor, bize nezaret eden olmuyordu.

Ben orada altı ay kaldım. İki-üç ay kala Kayalar Ağabey'i yanımdan aldılar ve ayrı bir hücreye koydular. O zamanki ihtilal hükümetinin içişleri bakanı İhsan Kızıloğlu gelmiş. Mehmet Ağabey onun önünde ayağa kalkmamış. Bunları sonra anlatılar bize. İşte onun talimatıyla Mehmet Ağabey'i bizden ayırmışlar ve ayrı hücreye koymuşlar.

O zaman, Allah razı olsun Sivas'ta Nazım Ocak kardeş vardı. O, Ağabey'e ziyarete gelmiş. Ona demiş ki "Kardeşim, beni zehirlediler. Bana bol yoğurt, süt getir."

Sivas Kampı'nda iken aynı radyodan üzüntülü bir haber daha duyduk. Bu haber bizleri çok müteessir etti. Çektiğimiz maddi sıkıntılardan daha beter hâle getirdi. Radyo, "Said Nursî'nin kabri açılıp, meçhul bir yere götürüldü" haberini söylemişti.

Altı ay sonra bir emir geldi ve bizleri bıraktılar. Yalnız 55 kişi; şeyhler, hocalar ve Kayalar Ağabey garba sürgün gönderildi. Kayalar Ağabey işte o tarihte Çanakkale'ye gönderilmişti.

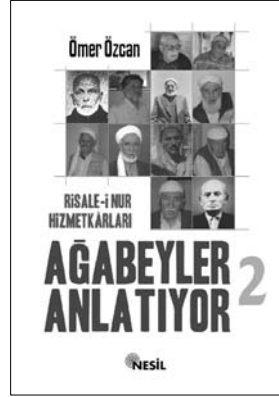
**Risale-i Nur Hizmetkârları
AĞABEYLER ANLATIYOR
1 ve 2**

ÖMER ÖZCAN

(0212) 551 32 25

www.nesilyayinlari.com

Bediüzzaman Said Nursi çilelerle dolu hayat yaşadı. Ancak en büyük gayesi çevresinde toplanan Nur pervanelerini iman nurunun aydınlığına ulaştırmaktı.

Aynı gaye ve gayret Nur'un ilk halkalarında da kendisini gösterdi. Risale-i Nur'daki hakikatleri onlar da etraflarına yaymak için var güçleriyle çalıştılar. İman ve Kur'an kahramanı olmaya liyakat kazandılar.

Ağabeyler Anlatıyor serisi, bu mümtaz hizmet ve dava erlerinin doğrudan birinci ağızdan hatırlarını aktarmaya devam ediyor. Ayrıca bu seri, yakın tarihimize aynalık yaptığı gibi, gelecek nesillere bir miras ve belge olma özelliğine sahip.

Uzun ve yorucu çalışmaların neticesinde tespit edilen hatıralar tamamen orijinal, teyitli ve tashihlidir. Tamamına yakını geniş kitleler tarafından daha önce ya duyulmamış veya hiç neşredilmemiş bilgi ve belgeleri ihtiva ediyor...

İşte bize ve gelecek nesillere Nur'un ilk kahramanları ve onların dilinden Nur'lu hatıralar...